

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SKOGSHUSHÅLLNING

SKOGSSTATISTISK ÅRSBOK
1956

KUNGL. SKOGSSTYRELSEN

STOCKHOLM 1958

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
FORESTRY

STATISTICAL YEARBOOK
OF FORESTRY

1956

THE ROYAL BOARD OF PRIVATE FORESTRY

EMIL KIHLSSTRÖMS TRYCKERIAKTIEBOLAG
STOCKHOLM 1958

FÖRORD

Skogsstyrelsen framlägger härmed den sjätte årgången av Skogsstatistisk årsbok, avseende kalenderåret 1956. Årsboken är uppställd efter i stort sett samma principer som sina föregångare för 1951—1955.

För det värdefulla bistånd vid årsbokens utarbetande, som beredvilligt läm-

nats av statliga och kommunala myndigheter samt enskilda organisationer, vill skogsstyrelsen betyga sin stora tacksamhet.

Stockholm i oktober 1958.

Folke Johansson

*F. Silvé*n

/ Bert Hellberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

CONTENTS

	Sid.		Page
Förord	3	Preface	3
Innehållsförteckning	5	Contents	5
Förkortningar	15	Abbreviations	15
Karta	17	Map	17
A. Skogsmarken och skogskapitalet ...	19	A. Forest-land and forest capital	19
I. Ytvidd	19	I. Area	19
II. Virkesförråd	28	II. Timber resources	28
III. Mark- och skogsvärden	35	III. Value of forest-land and forests ...	35
IV. Skogens förnyring och vård	38	IV. Regeneration and tending of for-	38
1. Frö- och planttillgång m. m. ...	38	ests	38
2. Reproduktionsåtgärder	40	1. Availability of plants and seed	38
3. Röjning	43	etc.	38
4. Gallring	43	2. Sowing and planting	40
5. Betesfred	43	3. Cleaning	43
V. Skador på skogen	45	4. Thinning	43
1. Skogsbränder	45	5. Protection against grazing	43
2. Snöbrott, storm- och torkskador	49	V. Damage to the forest	45
3. Viltskador	49	1. Fires	45
4. Insektsskador	50	2. Windfalls, snow-breaks and	49
5. Svampskador	51	drought damage	49
B. Skogstekniska arbeten	52	3. Wild animals	49
I. Skogsvägbyggnad	52	4. Insects	50
II. Skogsdikning	57	5. Fungi	51
III. Flottledsbyggnad	58	B. Technical activities	52
IV. Skogsindelningsarbeten	59	I. Roadbuilding	52
C. Skogskapitalets tillgodogörande ...	61	II. Draining	57
I. Avverkning, transport m. m.	61	III. Building of floatways	58
1. Utsynning och avverkning	61	IV. Management plans	59
2. Virkesmätning	62	C. The utilization of forest capital ...	61
3. Flottning	65	I. Cutting, transport	61
4. Järnvägstransporter	66	1. Marking and logging	61
5. Lastbilstransporter	68	2. Timber measuring	62
6. Fartygstransporter	69	3. Floating	65
7. Havsflottning	69	4. Railway-transport	66
II. Virkesförbrukning och produktion	70	5. Lorry-transport	68
m. m.	70	6. Sea-transport	69
1. Sågverksindustrien	70	7. Sea-rafting	69
		II. Timber-consumption and produc-	70
		tion	70
		1. Sawmill industry	70

	Sid.		Page
2. Fanér- och plywoodindustrierna	71	2. Veneer and plywood industries	71
3. Massaindustrien	71	3. Pulp industry	71
4. Wallboardindustrien	72	4. Wallboard industry	72
5. Förbrukning av brännved m. m.	72	5. Consumption of fuel wood, etc.	72
III. Export och import	73	III. Foreign trade	73
1. Orarbetade trävaror	73	1. Unprocessed wood	73
2. Sågat virke	74	2. Sawn wood	74
3. Fanérskivor	75	3. Veneer and plywood	75
4. Massa och wallboard	76	4. Pulp and wallboard	76
5. Trätjära och träkol	76	5. Woodtar and charcoal	76
D. Virkespriser och omkostnader	78	D. Timber prices and production costs	78
I. Rotpriser	78	I. Prices of timber on root	78
II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved	80	II. Prices of cut timber	80
III. Drivningskostnader	82	III. Costs of logging	82
IV. Priser på sågade trävaror och massa	84	IV. Prices of sawn wood and pulp	84
E. Arbetarförhållanden	85	E. Labour-market conditions	85
I. Löner och avtal	85	I. Wages and collective wage agree- ments	85
II. Sysselsättning	88	II. Employment	88
III. Olycksfall och arbetarskydd	91	III. Accidents and protection against accidents	91
F. Vilttillgång och jakt	95	F. Wild animals and hunting	95
G. Övriga skogliga frågor	98	G. Other matters relating to forestry	98
I. Administration	98	I. Administration	98
1. Domänverket	98	1. The Swedish State Forest Ser- vice	98
2. Skogsstyrelsen	99	2. The Royal Board of Private Forestry	99
3. Skogsvårdsstyrelserna	100	3. The county forestry boards	100
II. Skogsforskningsinstitutet	100	II. The Forest Research Institute	100
III. Skoglig undervisning	100	III. Forestry training	100
IV. Föreningar och organisationer	107	IV. Associations and organizations	107
V. Anslag för skogsvårdande ändamål	116	V. State subsidies for silviculture	116
H. Internationell översikt	118	H. International review	118
I. Sammanfattning på engelska	122	I. Summary	122
J. Källförteckning	131	J. Literary sources	131

	Sid.	<i>Tables in the text</i>	Page
<i>Tabeller i texten</i>			
<i>Tabell A.</i> Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1951. Länsvis. (Enligt 1951 års jordbruksräkning.)	20	<i>Table A.</i> Forest area distributed by owner groups in 1951. By counties. (According to the Census of Agriculture 1951)	20
<i>Tabell B.</i> Skogsbruk i förening med jordbruk. Antal brukningsdelar 1951 i enskild ägo (exkl. aktiebolag), grupperade efter åkerareal och skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper	23	<i>Table B.</i> Forestry in combination with agriculture. Number of holdings 1951 in private possession (excl. companies) distributed according to field area and forest area in different groups of counties	23
<i>Tabell C.</i> Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark för skogsbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1951. Länsgrupper	24	<i>Table C.</i> Forest management; with and without combination with agriculture. Forest area of private (excl. companies') forests units of different sizes in 1951. By groups of counties	24
<i>Tabell D.</i> Skogsmarksareal (exkl. bonitet IX) och dennas procentuella fördelning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde. Enl. riksskogstaxeringen 1938—1944	25	<i>Table D.</i> Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. According to the National Forest Survey 1938—1944	25
<i>Tabell E.</i> Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 samt för länsgrupper och hela landet även 1953—1955)	26	<i>Table E.</i> Forest area in per cent by ages of grown stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1955. The last only referring to county groups and the entire country)	26
<i>Tabell F.</i> Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägargrupper enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis.	29	<i>Table F.</i> Average ideal site quality by owner groups and by counties. According to the second National Forest Survey	29
<i>Tabell G.</i> Virkesförråd på bark från 0 cm vid brösthöjd. Skogliga huvudområden	31	<i>Table G.</i> Growing stock incl. bark from 0 cm DBH. By groups of counties ...	31
<i>Tabell H.</i> Virkesförrådets (totala förrådet i m ³ sk.) procentuella förändringar mellan riksskogstaxeringarna 1938—1952 och 1953—1956	31	<i>Table H.</i> Changes in per cent of growing stock between the second and the third National Forest Surveys 1938—1952, 1953—1956	32
<i>Tabell I.</i> Virkesförråd per ha skogsmark inkl. hagmark. (Preliminära uppgifter.)	32	<i>Table I.</i> Growing stock per ha by groups of counties. (Preliminary figures.)	32

	Sid.		Page
<i>Tabell J.</i> Totalt virkesförråd på bark med fördelning på trädslag och grovleksklasser samt virkesförråd per ha med fördelning på trädslag inom olika skogliga huvudområden enl. riksskogstaxeringen 1953—1956. Skogsmark inkl. hagmark	33	<i>Table J.</i> Growing stock incl. bark on forest land by species and size-groups and growing stock per ha by species. By regions. According to the third National Forest Survey	33
<i>Tabell K.</i> Procentuella förändringar från 1945 till 1952 av för skogens taxering värdebestämmande faktorer. Länsvis	37	<i>Table K.</i> Increases or decreases in per cent from 1945 to 1952 of valuedeciding factors in forest assessments. By counties	37
<i>Tabell L.</i> Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1952—1956 utklängt skogsfrö. Länsvis	39	<i>Table L.</i> Production of pine and spruce seed by county forestry boards and by the State Forest Service in 1952—1956. By counties	39
<i>Tabell M.</i> Under 1956 beviljade införseltillstånd för plantor och frö av skogsträd	41	<i>Table M.</i> Import licenses given in 1956 for plants and seed of forest trees	41
<i>Tabell N.</i> Under 1954—1956 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis	42	<i>Table N.</i> Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1954—1956. By counties	42
<i>Tabell O.</i> Reproduktionsåtgärder och röjning 1942—1956	44	<i>Table O.</i> Silvicultural measures taken in 1942—1956	44
<i>Tabell P.</i> Skogsbrändernas antal, vårlade skador m. m. 1947—1956	46	<i>Table P.</i> Number of forest fires, damage etc. in 1947—1956	46
<i>Tabell Q.</i> Enskilda permanenta bilvägar med karaktär S enl. riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km	53	<i>Table Q.</i> Private permanent motor-roads with road-character S in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	53
<i>Tabell R.</i> Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km	54	<i>Table R.</i> Public roads in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	54
<i>Tabell S.</i> Vägtäthet i meter väg per ha utmark enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957 avseende allmänna och enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S	55	<i>Table S.</i> Road-density in road-metres per ha forest land of public and private permanent motor-roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	55
<i>Tabell T.</i> Skogsvägbyggnads- och dikningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter per km ² skogsmark) 1956. Länsvis	56	<i>Table T.</i> The relative extent of forest road building and draining (metres per km ² forest land) in 1956. By counties	56

	Sid.		Page
<i>Tabell U.</i> Avverkade kvantiteter under avverkningssäsongerna 1952/53—1956/57 enligt stubbinventeringen 1953—1957. Samtliga ägoslag. Miljoner m ³ sk. med angivna medelfel i samma måttenhet	63	<i>Table U.</i> Total cuttings during the cutting-years 1952/53—1956/57 according to the stump enumeration of the National Forest Survey 1953—1957. All types of land. Millions of m ³ sk. Standard errors in the same unit of measurement	63
<i>Tabell V.</i> Totalproduktionen av sågade trävaror av furu och gran vid avsalu- och husbehovssägar åren 1953—1956. Länsvis	70	<i>Table V.</i> Total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use in the years 1953—1956. By counties	70
<i>Tabell X.</i> Totala produktionen av sågade trävaror av furu och gran vid avsalu- och husbehovssägar åren 1927—1956 med fördelning på områden ...	71	<i>Table X.</i> Total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use in the years 1927—1956. By regions	71
<i>Tabell Y.</i> Sammansättning, genomsnittligt pris m. m. för stämplingsposter, sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1955/56	79	<i>Table Y.</i> Composition, average prices obtained etc. of standing timber on private forests in the cutting year 1955/56	79
<i>Tabell Z.</i> Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rotposter 1952—1956	80	<i>Table Z.</i> Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1952—1956	80
<i>Tabell A.</i> Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på pappersmassa, 1939 samt 1947—1956	83	<i>Table A.</i> Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1947—1956	83
<i>Tabell Ä.</i> Lönutvecklingen 1947—1956 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk och trä-, masse-, pappers- och pappersvaruindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrin	86	<i>Table Ä.</i> Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood, pulp and paper industry and of salaries of male clerical personnel in the whole industry in 1947—1956	86
<i>Tabell Ö.</i> Antal olycksfall och därav föranledda sjukdagar per 1 000 årsarbetare i skogs- och flottningsarbeten 1953 och 1954. Större arbetsgivare (exkl. staten)	92	<i>Table Ö.</i> Number of accidents etc. per 1 000 full-year workers in forest work and in floating in 1953 and 1954	92
<i>Tabell AB.</i> Yrkesutbildning för skogsarbetare och skogsägare m. fl. 1956	104	<i>Table AB.</i> Professional training of forest workers and forest owners in 1956	104
<i>Tabell CD.</i> Av riksdagen anvisade medel under de särskilda skogsvårdsanslagen	106	<i>Table CD.</i> Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament	106

<i>Tabeller</i>	<i>Sid.</i>	<i>Tables</i>	<i>Page</i>
<i>Tabell 1.</i> Rikets areal vid 1956 års slut, fördelad på skogsmark, inägor, impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis	135	<i>Table 1.</i> Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1956. Forest area per inhabitant and per ha cultivated land. By counties	135
<i>Tabell 2.</i> Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika statliga myndigheter vid 1956 års slut. Länsvis	136	<i>Table 2.</i> Forest land administered by different state authorities and by diocesan boards at the end of 1956. By counties	136
<i>Tabell 3.</i> Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelsens tillsyn vid 1956 års slut. Länsvis	138	<i>Table 3.</i> Forest land under the supervision of county forestry authorities at the end of 1956. By counties	138
<i>Tabell 4.</i> Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser. Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis	140	<i>Table 4.</i> Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups. By counties	140
<i>Tabell 5.</i> Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark)	143	<i>Table 5.</i> Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark)	143
<i>Tabell 6.</i> Arealer, som övergått med skogsvårdsåtgärder 1956 fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	144	<i>Table 6.</i> Silvicultural measures taken in 1956 by forest-owner groups. By counties	144
<i>Tabell 7.</i> Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1956. Länsvis	146	<i>Table 7.</i> Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires in 1956. By counties	146
<i>Tabell 8.</i> Antal skogsbränder och bränd areal 1956 fördelade efter brandorsak. Länsvis	147	<i>Table 8.</i> Number of forest fires and area destroyed by causes in 1956. By counties	147
<i>Tabell 9.</i> Skogsbilvägar, färdigbyggda 1956, med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis	148	<i>Table 9.</i> Forest roads completed in 1956 by forest-owner groups. By counties	148
<i>Tabell 10.</i> Under 1956 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	149	<i>Table 10.</i> Draining ditches completed in 1956 by forest-owner groups. By counties	149
<i>Tabell 11.</i> Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1946/47—1955/56	150	<i>Table 11.</i> Estimated yearly cutting by assortments in the cutting-years 1946/47—1955/56	150

	Sid.		Page
<i>Tabell 12.</i> Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1946—1956	151	<i>Table 12.</i> Cutting in Crown forests, diocesan forests, other public forests and companies' forests, total and per ha, in the years 1946—1956	151
<i>Tabell 13.</i> Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1956. Länsvis	152	<i>Table 13.</i> Cutting in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1956. By counties	152
<i>Tabell 14.</i> Av virkesmättningsföreningarna under säsongerna 1953/54—1955/56 inmätta kvantiteter virke ...	153	<i>Table 14.</i> Volume of timber measured in the cutting-years 1953/54—1955/56 by timber measurement associations	153
<i>Tabell 15.</i> Medelvolym för av virkesmättningsföreningarna under drivningssäsongerna 1954/55 och 1955/56 inmätt virke i fast mått under bark	154	<i>Table 15.</i> Average volume of timber measured by timber measurement associations in the cutting-years 1954/55 and 1955/56	154
<i>Tabell 16.</i> Virkesmättningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke, drivningsåren 1951/52—1955/56	155	<i>Table 16.</i> Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the cutting-years 1951/52—1955/56	155
<i>Tabell 17.</i> Flottningsföreningar och flottleder 1956	156	<i>Table 17.</i> Floating associations and floatways in 1956	156
<i>Tabell 18.</i> Flottat och levererat virke 1956	157	<i>Table 18.</i> Wood floated and delivered in 1956	157
<i>Tabell 19.</i> Utflottnings- och skiljningskostnader m. m. 1956	158	<i>Table 19.</i> Floating and sorting costs etc. in 1956	158
<i>Tabell 20.</i> Rundvirkestransporter på järnväg 1956	159	<i>Table 20.</i> Transports of unprocessed wood by rail in 1956	159
<i>Tabell 21.</i> Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av oförädlat virke, 1956	160	<i>Table 21.</i> Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1956	160
<i>Tabell 22.</i> Ursprungs- och destinationslän för transporter av oförädlat virke, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken under månaderna september och oktober 1955	162	<i>Table 22.</i> Origin and destination of unprocessed wood transported by hired lorries during two months in 1955	162
<i>Tabell 23.</i> I rikets hamnar och lastageplatser 1956 lossade kvantiteter av oförädlat virke (endast inrikes fartygstransporter)	164	<i>Table 23.</i> Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1956	164

	Sid.		Page
<i>Tabell 24.</i> Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1952—1956	165	<i>Table 24.</i> Yearly consumption of roundwood by forest industries in 1952—1956	165
<i>Tabell 25.</i> Sågverkens och hyvleriernas samt läddämnesfabrikernas huvudsakliga produktion 1956. Länsvis	166	<i>Table 25.</i> Production of sawn and planed goods in 1956. By counties ...	166
<i>Tabell 26.</i> Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1956. Länsvis	167	<i>Table 26.</i> Pulp and wallboard production in 1956. By counties	167
<i>Tabell 27.</i> Export av rundvirke, sågat virke m. m. 1952—1956	168	<i>Table 27.</i> Exports of roundwood, sawn wood etc. 1952—1956	168
<i>Tabell 28.</i> Import av rundvirke, sågat virke m. m. 1952—1956	169	<i>Table 28.</i> Imports of roundwood, sawn wood etc. 1952—1956	169
<i>Tabell 29.</i> Sveriges export och import av oförädlad virke med fördelning på export- resp. importländer 1956	170	<i>Table 29.</i> Swedish exports and imports of roundwood by countries of destination and origin in 1956	170
<i>Tabell 30.</i> Rånnettovärden för virkesuttagen å kronoskogar 1947—1956 Länsvis	172	<i>Table 30.</i> Net value of wood cut in Crown forests in 1947—1956. By counties	172
<i>Tabell 31.</i> Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1955/56. Sågtimmer av furu och gran	173	<i>Table 31.</i> Gross prices and costs in the cutting-year 1955/56. Coniferous timber	173
<i>Tabell 32.</i> Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1955/56. Massaved av barrträd	176	<i>Table 32.</i> Gross prices and costs in the cutting-year 1955/56. Coniferous pulp wood	176
<i>Tabell 33.</i> Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1955/56. Brännved	177	<i>Table 33.</i> Gross prices and costs in the cutting-year 1955/56. Fuel wood	177
<i>Tabell 34.</i> Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänst i kr vintrarna 1939/40 samt 1952/53—1955/56. Länsvis.	178	<i>Table 34.</i> Average daily wages of forest workers in the cutting-years 1939/40 and 1952/53—1955/56. By counties ...	178
<i>Tabell 35.</i> Sysselsättningen i skogsbruket 1956 vid domänverket och 54 större skogsbolag	179	<i>Table 35.</i> Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests in 1956	179
<i>Tabell 36.</i> Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1956	180	<i>Table 36.</i> Personnel engaged in floating activity and number of day-works performed in 1956	180
<i>Tabell 37.</i> Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket 1954—1956	181	<i>Table 37.</i> Labour-exchange activities in forestry in the years 1954—1956	181

	Sid.		Page
<i>Tabell 38.</i> Antal årsarbetare samt olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1954. Större arbetsgivare (exkl. staten)	182	<i>Table 38.</i> Number of full-year employees and number of accidents in forest work and floating in 1954 ...	182
<i>Tabell 39.</i> Antal förlorade arbetsdagar per årsarbetare på grund av olycksfall i skogs- och flottningsarbeten i genomsnitt för perioden 1948—1952. Större arbetsgivare (exkl. staten) ...	183	<i>Table 39.</i> Number of working days lost per full-year employee owing to accidents in forest work and floating on an average for the period 1948—1952	183
<i>Tabell 40.</i> Antalet under tillåten jakt-tid fällda älgar i genomsnitt för 1936—1945 samt 1952—1956. Länsvis	184	<i>Table 40.</i> Number of elk killed during legal shooting season in 1936—1945 (yearly average) and in 1952—1956. By counties	184
<i>Tabell 41.</i> Antal under 1952—1956 dödade skogsvillebråd	185	<i>Table 41.</i> Number of game killed in 1952—1956	185
<i>Tabell 42.</i> Under budgetåret 1955/56 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårdsåtgärder. Länsvis	186	<i>Table 42.</i> State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget-year 1955/56. By counties ...	186
<i>Tabell 43.</i> Landareal, invånarantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och i procent av landarealen, i vissa länder 1956	188	<i>Table 43.</i> Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1956	188
<i>Tabell 44.</i> Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning 1955 och 1956	189	<i>Table 44.</i> Removals in certain countries with an extensive logging, in 1955 and 1956	189
<i>Tabell 45.</i> Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1956	190	<i>Table 45.</i> Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive round-wood trade, in 1956	190
<i>Tabell 46.</i> Produktion av några viktiga-re träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1956	191	<i>Table 46.</i> Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1956	191
<i>Tabell 47.</i> Export och import av några viktigare träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1956	192	<i>Table 47.</i> Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products, in 1956	192

Diagram

1. Antal bränder samt över- respektive underskott av nederbörd i % 1947, 1954, 1955 och 1956 48
2. Lönutvecklingen 1947—1956 för huggare, körare, lantarbetare, manliga arbetare inom träindustrin samt för manlig kontorspersonal inom industrien 87
3. Antalet lediga och tillsatta platser samt antalet tillsatta platser per 100 lediga 1954—1956 91

Diagram

1. Number of fires and surplus respectively deficit of precipitation in per cent 1947, 1954, 1955 and 1956 48
2. Development in 1947—1956 of cutters' and hauliers' wages compared with the development of the wages of male farm workers and of male wood industry workers and salaries of industry employees 87
3. Number of vacancies, number of placements and number of placements per 100 vacancies in 1954—1956 91

SYMBOLER OCH FÖRKORTNINGAR

Intet att redovisa	—
Uppgift ej tillgänglig	..
Logiskt omöjlig uppgift	.
Preliminär eller uppskattad uppgift	*
Centimeter	cm
Meter	m
Kilometer	km
Hektar	ha
Kvadratkilometer	km ²
Kubikmeter	m ³
Kubikmeter fast mått	m ³ f.
Kubikmeter travat mått	m ³ t.
Skogskubikmeter (hel trädstams volym med bark)	m ³ sk.
Fot (engelsk)	f el. ' .
Tum (»)	"
Kubikfot (engelsk)	f ³
Flottningskubikfot	f ³ fl.
Kubikfot toppmått (cylinderkubikfot)	f ³ to.
Kubikfot (topprotmått)	f ³ tr.
Standard	std
Kilogram	kg
Helbarkad	hb.
Obarkad	ob.
På bark (med bark)	pb.
Under bark (utan bark)	ub.
Mittmått	mi.
Brösthöjd	brh.
Osorterat (sågad vara kval. I—IV)	o/s
Kvinta (» » » V)	V
Utskott (» » » VI)	VI
Cirka	ca
Kronor	kr
Stycken	st
Food and Agriculture Organization of the United Nations	FAO
Sveriges officiella statistik	SOS
Sveriges offentliga utredningar	SOU
Svensk författningssamling	SFS

SYMBOLS AND ABBREVIATIONS

Nil or negligible
Not available
Logically impossible
Provisional or estimated figure
Centimetre
Metre
Kilometre
Hectare
Square kilometre
Cubic metre
Cubic metre solid wood
Cubic metre piled wood
Forest cubic metre (whole trunk incl. bark)
Foot (English)
Inch (English)
Cubic foot (English)
Floating cubic foot
Cubic foot by measuring on the top of the log
Cubic foot by measuring on the top and the bottom of the log
Standard (Petersburg)
Kilogramme
Completely barked
Unbarked
On (or with) bark
Under (or without) bark
Measured at the middle of the log
Breast height
Unsorted
Quinta
Sixths
Approximately
Swedish crowns
Pieces
Food and Agriculture Organization of the United Nations
Swedish Official Statistics
Investigations by the Swedish Government
Swedish statute register

LÄNSFÖRKORTNINGAR

Abbreviations for the Swedish counties (län).

Nb	Norrbottnens län	Ups	Uppsala län	Klm	Kalmar län
Vb	Västerbottnens län	Sth	Stockholms län och stad	Gtl	Gotlands län
Jtl	Jämtlands län			Gbg	Göteborgs och Bohus län
Vnr	Västernorrlands län	Sdm	Södermanlands län		
Gvl	Gävleborgs län	Ög	Östergötlands län	Hl	Hallands län
Kpb	Kopparbergs län	Skb	Skaraborgs län	Bl	Blekinge län
Vrm	Värmlands län	Äbg	Älvsborgs län	Krs	Kristianstads län
Ör	Örebro län	Jkp	Jönköpings län	Mlm	Malmöhus län
Vstm	Västmanlands län	Krb	Kronobergs län		

I vissa tabeller är länen sammanslagna i fem grupper (se karta s. 17): In certain tables the counties are grouped as follows (see map on page 17):

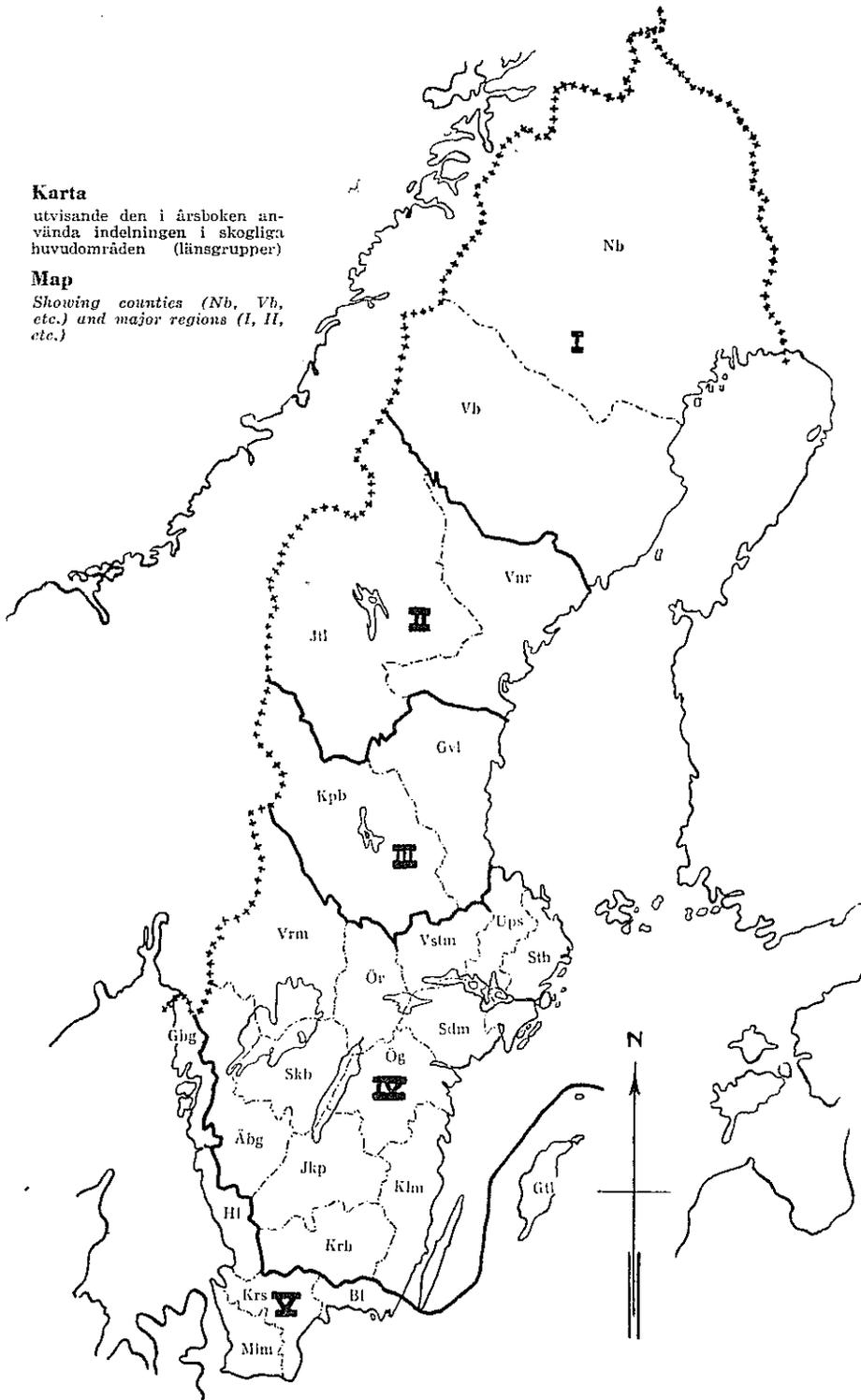
- I Övre Norrland ..... Nb och Vb
- II Mellersta Norrland ..... Jtl och Vnr
- III Nedre Norrland o. Dalarna Gvl och Kpb
- IV Mellansverige och Småland Vrm, Ör, Vstm, Ups, Sth, Sdm, Ög, Skb, Äbg, Jkp, Krb och Klm
- V Södra och västra kustlänen Gtl, Gbg, Hl, Bl, Krs och Mlm

Karta

utvisande den i årsboken använda indelningen i skogliga huvudområden (länsgrupper)

Map

Showing counties (Nb, Vb, etc.) and major regions (I, II, etc.)

A. SKOGSMARKEN OCH SKOGSKAPITALET

I. Ytvidd

Rikets skogsmarksareal redovisas i tabell 1 (sid. 135) och uppgick 1956 till 229 291 km² enligt slutgiltiga beräkningar grundade på den andra riksskogstaxeringen. Enligt resultaten från 1951 års jordbruksräkning uppgår rikets skogsmarksareal däremot till 224 861 km² och enligt 1952 års allmänna fastighetstaxering till 218 210 km². För jämförelse med de båda först nämnda arealuppgifterna bör emellertid den vid fastighetstaxeringen redovisade skogsmarksarealen ökas med skogsmark inom städerna, 6 415 km², och inom områden för vilka fastighetsskatt icke erlägges.

Såväl den efter angivna korrekationer erhållna skogsmarksarealen 225 152 km² som arealen från jordbruksräkningen, understiger den som erhållits vid riksskogstaxeringen med ca 2 %.

Delvis beror detta på att jordbruksräkningens och fastighetstaxeringens uppgifter icke inkluderar vissa kronan tillhöriga skogar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Kopparbergs län (ca 2 900 km²), vilka vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda, och delvis på att arealunderskottet för skogsmarken huvudsakligen är lokaliserat till områden i inre och övre Norrland, där de största svårigheterna för en arealredovisning föreligger. Härtill kommer också att vid riksskogstaxeringen, i motsats till vad fallet är vid de båda övriga undersökningarna, innefattas all hagmark i uppgifterna om skogsmarken.

Enligt jordbruksräkningarna 1944 och 1951 ökade rikets skogsmarksareal mellan de båda åren med ca 2 000 km² eller med 1 %. Detta resultat överensstämmer även med fastighetstaxeringarnas uppgifter. Ätminstone delvis torde det vara fråga om en reell ökning av skogsmarksarealen, därigenom att impediment dikats ut och omvandlats till skogsmark och att tidigare odlade marker gjorts skogbärande. Enligt uppgifter från 1952 års allmänna fastighetstaxering torde ungefär 700 km² åker under tiden 1945—1952 ha omförts till skogsmark.

I tabell 1 redovisas i kolumn 7 skogsmarkens andel av totalarealen i rikets län. Som synes är variationerna länen emellan stora. I Västernorrlands län är nära 75 % av totalarealen skogbevuxen, i Malmöhus län endast 13 %. Skogsmarksarealen per invånare är störst i de tre nordligaste länen, Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Dessa tre län uppvisar också den största skogsmarksarealen per ha inägomark (åker och äng). Medan det i Norrbotten går 38 ha skogsmark på en ha inägomark, är siffran för Malmöhus län endast 0,2 ha och för Kristianstads och Skaraborgs län 1,0 ha skogsmark per ha inägomark.

Skogsmarken brukar med hänsyn till äganderätten indelas i tre huvudgrupper: allmänna skogar (varav kronoskogar i allmänhet särskiljs) och bolagsskogar, som vardera omfattar ungefär en fjärdedel, samt övriga enskilda skogar, omfattande drygt hälften av rikets

**Tabell A. Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1951. Länsvis.
(Enligt 1951 års jordbruksräkning)**

Forest area distributed by owner groups in 1951. By counties. (According to the Census of Agriculture 1951.)

Län och länsgrupper County	Allmänna skogar <i>Public forests</i>				Enskilda skogar <i>Private forests</i>				Samtliga skogar <i>All forests</i>
	Statens skogar ¹		Övriga allmänna skogar <i>Other public forests</i>		Aktiebolags-skogar <i>Companies' forests</i>		Övriga enskilda skogar <i>Other private forests</i>		
	Areal km ²	i % av hela skogsarealen <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogsarealen <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogsarealen <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogsarealen <i>in % of total forest area</i>	
Nb	19 898	52	2 558	7	3 930	10	11 570	31	37 956
Vb	10 305	32	1 441	5	7 356	23	12 678	40	31 780
Jtl	1 443	6	1 863	7	11 504	44	11 149	43	25 959
Vnr	1 356	7	611	3	8 561	46	8 044	43	18 572
Gvl	885	6	762	5	5 854	41	6 613	47	14 114
Kpb	2 660	13	2 000	10	6 420	32	8 791	44	19 871
Vrm	247	2	531	4	4 692	37	7 228	57	12 698
Ör	833	16	337	6	1 701	32	2 420	46	5 291
Vstm	470	12	428	11	905	24	1 984	52	3 787
Ups	86	3	433	15	1 026	36	1 344	47	2 889
Sth	266	7	390	10	414	11	2 762	72	3 832
Sdm	235	7	333	10	259	8	2 599	75	3 426
Ög	397	7	550	10	824	15	3 874	69	5 645
Skb	390	12	309	9	230	7	2 446	72	3 375
Åbg	268	4	424	6	368	6	5 500	84	6 560
Jkp	321	5	307	5	326	5	5 467	85	6 421
Krb	294	5	281	5	706	12	4 411	78	5 692
Klm	567	8	301	4	411	6	5 578	81	6 857
Gtl	99	6	84	6	54	4	1 139	83	1 376
Gbg	94	6	98	6	28	2	1 428	87	1 648
Hl	106	5	114	6	66	3	1 760	86	2 046
Bl	47	3	52	3	76	4	1 665	90	1 840
Krs	177	7	144	6	66	3	2 163	85	2 550
Mlm	38	6	65	10	6	1	568	83	677
I	30 203	44	3 999	6	11 286	16	24 248	35	69 736
II	2 799	6	2 474	6	20 065	45	19 194	43	44 532
III	3 545	10	2 762	8	12 274	36	15 404	45	33 985
IV	4 374	7	4 623	7	11 862	18	45 616	69	66 475
V	561	6	556	5	296	3	8 724	86	10 137
Riket .... <i>Entire country</i>	41 481	18	14 413	7	55 784	25	113 183	50	224 861

¹ Hit har hänförs kronoskogar samt skogar under fortifikationsförvaltningen, vattenfallsstyrelsen, lantbruksstyrelsen och sjöfartsstyrelsen.

skogsmarksareal. Fördelningen på dessa ägarkategorier, totalt och procentuellt, redovisas länsvis i tabell A, som är grundad på 1951 års jordbruksräknings material.

Som framgår av denna tabell råder stora olikheter mellan de skilda delarna av riket i fråga om fördelningen på ägargrupper. Således upptar de allmänna skogarna i det skogliga huvudområdet I (länsgrupp I) ungefär 50 % (huvudsakligen kronoskogar) av den totala skogsmarksarealen. För Norrbottens län utgör andelen allmänna skogar t. o. m. nära 60 % av nyssnämnda areal. De allmänna skogarna upptar i intet av de övriga skogliga huvudområdena ens 20 % av den totala skogsmarksarealen, även om andelen i vissa län kan uppgå till 22—23 %. Bolagsskogarna har sin tyngdpunkt i områdena II och III, framför allt i Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län. Övriga enskilda skogar d.v.s. gods- och bondeskogarna har i område II ungefär samma relativa omfattning som bolagsskogarna och överträffar de senare i område III. I områdena IV och V är gods- och bondeskogarna helt dominerande. I område IV upptas dock en sjättedel av den totala skogsmarksarealen av bolagsskogar. I Värmlands och Uppsala län utgör dessa drygt en tredjedel av ifrågavarande areal.

Huvudparten av statens skogar förvaltas av domänverket, som dessutom har tillsynen över vissa andra allmänna skogar. Tillsynsmyndigheter för övriga statliga skogar är fyra andra ämbetsverk, för de ecklesiastika boställsskogarna stiftsnämnderna samt för samtliga andra skogar, allmänna och enskilda, skogsvårdsstyrelserna med skogstyrelsen som centralmyndighet. Följande schema visar skogens indelning i administrativt hänseende. De arealer,

som hänföres till de olika grupperna, återfinns i tabellerna 2 och 3.

I. Domänstyrelsen.

A. Kronoskogar (kronoskogsförordningen den 10 maj 1935, nr 157)

1. kronoparker
2. skogsjordbruk, kronotorp, äldre kronolägenheter m. m.
3. kronoholmar och skär
4. kronoöverloppsmarker
5. oavmätta kronomarker

B. Övriga skogar under domänstyrelsens förvaltning eller tillsyn

1. bergverksskogar (KF den 27 maj 1898)
2. renbetesfjäll (1894 års skogsordning, 4 §)
3. kronoallmänningar (1894 års skogsordning, 4 §)
4. vissa ecklesiastiska skogar (1894 års skogsordning, kap. IV 24 §)
5. allmänna inrättningars skogar av kyrklig natur, som icke innehåsa med stadgad åborätt (1894 års skogsordning, kap. V)
6. nationalparker

II. Andra statliga myndigheter.

- A. Fortifikationsförvaltningen
- B. Vattenfallsstyrelsen
- C. Lantbruksstyrelsen
- D. Sjöfartsstyrelsen.

III. Stiftsnämnder (ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932).

IV. Skogsvårdsstyrelser (skogsvårdslagen den 21 maj 1948, nr 237).

A. Allmänna skogar

1. häradsallmänningar (lag den 18 april 1952, nr 166)
2. allmänningsskogar i Norrland och Dalarna (lag den 18 april 1952, nr 167)

3. skogar tillhöriga landsting, hushållningssällskap, skogsvårdsstyrelser o. d.
  4. skogar tillhöriga städer och övriga primärkommuner
  5. kronohemman och kronolägenheter, vilka innehåsa med stadgad åborätt
  6. skogar tillhöriga allmänna inrättningar (skolor, sjukhus, anstalter o. d.), med undantag av de, som nämnts ovan under I B:5
- B. Enskilda skogar
1. bolagsskogar
  2. skogar tillhöriga föreningar, stiftelser o. d.
  3. gods- och bondeskogar.

Som nämnts omfattar de enskilda skogarna, om aktiebolagsskogarna borträknas, hälften av rikets skogsmark. En viss karakteristik av denna grupp erhålles om antalet skogsbruksenheter och deras areal produktiv skogsmark i de olika länen fördelas med avseende på storlek i lämpliga klasser. Så skedde vid jordbruksräkningen 1951, och till tabell B i Skogsstatistisk årsbok 1953 hämtades materialet från denna räkning. Enligt nyssnämnda tabell återfanns det största antalet brukningsenheter i storleksklassen under 10 ha. Endast i Norrbottens och Västerbottens län samt i smålandsläna låg tyngdpunkten i någon av grupperna 10—25 eller 25—50 ha. I hela riket omfattade brukningsenheter om 25—50, 50—100 och 100—200 ha ungefär lika stora arealer med någon övervikt för storleksklassen 50—100 ha. De regionala olikheterna var betydande; i Södermanlands, Malmöhus och Östergötlands län med sina stora gods och fideikommiss låg tyngdpunkten i storleksklassen 400 ha eller större. Jämfört med 1944 års jord-

bruksräknings uppgifter har en svag förskjutning skett mot större brukningsenheter.

Den i Skogsstatistisk årsbok 1953 inlagda tabellen C, som sammanställts av material från 1951 års jordbruksräkning, utvisar bl. a. omfattningen av de arealer skogsmark, som brukas tillsammans med jordbruk av olika storlek eller utan kombination med jordbruk. Av tabellen framgår att 133 000 km² eller 59 % av hela skogsmarksarealen brukas utan förening med jordbruk. I denna areal ingår huvudsakligen allmänna skogar och bolagsskogar. Av återstående 92 000 km² hänför sig 55 % till jordbruksenheter av storleken 2—10 ha.

Bondeskogsbrukets samband med jordbruk belyses i tabell B, som grundar sig på 1951 års jordbruksräkning. Inom landet finns ca 240 000 jordbruksenheter om minst 0,26 ha åker, vilka är försedda med skogsmark. Helt utan skogsmark är enligt jordbruksräkningen ca 88 000 brukningsenheter, större delen i slättbygderna.

Den sammanlagda areal skogsmark, som tillhör de ca 240 000 jordbruksenheter, omfattar enligt jordbruksräkningen ca 8,8 milj. ha eller 79 % av totala skogsmarksarealen inom ägargruppen »Övriga enskilda». Enbart skogsbruk utan kombination med jordbruk redovisas som »utmark» (se tab. C) och omfattar inom gruppen ifråga ca 2,4 milj. ha. Det är emellertid att märka, att häri också ingår skogsmark sammanhörande med utarrenderade jordbruk, men där skogen disponeras av ägaren, vilket i regel är fallet vid utarrendering. Det finns anledning antaga, att sistnämnda kategori av »utmark» är åtskilligt större än de helt fristående skogsinnehaven inom denna ägargrupp.

I tabell D redovisas en sammanställ-

Tabell B. Skogsbruk i förening med jordbruk. Antal brukningsdelar 1951 i enskild ägo (exkl. aktieföretag), grupperade efter åkerareal och skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper. (Efter 1951 års jordbruksräkning)

Forestry in combination with agriculture. Number of holdings 1951 in private possession (excluding companies) distributed according to field area and forest area in different groups of counties. (According to the Census of Agriculture 1951.)

Länsgrupper och storleksgrupper efter åkerarealen <i>Groups of counties and size-groups according to field area</i>	Antal brukningsdelar fördelade på storleksgrupper efter skogsmarkarealer. Ha <i>Number of units by size-groups of forest area</i>							Summa <i>Total</i>
	<10 ha	10—25 ha	25—50 ha	50—100 ha	100—200 ha	200—400 ha	>400 ha	
I								
0,26—2 ha	2 096	1 522	1 353	1 099	675	210	41	6 996
2—10 »	3 108	5 603	6 884	5 558	2 857	1 042	199	25 251
10—50 »	99	459	998	1 032	406	115	46	3 155
>50 »	—	—	—	—	—	—	1	1
Summa <i>Total</i>	5 303	7 584	9 235	7 689	3 938	1 367	287	35 403
II								
0,26—2 ha	3 209	902	492	270	183	54	13	5 123
2—10 »	3 746	4 278	3 865	3 219	2 000	682	178	17 968
10—50 »	47	178	479	610	540	221	76	2 151
>50 »	—	—	—	1	1	—	2	4
Summa <i>Total</i>	7 002	5 358	4 836	4 100	2 724	957	269	25 246
III								
0,26—2 ha	4 382	2 120	1 012	465	120	34	5	8 138
2—10 »	2 953	4 041	3 681	2 400	1 002	193	28	14 298
10—50 »	241	860	1 399	1 370	849	232	47	4 998
>50 »	—	5	8	11	18	3	6	51
Summa <i>Total</i>	7 576	7 026	6 100	4 246	1 989	462	86	27 485
IV								
0,26—2 ha	11 279	2 668	750	288	84	9	8	15 086
2—10 »	22 296	19 753	13 597	4 828	928	172	49	61 623
10—50 »	9 482	10 550	8 382	4 591	1 316	256	51	34 628
>50 »	255	374	524	742	639	365	283	3 182
Summa <i>Total</i>	43 312	33 345	23 253	10 449	2 967	802	391	114 519
V								
0,26—2 ha	2 997	521	112	35	6	6	—	3 677
2—10 »	10 693	5 659	2 780	798	87	9	1	20 027
10—50 »	4 677	3 659	2 600	1 198	260	28	9	12 431
>50 »	200	122	106	127	70	33	45	703
Summa <i>Total</i>	18 567	9 961	5 598	2 158	423	76	55	36 838
Riket <i>Entire country</i>								
0,26—2 ha	23 963	7 733	3 719	2 157	1 068	313	67	39 020
2—10 »	42 796	39 334	30 807	16 803	6 874	2 098	455	139 167
10—50 »	14 546	15 706	13 858	8 801	3 371	852	229	57 363
>50 »	455	501	638	881	728	401	337	3 941
Summa <i>Total</i>	81 760	63 274	49 022	28 642	12 041	3 664	1 088	239 491

Ann.: Tabellen innehåller ej brukningsdelar med enbart skogsmark, d. v. s. med mindre åker än 0,26 ha.

Remark: The table does not include units which have only forests, i.e. units with less than 0.26 ha fields.

Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark för skogsbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1951. Länsgrupper. (Efter 1951 års jordbruksräkning)

Forest management; with and without combination with agriculture. Forest area of private (excl. companies') forest units of different sizes in 1951. By groups of counties

Länsgrupper och storleksgrupper efter åkerarealen <i>Groups of counties and size groups according to field area</i>	Hela arealen skogsmark i enskild ägo, fördelad på storleksgrupper efter skogsmarksarealer. Ha <i>Area of private forests (excl. companies' forests) distributed by size groups</i>							Summa <i>Total</i>
	<10 ha	10—25 ha	25—50 ha	50—100 ha	100—200 ha	200—400 ha	>400 ha	
I. Utmark	5 125	13 120	25 508	43 093	47 870	52 659	65 863	253 238
Lägenheter ...	754	1 660	2 970	4 559	3 938	340	—	14 221
0,26—2 ha ...	11 133	27 023	49 462	78 912	94 335	57 383	23 243	341 491
2—10 » ...	19 402	101 942	257 406	400 090	395 914	279 116	118 451	1 572 261
10—50 » ...	669	8 763	38 238	75 315	56 061	31 200	31 319	241 365
>50 » ...	—	—	—	—	—	—	2 048	2 048
Summa <i>Total</i>	37 083	152 508	373 584	601 909	598 118	420 698	240 924	2 424 824
II. Utmark	4 133	14 049	29 559	68 634	110 322	100 147	153 423	480 267
Lägenheter ...	566	886	1 552	2 510	4 595	1 044	1 473	12 626
0,26—2 ha ...	13 364	14 958	18 265	19 657	25 866	13 901	9 040	115 051
2—10 » ...	20 533	76 064	143 322	233 670	280 230	183 990	104 525	1 042 334
10—50 » ...	305	3 457	18 533	45 426	76 688	60 232	48 605	253 246
>50 » ...	—	—	—	67	157	—	15 540	15 764
Summa <i>Total</i>	38 901	109 414	211 231	369 964	497 858	359 314	332 606	1 919 288
III. Utmark	20 486	43 548	49 768	61 713	53 263	31 445	100 142	360 365
Lägenheter ...	6 963	8 827	6 471	6 321	3 804	1 259	—	33 645
0,26—2 ha ...	20 954	35 348	37 056	31 275	16 822	9 242	4 099	154 796
2—10 » ...	17 558	71 628	135 467	171 788	135 421	52 080	15 747	599 689
10—50 » ...	1 615	15 762	52 643	99 035	116 238	61 621	29 536	376 450
>50 » ...	—	97	348	804	2 482	913	10 844	15 488
Summa <i>Total</i>	67 576	175 210	281 753	370 936	328 030	156 560	160 368	1 540 433
IV. Utmark	36 531	105 514	180 814	234 419	210 844	148 855	241 770	1 158 747
Lägenheter ...	9 583	16 867	25 629	27 314	13 060	4 360	435	97 248
0,26—2 ha ...	46 524	42 105	26 031	19 381	10 360	2 544	4 920	151 865
2—10 » ...	118 525	343 303	487 484	326 531	122 711	47 131	30 947	1 476 632
10—50 » ...	52 257	184 832	304 585	318 464	173 099	67 928	34 393	1 135 558
>50 » ...	1 459	6 808	20 195	54 611	90 996	103 717	263 515	541 301
Summa <i>Total</i>	264 879	699 429	1 044 738	980 720	621 070	374 535	575 980	4 561 351
V. Utmark	8 736	18 406	23 052	24 625	18 426	13 400	17 542	124 187
Lägenheter ...	1 856	3 056	3 547	2 633	1 426	208	—	12 726
0,26—2 ha ...	11 029	8 374	3 830	2 227	859	1 545	—	27 864
2—10 » ...	53 051	94 445	98 541	53 158	11 104	2 272	779	313 350
10—50 » ...	22 625	63 357	94 133	82 303	33 264	6 884	7 746	310 312
>50 » ...	924	2 183	3 953	9 134	10 091	9 415	48 237	83 937
Summa <i>Total</i>	98 221	189 821	227 056	174 080	75 170	33 724	74 304	872 376
Riket <i>Entire country</i>								
Utmark	75 011	194 637	308 701	432 484	440 725	346 506	578 740	2 376 804
Lägenheter ...	19 722	31 296	40 169	43 337	26 823	7 211	1 908	170 466
0,26—2 ha ...	103 004	127 808	134 644	151 452	148 242	84 615	41 302	791 067
2—10 » ...	229 069	687 382	1 122 220	1 185 177	945 380	564 589	270 449	5 004 266
10—50 » ...	77 471	276 171	508 132	620 543	455 350	227 865	151 599	2 317 131
>50 » ...	2 383	9 088	24 496	64 616	103 726	114 045	340 184	658 538
Summa <i>Total</i>	506 660	1 326 382	2 138 362	2 497 609	2 120 246	1 344 831	1 384 182	11 318 272

Tabell D. Skogsmarksareal (exkl. bonitet IX) och dennas procentuella fördelning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde. Enl. riksskogstaxeringen 1938—1944.

Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. According to the National Forest Survey 1938—1944.

Flodområde <i>River basin</i>	Taxe- ringsår <i>Year of survey</i>	Samtliga skogar Areal i km ² <i>All forests Area in km²</i>	Därav i % <i>There of in per cent</i>			
			Allm. skogar <i>Common forests</i>		Enskilda skogar <i>Private forests</i>	
			Statens skogar <i>State forests</i>	Övr. allm. skogar <i>Other common forests</i>	Aktie- bolags- skogar <i>Compa- nies' forests</i>	Övr. en- skilda skogar <i>Other private forests</i>
Nedre Torne älv och Keräsajoki ...	1941	5 301	42,1	8,7	0,9	48,3
Övre Torne älv, Sangisån o. Kalix älv	1941	10 710	49,9	7,5	8,3	34,3
Töre älv, Vitån, Råne älv o. Alter- sundet	1941	3 723	42,9	4,7	27,8	24,6
Lule älv och Alån	1941	8 028	52,8	7,4	16,4	23,4
Alter- och Rosåarna, Pite- och Lill- pite älvar samt Rokån	1941	7 229	74,3	1,1	6,7	17,9
Summa för flodområdesgrupp I ...		34 991	53,7	6,0	10,8	29,5
Jävreån, Åby-, Byske- o. Käge älvar	1941	4 296	48,3	4,4	10,7	36,6
Skellefte älv	1941	5 486	42,1	5,4	11,4	41,1
Summa för flodområdesgrupp II ...		9 782	44,8	5,0	11,1	39,1
Bure älv, Mångby-, Kolaboda-, Rick- le-, Sävar- och Tavelåarna	1941	4 025	9,4	0,1	33,2	57,3
Umeälven	1941	11 841	47,0	4,6	14,4	34,0
Hörneån, Öreälv, Leduån o. Lögde- älv	1941	4 240	19,5	1,2	40,5	38,8
Husumån, Gide älv, Idbyån, Moäl- ven och Nätraån	1938—41	6 031	18,4	0,5	42,5	38,6
Summa för flodområdesgrupp III		26 137	30,2	2,4	28,0	39,4
Ångermanälven och Gädeån d.v.s. flodområdesgrupp IV	1938—39	18 956	15,0	7,1	41,3	36,6
Indalsälven	1938—39	13 000	5,9	6,2	31,2	56,7
Selångersån och Ljungan	1938—39	9 232	5,8	1,2	48,7	44,3
Summa för flodområdesgrupp V ...		22 232	5,9	4,1	38,5	51,5
Gnarps-, Harmångers-, Delångers-, Öränge- och Norralåarna	1938,1942	4 043	5,2	1,6	40,7	52,5
Ljusnan	1940,1942	12 324	6,3	3,5	50,8	39,4
Summa för flodområdesgrupp VI ...		16 367	6,1	3,0	48,3	42,6
Skärj-, Hamränge-, Testebo- och Gavleåarna	1942—43	3 503	3,8	5,6	52,0	38,6
Dalälven	1943—44	18 438	14,6	10,1	29,7	45,6
Summa för flodområdesgrupp VII		21 941	12,9	9,4	33,2	44,5
Totalsumma		150 406	26,0	5,3	29,1	39,6

Tabell E. Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929 och 1938—1952 samt för länsgrupper och hela riket även 1953—1956)

Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1956. The last only referring to county groups and the entire country)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupper County	Tax.-år Year of assessment	Beståndens ålder Age of stands						
		Kalmark Reproduction area and waste land	1—20 år years	21—40 år years	41—80 år years	81—120 år years	121 år o. däröver 121 years and over	Samtliga All ages
Nb	1941	6,9	9,1	11,7	26,7	16,6	29,0	100,0
	1926	3,3	5,6	9,0	30,3	14,6	37,2	100,0
Vb	1939—41	6,4	10,9	14,9	32,1	19,1	16,6	100,0
	1925	4,5	8,9	11,5	32,2	16,6	26,3	100,0
Jti	1939—40	4,1	7,7	13,2	33,4	24,8	16,8	100,0
	1924—25	10,3	3,1	10,6	29,7	20,4	25,9	100,0
Vnr	1938	7,9	8,8	14,7	41,8	19,5	7,3	100,0
	1924	5,9	5,1	14,5	37,4	19,2	17,9	100,0
Gvl	1942	3,5	11,6	19,9	42,0	18,0	5,0	100,0
	1926	6,4	12,2	17,4	36,2	17,5	10,3	100,0
Kpb	1942—44	2,3	9,4	14,0	39,7	22,9	11,7	100,0
	1923	5,7	6,7	12,5	36,7	17,4	21,0	100,0
Vrm	1950	7,0	7,4	14,1	46,6	21,3	3,6	100,0
	1929	4,7	12,4	23,6	44,2	11,9	3,2	100,0
Ör	1951	5,0	10,3	17,4	48,4	17,1	1,8	100,0
	1927	6,8	14,6	25,3	43,5	8,4	1,4	100,0
Vstm ...	1950—52	5,1	9,9	19,1	49,9	13,7	2,3	100,0
	1926—27	3,4	18,5	23,9	41,8	9,6	2,8	100,0
Ups	1950—52	5,9	12,7	19,1	45,0	14,5	2,8	100,0
	1926—27	8,1	17,2	26,8	32,4	11,9	3,6	100,0
Sth	1950—52	5,8	10,7	16,2	47,5	17,1	2,7	100,0
	1927	7,7	16,3	27,9	37,4	9,1	1,6	100,0
Sdm	1950—52	5,9	13,1	25,2	38,4	14,2	3,2	100,0
	1927	15,5	16,2	19,5	33,9	12,7	2,2	100,0
Ög	1952	7,3	11,4	16,0	46,6	16,5	2,2	100,0
	1927	9,4	17,6	24,4	37,3	9,9	1,4	100,0
Skb	1950—51	5,2	12,8	21,1	47,5	11,6	1,8	100,0
	1929	12,2	12,1	31,7	36,3	7,1	0,6	100,0

tab. E forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Äbg	1949	5,8	9,8	23,8	49,8	10,5	0,3	100,0
	1928—29	10,1	18,6	32,9	33,9	4,2	0,3	100,0
Jkp	1947	5,8	15,6	23,8	44,3	9,4	1,1	100,0
	1923	16,6	13,9	26,9	36,4	5,6	0,6	100,0
Krb	1946—47	5,6	19,6	25,7	42,2	6,0	0,9	100,0
	1923	19,0	18,5	29,1	28,2	4,7	0,5	100,0
Klm	1948	4,6	15,6	21,0	46,4	10,8	1,6	100,0
	1923	16,9	7,3	29,8	39,3	5,9	0,8	100,0
Gtl	1952	5,7	7,9	7,8	39,8	27,6	11,2	100,0
	1928	12,0	12,3	15,7	32,5	22,2	5,3	100,0
Gbg	1949	9,1	14,0	27,1	40,6	8,8	0,4	100,0
	1929	29,4	16,6	22,4	28,5	2,9	0,2	100,0
Hl	1946	11,7	21,7	30,1	32,9	3,2	0,4	100,0
	1928	25,8	19,8	23,8	24,6	2,7	0,3	100,0
Bl	1945	4,9	29,5	25,2	38,1	2,1	0,2	100,0
	1928	12,2	16,6	35,4	32,6	2,7	0,5	100,0
Krs	1945	7,5	23,2	27,7	36,6	4,7	0,3	100,0
	1928	23,0	16,4	28,0	30,1	2,1	0,4	100,0
Mlm	1945	12,3	20,5	23,6	33,8	8,7	1,1	100,0
	1928	23,7	19,6	22,6	28,7	4,3	1,1	100,0
I	1953—56	8,8	4,0	9,4	20,3	30,5	27,0	100,0
	1939—41	6,7	9,9	13,1	29,1	17,7	23,5	100,0
	1925—26	3,8	7,0	10,0	31,1	15,5	32,6	100,0
II	1953—56	5,6	2,5	9,4	31,0	33,9	17,6	100,0
	1938—39	5,7	8,4	14,2	36,8	22,8	12,1	100,0
	1924—25	8,2	4,1	12,5	33,3	19,8	22,1	100,0
III	1953—56	6,8	5,1	10,4	34,7	29,3	13,7	100,0
	1940—44	3,3	9,7	15,5	40,3	20,9	10,3	100,0
	1923—26	6,7	8,0	13,8	35,4	17,9	18,2	100,0
IV	1953—56	4,9	9,2	18,9	47,7	16,5	2,8	100,0
	1946—52	5,9	12,0	19,7	46,3	14,1	2,0	100,0
	1923—29	10,6	14,8	26,7	37,9	8,4	1,6	100,0
V	1953—56	5,2	11,6	27,2	43,4	10,8	1,8	100,0
	1945—52	8,3	20,2	24,7	37,0	7,9	1,9	100,0
	1928—29	21,9	16,9	25,6	29,3	5,2	1,1	100,0
Riket	1953—56	6,6	5,8	13,2	33,9	25,8	14,7	100,0
Entire	1938—52	5,7	10,7	16,1	37,7	17,7	12,1	100,0
country	1923—29	7,8	9,3	16,5	34,1	14,2	18,1	100,0

ning av skogsmarksarealer inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde med procentuell fördelning på ägargrupper.

I tabell E redovisas skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder. För de olika länen anges procentuella fördelningar enligt den första och den andra riksskogstaxeringens resultat. För länsgrupperna I—V samt för hela riket har det varit möjligt att med tillfredsställande säkerhet ange även den tredje riksskogstaxeringens uppgifter om denna fördelning. Man finner sålunda, att från första till tredje riksskogstaxeringen har kalmarksarealen ökat endast inom om-

råde I, d. v. s. Norrbottens och Västerbottens län. Ökningen kan säkerligen tillskrivas den omfattande avverkning av övermogen skog, som här blev en följd av den nya lappmarkslagens ikraftträdande 1934. Gallringsbeståndens (20—80 år) andel i skogsmarken har minskat i Norrland och Dalarna men ökat i södra Sverige. Anmärkningsvärt är att den mogna skogen i åldern 80—120 år kraftigt ökat i hela landet. För åldersklassen 121 år och däröver konstateras för Norrland och Dalarna minskning mellan första och andra riksskogstaxeringen, därefter ökning. I södra Sverige förekommer denna åldersklass obetydligt.

II. Virkesförråd

Skogsmarkens produktionsförmåga brukar anges med bonitetstal enligt olika system. Boniteten är ett uttryck för ståndortens (markens och klimatets) virkesproducerande förmåga. Boniteten klassificeras med stöd av det antal kubikmeter, m^3 sk., som i medeltal kan frambringas per år och ha av skogsbestånd vid 100-årig växttid och under gynnsammaste produktionsförhållanden. Där denna maximala eller ideala produktion icke räknas uppgå till $1,0 m^3$, hänföres marken i fråga till impediment. Vid skogsbruk erhålles sällan så hög medelproduktion som motsvarar den ideala.

I efterföljande tabell F. anges den vid andra riksskogstaxeringen erhållna idealboniteten inom skilda län och för olika skogsägargrupper. Som av tabellen framgår ökar bonitetstalen rätt avsevärt från norr till söder, vilket i huvudsak torde bero på att de klimatiska betingelserna för skogsproduktion är

bättre i de sydligare delarna av landet än i de norra. Av tabellen framgår även att i de nordligaste länen samt i Kopparbergs län bonitetstalen för de allmänna skogarna, som huvudsakligen utgöres av kronoparker, är avsevärt lägre än för övriga skogar. Detta sammanhänger med läget på dessa skogar. Till kronoparker avsattes nämligen i dessa delar av landet huvudsakligen avsides belägna områden, som ofta ligger högt över havet och där följaktligen skogsproduktionen är mindre gynnsam. Den nu pågående tredje riksskogstaxeringen ger ännu ej möjlighet att lämna detaljerade (t. ex. för län) uppgifter för landets virkesförråd, dess sammansättning och dess förändringar, varför motsvarande detaljuppgifter från andra riksskogstaxeringen, redovisade i Skogsstatistisk årsbok 1953, fortfarande torde få anses vara aktuella.

Tabellerna 4 »Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag

Tabell F. Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägargrupper enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Skogsmark inkl. hagmark.

Average ideal site quality by owner groups and by counties. According to the second National Forest Survey.

Län och länsgrupper <i>County</i>	Skogsägargrupp <i>Owner group</i>				
	All- männa skogar <i>Common forests</i>	Aktie- bolags- skogar <i>Compa- nies' forests</i>	Gods- skogar <i>Estate forests</i>	Bonde- skogar <i>Farmers' forests</i>	Samtliga skogar <i>All forests</i>
Nb	2,16	2,57	—	2,48	2,29
Vb	2,64	2,83	—	2,85	2,77
Jtl	2,63	2,77	—	2,84	2,78
Vnr	3,37	3,48	—	3,66	3,55
Gvl	3,35	3,83	—	3,78	3,76
Kpb	2,84	3,61	—	3,71	3,48
Vrm	4,76	4,48	5,01	4,67	4,61
Ör	4,80	4,76	4,96	5,11	4,93
Vstm	4,90	5,05	5,04	5,06	5,02
Ups	4,67	5,00	5,46	4,96	4,96
Sth	4,83	4,79	4,79	4,78	4,79
Sdm	4,73	5,08	5,15	5,06	5,03
Ög	5,38	5,05	5,28	5,32	5,28
Skb	5,26	5,16	5,64	5,30	5,33
Abg	5,19	5,13	5,17	5,06	5,08
Jkp	5,53	5,25	5,73	5,66	5,63
Krb	5,67	5,46	5,69	5,58	5,58
Klm	5,44	5,29	5,38	5,58	5,50
Gtl	3,56	2,79	2,91	3,38	3,37
Gbg	5,16	4,62	5,20	5,04	5,05
Hl	6,28	6,37	6,50	5,80	5,96
Bl	6,27	6,44	6,20	5,96	6,02
Krs	6,54	6,23	7,24	5,97	6,24
Mlm	7,91	7,50	8,47	7,33	7,83
I	2,31	2,74	—	2,67	2,50
II ¹	2,96	3,21	—	3,28	3,22
III ¹	2,93	3,41	—	3,58	3,40
IV	5,10	4,80	5,29	5,20	5,12
V	5,84	5,60	6,87	5,44	5,66
Hela riket <i>Entire country</i>	2,91	3,51	5,52	4,04	3,68

¹ Härjedalen (kommunerna Tännäs, Hede, Sveg, Hogdal, Lillhärda samt Svegs köping) ingår i tabellerna F—J och U i område III. — *The province of Härjedalen, the southern part of the county of Jämtland (Jtl) is included in region III in tables F—J and U.*

och diameterklasser» och 5 »Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark)» har överförts oförändrade från Skogsstatistik årsbok 1955 till denna årsbok.

Till skillnad från första och andra riksskogstaxeringarna, vilka utfördes som länstaxeringar av ett eller ett par län varje år, kan den pågående tredje sägas innefatta en serie årliga riksskogstaxeringar, den första 1953. Varje år övergås nämligen hela landet med en lågprocentig inventering omfattande en tiondedel av andra riksskogstaxeringens taxerade areal. Efter tio år är landet således taxerat med samma procent som vid föregående inventering. I detta sammanhang må även nämnas, att i samband med taxeringen verkställes stubbinventering, som ligger till grund för viss avverkningsstatistik (se C. I. 1. Avverkning, sid. 61). Inventeringen möjliggör årlig redovisning av avverkningen i samma måttenhet, skogskubikmeter (m^3 sk.), som för virkesförråd och tillväxt och med samma fördelning på trädslag och grovlekklasser.

Den nya riksskogstaxeringsmetoden lämnar för varje års taxering tillförlitliga uppgifter för hela landet, efter två års inventeringar för de båda skogliga huvudområdesgrupperna I—II och III—V, efter tre eller fyra års inventeringar för vart och ett av de fem områdena samt efter 10 års inventeringar, d. v. s. vid taxeringsomdrevets slut, för län eller vissa fall t. o. m. länsdelar. Virkeskapitalets förändringar i hela riket eller i delområden kan med denna metod följas på ett helt annat sätt än tidigare, och med vissa års mellanrum eller år för år kan t. ex. en balansräkning uppgöras med å ena sidan »ingående» förråd med tillägg för tillväxt och avdrag

för avverkning och å andra sidan »utgående» förråd.

I tabellerna G—J redovisas hittills efter fyra års taxeringar vunna resultat från tredje riksskogstaxeringen jänte, i vissa av dessa tabeller, uppgifter från andra riksskogstaxeringen för jämförelse.

De i dessa tabeller framlagda siffrorna är i egenskap av resultat från en stickprovundersökning behäftade med viss osäkerhet. Efter endast fyra års taxeringar (1953—1956) är denna osäkerhet relativt stor beträffande delresultat för skogliga huvudområden (se de i tabell G. angivna medelfelen), och speciellt måste siffror som ger uppgift om fördelningen av trädslag och dimensionsgrupper inom ett område bedömas med stor försiktighet.

Av tabell G. framgår, att det totala virkesförrådet inom riket uppgår till drygt 2,1 miljarder m^3 sk. mot 1,9 miljarder m^3 sk. enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Av förrådet kommer enligt tabell G. a) 95,7 % på skogsmark och 4,3 % på övriga ägoslag.

Tabell G. b) o. c) visar virkesförrådets fördelning på trädslag resp. grovlekklasser, varvid även angivits motsvarande siffror från den andra riksskogstaxeringen 1938—1952. De tre huvudträdslagens procentuella andel i totalförrådet inom landet har ej genomgått några påtagliga förändringar sedan den tidigare taxeringen. Granen upptar således allttjämt 44 % av förrådet mot tallens 40 %, och lövskogen utgör 16 % mot barrskogens 84 %. Lövskogens andel av virkesförrådet på skogsmark inklusive hagmark är emellertid något lägre, ca 13 % vilket framgår av tabell J.

Beträffande dimensionsfördelningen kan ur tabell G. c) utläsas, att den me-

Tabell G. Virkesförråd på bark från 0 cm vid brösthöjd. Skogliga huvudområden¹

Growing stock incl. bark from 0 cm DBH. By groups of counties.

	Skogligt huvudområde						%	
	Major region							
	I	II	III	IV	V	I—V		
	milj. m ³ sk.							
a) å olika ägoslag vid taxeringarna 1953—56								
<i>by types of land according to the National Forest Survey 1953—56</i>								
Skogsmark inkl. hagmark	428	336	398	777	97	2 036	95,7	
<i>Forest land</i>								
Övrig mark inkl. fjällbarrskog samt inägor ...	33	17	13	24	5	92	4,3	
<i>Other land including productive land and coniferous forests in the mountainous districts</i>								
Samtliga ägoslag	461	353	411	801	102	2 128	100,0	
<i>All land</i>								
Medelfel ²	±8	±7	±8	±12	±2	±18	—	
<i>Standard error</i>								
b) med fördelning på trädslag; samtliga ägoslag								
<i>by species, all land</i>								
Tall Pine	Tax. 1953—56	216	99	200	311	32	858	40
	<i>Survey</i>							
	Tax. 1938—52	193	75	173	299	28	769	40
	<i>Survey</i>							
Gran Spruce	Tax. 1953—56	161	198	168	377	38	942	44
	<i>Survey</i>							
	Tax. 1938—52	160	162	155	334	32	843	44
	<i>Survey</i>							
Löv Broadleaved	Tax. 1953—56	85	56	43	112	32	328	16
	<i>Survey</i>							
	Tax. 1938—52	81	52	38	103	28	303	16
	<i>Survey</i>							
Samtliga <i>All species</i>	Tax. 1953—56	461	353	411	801	102	2 128	100
	<i>Survey</i>							
	Tax. 1938—52	434	290	366	737	87	1 915	100
	<i>Survey</i>							
c) med fördelning på grovlekklasser (diameter i cm vid brh); samtliga ägoslag								
<i>by size-groups (cm DBH), all land</i>								
0—14,9 cm	Tax. 1953—56	165	123	119	176	23	606	29
	<i>Survey</i>							
	Tax. 1938—52	155	114	125	175	22	592	31
	<i>Survey</i>							
15—24,9 cm	Tax. 1953—56	183	146	172	318	36	855	40
	<i>Survey</i>							
	Tax. 1938—52	173	121	152	298	33	777	41
	<i>Survey</i>							
> 25 cm	Tax. 1953—56	114	84	120	306	42	666	31
	<i>Survey</i>							
	Tax. 1938—52	105	55	89	264	33	546	28
	<i>Survey</i>							
Samtliga <i>All</i>	Tax. 1953—56	461	353	411	801	102	2 128	100
	<i>Survey</i>							
	Tax. 1938—52	434	290	366	737	87	1 915	100
	<i>Survey</i>							

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

² I milj. m³sk. å samtliga ägoslag.

Tabell H. Virkesförrådets (totala förrådet i m³sk.) procentuella förändringar¹ mellan riksskogstaxeringarna 1938—1952 och 1953—1956. Antal år i genomsnitt mellan taxeringarna.

Changes in per cent of growing stock between the second National Forest Survey 1938—1952 and the third 1953—1956. Average number of years between the surveys.

	Skogligt huvudområde <i>Major region</i>					
	I	II	III	IV	V	I—V
	Antal år i genomsnitt mellan taxeringarna <i>Average number of years between the Surveys</i>					
	14	16	13	5	8	11
	Ökning (+) resp. minskning (—) i % <i>Increase (+) or decrease (—) in %</i>					
a) för olika trädslag <i>species</i>						
Tall <i>Pine</i>	+12	+32	+16	+4	+13	+12
Gran <i>Spruce</i>	+1	+22	+9	+13	+20	+12
Löv <i>Broadleaved</i>	+5	+7	+12	+9	+16	+8
Samtliga <i>All</i>	+6	+22	+12	+9	+16	+11
b) för grovleksklasser <i>size-groups</i>						
0—14,9 cm	+6	+8	—5	+1	+9	+3
15—24,9 cm	+5	+21	+14	+7	+9	+10
25+ cm	+8	+52	+35	+16	+29	+22
Samtliga <i>All</i>	+6	+22	+12	+9	+16	+11

¹ Skillnaden mellan förrådet vid den senare och den tidigare taxeringen i procent av sistnämnda förråd.

Differences in growing stock in per cent between the second and third Surveys.

Tabell I. Virkesförråd per ha skogsmark inkl. hagmark (preliminära siffror).

Growing stock per ha by groups of counties. (Preliminary figures.)

	Skogligt huvudområde <i>Major region</i>					
	I	II	III	IV	V	I—V
m ³ sk. per ha tax. 1953—56 <i>Survey</i>	63	89	99	119	101	92
» » » tax. 1938—52 <i>Survey</i>	56	70	86	109	84	80

Tabell J. Totalt virkesförråd på bark med fördelning på trädslag och grovlekklasser samt virkesförråd per ha med fördelning på trädslag inom olika skogliga huvudområden, (enligt riksskogstaxeringen 1953—1956). Skogsmark inklusive hagmark.

Growing stock incl. bark on forest land by species and size-groups and growing stock per ha by species. By regions. According to the third National Forest Survey.

Skogligt huvudområde Major region	Trädslag Species	Procentuell trädslagsfördelning Species in per cent	Grovlekklass i cm pb i brh. Size-groups in cm DHB (incl. bark)					
			0—14,9	15—24,9	25+	Samtl. All	Totalt	Total
			milj. m ³ sk.				m ³ sk. per ha	%
I	Tall Pine	47,4	43,5	89,1	70,6	203,3	30	48
	Gran Spruce	35,2	55,1	62,6	33,0	150,7	22	35
	Löv Broadleaved	17,4	46,1	22,9	5,5	74,4	11	17
	Samtl. All species	100,0	144,7	174,6	109,1	428,4	63	100
II+III	Tall Pine	39,2	52,1	123,4	112,4	287,9	37	39
	Gran Spruce	48,5	126,8	154,6	74,8	356,2	46	49
	Löv Broadleaved	12,3	47,8	30,6	11,6	89,9	11	12
	Samtl. All species	100,0	226,6	308,6	198,8	734,0	94	100
IV	Tall Pine	38,4	37,0	111,0	150,1	298,1	46	39
	Gran Spruce	48,2	86,2	158,6	129,7	374,5	57	48
	Löv Broadleaved	13,4	42,5	40,5	21,2	104,1	16	13
	Samtl. All species	100,0	165,6	310,1	301,0	776,7	119	100
V	Tall Pine	31,1	4,5	10,5	15,1	30,1	31	31
	Gran Spruce	38,3	8,5	14,1	14,4	37,0	39	38
	Löv Broadleaved	30,6	8,4	9,8	11,4	29,5	31	31
	Samtl. All species	100,0	21,4	34,4	40,9	96,7	101	100
Hela riket Entire country	Tall Pine	40,3	137,1	334,0	348,3	819,4	37	41
	Gran Spruce	45,1	276,6	390,0	251,8	918,4	42	46
	Löv Broadleaved	14,6	144,6	103,8	49,6	298,0	12	13
	Samtl. All species	100,0	558,4	827,7	649,7	2 035,8	92	100

delgrova skogen (15—24,9 cm brh.) upp-
tar 40 % av landets virkesförråd och
f. ö. har den största andelen av förrådet
inom de olika områdena utom i om-
råde V, där grovskogen (25 cm och där-
över vid brh.) är starkare företrädd.
Den senare utgör 31 % av det totala
förrådet i landet och är svagast före-
trädd i de norra områdena. Klenskogen
(under 15 cm vid brh.) slutligen om-
fattar 29 % av »riksförrådet» och har

den procentuellt minsta förekomsten i
de södra områdena. Den varierande
sammansättningen i dimensionshänse-
ende av förråden inom de olika områ-
dena sammanhänger bl. a. med bonitets-
och klimatförhållandena samt med äl-
derssammansättningen. I tabell J. redo-
visas bl. a. dimensionsfördelningen in-
om de olika områdena (skogsmark in-
klusive hagmark) för de olika trädsla-
gen. Av tallskogen utgöres 42 % av

grovskog, 41 % av medelgrov skog och endast 17 % av klenskog. Beträffande granskogen är förhållandet något annorlunda, ty där är 42 % medelgrov skog, 30 % klenskog och 28 % grovskog. Av lövskogen utgöres icke mindre än 49 % av klenskog, den medelgrova skogen uppgår till 35 % och grovskogen endast till 16 %.

I tabell H. visas virkesförrådets förändringar i procent för hela riket och för de olika områdena under tiden från riksskogstaxeringarna 1938—1952 till 1953—1956. Denna tidsintervall är som framgår av tabellhuvudet mycket varierande, beroende på att taxeringen 1938—1952 utfördes länsvis; sålunda inventerades länen inom område I och II 1938—1941, inom III 1942—1944, inom V 1945—1946, 1949 och 1952 samt inom område IV 1946—1952. I genomsnitt har sålunda mellan de båda taxeringarna förflutit endast fem år inom sistnämnda område mot sexton år i område II. Detta förhållande har betydelse vid en jämförande bedömning av de procentuella förändringarna i de olika områdena. Den tidigare påtalade osäkerheten i delresultaten inom områdena från den senare taxeringen måste beaktas i än högre grad då det gäller en jämförelse med tidigare taxeringsresultat.

För landet i dess helhet har enligt tabell H. det totala virkesförrådet ökat med ca 1 % per år sedan taxeringen 1938—1952; takten i ökningen förefaller vara något högre i områdena II och V än i de övriga. Förråden av de olika huvudträdslagen har vad beträffar hela riket stegrats tämligen likformigt. Talten synes öka relativt snabbast i område II, granen i områdena II och V samt lövskogen i område V. Av de tre

redovisade grovleksklasserna har grovskogsförrådet ökat kraftigast eller med 2 % per år för hela landet, den medelgrova skogen visar ca 1 % ökning per år och klenskogen är tämligen oförändrad. Grovskogen företer enligt tabellen en relativt stark stegring inom alla områden utom de två nordligaste länen, område I, där ökningen är obetydlig. Klenskogen synes öka något mer i område V än annorstädes men dess stegring är överallt relativt ringa.

Virkesförrådet per ha skogsmark har enligt de preliminärt beräknade uppgifterna från 1953—1956 års taxering genomgående höjts inom samtliga områden (se tabell L.). Medeltalet för hela landet har stigit från 80 m³sk. per ha enligt 1938—1952 års taxering till 92 m³sk. per ha. Det virkesrikaste av redovisningsområdena, IV, har ökat till 119 m³sk. per ha, V till 101 m³sk. per ha och område III till 99 m³sk. per ha. Vid en jämförelse mellan kubikmassorna per ha enligt de båda taxeringarna bör observeras att skogsmarksarealen i de båda nordligaste områdena vid senaste taxeringen — genom något skarpare avgränsning gentemot impediment och fjällbarrskog — redovisats med ca 6 % mindre areal. I tabell J. redovisas virkesförrådet i m³sk. per ha skogsmark av olika trädslag inom respektive områden enligt riksskogstaxeringen 1953—1956. Enligt ovan uppgick medeltalet för hela landet till 92 m³sk. per ha och enligt tabell J. utgjordes dessa 92 m³sk. av 41 % tall, 46 % gran och 13 % lövträd. Av tabellen framgår bl. a. att tall dominerar i område I med 48 % av kubikmassan men inom övriga delar av landet är gran det virkesrikaste trädslaget.

III. Mark- och skogsvärden

Enär nya uppgifter beträffande mark- och skogsvärden hänförliga till 1956 års förhållanden icke föreligger, utöver vad som redovisats i föregående publikationer av Skogsstatistik årsbok, har följande redogörelse för mark- och skogsvärden överflyttats oförändrad från Skogsstatistisk årsbok 1955.

I detta kapitel behandlas endast den värdering av skogen för beskattningsändamål, som skett vid de allmänna fastighetstaxeringarna. Resultaten av 1952 års allmänna fastighetstaxering har framlagts i statens offentliga utredningar 1956: 57 finansdepartementet. I Skogsstatistisk årsbok för 1952 och 1953 redovisades preliminära resultat från denna fastighetstaxering och i Skogsstatistisk årsbok för 1954 och 1955 definitiva resultat från densamma. Den följande redogörelsen är alltså överflyttad från Skogsstatistisk årsbok 1955.

För rikets landsbygd — alltså frånräknat städernas numera stundom betydande jordbruks- och skogsområden — uppgick taxeringsvärdet 1952 till följande, varvid jämförelse även gjorts med 1945 års allmänna fastighetstaxering.

Med jordbruksvärde avses värde av inägojord samt av bete och särskilda förmåner, med skogsbruksvärde värde av skogsmark och växande skog.

Värdebestämmande faktorer för 1952 års taxering av skogsmark och växande skog var bonitet, rotvärde och relativ skogstillgång. Genom dem erhöles skogsmarksvärdet och skogsvärdet samt det samlade skogsbruksvärdet. Värdesättningen av skogsmark och växande skog påverkas dessutom alltid i hög grad av den räntefot samt de virkespriser och omkostnader, som bestämmes skall ligga till grund vid en fastighetstaxering.

	År 1952 milj. kr	Ökning 1945—52 i %
Jordbruksvärde	7 694,4	50
Skogsbruksvärde	5 150,1	65
därav markvärde	985,8	41
» skogsvärde	4 164,3	72
Värdet av övrig mark	41,7	38
Tomt- och industri- värde	78,8	18
S:a taxeringsvärde	12 965,0	56

Någon direkt jämförelse mellan skogsmarksvärdena 1945 och 1952 kan ej göras utan att hänsyn tas till den starka inverkan som, förutom att räntefoten höjdes från 4 till 5 %, avsättningsläget har på rotvärdet. Inom Norrbottens lappmark ökade sålunda markvärdet per ha endast från 5,3 kr 1945 till 5,4 kr 1952. För hela Norrland uppgick stegringen till 25 %, för Svealand till 41 % och för Götaland till 57 %. (Beträffande motsvarande siffror för de fem länsgrupperna, se Skogsstatistisk årsbok 1954, sid. 28.)

För rikets landsbygd ökades skogsvärdet 1945 med drygt 70 % så att riksnedeltalet för värdet per ha av växande skog på landsbygden 1952 uppgick till 191 kr.

De tidigare nämnda faktorer, som förorsakat höjningen av skogsmarksvärdet, var även bestämmande för skogsvärdet, som dessutom påverkades av relativa skogstillgångens förändringar. Den större höjningen av skogsvärdet med drygt 70 % jämfört med ca 40 % för skogsmarksvärdet berodde främst på en fortsatt förhöjning i flertalet län av relativa skogstillgången även vid 1952 års taxering.

Skogsvärdet per ha utvisade, liksom skogsmarksvärdet, den minsta

stegringen i Norrland med i genomsnitt 51 % mot 60 % i Svealand och 105 i Götaland. Den väsentliga stegringen av skogsvärdet i södra Sverige berodde framför allt på den starka ökning av virkesförråden, som där också konstaterats genom den andra riksskogstaxeringen. — I Skogsstatistisk årsbok 1954, tabell I, lämnas uppgifter om värdet i kr per ha av skogsmark och växande skog på landsbygden enligt fastighetstaxeringen 1952 för samtliga län och länsgrupper samt med fördelning på olika ägargrupper. På sid 28 ff meddelas också vissa belysande uppgifter om värdestegringen mellan 1945 och 1952.

För hela rikets landsbygd uppskattades boniteten vid 1952 års taxering till i genomsnitt 2,74 mot 2,47 vid 1945 års taxering. Denna relativt stora höjning med 11 % hänförde sig i huvudsak till södra Sverige, där nya bonitetsuppgifter framlagts av riksskogstaxeringen som normgivande för 1952 års fastighetstaxering. För Norrland höjdes bonitetsmedeltalet med 4 % och för Svealand med 7 %, under det att för Götaland boniteten ökades från 3,70 till 4,55 eller med 23 %.

Rotvärdet vid 1952 års taxering blev 5,98 kr mot 3,55 kr 1945, vilket innebär en höjning med 68 %. Stegringen för större områden växlade från 26 % upp till betydligt över 100 %. För Norrland ökade rotvärdet med 60 %, för Svealand med 77 % och för Götaland med 72 %. — I Skogsstatistisk årsbok 1954, tabell J, lämnas rotvärdesmedeltal (i kr per m²sk.) inom olika ägargrupper på landsbygden för alla län.

Vid 1952 års taxering uppskattades siffran för relativa skogstillgången i genomsnitt för hela rikets landsbygd till 0,90 mot 0,76 år 1945, 0,73 år 1938 och 0,70 år 1933. Denna faktor har sedan 1928, då den uppgick till 0,64, höjts vid

varje taxering. Förutom uppenbarligen rena justeringar uppåt av tidigare underskattning, är de upprepade höjningarna en naturlig följd av virkesförrådets successiva ökning inom stora delar av landet. (I SOU 1956:57, Undersökning av taxeringsutfallet, tabell 12, lämnas uppgifter om relativ skogstillgång inom olika skogsägargrupper på landsbygden enligt 1952 års fastighetstaxering i alla län samt i vissa fall delar av län.)

I tabell K analyseras de procentuella ändringarna sedan 1945 av de för skogens taxering värdebestämmande faktorerna. I tabellen redovisas hur mycket ändringarna kunnat påverka taxeringsvärdet i höjande eller sänkande riktning och det samlade resultatet av detta. Genom multiplicering av procenttalen erhålles den ungefärliga skillnaden mellan de totala skogsbruksvärdena 1945 och 1952 (ex. för Norrbottens län $0,93 \times 1,05 \times 1,54 \times 1,16 \times 0,96 \times 0,80 = 1,34$). Då relativa skogstillgången påverkar endast skogsvärdet har 80 % av ökningen av denna faktor redovisats i tabellen. Genom bl. a. denna endast approximativt beräknade ökning av relativa skogstillgången kommer den skillnad i det totala värdet, som erhålles genom multiplicering av de olika procenttalen, ej att fullt överensstämma med den reella skillnaden såsom denna erhålles genom jämförelse mellan det redovisade taxeringsutfallet för skogsbruksvärdet vid de båda taxeringarna. På grund av bonitetshöjningarna motsvarar de redovisade höjningarna av relativa skogstillgången i södra och mellersta Sverige ej den starka stegring av virkesförråden, som skett.

Det torde vara av intresse att redan i denna publikation redovisa nu tillgängliga totalsiffror från 1957 års allmänna fastighetstaxering. Denna gav bl. a. till

Tabell K. Procentuella förändringar från 1945 till 1952 av för skogens taxering värdebestämmande faktorer. Länsvis

Increases or decreases in per cent from 1945 to 1952 of valuation factors in forest-assessments

Län <i>County</i>	Skogs- marks- areal <i>Forest land area</i>	Boni- tet <i>Soil qua- lity</i>	Rot- värde <i>Value as stand- ing timber</i>	Rel. skogs- till- gång <i>Rela- tive grow- ing stock</i>	Allm. om- kostn. <i>Ex- penses</i>	S:a <i>Sum</i>	Ränte- fot <i>Rate of in- terest</i>	S:a s:m <i>Sum total</i>	Enligt taxe- rings- utfal- let <i>Ac- cord- ing to the As- sess- ment</i>
	procent <i>per cent</i>								
Nb	-7	+ 5	+ 54	+16	-4	+ 67	-20	+ 34	+ 37
Vb	+1	+ 6	+ 75	+16	-4	+109	-20	+ 67	+ 63
Jtl	+1	+ 2	+ 45	+ 7	-4	+ 53	-20	+ 23	+ 25
Vnr	-1	+ 4	+ 55	+11	-4	+ 70	-20	+ 36	+ 36
Gvl	+1	+ 3	+ 66	+14	-4	+ 89	-20	+ 51	+ 50
Kpb	0	+ 1	+ 74	+11	-4	+ 87	-20	+ 50	+ 47
Vrm	-1	+17	+ 66	0	-4	+ 85	-20	+ 48	+ 48
Ör	-4	+ 3	+ 84	+ 6	-4	+ 85	-20	+ 48	+ 47
Vstm	-2	+ 5	+ 82	+ 9	-4	+ 96	-20	+ 57	+ 57
Ups	+1	+ 4	+ 98	+13	-4	+126	-20	+ 80	+ 80
Sth	-6	+ 7	+ 92	+ 7	-4	+ 98	-20	+ 59	+ 59
Sdm	-1	+ 8	+ 81	+19	-4	+121	-20	+ 77	+ 76
Ög	-2	+13	+ 91	+20	-4	+144	-20	+ 95	+ 94
Skb	-2	+10	+ 86	+23	-4	+137	-20	+ 89	+ 89
Äbg	-1	+27	+ 62	+25	-4	+144	-20	+ 96	+ 91
Jkp	-5	+23	+101	+21	-4	+173	-20	+118	+115
Krb	+3	+26	+ 74	+18	-4	+156	-20	+105	+101
Klm	+3	+30	+ 83	+17	-4	+175	-20	+120	+119
Gtl	+5	+24	+ 21	+20	-4	+ 81	-20	+ 45	+ 44
Gbg	-4	+37	+ 35	+36	-4	+132	-20	+ 85	+ 79
Hl	-3	+28	+ 47	+28	-4	+124	-20	+ 79	+ 74
Bl	+3	+22	+ 66	+22	-4	+144	-20	+ 95	+ 93
Krs	+3	+19	+ 37	+17	-4	+ 89	-20	+ 51	+ 46
Mlm	+4	+24	+ 30	+ 5	-4	+ 69	-20	+ 35	+ 31
Norrland	-2	+ 4	+ 60	+12	-4	+ 75	-20	+ 40	+ 43
Svealand	-1	+ 7	+ 77	+ 8	-4	+ 94	-20	+ 55	+ 54
Götaföland	0	+23	+ 72	+21	-4	+146	-20	+ 96	+ 93
Rikets lands- bygd	-1	+11	+ 68	+14	-4	+102	-20	+ 62	+ 65
<i>Entire country</i>									

resultat ett värde av skattepliktig jordbruksfastighet på 22 133,0 milj. kr, 1956 uppgick det till 13 682,2 milj. Ökning-

en från 1956 till 1957 var alltså 61,8 %. Av jordbruksfastighets delvärden utvi-
sade skogsvärdet (värdet av växande

skog) den största höjningen med 117,5 %, medan jordbruksvärdet steg med 36,5 %. Det i sistnämnda delvärde ingående värdet på skogsmark ökade

endast med 11,8 %. Värdet av skogs-
mark och växande skog steg från 5 309,7
milj. kr till 10 474,8 milj. kr d. v. s. med
97,3 %.

IV. Skogens föryngring och vård

1. Frö- och planttillgång m. m.

Insamling av kott, hängen och ollon försiggår väsentligen genom skogsvårdsstyrelsernas försorg. Beträffande kott sker insamlingen på senvintern i anslutning till avverkningarna. Även domänverket, bolagen och vissa större gods bidrar till landets försörjning med skogsfrö och ollon. Tillgången på mogen tallkott var under vårvintern 1956 flerstädes mindre god men bättre än under föregående år, medan däremot tillgången på grankott var synnerligen dålig. Under 1956 insamlades genom skogsvårdsstyrelsernas försorg endast 13 862 hl kott (huvudsakligen tallkott) mot 47 315 hl (huvudsakligen grankott) år 1955. Efter klängning erhöles 6 423 kg tallfrö (f. å. 1 562 kg) och endast 198 kg granfrö (f. å. 53 366 kg). År 1956 utklängdes genom domänverkets försorg 2 300 kg tallfrö (f. å. 270 kg). Någon utklängning av granfrö förekom icke detta år genom verkets försorg. År 1954 uppgick den av verket utklängda mängden av granfrö till icke mindre än 14 180 kg. Liksom de föregående åren var insamlingen av hängen och ollon ganska obetydlig under året. Skogsvårdsstyrelsernas och domänverkets klängningsverksamhet avseende tall- och granfrö åren 1952—1956 med fördelning på län framgår av tabell L.

Statens skogsforskningsinstitut upprättar varje höst en sammanställning¹ rö-

¹ Statens skogsforskningsinstitut, Flygblad nr 71.

rande tillgången i olika delar av riket på kott, hängen och ollon, att tjäna till ledning vid insamlingar. Enligt institutets rapport om läget hösten 1956 var den 2-åriga tallkotten genomgående väl utvecklad, frisk och oskadad, men tillgången var i allmänhet mindre god i hela riket. Även grankotten var väl utvecklad och i stort sett oskadad. Tillgången var mindre god till god i större delen av landet. Beträffande björkhängen var förekomsten ojämn. I södra och mellersta Sverige var tillgången oftast god till riklig, medan den i stora delar av Norrland var dålig till mindre god. På ekollon var tillgången mindre god eller till och med dålig, medan tillgången på bokollon var god och i vissa trakter rentav riklig i de sydligaste landskapen.

För den inhemska plantproduktionen svarar främst skogsvårdsstyrelserna, domänverket, vissa större skogsbolag m. fl. Skogsvårdsstyrelsernas plantskolor har under de senaste åren betydligt utvidgats, och vid 1956 års slut omfattade de en sammanlagd areal av 501 ha mot 445 ha 1955, 360 ha 1954 och 124 ha 1945. Från sistnämnda år till 1956 har ökningen således varit 304 %. Domänverkets nio centrala plantskolor omfattade vid 1956 års slut en areal av 84 ha och revirens egna plantskolor en areal av omkring 76 ha. Bolagens sammanlagda plantskoleareal torde uppgå till omkring 160 ha.

Skogsvårdsstyrelserna och domänver-

Tabell L. Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1952—1956 utklängt skogsfrö.

Production of pine and spruce seed by the County Forestry Boards and by the State Forest Service.

Måttenhet: kg
Unit of measurement: kg

Län County	Utklängt skogsfrö Production of seed									
	1952		1953		1954		1955		1956	
	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce
Skogsvårdsstyrelserna County Forestry Boards										
Nb	87	—	312	—	259	41	—	6	78	—
Vb	230	—	523	—	348	—	—	3 936	782	—
JtI	253	—	35	—	227	—	—	2 105	308	—
Vnr	155	—	787	—	49	450	8	1 416	98	—
Gvl	746	31	2 944	52	395	1	83	3 840	1 029	—
Kpb	205	—	817	—	101	—	42	4 233	340	—
Vrm	199	—	589	—	244	1 611	104	12 835	80	—
Ör	29	—	172	—	195	—	48	1 337	51	4
Vstm	231	24	264	2	126	—	6	500	3	—
Ups	296	17	110	210	107	6	16	585	30	—
Sth	178	57	208	94	26	1	26	1 062	26	190
Sdm	240	70	91	—	100	50	73	285	150	—
Ög	308	150	999	—	524	94	283	2 281	288	4
Skb	88	—	349	2	120	10	60	675	386	—
Äbg	574	—	625	—	115	200	58	10 125	402	—
Jkp	388	2	1 242	—	609	571	210	2 822	642	—
Krb	345	50	178	—	248	220	113	2 666	311	—
Klm	834	—	1 317	2	520	17	365	287	1 209	—
GtI	199	—	2	—	—	—	—	—	63	—
Gbg	3	—	3	—	3	—	3	—	—	—
HI	2	—	—	—	—	—	—	609	5	—
Bl	2	—	—	—	5	15	1	353	3	—
Krs	34	9	34	—	—	580	60	333	116	—
Mlm	26	—	19	—	—	—	3	1 075	23	—
Summa Total	5 652	411	11 620	362	4 321	3 867	1 562	53 366	6 423	198
Domänverket State Forest Service	1 162	2	1 450	—	—	—	270	14 180	2 300	—
Riket Entire country	6 814	413	13 070	362	4 321	3 867	1 832	67 546	8 723	198

ket har under 1952--1956 för sådd inom egna plantskolor använt eller för skogs-

sådd utlämnat följande kvantiteter frö och ollon i kg¹.

		tall	gran	ek och bok	övrig löv
Skogsvårdsstyrelserna	1952	8 336	6 464	7 314	2 227
	1953	7 778	5 749	8 522	1 726
	1954	7 231	5 002	6 943	2 729
	1955	5 715	5 404	3 756	455
	1956	5 645	5 668	525	1 145
Domänverket	1952	2 112	615	2 683	722
	1953	1 502	608	4 035	266
	1954	968	428	2 544	230
	1955	1 434	1 140	11 477	237
	1956	1 411	1 118	637	—

Verksamheten beträffande försörjningen med frö hade ungefär samma omfattning 1956 som 1955 med undantag av försörjningen med ek- och bokollon, som nedgick kraftigt under 1956.

Efterföljande tabell, i vilken redovisas antalet utlämnade plantor i 1 000-tal¹, ger en god bild av den ökade planteringsverksamheten.

		tall	gran	övriga
Skogsvårdsstyrelserna	1952	82 157	5 614	
	1953	85 471	4 343	
	1954	107 755	3 946	
	1955	122 060	2 871	
	1956	131 226	2 790	
Domänverket	1952	13 155	5 965	1 655
	1953	19 880	8 070	2 050
	1954	26 500	10 000	1 400
	1955	25 190	10 330	1 350
	1956	34 500	12 800	900

Antalet av skogsvårdsstyrelserna utlämnade barrträdplantor ökade från 1955 till 1956 med 7,5 % och domänverkets utlämning av barrträdplantor ökade samtidigt med icke mindre än 33 %. Vad de nyanlagda plantskoleområdena angår synes dessa nu ha kommit väl igång att producera säljbara plantor.

¹ Viss dubbelredovisning kan föreligga när domänverket brukar erhålla en del frö och plantor från skogsvårdsstyrelserna.

Av de från skogsvårdsstyrelserna utlämnade barrträdplantorna var en avsevärd del eller 34 % omskolade (f. å. 33 %).

För att avhjälpa den på senare år ökade spännvidden mellan tillgång och efterfrågan på skogsodlingsmaterial i landet har under de senaste åren en icke obetydlig import av plantor och frö tillåtits. Tabell M. utvisar de kvantiteter, för vilka skogsstyrelsen 1956 beviljade importtillstånd (alla importtillstånd behöver dock nödvändigtvis icke ha utnyttjats under året). Totalt ökade plantimporten från 46,7 milj. 1955 till 73,3 milj. 1956, men trots denna ökning var plantbristen, delvis som följd av den svåra torkan sommaren 1955, under året mycket stor. Fröimporten däremot minskade betydligt 1956 jämfört med 1955. Av plantimporten gick ca 58 % och av fröimporten 7 % till skogsvårdsstyrelserna (f. å. 60 respektive 13 %).

2. Reproduktionsåtgärder

Intresset för skogsodling har ökat kraftigt under det senaste decenniet, bl. a. tack vare intensiv upplysning och ökade statsbidrag. Den årliga skogsodlade arealen har ökat och uppgick 1953

Tabell M. Under 1956 beviljade införseltillstånd för plantor och frö av skogsträd.

Import licenses given in 1956 for plants and seed of forest trees.

Exportland <i>Exporting country</i>	Tall <i>Pine</i> <i>Pinus sil-</i> <i>vestris</i>		Gran <i>Spruce</i> <i>Picea</i> <i>excelsa</i>		Övr. barr- träd <i>Other</i> <i>conif.</i> ¹		Ek och bok <i>Oak and</i> <i>beech</i>		Övr. lövträd <i>Other broad-</i> <i>leaved</i>		S:a plan- tor 1 000 st
	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Frö <i>Seed</i> kg	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Frö <i>Seed</i> kg	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Frö <i>Seed</i> kg	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Ollon <i>Acorn</i> kg	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Frö <i>Seed</i> kg	
Tyskland	4 630	1	21 090	—	211	2	70	—	100	1	26 101
Danmark	814	—	11 232	374	905	172	348	1 502	589	131	13 888
Norge	851	—	28 358	—	—	—	—	—	—	—	29 209
Finland	2 310	400	400	—	—	—	—	—	—	—	2 710
Polen	—	2	1 000	104	—	12	—	—	—	—	1 000
Österrike	—	—	411	—	—	—	—	—	—	—	411
Ryssland	—	15	—	—	—	465	—	—	—	—	—
Övriga län- der	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—
Summa	8 605	418	62 491	478	1 116	655	418	1 502	689	133	73 319

¹ Lärkträd, douglasgran och Abiesarter.

² Canada, Jugoslavien, Holland.

till 57 000 ha, 1954 till 68 700 ha, 1955 till 74 600 ha och 1956 till ca 96 800 ha. För hela riket motsvarar dessa 96 800 ha ca 4,2 ha skogsodling per 1 000 ha skogsmark. Skogsodlingens omfattning i de olika länen framgår av tabell 6 och belyses även i tabell N., som visar den under 1954—1956 utförda skogsodlingen per 1 000 ha produktiv skogsmark. Skogsodlingsverksamheten var, som synes, 1956 liksom också under tidigare år mer intensiv i rikets södra delar än i de norra. En av orsakerna härtill torde vara att i södra och mellersta Sverige sådana marker som gamla åkrar, fäladsmarker o. d. i ej ringa utsträckning skogsodlas. Av ägargrupperna utförde skogsbolagen 1956 liksom under närmast föregående år de — relativt sett — största skogsodlingarna, 7,0 ha per

1 000 ha produktiv skogsmark (f. å. 5,3 ha). Siffrorna i tabell N. måste bl. a. ses mot bakgrunden av tillämpat skogsbrukssätt samt möjlighet att erhålla naturlig återväxt.

I föregående årsböcker har även det ökade intresset för hyggesrensning och markberedning framhållits. Den areal, som under året övergåtts med hyggesrensning och markberedning (inkl. bränning), ökade 1953, minskade 1954 och ökade igen 1955. Från 1955 till 1956 ökade den areal, som övergåtts med hyggesrensning med 9 % till nära 203 000 ha, medan den areal, som övergåtts med markberedning (inkl. bränning), däremot minskade med ungefär 10 % till 61 800 ha. En viss del av den registrerade ökningen torde kunna bero på effektiviserad uppgiftsinsamling och

Tabell N. Under 1954—1956 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis

Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1954—1956. By counties

Måttenhet: ha

Unit of measurement: ha

Län County	Skogsodling 1956 Sowing and planting in 1956					Skogsodling Sowing and planting	
	Krono- skogar Crown forests	Övr. all- männa skogar Other public forests	Bolags- skogar Compa- nies' forests	Övr. en- skilda skogar Other private forests	Samtliga All	1955 Samtliga All	1954 Samtliga All
Nb	3,1	1,8	2,8	0,6	2,3	1,4	1,4
Vb	3,9	1,6	8,3	4,0	4,8	4,1	4,0
JH	4,3	4,5	3,7	1,0	2,5	2,4	1,9
Vnr	4,6	3,9	6,6	1,6	4,1	3,5	3,1
Gvl	5,3	3,2	8,8	1,1	4,7	2,7	2,7
Kpb	1,2	1,5	6,3	1,1	2,8	2,0	1,7
Vrm	7,8	4,6	10,4	2,8	5,8	4,0	3,9
Ör	6,7	4,5	6,7	2,1	4,3	2,7	2,4
Vstm	4,7	12,2	13,4	4,7	7,6	2,6	1,8
Ups	12,9	9,5	15,1	5,1	9,4	6,3	5,3
Sth	6,7	4,8	16,5	3,8	5,3	4,8	4,4
Sdm	5,3	6,8	5,0	5,3	5,5	4,0	3,3
Ög	6,4	8,5	9,7	4,9	6,0	4,7	4,3
Skb	11,0	7,8	13,5	7,9	6,6	5,5	5,2
Äbg	11,1	19,2	18,8	2,9	4,9	4,6	4,8
Jkp	9,1	7,8	12,3	5,1	5,8	5,4	4,8
Krb	9,7	4,9	7,9	3,2	4,2	3,7	3,7
Klm	10,6	4,6	10,2	3,6	4,6	3,1	3,1
Gtl	6,3	1,0	—	2,4	2,4	2,9	2,4
Gbg	11,6	8,0	7,1	5,5	6,0	5,2	4,1
HI	10,2	6,5	3,0	11,5	10,9	7,2	5,4
Bl	15,9	3,9	6,6	5,2	5,4	4,4	3,7
Krs	12,5	22,9	19,7	9,1	10,2	9,8	5,8
Mlm	7,7	11,8	83,3	15,5	15,3	16,4	13,4
Riket Entire country	3,9	4,3	7,0	3,0	4,2	3,3	2,9
1955	2,9	2,8	5,3	2,5	3,3		

därv följande fullständigare redovisning. Alltjämt torde dock materialet lida av vissa brister och ofullkomligheter, såsom t. ex. att utförda skogsvårdsåtgärder kan rapporteras vara större eller

mindre än en exakt uppmätning skulle utvisat. Det må här även nämnas att uppgifterna i tabell 6 icke ger uttryck för den behandlade nettoarealen; om en förnyingsyta t. ex. under året behand-

lats med såväl hyggesrensning som sådd, ingår den på två ställen i tabellen.

Skogsvårdsåtgärdernas omfattning under senare år redovisas i tabell O. De stora kastningarna i skogsvårdsarbetenas omfattning från ett år till ett annat har många orsaker, möjligheterna för hyggesbränning t. ex. beror bl. a. på väderleksförhållandena under respektive somrar.

Omfattningen av vissa förnygringsåtgärder har uppskattats av riksskogstaxeringen 1953—1957. I nedanstående tabell redovisas resultatet angivet i årligt medeltal i ha per 1 000 ha skogsmark inkl. hagmark för förnygringsåtgärder utförda åren 1952—1956 inom de olika områdena.

Åtgärdens art	Länsgrupp				Riket
	I	II + III	IV	V	
Markberedning inkl. hyggesbränning	3,8	1,6	1,2	0,5	2,1
Skogsodling	2,0	1,2	3,4	5,2	2,3

Om samma areal under samma eller två på varandra följande år övergått med två olika åtgärder, har hela arealen av varje verkställd åtgärd redovisats. Bränning med markberedning under samma år har däremot ej betraktats som två åtgärder.

Nyss redovisade medeltal är genomgående lägre än motsvarande tal vilka kan härledas ur de uppgifter om förnygringsåtgärder som inrapporterats till skogsstyrelsen och redovisas på annan plats (sid. 42 o. 44).

3. Röjning

Efter beståndens uppkomst erfordras i regel vissa röjningsarbeten i plant- och ungskog för att ekonomiskt utbyte av skogen tidigt skall kunna erhållas.

Under 1956 övergicks enligt föreliggande uppgifter (tabell 6) 200 000 ha med åtgärder av detta slag, vilket be-

tyder en ökning från året förut med 8 %. Av redogörelseårets röjningar utfördes 37 % på allmänna skogar (f. å. 38 %), 36 % på bolagsskogar (f. å. 39 %) och 27 % på övriga enskilda skogar (f. å. 23 %). På grund av de i föregående avsnitt påtalade bristerna i materialet m. m. bör uppgifterna bedömas med försiktighet. I uppgifterna ingår även arealer, där s. k. röjningsgallring företagits.

4. Gallring

Under skogsbeståndens fortsatta utveckling göres återkommande skogsvårdande ingrepp i form av gallringar (genomhuggning, ljushuggning), när större delen av det utfallande virket nått av-

sättningsbara dimensioner. Omfattningen av de årliga gallringarna kan inte statistiskt belysas, men torde variera betydligt framför allt med hänsyn till möjligheterna att avsätta det klenare gallringsvirket. I ett betänkande om klenvirke (SOU 1954: 29) har Södra Sveriges skogsindustriutredning bl. a. sökt utreda möjligheterna till en lönsam avsättning av ved av klenare dimensioner. Någon statistik rörande de verkliga uttagen är icke tillgänglig, men skogsforskningsinstitutet har på utredningens uppdrag gjort en beräkning av den möjliga årsavverkningen av barrklenvirke, d. v. s. barrvirke under 3" diameter i topp. Resultaten härav finns redovisade i Skogsstatistisk årsbok 1953, tabell M.

5. Betesfred

Anläggning av kulturbeten har, såsom en åtgärd att minska skogsbetningen,

Tabell O. Reproduktionsåtgärder och röjning 1942—1956

Silvicultural measures taken in 1942—1956

Måttenhet: 1 000 ha
Unit of measurement:

År Year	Hyggesrensning <i>Removal of waste from a cut area</i>	Markberedning (inkl. hyggesbränning) <i>Scarification (incl. broadcast burning)</i>	Skogsodling <i>Planting and sowing</i>	Röjning <i>Thinning in seedlings and young stands</i>
1942	62	10	21	53
1943	56	7	21	50
1944	92	14	20	41
1945	73	15	21	47
1946	99	11	32	40
1947	70	13	25	38
1948	92	24	33	52
1949	151	37	40	77
1950	129	36	45	75
1951	100	22	43	74
1952	152	44	50	112
1953	172	72	57	145
1954	159	56	67	159
1955	185	68	75	185
1956	203	62	97	200

inom övre Norrland ansetts vara även en skogsbrukets angelägenhet. Inom lappmarkerna kan därför åtgärden stödjas med bidrag från det norrländska skogsproduktionsanslaget. Denna verksamhetsgren i samband med produktionsanslaget har tidigare varit mycket omfattande. Emellertid har, som en följd av jordbrukets driftsrationalisering, skogsbetningen på senare tid avsevärt minskat, och anläggning av kulturbeten med stöd från anslaget förekommer numer i mindre omfattning. Den verksamhet i detta avseende, som nu bedrivs, avser i huvudsak smärre kompletteringsanläggningar eller sådana ändrade kulturbeten som utvecklingen gjort erforderliga. Med bidrag

från produktionsanslaget anlades och slutavsynades i de nordligaste länen under budgetåret 1955/56 510 ha kreatursbeten, för vilka beviljats 510 000 kr i statsbidrag.

Motsvarande siffror för budgetåret 1956/57 var 326 ha betesanläggningar och 313 000 kr i statsbidrag. Under budgetåret 1955/56 beviljades nya statsbidrag från anslaget för anläggande av ytterligare 173 ha kulturbeten och under 1956/57 för anläggande av 83 ha kulturbeten. Inom domänverket har för anläggning av sådana beten under 1956 disponerats ca 108 000 kr (f. å. 91 000 kr) och för uppförande av hägnader ca 108 000 kr (f. å. 100 000 kr).

V. Skador på skogen

1. Skogsbränder

Följande kommentarer till skogsbrandstatistiken omfattande Sveriges samtliga skogar, stats- och privatägda, försäkrade och oförsäkrade, för 1956 har hämtats ur Statens brandsinspektions meddelande 1957: 13.

Som regel är väderleksförhållandena under brandsäsongen den faktor, som har avgörande betydelse för skogsbrändernas antal och utbredning. I detta avseende utgör året 1956 ett så pass anmärkningsvärt undantag från regeln, att anledning funnits att försöka belysa orsaken härtil.

Genomsnittssiffrorna avseende antal bränder, brandskador och släckningskostnader för nedannämnda tre år är med reservation för vissa felkällor i statistiken (se nedan) följande:

de olika länen. I nedanstående tabell lämnas en procentuell fördelning av antalet skogsbränder på de olika brandorsakerna för 1944—1953 (medeltal), 1954, 1955 och 1956.

	1944— 1953	1954	1955	1956
	%	%	%	%
Åskslag	11,4	2,8	12,5	9,4
Järnväg	19,9	14,4	11,6	9,7
Mordbrand	2,1	0,2	0,4	0,2
Virkesexploatering	13,0	23,0	6,7	11,1
Hyggesbränning	3,7	7,0	2,6	4,3
Tobaksrökning	6,1	5,0	3,6	3,2
Minderåriga	11,5	17,4	10,8	15,3
Camping	5,5	2,4	4,8	2,9
Annan känd orsak	7,2	7,1	6,1	5,6
Okänd orsak	19,6	20,7	40,9	38,3

Orsaken »minderåriga», 15,3 % utgör för närvarande den största gruppen

År	Antal bränder	Areal per brand, ha	Skada per brand, kr	Släckningskostnad per brand	
				totalt, kr	därav för brandkår, %
1954	578	1,2	180	364	70
1955	2 528	1,7	680	598	57
1956	1 455	1,3	770	450	63

Antalet större bränder var under 1956 påfallande: Götaland hade 5 mellan 10 och 117 ha, Svealand 11 mellan 10 och 290 ha och Norrland 15 mellan 10 och 100 ha. En enda storbrand i Kopparbergs län förorsakade ungefär tre gånger så stor brandskada i kronor räknat som samtliga skogsbränder 1954. I tabell 7 redovisas antalet skogsbränder, bränd areal, skadornas värde m. m. fördelade på län samt i tabell P. motsvarande uppgifter jämte bevakningskostnader för åren 1947—1956. I tabell 8 är antalet skogsbränder och bränd areal 1956 fördelade efter brandorsaker för

bland kända orsaker. Gruppen »okänd orsak» har beklagligtvis fördubblats under de båda senaste åren.

För ett bättre förstående av skogsbrandstatistiken bör även något sägas om de felkällor, som finns i densamma. Fram till 1944 behövde bränder mindre än 0,5 ha icke rapporteras. Härigenom kom t. ex. åskbränder — de enda som icke har sitt upphov i mänsklig verksamhet och som därför relativt länge kan undandra sig upptäckt — att inta en oproportionerligt stor plats i statistiken, 40—45 % i genomsnitt, och ännu mera under torrår. Från och med 1944

Tabell P. Skogsbrändernas antal, vållade skador m. m. 1947—1956

Number of forest fires, damage etc. in 1947—1956

Anm.: Till Statens brandinspektions kännedom komna skogsbränder

År Year	Antal No. of fires	Bränd areal ha Burnt area ha		Skada Damage	Släcknings- kostnad Costs of ex- tinguishing fires	Bevaknings- kostnad Firewatch- ing costs
		produk- tiv skogs- mark produc- tive forest area	impedi- ment unpro- ductive forest area			
				1 000-tal kr in 1 000 Sw. cr.		
1947	2 136	3 209	1 788	1 093	987	279
1948	911	1 075	341	299	343	232
1949	1 476	1 928	630	707	711	230
1950	753	1 466	385	¹ 530	576	239
1951	675	499	190	¹ 280	294	200
1952	635	436	254	¹ 298	286	256
1953	898	828	288	¹ 252	426	258
1954	578	573	140	¹ 103	210	222
1955	2 528	2 940	1 379	¹ 1 717	1 513	388
1956	1 455	1 255	586	¹ 1 135	655	258
Medeltal 1947/56 Average	1 205	1 421	598	641	600	256

¹ Enligt SOS, Enskilda försäkringsanstalter, uppgick skadeersättningarna för i försäkringsbolag skogsförsäkrade skogar (ca 50 % av samtliga och huvudsakligen bondeskogar) till 292 917 kr 1950, 145 603 kr 1951, 202 590 kr 1952, 391 000 kr 1953, 236 557 kr 1954, 1 141 297 kr 1955 och 565 252 kr 1956. Till övervägande del har skadeersättningarna dessa år avsett brandskador och i endast ringa omfattning stormskador.

har emellertid skyldighet förelegat att rapportera även bränder mindre än 0,5 ha, och trots att denna rapportering icke varit helt tillfredsställande är procenten åskbränder under den första tioårsperioden, 1944—1953, endast 11,4 % i genomsnitt och under de bägge torr-åren 1947 och 1955 respektive 13,4 och 12,5 %.

Brandkårsinsatsen har stegrats oavbrutet fram till 1954, då brandkärskostnaderna utgjorde 70 % av de totala släckningskostnaderna för att 1955 sjunka till 57 % och 1956 stiga till 63 %. Viss osäkerhet torde dock vidlåda dessa

siffror. Vid kontroll av rapporteringen från ett av norrlandslänen har det nämligen visat sig att skogsbrandsrapporterna redovisat endast 12 fall av brandkårsdeltagande, brandkärernas årsberättelser har däremot upptagit 60 fall av ingripande vid skogsbrand.

Genomsnittssiffror för tidsperioder kan inte sällan dölja en del fakta av intresse. Som exempel kan nämnas att i föregående tabell angavs genomsnittet för »järnväg» respektive »minderåriga» som brandsorsak under perioden 1944—1953 till 20 respektive 11,5 %. Dessa procenttal visar emellertid icke tenden-

serna under tidsperioden. Brandorsaken »järnväg» visade en tämligen jämnt sjunkande tendens under perioden från 30 till 7 %, medan orsaken »minderåriga» däremot uppvisade en ganska jämnt stigande tendens från 5,4 till 16 %.

Ur den hittillsvarande riksskogsbrandstatistiken kan man utläsa följande:

1. Varje år uppvisar antalet skogsbränder en topp på våren, omkring maj, då fjolårsvegetationen hunnit torka upp.

2. Juni är en lindrig skogsbrandsmånad, trots att den relativa luftfuktigheten då är jämförelsevis låg. Den nya markvegetationen ger påtagligen ett gott skydd.

3. Ett torrår har två toppar, maj och juli, maj-toppen är vid tidig snösmältning gärna förskjutet mot april. Den andra toppen, i juli, eventuellt med förskjutning mot augusti, har i regel färre bränder men större arealskador än maj-toppen. Markbränset är fuktigare i ytan men har torkat ut mera på djupet.

4. Ända sedan 1910, d. v. s. så långt tillbaka man har en något mera utförlig statistik, har varje tioårsperiod uppvisat ett mycket svårt (a) och ett relativt svårt (b) torr- och skogsbrandår. Årsavbränningen i ha produktiv skogsmark och impediment per 100 000 ha produktiv skogsmark har varit:

1910-talet: Genomsnitt 30,1 ha	a)	1914: 193,0 ha	b)	1918: 33,5 »
1920-talet: » 9,0 »	a)	1920: 40,0 »	b)	1921: 23,0 »
1930-talet: » 13,6 »	a)	1933: 86,5 »	b)	1934: 13,0 »
1940-talet: » 9,5 »	a)	1947: 21,7 »	b)	1949: 11,1 »
1950-talet: »				
hittills 7,0 »	a)	1955: 19,0 »	b)	1956: 8,0 »

Diagram 1 visar brändernas fördelning per månad under brandsäsongerna 1947 och 1955 respektive 1954 och 1956.

Överensstämmelsen mellan nederbörd och brandfrekvens är påtaglig för de tre

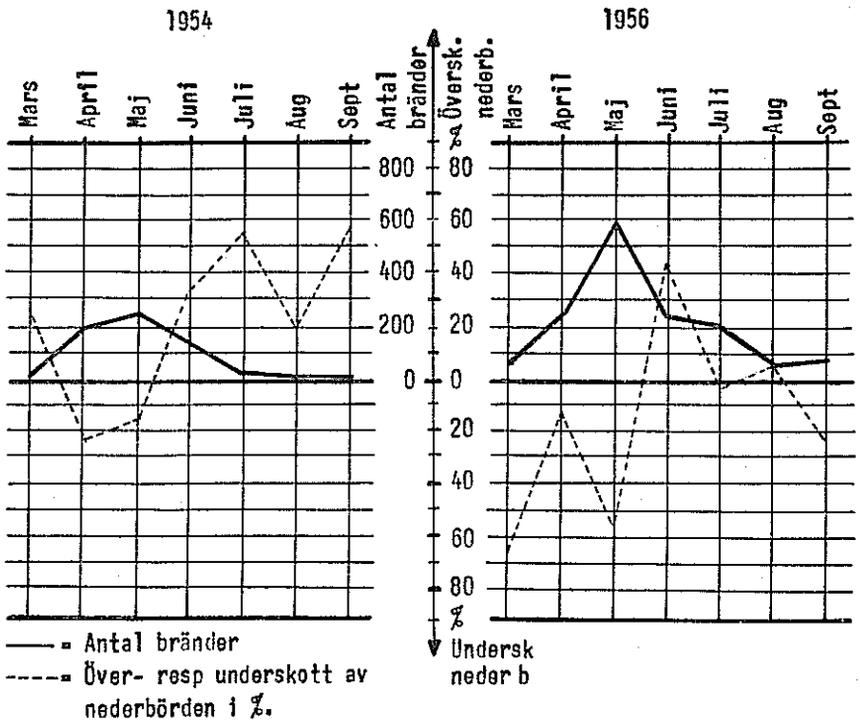
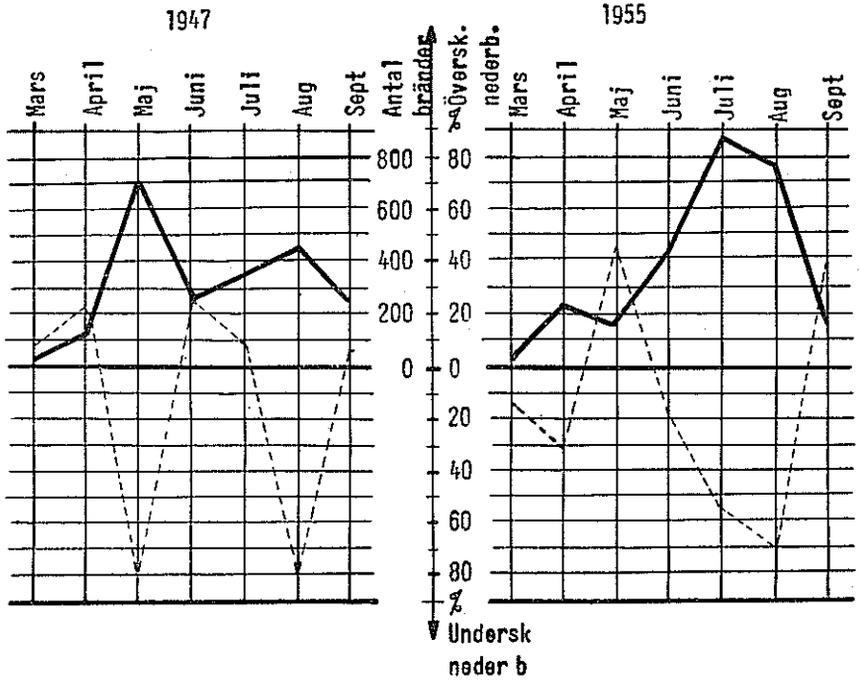
förstnämnda åren. (Procenttalen för nederbördens avvikelser från den normala är hämtade från Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts medeltalssiffror för hela landet.)

1954 var ett typiskt lindrigt brandår med en enda topp under maj. 1947 var däremot ett typiskt svårt brandår, churu toppen på eftersommaren var förskjutet mot augusti. Även om torkan är svår under sådana år som det sistnämnda, får dock i allmänhet växtligheten i skogen tillfälle att återhämta sig under en mellanperiod omkring juni. 1955 var också ett svårt brandår. Vårtoppen kom tidigt i april, och var inte så utpräglad, men därefter kom den andra toppen, en period av ihållande torka från maj—juni ända fram mot september.

Givetvis har man att räkna med ett visst antal skogsbränder, även om nederbörden är normal eller visar över-skott, men diagrammen från de bägge torråren (1947 och 1955), respektive de bägge relativt fuktiga åren (1954 och 1956) visar en ganska förvånande överensstämmelse däri, att antalet bränder under en månad blir i stort sett direkt proportionellt mot nederbördsunderskottet. Med hänsyn till att iakttagelsen bygger på värden från endast ett fåtal år får den naturligtvis icke tillmätas någon avgörande betydelse.

Vad beträffar 1956, var väderleksförhållandena ganska lika dem som rådde 1954. Nederbördsunderskottet för maj var emellertid när 60 % under 1956 mot ca 20 % under 1954.

Diagram 1

Med hänsyn till de likartade väderleksförhållandena under den övriga delen av de bägge åren borde man — under förutsättning att iakttagelserna med avseende på sambandet mellan nederbördsunderskott och brandfrekvens är riktiga — ha kunnat vänta sig, att antalet bränder under 1956 skulle ha blivit ca 1 000 d. v. s. antalet bränder under 1954 + 400 st. Men inte nog med att det verkliga antalet under 1956 uppgick till bortåt 1 500. Därtill kommer ett ovanligt stort antal större bränder, mer än ett 30-tal.

1956 var således ett relativt svårt brandår och ett markerat undantag från regeln att brandfrekvensen följer väderleken. Å andra sidan torde även i detta fall ett orsakssammanhang mellan väderlek och brandfrekvens finnas. Dock förelåg uppenbarligen en eftersläpning med avseende på följderna, i det att närmast föregående års torrperiod, vilken fick till följd mängder av »torraker» och annan förtorkad vegetation, slog igenom också 1956.

Någon förändring i riksbrandtornnätet skedde icke 1956. Antalet befintliga brandtorn uppgick till 304, de flesta i Norrland, Dalarna och Värmland. Brandbevakning förekom under året från 176 torn, och kostnaderna för vakt-hållning, underhåll m. m., som bestrids av statsmedel, belöpte sig till 258 000 kr. Under 1956 rapporterades från tornen 59 bränder, varav 43 före rapport på annat sätt, vilket motsvarar 4 respektive 3 % av totala antalet bränder.

Flygbevakning ägde under året rum i synnerligen liten omfattning, och någon redovisning för densamma föreligger icke.

2. Snöbrott, storm- och torkskador

Snöbrott eller annan deformation ge-

nom snö förekom 1956 i ganska ringa utsträckning. Inom norra delen av Uppsala län utsattes dock hösten 1956 ungsöksbestånd för ganska omfattande skador genom snöbrott. Skador i mindre omfattning genom snöbrott har även rapporterats från Örebro, Västernorrlands och Jämtlands län. — Inga frostskaador har konstaterats under året.

I Skåne härjade den 21 januari en svår storm, som i Malmöhus län orsakade en kraftig skadegörelse i äldre granbestånd. Skadorna beräknades vara de svåraste under flera årtionden. I Kristianstads län medförde stormen trots de stora vindstyrkorna relativt lokalt begränsade skadeverkningar. Från övriga delar av landet har inga som helst stormskador rapporterats.

Våren 1956 var i stora delar av landet kall och sen med på sina ställen försenade skogsodlingar som följd. Väderleksförhållandena sommaren 1956, som i stort sett i hela landet var sval med ganska jämn och riklig nederbörd, medförde emellertid för stora delar av landet gynnsamma betingelser för skogskulturer och självföryngring, till skillnad från den torra och varma sommaren 1955. Dennas skadeverkningar framträdde mångenstädes först 1956, då det visade sig att skog torkat i betydande omfattning, huvudsakligen på grunda bergmarker men i vissa trakter även på bättre skogsmarker, i vilka fall det mest gällt gran och björk. Från Örebro län rapporterades lokalt omfattande torkskador på gran huvudsakligen som följd av den kraftiga stormen i januari 1954.

3. Viltskador

Av älg förorsakade skador har haft ganska ringa omfattning i södra Sverige under 1956. I norra och mellersta Sve-

rige tycks älgskadorna fortsätta att öka något. Särskilt anges detta vara fallet i Norrbottens, Jämtlands och Västmanlands län, där i vissa trakter en ytterligare decimering av älgbeståndet ur skoglig synpunkt anses önskvärd. I Västmanlands län har älgtätheten uppskattats till i genomsnitt 6 å 7 st per 1 000 ha skogsmark.

I Kronobergs län har skogsfågel, framför allt tjäder, vållat skador på skogsplanteringar, och i Malmöhus län har hjort och rådjur åstadkommit en hel del skador. Vildkaninernas skadegörelse i skogskulturerna synes under senare år i någon mån ha avtagit i Skåne trots att skadorna visat en viss tendens att öka på nytt i Kristianstads län. På Gotland däremot fortgår alltjämt i oförminskad skala vildkaninens skadegörelse på skogsåterväxten. Under den stränga vintern 1955/56 och den kalla våren 1956 nedgick stammen i antal men ökade ånyo kraftigt sommaren 1956 inom stora områden. Någon fullgod lösning på vildkaninproblemet har ännu ej uppnåtts trots mångåriga försök. Inom stora delar av Gotland omintetgöres praktiskt taget all skogsplantering — den i stort sett enda möjliga formen för skogens förnyring i länet — av vildkaninens härjningar.

4. Insektsskador

På grund av den svåra torkan i stora delar av framför allt östra Sverige 1955 varvid en stor mängd träd dödades eller kraftigt försvagades, hade man all anledning befara omfattande angrepp på stånds skogen 1956. Från många platser i östra Sverige rapporterades också som väntat mer eller mindre omfattande angrepp på framför allt gran. Det var i första hand den dubbelögade bastbor-

ren, och den sextandade barkborren, som angripit och dödat de tynande träden. Granbarkborren, uppträdde där emot som tur var sällsynt i hela riket, utom i vissa delar av södra Gästrikland, där den förekom i oroväckande stor omfattning. De torkskadade tallarna angreps i stor utsträckning av större och mindre mörghorren, och dödades. Även skador av vedsteklar har varit vanliga, sålunda har omfattande angrepp på timmer rapporterats från Öland och Närke. Även randiga vedborren har på sina håll i mellersta Sverige uppträtt vanligare än tidigare och förorsakat betydande skador på obarkat sågtimmer.

De torkskadade lövträden förskönades däremot i allmänhet från angrepp av staminsekter. Dock angreps björken på sina håll av björksplintborren och den bredhalsade varvsflugan.

Lövättande insekter, såsom frostfjärilar och ekvecklare, uppträdde emellertid i stora mängder och kalåt träden framför allt i sydöstra Sverige, exempelvis på Öland och i kalmartrakten, men angrepp finns även rapporterade från trakterna av Borås, Örebro, Linköping, Västerås och Stockholm. Fjällbjörkmätaren fortsatte sina angrepp i fjälltrakterna på fjällbjörken fast i mindre omfattning än tidigare. En bekämpningsaktion från luften med DDT utfördes i närheten av Abisko.

Av de barrätande insekterna har endast röda tallstekeln uppträtt allmänare än vanligt, framför allt i Småland; angreppen har dock varit begränsade. Den lilla tallstekeln, som tidigare varit relativt okänd som skadedjur i Sverige, uppträdde på några lokaler i gällivaretrakten, där ca 7-åriga tallkulturer kalåts och dödades; det största angreppet var ca 25 ha stort.

Barrlöss har uppträtt ovanligt rikligt

i södra Sverige, men någon skada att tala om har ej rapporterats.

På kulturer har snytbaggen fortfarande förorsakat viss skadegörelse, men denna är av mindre omfattning än tidigare. Orsaken härtill är att praktiskt taget samtliga plantor som utsätts numera skyddsbehandlas med DDT. I barkhögar på upplagsplatser har emellertid påträffats talrikt med snytbagge-larver, framför allt i Norrland. Dylka barkhögar utgör av allt att döma farliga kläckningshårdar för snytbaggar.

I plantskolor har skador förekommit i Halland och på Gotland på grund av angrepp av pingborren. Brunborren har svårt skadat 2/1 granplantor i västra Sverige. En lokal massförökning av örnaviveln har förekommit i ett par plantskolor likaledes i västra Sverige samt i Småland. Den lilla aspvedboeken har angripit framför allt asphybrider bl. a. i Kristianstads län och Hallands län. Slutligen har barrkvalstret härjat i ett flertal plantskolor. Särskilt ekonomiskt kännbara har angreppen varit på

grundstammar av gran avsedda för ympning.

5. Svampskador

Under år 1956 har sjukdomar på skogsträd uppträtt på en del platser i landet. Sålunda har fallsjuka på barrträdplantor konstaterats i plantskolor i Jönköpings län. I yngre tallbestånd har tallens knopp- och grentorka påträffats i Småland och Lappland. På granar i Halland förekom en grensjukdom.

På en lärkkultur i Skåne konstaterades angrepp av lärkräftan. På gammal tall i Södermanland uppträdde tallens ringröta. Från Gästrikland har ett angrepp av raspsvampen rapporterats.

Rotrötesvampen har under året konstaterats i Ångermanland i en ung tallkultur, anlagd på mark, som tidigare burit starkt rötskadad gran. Den angripna lokalen är den hittills nordligaste när det gäller tall.

Honungsskivlingen har uppträtt som parasit på gran och tall flerstädes, särskilt i mälardalskapen.

B. SKOGSTEKNISKA ARBETEN

I. Skogsvägbyggnad

Ett väl utbyggt skogsvägnät underlättar skogsbrukets arbetskraftsförsörjning. Det möjliggör mekanisering av transportarbetet och verkar därigenom nedbringande på kostnaderna för drivnings- och skogsvårdsarbeten. Den viktigaste typen av skogsvägar är den permanenta skogsbilvägen. Vidare förekommer enklare vägar, av vilka de flesta endast är avsedda att trafikeras då marken är väl upptorkad eller tjälad.

Före redogörelsen för skogsvägbyggnadsverksamheten 1956 skall här nedan lämnas några uppgifter om den totala längden av bl. a. enskilda permanenta bilvägar, vilka hämtats ur »Preliminär rapport angående Riksskogstaxeringens väginventering 1956/57». Enär väginventeringen 1956 delvis hade försökskaraktär, skall huvudsakligen uppgifter för 1957 redovisas och endast totalsiffror för 1956. I förbigående må nämnas, att bestämningen av den befintliga längden av vägar i denna väginventering baserats på en praktisk tillämpning av det i statistikundervisningen kända »Buffon's nålproblem». Den stickprovsmässiga insamlingen av vägdata i samband med riksskogstaxeringens fältarbete kunde därigenom inskränkas till en registrering av antalet skärningspunkter med väg på taxeringstrakternas sidor.

Enligt väginventeringen avses med permanenta bilvägar »året runt (i förekommande fall exkl. tjällossningsperioden) med tunga lastbilar trafikerbara, där så behövs dikade och grusade eller på annat sätt hårdgjorda bilvägar». Vid

registreringen av de permanenta vägarna har även vägens karaktär ur skoglig synpunkt redovisats varvid följande gruppindelning tillämpats:

S = vägar, som i skärningspunkten går över skogsmark eller så nära skogsmark, att virke kan lunnas till och uppläggas vid dem. Då vägen går över annat ägoslag än skogsmark, betraktas den som S-väg, om lunningssträckan förkortas genom att virket lägges vid vägen. Överstiger avståndet till närmaste skogskant ca 200 m antecknas dock T enligt nedan.

T = vägar på vilka transport av virke sker från skogen och till vilka virke ej köres direkt. Det underförstås att S-vägar enligt ovan även användes för transport från skogen.

Ö = övriga vägar på vilka transport av skogsprodukter ej bedömes ske.

I tabell Q. lämnas en översikt över den totala längden hos olika ägargrupper i norra och södra Sverige av de enskilda permanenta bilvägar, för vilka i detta avsnitt endast brukar anges under året färdigbyggda antal km. Då det har stort intresse att veta hur stor del av de allmänna vägarna, som kan beräknas ha vägkaraktär S, har väginventeringens uppskattning av landets allmänna vägar redovisats i tabell R.

Enligt Sveriges officiella statistik uppgick den totala längden för allmänna vägar på landet till 92 070 km den 1

Tabell Q. Enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S enligt riksskogstaxeringens väginventering 1956/57, km

Private permanent motor-roads with road-characters in kms according to the Road Enumeration 1956/57 of the National Forest Survey

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Koppar- bergs län <i>Northern Sweden</i>	Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>	Riket <i>Entire country</i>
Kronoskogar	8 940	4 710	13 650
<i>Crown forests</i>			
Eckl. och övr. allmänna skogar	860	5 320	6 180
<i>Other public forests</i>			
Aktiebolagsskogar	12 910	9 960	22 870
<i>Companies' forests</i>			
Övr. enskilda skogar	20 230	59 160	79 390
<i>Other private forests</i>			
S:a vägkaraktär S 1957	42 940	79 150	122 090
<i>Total road-character S 1957</i>			
S:a med »anknytning till skogsmark» 1956	37 140	81 910	119 050
<i>Corresponding sum for 1956</i>			

jan. 1957, vilket visar att materialet från väginventeringen på ett års taxerings-trakter ger användbara värden för större områden eller grupper. Vid uppdelning av materialet på mindre områden eller grupper — exempelvis ägargrupper av mindre omfattning såsom ecklesiastiska och övriga allmänna skogar — erhålles en betydande osäkerhet i de enskilda värdena. I dessa senare fall får man endast ett grepp på den ungefärliga storleksordningen.

Med hjälp av utmarksarealen¹ för de olika ägargrupperna har vägtätheten i meter väg per ha utmark för resp. grupper beräknats och resultatet redovisats i tabell S.

Enligt tabell Q. uppgår den totala längden av enskilda permanenta bilvägar (med vägkaraktär S) till drygt

¹ Utmarksareal = total landareal utom fjäll och inägojord (åker, äng, tomt och inägoacker).

120 000 km. Detta vägnät har under senare år ökat med 2 000—2 500 km skogsbilvägar årligen, motsvarande ca 2 %.

Uppgifterna i tabell S. om vägtätheten är i sig själva synnerligen upplysande, men med ledning av dessa uppgifter kan än intressantare kunskaper erhållas. Enligt förenämnda instruktion för väginventeringen är permanenta bilvägar med vägkaraktär S sådana vägar, »som i skärningspunkten gå över skogsmark eller så nära skogsmark, att virke kan lunnas till och uppläggas vid dem». Dessa vägar påverkar alltså direkt lunningsavståndet från stubbe till väg. Med ledning av de i tabell S. redovisade vägtätheterna kan också överslagsvisa beräkningar angående medellunnavståndet för resp. områden utföras. Vägtätheten 3,5 m permanenta bilvägar per ha i »Norrland och Kopparbergs län» ger sålunda ett medellunnavstånd till per-

Tabell R. Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väginventering 1956/57, km

Public roads in kms according to the Road Enumeration 1956/57 of the National Forest Survey

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Koppar- bergs län <i>Northern Sweden</i>	Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>	Riket <i>Entire country</i>
Kronoskogar	3 360	1 330	4 690
<i>Crown forests</i>			
Eckl. och övr. allmänna skogar	800	1 670	2 470
<i>Other public forests</i>			
Aktiebolagsskogar	6 020	3 450	9 470
<i>Companies' forests</i>			
Övriga enskilda skogar	18 500	28 480	46 980
<i>Other private forests</i>			
S:a vägkaraktär S	28 680	34 930	63 610
<i>Total road-character S</i>			
S:a vägkaraktär T och Ö	4 770	23 510	28 280
<i>Total road-character T and Ö</i>			
Totalt 1957 <i>Total 1957</i>	33 450	58 440	91 890
Totalt 1956 <i>Total 1956</i>	33 890	61 160	95 050

manent bilväg av ca 1,3 km, medan motsvarande siffror för »Övriga Sverige» blir 12,5 m per ha och ca 0,4 km.

Verksamheten med byggandet av permanenta skogsbilvägar har ökat kraftigt under det senaste decenniet, vilket framgår av nedanstående tablå. Framför allt har skogsbilvägnätet under de senaste åren utbyggt i Västernorrlands,

Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län.

Av tablå framgår att färdigställandet av skogsbilvägar ökade och även fick sin hittills största omfattning 1956 efter nedgången året före. I jämförelse med föregående toppår, 1954, uppgick ökningen till nära 6 %. I tabell 9 redovisas antalet km färdigbyggda skogsbil-

Färdigbyggda skogsbilvägar 1947—1956

År	Under året färdigbyggda skogsbilvägar, km	Index	År	Under året färdigbyggda skogsbilvägar, km	Index
1947	1 533	100	1952	2 157	141
1948	1 732	113	1953	2 351	153
1949	2 190	143	1954	2 552	166
1950	1 888	123	1955	2 462	161
1951	1 946	127	1956	2 700	176

Tabell S. Vägtäthet i meter väg per ha utmark enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957 avseende allmänna och enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S

Road-density in road-metres per hectare forest land of public and private permanent motor-roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey

Ägargrupp <i>Owner groups</i>	Norrland och Kopparbergs län <i>Northern Sweden</i>			Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>		
	Allm. väg <i>Public roads</i>	Ensk. väg <i>Private roads</i>	S:a <i>Total</i>	Allm. vägar <i>Public roads</i>	Ensk. vägar <i>Private roads</i>	S:a <i>Total</i>
Kronoskogar ..... <i>Crown forests</i>	0,6	1,6	2,2	2,3	8,3	10,6
Eckl. och övr. allmänna skogar ..... <i>Other public forests</i>	0,6	0,7	1,3	3,2	10,1	13,3
Aktiebolagsskogar ..... <i>Companies' forests</i>	1,1	2,3	3,4	2,5	7,2	9,7
Övriga enskilda skogar ..... <i>Other private forests</i>	2,3	2,5	4,8	4,3	8,9	13,2
Samtliga 1957 ..... <i>Total</i>	1,4	2,1	3,5	3,8	8,7	12,5

vägar 1956 i varje län med fördelning på skogsägargrupper. Av de under året nybyggda vägarna utfördes 18 % på kronoskogar (f. å. 14 %), 15 % på övriga allmänna skogar (f. å. 16 %), 39 % på bolagsskogar (f. å. 41 %) och 28 % på övriga enskilda skogar (f. å. 29 %). Skogsvägbyggnadsverksamheten var störst i Jämtlands län, där 9,8 % av de under året färdigställda vägarna är belägna, därefter i Norrbottens län med 8,8 %, Västernorrlands län med 8,5 % och Kopparbergs län med 8,0 %. På Gotland, enligt de uppgifter som stått till buds, förekom under året ingen skogsvägbyggnadsverksamhet alls och i följande tre län, Malmöhus, Göteborgs- och Bohus samt Stockholms län, uppgick den endast till 0,6 0,6 respektive 0,8 % av den totala längden av de un-

der året i riket färdigställda skogsbilvägarna. Behovet av skogsvägbyggnader är givetvis beroende på förekomsten av övriga vägar och andra transportleder samt av terrängens och skogsbeståndets beskaffenhet m. m. I södra Sverige t. ex. är behovet mindre, enär nätet av vägar, såväl allmänna som enskilda, där är bättre utbyggt. En god belysning av detta förhållande ger siffrorna i tabell S. Även ägandeförhållandena kan antas inverka på skogsvägbyggnadsverksamheten. Behovet av vägar inom respektive län är därför ej proportionellt mot skogsmarksarealen, men relationstal som utvisar antalet meter färdigställda skogsbilvägar per km² skogsmark torde ändå kunna vara av intresse. Den största omfattningen per arealenhet hade byggandet av skogsbilvägar 1956 lik-

Tabell T. Skogsvägbyggnads- och dikningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter per km² skogsmark) 1956. Länsvis

The relative extent of forest road building and draining (metres per km² forest land). By counties

Måttenhet: meter per km² skogsmark
Unit of measurement: metres per km² forest land

Län <i>County</i>	Vägbyggnad <i>Road building</i>	Dikning <i>Draining</i>	Län <i>County</i>	Vägbyggnad <i>Road building</i>	Dikning <i>Draining</i>
Nb	6,3	8,4	Krb	23,4	16,4
Vb	4,4	14,8	Klm	28,0	8,8
Jtl	10,5	21,0	Gtl	—	9,9
Vnr	12,0	16,8	Gbg	10,5	11,0
Gvl	14,1	9,1	Hl	18,9	18,0
Kpb	10,7	7,8	Bl	19,1	10,1
Vrm	15,7	12,8	Krs	30,7	25,2
Ör	25,1	10,2	Mlm	26,3	27,2
Vstm	29,8	15,3	I	5,4	11,3
Ups	14,6	26,6	II	11,1	19,2
Sth	5,4	4,0	III	12,1	8,3
Sdm	14,0	12,8	IV	18,6	12,6
Ög	18,0	6,3	V	18,5	16,8
Skb	24,5	12,8	Hela riket ...	12,0	13,0
Äbg	10,4	7,9	<i>Entire country</i>		
Jkp	15,1	21,9	1955	10,7	12,3

som tidigare år på »övriga allmänna skogar». Antalet meter färdigbyggda skogsbilvägar per km² skogsmark uppgick till 32,3 m (f. å. 27,8 m) för denna kategori av skogar mot 19,0 m för bolagsskogar (f. å. 18,2 m), 11,7 m för kronoskogar (f. å. 8,0 m), 6,5 m för övriga enskilda skogar (f. å. 6,1 m) och 12,0 m för samtliga skogar (f. å. 10,7 m). Bland länen uppvisade enligt tabell T, Kristianstads län största antalet meter, 30,7 (f. å. 23,8), färdigbyggda skogsbilvägar per km² skogsmark, följt av Västmanlands län med 29,8 m (f. å. 33,7 m), Kalmar län med 28,0 m (f. å. 9,8), Malmöhus län med 26,3 m (f. å. 25,3) och Örebro län med 25,1 m (f. å. 24,1).

I följande län byggdes, som syns,

minsta antalet meter per km², nämligen Gotlands län 0 m (f.å. 3,2 m), Västerbottens län 4,4 m (f.å. 5,4), Stockholms län 5,4 m (f.å. 7,8) och Norrbottens län 6,3 m (f.å. 4,5). En jämförelse med föregående års siffror visar att vägbyggnadsverksamheten relativt sett ökat över hela Sverige under 1956 i förhållande till 1955.

Beträffande anläggandet av andra skogsvägar (bilbasvägar m.m.) finns ingen tillförlitlig statistisk information. Omfattningen av dylika vägar torde emellertid vara relativt betydande.

Skogsvägarnas betydelse för skogsnäringen har uppmärksamats av statmakterna. Således anslog riksdagen för budgetåret 1955/56 2,2 milj. kr och

för budgetåret 1956/57 2,5 milj. kr under skogsvägsanslaget att utgå som bidrag till anläggandet av skogsbilvägar. Med stöd från nämnda anslag färdigställdes under budgetåren 1955/56 och 1956

/57 379 respektive 330 km skogsbilvägar. Även från norrländska produktionsanslaget utgår bidrag för anläggning av sådana vägar. Bidrag utgår i vissa fall även av landstingsmedel.

II. Skogsdikning

Enligt de båda jordbruksräkningarna 1944 och 1951 ökade rikets skogsmarksareal från 1944 till 1951 med 2 000 km² eller ungefär 1 %. Det framkomna tillskottet kan möjligen till någon del bero på olikheter i beräkningsmetoder m.m. men åtminstone delvis torde en reell ökning föreligga. Då skogsdikningsverksamheten under samma tid var betydande, kan det antagas att en del av arealökningen beror på att kärr och mossar omförts till produktiv skogsmark. Arealökningen sammanhänger också med att åkerjord igenlagts.

Alltjämt finns emellertid avsevärda arealer dikningsvärd mark. Brist på arbetskraft har verkat återhållande på dikningen i synnerhet under virkesmarknadens högkonjunkturår. Under 1953—1956 grävdes dock 2 500, 2 270, 2 812 resp. 2 934 km skogsdiken. Uppgifter för 1956 redovisas länsvis i tabell 10. Med en antagen båtnadsareal av 6 ha per km dikeslängd motsvarar de under året grävda dikena ca 176 km² skogsmark (f. å. 170 km²). I den redovisade dikeslängden är inräknad sådan bäckrensning, som är att jämställa med nydikning, däremot icke fortlöpande underhållsrensning av vare sig diken eller bäckar. Av de utförda dikningsarbetena faller 17 % på kronoskogar (f.å. 16 %), 8 % på övriga allmänna skogar (f.å. 9 %), 42 % på bolagsskogar (f.å. 42 %) samt 33 %, liksom föregående år, på övriga en-

skilda skogar. Samtliga kategorier av skogar utom »övriga allmänna skogar» uppvisar, såsom framgår av tabell 10, en ökning i dikningsverksamheten från föregående år. Den relativt ringa dikningsverksamheten inom bondeskogsbruket kan i viss mån förklaras därav, att detta omfattar många små enheter, där den samverkan mellan ägarna, som ofta är en förutsättning för att arbeten av denna art skall kunna komma till stånd, icke alltid är möjlig att åstadkomma.

Dikningsverksamhetens relativa omfattning inom olika län 1956 framgår av tabell T. Största antalet meter under året grävda diken per km² skogsmark uppvisar Malmöhus län med 27,2 m (f.å. 51,5 m), följt av Uppsala län med 26,6 m (f.å. 18,9 m), Kristianstads län med 25,2 m (f.å. 21,9 m), Jönköpings län med 21,9 m (f.å. 17,3 m) och Jämtlands län med 21,0 m (f.å. 16,5 m). Minsta antalet meter grävda diken per km² skogsmark redovisar Stockholms län med 4,0 m (f.å. 3,0 m), Östergötlands län med 6,3 m (f.å. 6,6 m), Kopparbergs län med 7,8 m (f.å. 12,4 m) och Älvsborgs län med 7,9 m (f.å. 5,9 m).

Utvecklingen av skogsdikningsverksamheten under det senaste decenniet visar — liksom för skogsvägbyggnad — en stigande ehuru ganska ojämn trend. Anledningen till ökningen torde mycket bero på att arbetsbesparande metoder i allt större utsträckning kom-

Slutförda och avsynade dikningsföretag

	Antal företag	Båtnads- areal ha	Bevilja- de stats- bidrag kr
Statens skogsförbättringsanslag			
1954/55	420	2 664	275 930
1955/56	535	3 412	401 613
1956/57	621	3 894	444 820
Statens skogsutdikningsanslag			
1954/55	45	282	15 948
1955/56	43	309	18 591
1956/57	21	144	9 440
Norrländska skogsproduktions- anslaget			
1954/55	36	216	47 649
1955/56	32	264	42 636
1956/57	51	370	71 304
Samtliga anslag			
1954/55	501	3 162	339 527
1955/56	610	3 985	462 840
1956/57	693	4 408	525 564

mit till användning. Den årliga skogsdikningen fr.o.m. 1947 har haft följande omfattning (slutavsynade diken):

1947	1 097 km	1952	1 682 km
1948	1 500 »	1953	2 500 »
1949	2 817 »	1954	2 270 »
1950	3 065 »	1955	2 812 »
1951	1 147 »	1956	2 934 »

Statliga bidrag från statens skogsförbättringsanslag och norrländska skogsproduktionsanslaget utgår under vissa förhållanden till dikning. Även från det tidigare anslaget, statens skogsutdikningsanslag, utbetalas vissa tidiga-

re beviljade bidrag, alltefter det företagen utförts. I ovanstående tablå lämnas uppgifter — antal företag, båtnadsareal och beviljade statsbidrag — om slutförda och avsynade dikningsföretag under budgetåren 1954/55—1956/57 för de tre nämnda statsanslagen.

Av ovanstående framgår att 1955/56 utgick bidrag till skogsdikningsåtgärder med ca 460 000 kr och 1956/57 med 525 000 kr. Beträffande bidragstilldelning för skogsvårdande ändamål i allmänhet under budgetåret 1955/56 se nedan under G V. sid. 116.

III. Flottledsbyggnad

Tillgången på flottleder utgör alltså jämt en av grundbetingelserna för stor-drift inom vår skogsindustri. De allmänna flottlederna inom riket hade 1956, såsom framgår av tabell 17, en sammanlagd längd av 33 500 km (f.å. 33 600 km). Minskningen från året för-

ut med ca 100 km hänför sig sannolikt till nedlagda biflottleder.

Under 1956 utgjorde sammanlagda längden av de trafikerade flottlederna 25 748 km mot 26 710 km 1955, vilket innebär en minskning med ca 4 %.

Flottledernas utbyggnad var i stort

sett avslutad redan före första världskriget; längden av utbyggda flottleder var således redan 1912 ca 30 000 km. Utvecklingen går numera i den riktningen, att kortare biflottleder efter hand upphör att trafikeras för att slutligen

helt nedläggas. Av de sydsvenska lederna är dessutom numera endast ett fåtal i bruk. Orsaken härtill torde bl.a. vara stark konkurrens, i synnerhet i fråga om kortare transporter, från den tunga lastbilstrafikens sida.

IV. Skogsindelningsarbeten

Inom ett välordnat skogsbruk bör avverknings- och skogsvårdsarbeten bedrivas systematiskt. I detta syfte företas, företrädesvis inom det större skogsbruket, skogsindelningar, som innefattar dels en mer eller mindre grundlig inventering (vanligen med kartläggning) med avseende på virkesförråd, bonitet, ålder, tillväxt m.m. dels upprättandet av en skogsvårds- eller hushållningsplan för en viss period (10—20 år). Planen bör ge upplysning om den lämpliga omfattningen av och formen för virkesuttag, vilka skogsvårdande åtgärder som bör vidtagas etc. Hushållningsplaner, grundade på ingående undersökningar av skogsbeståndet, brukar betecknas som fullständiga medan planer, baserade huvudsakligen på okulära uppskattningar, benämnes enkla. Givetvis finns mellanformer av alla slag.

Någon samlad statistik över de årligen utförda skogsindelningsarbetena finns för närvarande icke. De av domänstyrelsens taxationsavdelningar och av skogsvårdsstyrelserna under de senaste åtta åren upprättade hushållningsplanernas omfattning framgår av nedanstående tablå.

Ojämnheten i domänverkets skogsindelningsverksamhet beror bl.a. på de skilda indelningsmetoder, som på grund av skogens karaktär måste användas i rikets olika delar. Indelning i södra Sverige är sålunda betydligt mer arbetskrävande per arealenhet än i rikets norra delar. För skogsvårdsstyrelserna har verksamheten gått tillbaka under de senaste åren. Orsaken härtill torde bl.a. vara att söka i bristen på personal. Skogsvårdsstyrelsernas arbetsfält har nämligen de senaste åren vidgats

Under 1949—1956 upprättade hushållningsplaner

	Domänverket		Skogsvårdsstyrelserna	
	Med kartläggning	Utan kartläggning	Med kartläggning	Utan kartläggning
	1 000 ha			
1949	100	758	91	69
1950	167	—	80	68
1951	88	808	38	49
1952	244	1 270	32	34
1953	137	77	23	55
1954	234	—	38	43
1955	183	2	51	57
1956	267	—	32	71

betydligt (t.ex. undervisningsverksamheten), medan personalresurserna i stort sett förblivit oförändrade.

Kartläggning genom flygfotografering utföres i betydande omfattning av domänverket och ett flertal större skogsbolag. Början gjordes 1948 då Svenska cellulosa AB samt Mo och Domsjö AB beslöt begagna flygbilderna som skogskartor. Nu har denna metod utvecklats, och trots att experimentstadiet ännu icke avslutats har den fått alltmer betydelsefull användning för storskogsbru-

ket i Norrland och för en del trakter i södra Sverige. Det enskilda mindre skogsbruket har för olika planlägningsarbeten under senaste åren icke sällan övergått till att utnyttja flygbilder. Således fördubblades år 1956 bildinköpen genom skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna och omfattade då ca 2 000 bilder.

Större delen av landet är flygfotograferat. 1956 års fotografering täcker ungefär 10 milj. ha (ca 1/5 av rikets areal).

C. SKOGSKAPITALET TILLGODOGÖRANDE

I. Avverkning, transport m. m.

1. Utsyning och avverkning

Bland skogsvårdsstyrelsernas uppgifter ingår att biträda med utsyning av skog för avverkning. Den arealmässiga omfattningen av denna verksamhet, vilken huvudsakligen berör bonde- och godsskogar, var under kalenderåren 1952—1956 följande, fördelad på geografiska områden:

volym dock torde ha varit lägre än i de kuberade posterna, som ofta varit avsedda för rotförsäljning. Den sammanlagda volymen av skogsvårdsstyrelsernas utsyningar 1956 med eller utan kubering kan uppskattningsvis anges till 11 milj. m³sk. eller något däröver. Detta innebär sålunda att inemot ¼ av den totala årsavverkningen i riket kan an-

Länsgrupp	1952	1953	1954	1955	1956
	Areal i 1 000-tal ha				
I	82	70	80	82	81
II	41	46	53	56	54
III	53	55	51	57	52
IV	163	169	191	193	166
V	33	28	30	35	32
Riket	372	368	405	423	385
Därav föryngringshuggning	47	50	52	58	51

Utsyningsarbetet försiggår av praktiska skäl huvudsakligen under sommar och höst. Att omfattningen 1956 blev mindre än de två åren närmast före får med all sannolikhet sättas i samband med virkesprisernas ej oväsentliga nedgång.

För det genom skogsvårdsstyrelsernas försorg utstämplade virket sker ej alltid eller överallt uppskattning av volymen. Stämpling med kubering har 1956 omfattat ca 18 milj. träd, vilka beräknats innehålla ca 3,7 milj. m³sk. Utan kubering har stämplat närmare tre gånger så stort trädantal, vars medel-

ses vara utsynad genom skogsvårdsstyrelsernas försorg. Utsyningen på allmänna skogar och aktiebolagsskogar ombesörjes med få undantag av egen personal.

Drivningsförhållandena var under vintersäsongen (1955/56) ogynnsamma i övre Norrland. Snön kom tidigt och ymnigt på ofrusen mark, och under midvintern rådde besvärande köld. I Mellansverige var situationen bättre, och i södra Sverige betecknades drivningsförhållandena som i stort sett gynnsamma, dock var snömängden på sina håll i Småland hinderlig. Inom skogs-

styrelsen har, på grundval av konsumtion och lagerförändringar m.m., den totala avverkningskvantiteten 1955/56 beräknats till 51,5 milj. m³sk. eller något mer än året förut (se tabell 11).

Skogsforskningsinstitutet har på grundval av stubbinventering (se A. II. Virkesförråd sid. 28) beräknat, att nyssnämnd kvantitet skulle vara ca 18 % mindre eller 42,0 milj. m³sk. (tabell U). Att olikheter kan påvisas mellan resultat grundade på så skilda beräkningssätt som de förevarande är helt naturligt, men en divergens av denna storleksordning är svårförklarlig och så mycket märkligare som den andra är mestadels varit ringa. Stubbinventeringens resultat föreligger nu för fem avverkningsår med fördelning på skogliga huvudområden och trädslag och redovisas, som nyss angivits, i tabell U.

Avverkningen för de fem säsongerna, sådan den franträder enligt stubbinventeringen, kan beräknas i genomsnitt uppgå till följande procentuella andel av förråden, redovisade i tabell G., nämligen ca 1,7 % för område I, 2,1 % för område II—III, 2,4 % för område IV, 2,6 % för område V samt till 2,2 % för landet i sin helhet.

För de allmänna skogarna ävensom för bolagsskogarna erhålles på bokföring grundade uppgifter om avverkningens storlek. En sammanställning av dessa lämnas i tabell 12. Sammanlagda avverkningar på de allmänna skogarna och bolagsskogarna anges för 1955 till 22,0 milj. m³sk. samt för 1956 till 20,8 milj. m³sk. Om man utgår från den av skogsstyrelsen beräknade totalavverkningen i hela riket, respektive 50,4 och 51,5 milj. m³sk. skulle sålunda avverkningen på bondeskogarna ha utgjort 28,4 respektive 30,7 milj. m³sk. Att deras andel blev större 1955/56 kan stå

i orsakssammanhang med den klena spannmålsskörden torråret 1955 men kan även förklaras av virkesförrådets och uttagens allmänna regionala förskjutning mot söder, där bondeskogarna dominerar.

Den totala avverkningens fördelning på län kan icke beräknas med nöjaktig säkerhet. Sådan fördelning är däremot känd beträffande de allmänna skogarna och redovisas i tabell 13.

2. Virkesmätning

Mätningarbetet och kostnaderna här för påverkas väsentligt av väderleksförhållandena under säsongen. Som framgått av föregående avsnitt kan dessa karakteriseras som ogynnsamma i övre Norrland med mycken snö och tidvis stark kyla. Även i Småland var snömängden hindersam. I Västsverige be-tecknades mätningvärdet som mycket gynnsamt och i mellersta Sverige som normalt.

Genom virkesmätningföreningarna inmätta kvantiteter redovisas i tabell 14. Sammanlagt uppgick dessa till ca 21 milj. m³f. d.v.s. ungefär hälften av allt inom landet avverkat virke. Mätning av sågtimmer för inhemsk förbrukning omfattade 5,7 milj. m³f. eller 40 % av hela timmeravverkningen. Motsvarande värden för massaved var 14,8 milj. m³f. eller 73 %.

Massaved mätes i Norrland mestadels i fast mått, men på grund av framför allt ökningen av björkmassaved har på senare år aptering i standardlängder och mätning i travat mått blivit vanligare. Detta framgår av följande siffror, som för området fr.o.m. Ljungan och norrut anger den travmätta volymen i procent av all genom föreningarna in-mätt massaved.

Tabell U. Avverkade kvantiteter på samtliga ägoslag under avverknings-säsongerna 1952/53—1956/57 enligt stubbinventeringen 1953—1957. Miljo-ner m³sk. med angivande i samma måttenhet av totalavverkningens me-delfel

Total cuttings during cutting-years 1952/53—1956/57 according to the stump enumeration of the National Forest Survey 1953—1957. All types of land. Millions of m³sk. Standard errors in the same unit of measurement

a) total avverkningskvantitet inom hela riket för skilda avverkningsår med för-delning på trädslag.

yearly cuttings in the entire country. By cutting-years and by species.

Trädslag <i>Species</i>	Avverkningsår									
	1952/53		1953/54		1954/55		1955/56		1956/57	
	milj. m ³ sk.	%								
Tall <i>Pine</i>	13,2	33	20,9	41	16,3	34	13,6	33	16,4	34
Gran <i>Spruce</i>	21,9	55	25,4	49	25,5	53	22,4	53	24,2	49
Löv <i>Broadleaved</i>	5,0	12	5,0	10	6,1	13	6,0	14	8,3	17
Samtliga ¹ <i>All</i>	40,1	100	51,3	100	47,9	100	42,0	100	48,9	100
Torrskog <i>Dead standing trees</i>	0,7	—	0,7	—	0,7	—	0,8	—	0,9	—
Medelfel ² <i>Standard error</i>	± 1,9	—	± 2,4	—	± 2,3	—	± 2,0	—	± 2,3	—

b) årlig total avverkning i genomsnitt för avverkningsåren 1952/53—1956/57 inom skilda skogliga huvudområden.

average yearly cuttings for the cutting-years 1952/53—1956/57. By regions and by species.

Trädslag <i>Species</i>	Skogligt huvudområde									
	I		II—III		IV		V		Hela riket	
	milj. m ³ sk.	%								
Tall <i>Pine</i>	3,84	49	5,26	33	6,38	33	0,60	23	16,08	35
Gran <i>Spruce</i>	2,98	38	9,24	58	10,38	53	1,28	48	23,88	52
Löv <i>Broadleaved</i>	1,06	13	1,52	9	2,74	14	0,76	29	6,08	13
Samtliga ¹ <i>All</i>	7,88	100	16,02	100	19,50	100	2,64	100	46,04	100
Torrskog <i>Dead standing trees</i>	0,20	—	0,24	—	0,32	—	0,00	—	0,76	—
Medelfel ² <i>Standard error</i>	± 0,35	—	± 0,70	—	± 0,56	—	± 0,17	—	± 0,98	—

¹ Exklusive torrskog.

² På samtliga trädslag.

Virkes- mättnings- förening	1952/53	1953/54	1954/55	1955/56
Norrbottnens	6,0	2,7	7,2	6,4
Skellefteå	1,6	0,9	1,6	2,0
Umeå	4,0	3,0	5,3	8,6
Örnsköldsvik	40,4	41,7	51,7	58,5
Ångerman- älvens	3,5	0,6	1,1	2,1
Sundsvalls	13,4	9,0	9,9	11,1
Medeltal	12,3	10,2	12,9	14,7

De sex norra virkesmättningsföreningarna redovisar även virkets härkomst från olika skogsägaregrupper. Bondeskogsbrukets procentuella andel i det genom dessa föreningar i fast mått inmätta virket har under senaste drivningssäsongerna varit följande.

Virkesmättningsförening	1951/52	1952/53	1953/54	1954/55	1955/56
Norrbottnens	48,0	20,9	26,3	30,5	31,6
Skellefteå	51,0	24,6	35,6	32,5	35,7
Umeå	47,0	26,6	38,9	35,3	36,9
Örnsköldsviks	54,8	33,1	42,7	43,8	41,7
Ångermanälvens	50,7	32,8	43,1	47,2	50,3
Sundsvalls	64,6	47,2	56,5	56,1	55,2
Medeltal	54,5	33,0	42,2	43,2	43,5

Enär ca 90 % av allt salufört barrvirke inom denna del av landet mätes av föreningarna, kan de redovisade värdena anses tämligen representativa för bondeskogsbrukets andel i totalavverkningen av sådant virke. Massaindustrins forcerade inköp 1951/52 såväl som bakslaget och prisfallet året därpå återspeglas med all tydlighet, men sedan har bondeskogsbrukets andel hållit sig tämligen konstant omkring 43 %, som är något mer än dess andel i skogsmarksarealen inom ifrågavarande område.

Av ovannämnda föreningars statistik kan vidare inhämtas, att ungefär en tredjedel av bondeskogarnas avsaluvir-

ke säljes på rot, drygt en fjärdedel som leveransvirke direkt från enskilda skogsägare och ca 40 % genom skogsägareföreningarna.

I tabell 14 anges på särskild plats även den kvantitet rundvirke, som för export över hamnar eller med järnväg inmätts genom mättningsföreningar under de tre sista åren. Av tabellen framgår att exportmätning, som i huvudsak avser massaved och props, numera utföres av samliga mellan- och sydsvenska föreningar. I tabellen för Dalälvarnas och Wermländska virkesmättningsföreningarna angivna kvantiteter innefattas endast exportmätning i hamnar. I mindre omfattning anlitas flertalet föreningar även för inmätning av sågat virke och sågavfall.

Medelvolymen av det genom föreningarna i fast mått inmätta virket framgår av tabell 15. För sågtimmer kan konstateras en mindre ökning sista året. En närmare redogörelse för förändringar i inmätt virkes medelvolymer har lämnats i årsboken 1955.

Virkesmättningsföreningarnas medelkostnader per volymenhet redovisas i tabell 16, av vilken framgår att kostnaden beträffande huvudsortimenten varit ungefär densamma de två senaste åren. Utöver de arbeten, som de i tabellen angivna kostnaderna avser, utför åtskilliga föreningar kubering och prisräkning av mätsedlar. Ersättning för dessa

arbeten utfages särskilt av uppdragsgivarna.

3. Flottning

En löpande årlig statistik rörande flottningsverksamheten i riket har utarbetats sedan 1921 och finns publicerad i Kommersiella meddelanden; nr 11/1957 innehåller uppgifter om flottningen under 1956.

Flottningen i allmän flottled ombesörjes sedan gammalt av flottningsföreningar och regleras genom lag av den 19 juni 1919 om flottning i allmän flottled. De enskilda flottlederna är av underordnad betydelse. Beträffande dessa flottleder finns icke någon lagstiftning och ej heller någon officiell statistik.

Vintern 1955/56 var i allmänhet snörik (utom beträffande fryksdalsområdet). Snösmältning och islossning inträffade i stort sett vid vanlig tid, och eftersom snötäcket i större delar av landet var ganska poröst blev smältvattnet av mindre omfattning än som kunnat befaras, och någon störande vårfloed inträffade inte. Vattentillgången var god under början av flottningssäsongen men minskade avsevärt under dess senare del, varför såväl flottningen som i synnerhet sorteringsarbetet på sina håll försvårades. Det i flottlederna tillsläppta flottgodset kunde emellertid i regel utflottas. Endast smärre mängder, företrädesvis i Dalälven jämte ett par värmlandsälvar, behövde kvarlämnas.

Tillgången på arbetskraft var i allmänhet god utom i fryksdalsområdet. De för säsongen träffade avtalen innebar en löneförbättring för arbetarna med ca 4 %. Utfloottsarbetet utfördes i likhet med närmast föregående år i regel mot timlön, medan däremot skiljnings- och buntningsarbetet i allmänhet

betalades enligt ackordsöverenskommelse.

Lösflottning i allmänna flottleder har 1956 bedrivits av 104 flottningsföreningar (f. å. 106). Ett par av dessa föreningar har dessutom utfört flottning i buntar. Den successiva minskningen av det antal föreningar, som flottar, är en följd av att i konkurrensen med lastbilarna, flottning inom begränsade områden och av mindre föreningar visat sig oekonomisk, vilket föranlett en fortgående sammanslagning av föreningarna till större enheter. Den trafikerade flottledslängden minskade från 1955 till 1956 med nära 1 000 km d. v. s. med 3,6 %. Antalet flottande uppgick 1956 till 352. (Se tabell 17.)

Flottningsverksamheten har kvantitativt förhållit sig relativt konstant under de 35 år, som finns statistiskt belysta. I femårsgenomsnitt för tiden 1922—1956 har den årliga tillsläppningen av flottgods i milj. m³ varit följande:

1922—1926	12,3	milj. m ³
1927—1931	15,4	» »
1932—1936	13,3	» »
1937—1941	14,0	» »
1942—1946	11,4	» »
1947—1951	12,6	» »
1952—1956	12,0	» »

Av den för hela riket beräknade sågtimmer- och massavedsavverkningen flottades under de fyra femårsperioderna 1937—1941, 1942—1946, 1947—1951 och 1952—1956 respektive 57, 54, 49 och 37 %. Minskningen av andelen flottgods förklaras av att tyngdpunkten av avverkningarna förskjutits längre söderut och att biltransporterna bl. a. i samband därmed fått ökad betydelse. I tabell 18 redovisas tillsläppningen fördelad på sortiment i de viktigare flodområdena.

Av det 1956 tillsläppta virket kom

5,8 milj. m³ eller nära hälften på Ångermanälven, Indalsälven, Ljungan, Ljusnan och Dalälven. Av den totala volymen utgjorde timmer (inkl. fanér- och plywoodvirke o. d.) 28 % (f. å. 31 %), sulfitved 43 % (f. å. 42 %) samt sulfatved 29 % (f. å. 27 %).

Utvecklingen under de 35 år, som finns statistiskt belysta, visar att den genomsnittliga volymen av det flottade virket blivit allt lägre. Detta framgår av nedanstående femårsmedeltal för åren 1922—1956.

1922—1926	0,105 m ³
1927—1931	0,099 »
1932—1936	0,099 »
1937—1941	0,092 »
1942—1946	0,088 »
1947—1951	0,076 »
1952—1956	0,072 »

Till ägarna avlämnades 1956 ca 170 milj. stockar med en sammanlagd volym av 11,8 milj. m³. I likhet med 1955 men i motsats till 1954 var kvantiteten avlämnat gods större än kvantiteten tillsläppt gods. Endast 0,9 % eller 102 000 m³ av den totala för året redovisade flottgodsmängden blev kvarliggande i flottlederna mot 2,7 % eller 331 000 m³ 1955.

Flottningsföreningarnas kostnader redovisas i tabell 19. En mera detaljerad redogörelse beträffande kostnaderna samt föreningarnas skulder och tillgångar har publicerats i ovannämnda nummer, 11/1957 av Kommersiella meddelanden. Utvecklingen under senaste tioårsperioden av de totala kostnader, som årligen påförts flottningsverksamheten, framgår av följande tabell.

Den pågående nedläggningen av »dyrare» biflottleder kan vara orsaken till att kostnaderna per m³ redovisat flottgods för första gången sedan 1932 sjönk 1953 och fortsatte att sjunka 1954. Den nedläggning, bidrog tidigare också

År	Totalt, milj. kr	Per m ³ redovisat flottgods, kr
1947	51,4	3,43
1948	54,2	4,04
1949	62,6	4,10
1950	47,9	4,17
1951	63,6	5,22
1952	85,0	6,17
1953	66,3	6,06
1954	71,3	5,65
1955	73,3	5,90
1956	74,1	6,21

till att kostnaderna icke steg med mer än 4 % 1955 och 1 % 1956, ehuru löneförmånerna för flottningsarbetarna höjdes med ca 12 % respektive 4 % de båda åren. Av 1956 års totalkostnader kom 62 % på utflottning, 28 % på skiljning, buntning o. d. samt återstående 10 % på förvaltning o. d. Löner till arbetarpersonalen uppgick till 40,5 milj. kr eller 55 % av totalkostnaderna (f. å. likaså 55 %).

4. Järnvägstransporter

Järnvägarna har i vårt land icke fått samma betydelse för rundvirkestransporterna som i vissa andra länder, närmast beroende på vår tillgång till flottleder, vilka i allmänhet överträffar järnvägarna i prisbillighet som transportmedel för rundvirke. Såsom framgår av tabell 20 transporterades 1956 ca 1,3 milj. ton rundvirke med järnväg (f. å. ca 1,5), motsvarande ca 1,9 milj. m³f. (massaved, kolved, brännved o. d. reducerade till fast mått). Till jämförelse kan nämnas att den under året flottade kvantiteten, omräknad i samma mått, uppgick till 11,7 milj. m³f. virke. Transportverksamheten på järnväg beträffande virke har under senaste tioårsperiod haft följande omfattning:

Rundvirkestransporter på järnväg 1947—1956. 1 000-tal ton

År	Sågtimmer, stolpar, kolved etc.	Massa- ved, props	Bränn- ved etc.	Summa
1947 ...	456	800	1 437	2 693
1948 ...	409	943	786	2 138
1949 ...	466	975	324	1 765
1950 ...	410	783	96	1 289
1951 ...	353	1 039	69	1 491
1952 ...	430	1 412	127	1 968
1953 ...	241	817	26	1 084
1954 ...	523	814	21	1 358
1955 ...	395	1 086	18	1 499
1956 ...	215	1 072	10	1 297

1953 uppvisade en betydande nedgång av de järnvägstransporterade kvantiteterna rundvirke, de lägsta under den senaste tioårsperioden. Under 1954 och 1955 inträdde emellertid en ökning, vilken sannolikt till stor del berodde på transporter av under januari 1954 stormfällt virke. År 1956 uppvisade återigen en nedgång av de järnvägstransporterade kvantiteterna rundvirke, vilken nedgång nästan uteslutande gällde sågtimmer o. d. Enligt ovanstående tablå ökade järnvägstransporterna av sågtimmer, stolpar o. d. från 241 000 ton 1953 till 523 000 ton 1954, men sjönk 1955 till 395 000 ton och 1956 till 215 000 ton. Sistnämnda minskning korresponderar med en icke obetydlig nedgång detta år av sågverkens produktion. Järnvägstransporterna av massaved och props var lika stora 1953 och 1954, ca 815 000 ton, men ökade 1955 till 1 086 000 ton till följd av större förbrukning vid svenska massafabriker och mer omfattande export av massaved och props. Nu nämnda transporter sjönk helt obetydligt 1956 till 1 072 000 ton eller med ca 1 %. Massa- och pappersindustrien uppvisade nämligen en ök-

ning under året med 5 %, varför järnvägstransporterna av massaved nära nog låg kvar på 1955 års relativt höga nivå. Å andra sidan minskade järnvägstransporterna av rundvirke till utlandet med nära 20 %.

Minskat behov av brännved visar sig i fortsatt nedgång i järnvägstransporterna för detta sortiment.

Det järnvägstransporterade virket utgjordes 1956 till 83 % av massaved och props (någon uppdelning på dessa båda sortiment har ej skett i det tillgängliga materialet). Till jämförelse må nämnas att massaved samma år utgjorde 71 % av den totala tillsläppta flottgodskvantiteten. År 1955 var motsvarande siffror 72 respektive 69 %. Ökningen av medeltransportlängden av massaved och props från 256 km 1955 till 262 km 1956 berodde till en stor del på att transportvägarna för exportgods förlängdes till följd av issvårigheter vid norrlandshamnarna under en ovanligt lång tid. Den något ökade medeltransportlängden för sågtimmer, från 306 km 1955 till 309 km 1956, kan även detta år ha samband med en del större sågverks kapacitetsutbyggnad och behov av vidgad inköpsrayon för råvaran. Medeltransportlängden för allt här redovisat rundvirke var 268 km 1955 och 269 1956.

Kostnaderna för järnvägsfrakter av rundvirke uppgick till ca 25 milj. kr 1955 och ca 23 milj. kr 1956. Kostnadsminskningen uppgick således till 8,5 %. Då minskningen av transporterat rundvirke var större — den uppgick till 13,5 % — förelåg alltså en kostnadsökning per volymenhet, vilket i någon mån berodde på den tioprocentiga taxehöjningen men troligen även på ett bortfall av transporter på korta sträckor. Ett dylikt bortfall kan givetvis ta

sig uttryck i en ökad medeltransportlängd.

Fraktkostnaden per tonkilometer framgår av sista kolumnen i tabell 20. I enlighet med den degressiva järnvägstaxan motsvaras en ökning av medeltransportlängden här av en minskning av fraktkostnader per tonkilometer under förutsättning av att förändringar i nämnda taxa ej ägt rum.

I tabell 21 redovisas trafikströmmarna inom landet för det järnvägstransporterade rundvirket. I stort sett har dessa trafikströmmar samma utseende 1956 som 1955. Så t. ex. tar de stora industrierna i Västernorrlands län virke icke blott från Norrland utan även i rätt stor utsträckning från de mellan-svenska länen, och å andra sidan transporteras virke från Västernorrlands län i mindre kvantiteter till södra Sverige bl. a. till Älvsborgs län samt Göteborgs och Bohus län. Huvudparten av det per järnväg transporterade rundvirket kommer från Gävleborgs, Kopparbergs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län. 1953—1956 kom 56, 60, 63 respektive 63 % av det järnvägstransporterade virket från dessa fem län.

Beträffande mottagningen av järnvägstransporterat rundvirke bör nämnas att Värmlands, Gävleborgs och Västernorrlands län 1953—1956 tillsammans mottog 54, 42, 38 respektive 52 % av allt järnvägstransporterat virke. Nämnda tre län jämte Älvsborgs och Jönköpings län mottog 1956 icke mindre än 71 % av allt under året järnvägstransporterat virke. I övrigt hänvisas till tabell 21.

5. Lastbilstransporter

Statens biltrafiknämnds undersökningar rörande den yrkesmässiga fjärrtrafiken med lastbil utgör det enda re-

lativt kontinuerliga underlaget för en uppskattning av det under ett år per lastbil transporterade virket. Dessa undersökningar utfördes före 1954 två gånger årligen — månaderna mars—april och september—oktober — och uppgifterna omfattade endast transporter på längre avstånd än tio mil. Det bleve en högst osäker beräkning att på basis av dessa siffror uppskatta den totala kvantiteten årligen lastbilstransporterat virke i fjärrtransporter med hjälp av tillgängliga relationstal, t. ex. den yrkesmässiga lastbilstrafikens andel av den totala lastbilstrafiken. Än svårare är att utgående från dessa relationstal säga något om hur denna totalkvantitet förändras från ett år till ett annat. Materialet medger ej heller någon uppskattning av transportarbetet uttryckt i tonkilometer eller av medeltransportlängden, varför redovisningen endast kan omfatta transporterade ton gods fördelade på ursprungslän och destinationslän.

Under vart och ett av åren 1954 och 1955 utförde statens biltrafiknämnd endast en undersökning, 1954 under mars—april och 1955 under september—oktober, rörande den yrkesmässiga fjärrtrafiken med lastbil. År 1956 utförde biltrafiknämnden ingen undersökning, varför inga nya siffror för 1956 finns publicerade i denna årgång av Skogsstatistisk årsbok. Tabell 22 innehåller de uppgifter, som redovisades i motsvarande tabell i årsboken 1955. Kommentarer till tabellen återfinns å sid. 58 i publikationen.

Fortfarande torde de siffror rörande skogsbrukets totala biltransporter drivningsåret 1953/54, vilka lämnats i »Biltransportutredning 1955» företagen av Skogsbrukets motortransportkommitté och vilka även i huvudsak redovisats i

Skogsstatistisk årsbok 1954, ha aktuellt intresse. Enligt utredningen biltransporterades för skogsbrukets vidkommande icke mindre än 18 milj. ton rundvirke 1953/54. Det järnvägstransporterade rundvirket uppgick 1954 till 1,4 milj. ton och det flottade virket till 8,1 milj. ton. Medeltransportlängden för dessa virkestransporter på lastbil uppgick till ca 30 km, d. v. s. transporterarna var i allmänhet korta. Medeltransportlängden för rundvirkestransporterna på järnväg 1954 uppgick däremot till ca 250 km.

6. Fartygstransporter

För transporter av oförädlad virke till utlandet är fartyg det utan gensägelse viktigaste transportmedlet. För inrikes transporter spelar de däremot en alltmär underordnad roll i jämförelse med flottled, järnväg och lastbil. Detta förhållande beror bl. a. på att fartygstransport nästan undantagslöst förutsätter dyrbara omlastningar, och kostnaderna för dessa blir relativt högre för kortare transportsträckor.

I tabell 23 redovisas de under 1956 inom landet lossade kvantiteterna av rundvirke i inrikes hamn. Dessa uppgick till 90 000 m³f. mot ungefär 67 000 m³f. 1955, d. v. s. en ökning med 35 %. (1955 uppvisade en nedgång gentemot 1954 med 20 %.) Av det lossade virket utgjordes 45 % av massaved o. d. (f. å. 51 %), 17 % av timmer o. d. (f. å. 5 %), 29 % av brännved (f. å. 40 %) och återstoden 9 % av lövvirke (f. å. 4 %). Av timmer o. d. har de ojämförligt största kvantiteterna gått till hamnar i Kalmar län, Skaraborgs och Värmlands län kommer däremot. Bland mottagare av massaved märks särskilt Gävleborgs län, som tillförts nära 37 % av den fartygstransporterade massaveden, och Jön-

köpings län, som tillförts 30 %. I hamnar i Stockholms län har 16 % av den fartygstransporterade massaveden lossats. Som vanligt har förhållandevis stora kvantiteter brännved skeppats till Kalmar län (Öland) eller 35 % av den totala fartygstransporterade brännveden. Stora kvantiteter brännved lossades även detta år i Karlstad (33 %); 15 % av den fartygstransporterade brännveden gick till hamnar i Göteborgs skärgård. 86 % av allt fartygstransporterat lövvirke (8 100 m³f.) lossades i hamnar i Västernorrlands län.

7. Havsflottning

Enligt kommerskollegii sjöfarsstatistik skulle 1956 samma kvantiteter som 1955 och 1954 d. v. s. 5,8 milj. m³ rundvirke eller ca 49 % (f. å. 48 %) av det vid skiljeställena under året levererade godset ha transporterats i timmerflottar till magasin i hamn eller vid lastageplats. I denna statistik innefattas emellertid icke blott havsflottning i egentlig¹ mening utan även all bogsering av flottgods, som sker bl. a. i älvmyningarna. Det är därför för närvarande omöjligt att med hjälp av befintlig statistik få någon uppfattning om den egentliga havsflottningens omfattning. Det är emellertid känt, att betydande kvantiteter gagnvirke ramdrages i djuphavsflostrar och bogseras i huvudsak från Norrland till vissa mellan- och sydsvenska skogsindustrier. Vidare går en stor del av Sveriges import av virke från Finland i flottar över Bottniska viken.

¹ Det torde vara lämpligt att med »havsflottning» beteckna endast bogsering av timmerflottar till förädlingsverk eller magasin inom annat flodområde än det varifrån virket blivit utskilt eller, där detta är svårt att avgöra, bogsering på sträckor överstigande exempelvis 100 km.

II. Virkesförbrukning och produktion m. m.

I. Sågverksindustrin

Vid en av kommerskollegium företagen allmän sågverksinventering, som avsåg förhållandena 1953 och var den första i sitt slag i landet visade sig, att det svenska sågverksbeståndet omfattade totalt nära 8 000 produktionsenheter, av vilka ca 3 800 till övervägande del betjänade jordbruket med sågning av husbehovsvirke (SOS »Sågverksdriften i Sverige år 1953»).

Kommerskollegii årliga industristatistik omsluter i fråga om sågverk endast anläggningar med minst fem personer sysselsatta i genomsnitt under året. Ehuru till antalet endast ungefär 1/6 av det totala svarar dessa verk för omkring 80 % av trävaruproduktionen, en andel, som dock varierar, enär småsågarnas produktion som regel mera följer svängningar i konjunkturläget än de större verkens. Kännedomen om produktionsmängden i sin helhet har sålunda ej varit säker, men denna bristfällighet har nu till stor del avhjälpats. Kommerskollegium har nämligen funnit att man på ett statistiskt tillfredsställande sätt kan beräkna barrvirkesproduktionen även vid den mångfald småsågar, som ej varje år lämnar egna uppgifter därom. I tabell V. redovisas totalproduktionen av barrvirke, dels 1953 enligt den allmänna sågverksinventeringen och dels 1954, 1955 och 1956 enligt nyssnämnd beräkning. Av tabellen framgår bl. a. att produktionen 1956 var ca 10 % mindre än rekordåret 1955. Tabell 25 upptager liksom tidigare år produktionen åtskild på huvudsortiment endast vid de verk, som omfattas av kommerskollegii ordinarie årsstatistik.

Sågverksindustriens tyngdpunkt inom landet har på ett 30-tal år markant för-

Tabell V. Totalproduktionen av sågade trävaror av furu och gran vid avsalu- och husbehovssägar åren 1953—1956 med fördelning på län
Total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use in the years 1953—1956. By counties

Måttenhet: 1 000 stds
Unit of measurement: 1 000 stds

Län County	1953	1954	1955	1956
Nb	117,4	137,9	140,2	112,9
Vb	94,9	104,8	105,8	91,9
Jl1	20,5	25,7	26,0	22,8
Vnr	145,1	151,9	149,5	139,5
Gvl	166,7	194,3	189,2	169,3
Kpb	99,3	114,9	116,5	109,2
Vrm	126,6	139,6	138,1	125,2
Ör	67,3	84,6	85,5	81,4
Vstm	41,5	55,3	64,0	55,6
Ups	37,7	47,0	42,8	47,0
Sth	29,1	34,4	36,7	33,4
Sdm	51,5	64,7	62,4	51,0
Ög	67,9	89,8	93,0	72,8
Skb	46,1	55,7	57,6	54,1
Äbg	56,1	64,9	69,4	64,9
Jkb	98,1	110,0	110,4	102,9
Krb	80,6	92,4	90,7	85,7
Klm	91,1	104,3	106,6	95,9
Gtl	6,3	6,8	8,0	6,8
Gbg	10,4	8,9	9,1	9,1
Hl	21,9	22,2	23,9	22,8
Bl	19,4	22,1	21,8	20,2
Krs	33,3	35,6	38,3	37,6
Mlm	7,3	7,4	6,6	8,5
Summa Total	1 536,1	1 775,2	1 792,1	1 620,5

skjutits mot söder, såsom framgår av tabell X.

Timmerförbrukningen 1956 låter sig beräkna — i den mån direkta uppgifter saknas — på basis av de sågutbytesprocenter, som framkom vid sågverksinventeringen för 1953. Genomsnittligt för alla verkstyper var sågutbytet 53 % av

Tabell X. Totala produktionen av sågade trävaror av furu och gran vid avsalu- och husbehovssägar åren 1927—1956 med fördelning på områden
Total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use in the years 1927—1956. By regions

År Year	Övre o. mellersta Norrländ		Gävleborgs, Kopparbergs o. Värmlands län		Östra Svealand		Götaland		Hela riket <i>Entire country</i>	
	1 000 stds.	%	1 000 stds.	%	1 000 stds.	%	1 000 stds.	%	1 000 stds.	%
1927	646	42	430	28	216	14	256	16	1 548	100
1928	708	40	479	27	257	15	307	18	1 751	100
1929	714	43	448	27	241	14	274	16	1 677	100
1930	643	42	424	28	210	14	249	16	1 526	100
1935	564	39	388	27	212	14	287	20	1 451	100
1940	407	33	351	28	187	15	301	24	1 246	100
1945	370	30	338	28	154	13	352	29	1 214	100
1950	401	27	388	26	213	14	490	33	1 492	100
1953	378	25	393	25	277	15	588	35	1 536	100
1954	420	24	449	25	286	16	620	35	1 775	100
1955	422	24	444	25	291	16	635	35	1 792	100
1956	367	23	404	25	268	16	581	36	1 620	100

timrets verkliga volym exkl. längdövermål, något högre vid de mindre och något lägre vid de större verken. Den totala förbrukningen av sågtimmer av barrträd inom landet kan sålunda beräknas till ca 14,2 milj. m³f. inom bark.

2. Fanér- och plywoodindustrierna

Under 1956 tillverkades plywood. (kryssfanér) vid 9 fabriker samt enkel-fanér och lamellträ vid 13 fabriker.

Ombyggnad har fortgått vid Edsbyns plywoodfabrik, den äldsta i Sverige. Förödande eldsvåda har vållat driftstopp vid en lamellträfabrik i Göteborg.

Produktionen av furu- och björkplywood samt lamellträ utgjorde — i ton räknad — ca 47 000, vartill kom enkel-fanér av inhemskt eller importerat lövträ, ca 10 000 ton. Härutöver har lamellträ tillverkats vid vissa sågverk och snickerifabriker.

Den totala råvaruförbrukningen vid

samliga fanér- och plywoodfabriker var, som framgår av tabell 24, 162 000 m³f., utländskt virke inräknat.

3. Massaindustrien

Antalet anläggningar för massaproduktion inom landet har ej undergått annan förändring 1956 än att ett par träsliperier nedlagts och ett tredje haft driften inställd. Antalet massafabriker i produktion var 125, om man räknar sulfit- respektive sulfatsektorer vid integrerade anläggningar som skilda fabriker.

Den sista femårsperioden kännetecknas av en fortgående och anmärkningsvärt stark produktionsökning inom massaindustrien. Tekniska rationaliseringar, utbyggnader och övergång till kontinuerlig drift har i stor omfattning vidtagits, åtgärder som samtliga syftat till förbättrad driftsekonomi och höjd produktion.

År	Slip- massa	Sulfitcellulosa		Sulfatcellulosa		Summa
		blekt	oblekt	blekt	oblekt	
1947	633	560	744	179	709	2 825
1948	677	588	761	208	769	3 003
1949	635	621	676	203	752	2 887
1950	723	728	725	251	760	3 187
1951	747	699	787	288	821	3 342
1952	659	639	709	300	718	3 025
1953	719	700	676	311	794	3 200
1954	800	792	764	391	900	3 647
1955	873	854	815	413	949	3 904
1956	924	896	842	440	1 003	4 105

Massaindustrin uppnådde 1956 sin hittills största årsproduktion 4,1 milj. ton. Utvecklingen under de senaste tio åren belyses av ovanstående tabell. Mått-enheten är 1 000-tal ton torrtänt vikt.

Av tabellen framgår, att ökningen varit starkast inom sulfatsektorn och att de blekta massornas andel i cellulosa-produktionen med åren blivit allt större. Massaproduktionen 1956 är redovisad länsvis i tabell 26.

Förbrukningen av rundvirke vid massafabrikerna uppgick (tabell 24) till ca 16,6 milj. m³f., varav ca $\frac{3}{4}$ milj. m³f. lövved. Härutöver har cellulosa-fabriker-na använt ca 1,5 milj. m³f. sågverkshack samt ca 15 000 m³f. ribb och bakar.

4. Wallboardindustrin

Antalet boardfabriker i landet under 1956 var 17, detsamma som året före. De flesta fabriker-na är förlagda till eller nära sågverk, från vilka en stor del av råvaran hämtas i form av sågverksavfall.

Även wallboardproduktionen satte nytt rekord 1956 med 450 000 ton. (Under åren närmast före senaste världskriget tillverkades endast ca 90 000 ton.) Hård wallboard ingick 1956 med 82 %, porös med 18 %. Omkring två tredjedelar exporterades.

Utvecklingen inom denna industrigren under en tioårsperiod framgår av följande produktionssiffror i 1 000-tal ton:

1947	234	1952	230
1948	255	1953	272
1949	327	1954	368
1950	273	1955	429
1951	328	1956	450

Rundvirkesförbrukningen 1956 utgjorde (tabell 24) 352 000 m³f., huvudsakligen av furu. Härutöver användes ca 500 000 m³f. sågverkshack samt ribb och bakaved till en myckenhet, uttryckt i travat mått, om ca 430 000 m³l. Sågverkshack och framför allt ribb- och bakaved innefattar numera ansevärliga mängder bark, sedan wallboardindustrin i ej oväsentlig omfattning sänkt kraven på barkfrihet. Denna omställning har inneburit en kändbar lättad för avsättningen av särskilt de mindre sågverkens avfall.

I viss omfattning har även slipmassa och s. k. fibermassa använts som råvara.

5. Förbrukning av brännved m. m.

Några nyare undersökningar om brännvedförbrukningens storlek utöver vad som meddelats i de två senaste årsböckerna har ej förekommit. Att vedåtgången hastigt minskade i början av

1950-talet genom en omfattande övergång till koks och olja är allmänt känt. Det kan påräknas, att en viss minskning alltjämt fortgår, bl. a. som en följd av jordbrukets s. k. yttre rationalisering varigenom bruksningsdelarnas antal sjunker. Minskningen går dock med all sannolikhet numera vida långsammare än för några år sedan.

Beräkningar har givit vid handen att totalbehovet av brännved inom landet kan anses vara omkring 13 milj. m³t. per år varav 10 à 11 milj. m³t. skogsved, resten ribb, bakar, rivningsved och annat avfall. I tabell 11 har avverkningen av skogsved angivits till 5,6 milj. m³f., bark oräknad.

III. Export och import

1. Oarbetade trävaror

Sveriges export av rundvirke är av ringa omfattning i jämförelse med de kvantiteter som undergår industriell förädling inom landet. Under 1956 exporterades ej fullt 1,3 milj. m³f. motsvarande endast omkring 3 % av totala avverkningen 1955/56. Andelen varierar emellertid årsvis i ej ringa grad, vilket vanligtvis har berott på fluktuationer för sortimentet props, på senare år även för massaved.

Importen av rundvirke visar ett jämnare förlopp sedan tillförsehn från Finland, vilken 1950—1952 av speciella orsaker var ovanligt stor, återgått till mer normala proportioner. Hela rundvirkesimporten uppgick 1956 till något över 0,6 milj. m³f.

En återblick på de sista tio årens utveckling i fråga om vår utrikeshandel med rundvirke kan vara av intresse. I efterföljande sammanställning redovisas därför enligt handelsstatistiken ex-

Diverse rundvirke för jordbruket — utom sågtimmer — har i tidigare årgångar upplagits till en myckenhet av 0,3 milj. m³f. På grund av nyssnämnda förändringar i jordbrukets struktur får hållas troligt att kvantiteten numera är något lägre.

Vad angår träkolningens starka tillbakagång synes man nu nått ett bottenläge. Vedåtgången kan tillfredsställande uppskattas på basis av industriens, främst järnbrukens, träkolsförbrukning. Närmare 0,5 milj. m³f. ved kan beräknas ha åtgått för kolning under 1956, varav omkring 20 % ribbved.

porterade och importerade mängder i 1 000-tal m³ fast mått. I detta sammanhang kan nämnas, att impregnerade stolpar ingår i handelsstatistiken under den något oegentliga rubriken oarbetade trävaror.

Västtyskland är numera vår klart dominerande exportmarknad för oarbetade trävaror; dit gick under 1956 i det närmaste hälften av vår utförsel. T. o. m. i fråga om props, varav Storbritannien tidigare brukat absorbera huvudparten, har Västtyskland de senaste åren varit vårt viktigaste avnämrande. Det engelska totalbehovet av gruvprops har minskat till hälften av förkrigsårens och täckes nu i ökad omfattning med inhemskt virke och import från Sovjetunionen, Finland och Kanada.

Med Norge sker vanligen virkesutbytet via gränshandeln i Västsverige, som 1956 beräknas ha omfattat ca 130 000 m³f. rundvirke, mest massaved, till Norge och ungefär dubbelt så mycket

År	Sågtimmer m. m. av barrträd		Massaved		Props		Övr. rund- virke		Summa	
	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.
1947	36	118	106	227	194	—	53	72	389	417
1948	26	100	117	610	195	—	47	35	385	745
1949	42	161	129	436	659	—	74	18	904	615
1950	32	458	255	490	242	0	80	21	609	969
1951	29	456	170	742	316	0	43	40	558	1 238
1952	48	358	183	782	1 000	—	78	26	1 309	1 166
1953	61	252	206	275	552	4	106	31	925	562
1954	108	331	581	293	329	—	90	61	1 108	685
1955	102	204	1 051	280	436	0	99	47	1 688	531
1956	85	182	747	348	269	—	76	56	1 177	586

därifrån. Under året exporterades därutöver med järnväg huvudsakligen från mellersta Sverige ca 160 000 m³f. massa-ved till den norska industrien.

Importen av finskt rundvirke uppgick till ca 230 000 m³f., varav 122 000 m³f. sågtimmer, 78 000 m³f. barrmassaved samt 30 000 m³f. aspmassaved och tändsticksvirke. Som förut nämnts hade importen från Finland för några år sedan betydligt större omfattning.

Gruppen »övrigt rundvirke» i tablån här ovan domineras på exportsidan av ledningsstolpar, varav en stor del impregnerade. Importen gäller huvudsakligen virke av (inhemska eller utländska) lövträd. Det sortiment, som i handelsstatistiken betecknas »Ved» (stat. nr 751, 752) och i regel varit avsett för bränsleändamål, är ej inräknat bland »övrigt rundvirke». Normalt förekommer en mindre import av brännved i gränstrakterna, t. ex. i Tornedalen; däremot har exporten varit högst obetydlig. Handelsstatistiken redovisar emellertid export 1955 av 12 000 och 1956 av ej mindre än 87 000 m³f. av detta varuslag. En närmare undersökning har visat, att denna ved nästan uteslutande gått till Västtyskland och sannolikt mindre använts som bränsle än som råvara

vid vissa träindustrier, bl. a. spånplattfabriker. Den har utgjorts av såväl skogsved av pannvedstyp som av baka-ved från sydsvenska sågverk.

I tabellerna 27 och 28 redovisas utrikeshandeln med samtliga trävaror i såväl kvantitet som värde under åren 1952—1956 och i tabell 29 visas export och import av oförädlat virke 1956 med fördelning på länder. Därav framgår bl. a. att värdet i pengar 1956 utgjorde för exporten 106 och för importen 49 milj. kr.

2. Sågat virke

Exporten av den svenska sågverksindustriens produkter låg även 1956 på hög nivå ehuru ca 5 % lägre än 1955, rekordåret sedan 1930. Totalt utfördes 1 023 000 stds barrträvaror med ett saluvärde om något över en miljard kr. Exportutvecklingen under de senaste tio åren belyses av följande tablå.

Av bjälkar och sparrar gick 1956 drygt 40 % till Danmark och i det närmaste lika mycket till Västtyskland; slipers exporterades företrädesvis till Västtyskland och Nederländerna.

I sammanställningen här ovan redovisas under beteckningen »Övriga sågade

Sveriges export av barrträvaror 1947—1956. Måttenhet 1 000 stds

År	Bjälkar o. sparrar	Slipers	Övr. sågade trävaror		Summa barr- träds- virke
			ohyvlade	hyvlade	
1947	8	9	363	67	447
1948	14	9	483	63	569
1949	15	10	589	63	677
1950	38	9	690	73	810
1951	59	6	778	73	916
1952	33	9	619	45	706
1953	27	10	890	39	966
1954	30	5	852	55	942
1955	31	6	988	48	1 073
	22	13	941	47	1 023

trävaror» plankor, battens, scantlings, bräder, lädämnen och annat småvirke (endast barrträvirke). Andelen hyvlade varor har sedan länge varit i sjunkande och är nu endast ca 5 % mot 20 å 25 % på 1920-talet. Board och plywood har successivt övertagit allt mer av det hyvlade virkets funktion inom byggnadsverksamheten. Storbritannien är alljämt det viktigaste avnämjarlandet för vår sågverksindustris huvudsortiment. Av den 1956 till nära 1 milj. stds uppgående exportkvantiteten »övriga sågade trävaror» exporterades sålunda till Storbritannien ca 40 %, medan Nederländerna erhöill 19 %, Väst- och Östtyskland 13 % samt Frankrike och Belgien tillsammans 9 %. Värdet i pengar av denna export uppgick till ca 1 030 milj. kr eller genomsnittligt ca 1 040 kr/std. För bjälkar, sparrar och slipers tillkommer ca 30 milj. kr.

Import till Sverige av sågat virke förekommer ej i större omfattning; den var 1956 något över 20 000 stds varav ungefär hälften lövträvaror.

Ytterligare uppgifter om export och import redovisas i tabellerna 27---28.

3. Fanérskivor

Utrikeshandeln med fanérskivor för

byggnadsändamål och möbelindustri är av underordnad betydelse i jämförelse med handeln med sågat virke, och skillnaden mellan export och import är långt mindre utpräglad.

Exporten av enkelfanér (högst 7 mm tjock) steg 1956 till ca 2 000 ton med ett värde av ca 5,5 milj. kr. En fjärdedel var tillverkad av utländska trädslag. Västtyskland och Norge dominerade helt på köparsidan. För kryssfänér (plywood) noteras fortsatt nedgång, 1956 års export stannade vid 7,5 milj. ton. Exportvärdet var något över 9 milj. kr. De viktigaste av våra importländer var Danmark och Västtyskland, men export sker vanligtvis mer eller mindre till ett 30-tal stater i alla världsdelar. Björkfänér ingår i exportkvantiteten med ca 10 %, resten är i allt väsentligt furu-plywood.

Importen 1956 var något mindre än året före. Av enkelfanér infördes ca 1 500 ton, det mesta från Danmark, Frankrike och Västtyskland. Kryssfänér importerades till en myckenhet av ca 5 000 ton, varav 2 300 ton var björkplywood från Finland och 1 700 ton från Västtyskland av andra trädslag än de vanliga svenska. Importvärdet för enkel-

Sveriges export av massa och wallboard 1947—1956

År	Slip- massa	Sulfitcellulosa				Sulfatcellulosa			S:a massa	Wall- board
		pappersmassa		dis- solv- ing	s:a	oblekt	blekt	s:a		
		oblekt	blekt							
1947	224	531	444	1..	975	460	138	598	1 797	76
1948	214	453	143	307	903	403	160	563	1 680	95
1949	258	480	211	312	1 003	450	182	632	1 893	98
1950	233	553	221	352	1 126	455	227	682	2 091	138
1951	296	493	178	380	1 051	418	244	662	2 009	183
1952	269	369	179	267	815	320	226	546	1 630	105
1953	310	473	291	329	1 093	434	329	763	2 166	127
1954	358	522	249	348	1 119	423	329	752	2 229	213
1955	385	505	300	344	1 149	431	339	770	2 304	260
1956	432	503	366	357	1 226	505	385	890	2 548	300

¹ Inräknad i blekt papperssulfid.

och kryssfänér uppgick till ca 13,3 milj. kr, alltså något mindre än exportvärdet.

4. Massa och wallboard

Av Sveriges exportvaror är numera massa för framställning av papper m. m. vår mest betydande produkt, i värde räknat. Ovanstående sammanställning visar exportutvecklingen under de senaste tio åren för massa av olika slag samt för wallboard. Kvantiteterna anges i 1 000-tal ton torrtänkt vikt.

Av slipmassaexporten kom som vanligt ungefär $\frac{2}{3}$ på Storbritanniens del. Bland övriga importländer kan nämnas Frankrike, Nederländerna och Argentina.

Till Storbritannien gick också ca 30 % av exporten av sulfitcellulosa. Andra betydande köparländer var Frankrike, Italien, Västtyskland, Belgien och Nederländerna.

För sulfatmassa, såväl oblekt som blekt, kan noteras en avsevärd exportökning från året förut. Omkring en fjärdedel eller 225 000 ton fann avsättning i Storbritannien, ca 150 000 ton i Västtyskland, 135 000 ton i USA och 115 000 ton i Frankrike. Resten förde-

lar sig på ett 20-tal länder i alla världsdelar.

Värdet i pengar av 1956 års svenska massaexport uppgick till 1 748 milj. kr (1 553 milj. kr 1955). Papp och papper av svensk massa exporterades under året till en mängd av 921 000 ton och ett värde av 906 000 kr.

Wallboardindustriens ansevliga produktionsökning under efterkrigsåren har praktiskt taget helt tillförts exportmarknaden; förbrukningen inom landet har nämligen legat tämligen oförändrad vid ca 150 000 ton. Exporten steg 1956 till 300 000 ton eller $\frac{2}{3}$ av hela produktionen. Främst bland importländerna kommer för vår del Storbritannien med 105 000 ton, därefter Nederländerna och USA med respektive 35 000 och 33 000 ton. Totala exportvärdet för wallboard uppgick 1956 till ca 138 milj. kr. Import till Sverige förekommer knappast.

5. Trätjära och träkol

Exporten av dessa förr så betydande skogsprodukter är numera av ringa omfattning, men medtages här för fullständighetens skull.

Trätjära användes numera huvudsak-

ligen för gummitillverkning, sedan dess funktion som träimpregneringsmedel alltmer övertagits av andra produkter. Tjärexporten sjönk till 3 750 ton 1956 från 4 900 året före. Exportvärdet stannade vid 2,3 milj. kr. Största köpare var Australien och Nederländerna.

I detta samband kan nämnas, att viss export av träkol alltjämt förekommer. Den omfattade 1956 nära 30 000 m³ till ett värde av ca 1,8 milj. kr. Två tredjedelar gick till Storbritannien och en fjärdedel till Norge.

Sammanlagt värde

De i föreliggande redogörelse behandlade sortimenten har alla mer eller mindre direkt sitt ursprung från skogen. Omsättningsvärdet för denna del av vår utrikeshandel blir följande (i milj. kr).

	Export	Import
Oarbetade trävaror ...	106	49
Sågat virke	1 058	32
Fanérskivor	15	13
Massa	1 748	1
Papper och papp	906	30
Wallboard	138	0
Trätjära	4	0
Summa	3 975	125
(1955)	3 780	135)

Biprodukter såsom terpentin, träsprit o. d. har här ej medtagits, export härav har haft liten omfattning.

Värdet av Sveriges totala export av samtliga varor uppgick 1956 till ganska precis 10 miljarder kr enligt handelsstatistiken. Härav kommer följaktligen 40 % på produkter, vartill råvaran erhållits från skogen.

D. VIRKESPRISER OCH OMKOSTNADER

I. Rotpriser

Med skogsvårdsstyrelsernas medverkan har skogsstyrelsen företagit en slickprovundersökning angående priser m. m. vid försäljning av stämplingsposter från bondeskogar under drivningsåret 1955/56. Metodiken har varit densamma som vid de tre tidigare undersökningarna, vilkas resultat redovisats i Skogsstatistisk årsbok 1953, 1954 och 1955.

En betydande andel av bondeskogsbrukets virkesproduktion avyttras genom försäljning på rot. Någon statistisk vetenskap om kvantiteten förefinns ej; vid grova överslagsberäkningar har den ansetts utgöra omkring en tredjedel av det totala uttaget för avsalu från bondeskogarna. Vad beträffar 1955/56 skulle det i så fall betyda att omkring 10 milj. m³sk. såldes på rot. Stickprovundersökningen omfattar i runt tal 0,5 milj. m³sk., varför ca 5 % av allt på rot sålt virke från bondeskogarna sålunda skulle ingå i materialet. Uppgifterna härrör från praktiskt taget samtliga läns- skogvaktarområden inom landet. I vad mån de framräknade medeltalen skall anses representativa är svårbedömbart; för hela riket torde resultatet dock vara säkrare än för vart och ett län.

Vid jämförelse med närmast föregående års siffror kan konstateras en något större andel tall i stämplingsposter. Detta kan tänkas stå i samband därmed att leveranspriserna under motsvarande tid i allmänhet höjts för furutimmer och sänkts för grantimmer samt att priset höjts mer för sulfatved än för

sulfatved. Medelvolymen per träd har i de flesta län sjunkit något, och medelpriset inom hela riket per m³sk. var 36: 89 mot 39: 32 kr året förut. Genomsnittlig körväglängd för hela riket var densamma som året före, 1,2 km. Beträffande Västmanlands län kan noteras en avsevärd skillnad mot 1954/55 då posterna nästan enbart var stormfällningsskog. Tallinslaget har fördubblats, drivningsvägen förkortats och priset per m³sk. ökat från 31: 05 till 43: 41 kr; siffrorna har numera i huvudsak återgått till 1952 och 1953 års värden.

En jämförelse mellan olika län i fråga om priser och medelvolym blir såtillvida missvisande, att i vissa, särskilt norrländska, län stämplingarna för rotförsäljning inbegriper virke ner till 3" i brösthöjd, medan det i mellan- och sydsvenska län ej är vanligt att klenare virke än 4" och ibland t. o. m. 6" ingår i försäljningen. I tabell Y, redovisas resultatet av stickprovundersökningen per län och skogliga huvudområden samt vägda medeltal för hela riket.

Den ojämförligt största delen av rotposterna säljes under hösten före drivningssäsongen, mera i undantagsfall efter nyår.

Rotpriserna på enskilda skogar påverkas vanligtvis i hög grad av tendensen vid de av domänverket på höstarna hållna kronoskogsauktionerna. Å dessa utbjödes större rotposter enligt upprättade försäljningslängder för varje revir. De omfattar större delen av kronans alla rotförsäljningar och motsvarar omkring

Tabell Y. Sammansättning, medelpris m. m. för stämplingsposter sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1955/56

Composition, average prices obtained etc. of standing timber on private forests in the cutting year 1955/56

Län eller länsdel County	Under- sökt antal rot- för- sälj- ning- ar No. of sales of stand- ing tim- ber	I medeltal per rotförsäljning Average per sale of standing timber										
		antal träd No. of trees	kubikmassa <i>volume</i>			medelvolum m ³ sk./träd average volume per tree m ³ sk.				driv- nings- väg hault- ing dis- tance km	betalt pris per m ³ sk. price per m ³ sk. Sw. cr.	
			m ³ sk.	fördelning of which			tall pine	gran spruce	löv bro- ad- leaved			samtl. all
				%	%	%						
Nb lappmarken	51	4 221	475	62	38	—	0,13	0,09	—	0,11	6,5 ¹	20,77
kustlandet	81	5 490	491	56	31	13	0,12	0,07	0,07	0,09	2,2	23,86
Vb lappmarken	80	3 086	372	36	61	—	0,14	0,11	—	0,12	3,2	30,98
kustlandet	100	1 615	201	62	38	—	0,15	0,10	—	0,12	1,2	36,24
JH	118	4 153	659	26	74	—	0,18	0,15	—	0,16	2,1	24,81
Vnr	67	3 690	502	27	71	2	0,27	0,11	0,11	0,14	2,5	32,59
Gvl	50	1 381	290	43	57	—	0,33	0,17	—	0,21	1,5	46,89
Kpb	107	2 418	413	40	60	—	0,28	0,14	—	0,17	0,6	42,63
Vrm	55	2 226	363	38	58	4	0,24	0,14	0,13	0,16	1,2	47,39
Ör	37	1 025	294	29	67	4	0,46	0,25	0,20	0,29	0,7	46,74
Vstm	40	490	178	51	49	—	0,52	0,27	—	0,36	0,7	43,41
Ups	29	428	157	52	48	—	0,53	0,27	—	0,37	0,9	41,83
Sth	41	1 155	259	43	50	7	0,33	0,20	0,11	0,22	0,7	37,80
Sdm	55	748	311	51	47	2	0,53	0,35	0,18	0,42	0,4	46,19
Ög	56	594	225	54	40	6	0,46	0,33	0,23	0,38	0,5	46,04
Skb	45	891	286	47	49	4	0,41	0,30	0,13	0,32	0,4	44,82
Äbg	90	1 172	262	27	68	5	0,25	0,23	0,11	0,22	0,6	44,56
Jkp	95	519	158	40	60	—	0,38	0,27	—	0,30	0,4	52,86
Krb	65	495	172	48	52	—	0,37	0,33	—	0,35	0,4	50,68
Klm n:a	47	1 050	313	60	31	9	0,38	0,26	0,15	0,30	0,4	45,51
Klm s:a	37	719	259	48	51	1	0,40	0,33	0,27	0,36	0,2	49,95
Gtl	35	972	186	69	30	1	0,20	0,18	0,09	0,19	0,4	33,78
Gbg	25	1 342	207	24	58	18	0,18	0,18	0,10	0,16	0,8	35,45
Hl	49	721	181	48	48	4	0,28	0,24	0,18	0,25	0,4	42,40
Bl	29	806	236	18	75	7	0,31	0,29	0,26	0,29	0,3	45,60
Krs	91	366	113	28	52	20	0,34	0,27	0,36	0,31	0,3	52,58
Mlm	9	292	127	—	53	47	—	0,28	1,25	0,44	0,3	52,56
I	312	3 424	365	53	42	5	0,13	0,09	0,07	0,11	3,5 ¹	27,17
II	185	3 985	602	26	73	1	0,20	0,14	0,11	0,15	2,3	27,15
III	157	2 088	374	41	59	—	0,29	0,14	—	0,18	0,9	43,69
IV	695	888	244	44	53	3	0,43	0,24	0,14	0,28	0,7	46,27
V	239	679	162	36	52	12	0,25	0,24	0,22	0,24	0,4	42,05
Hela riket	1 588	1 834	310	41	56	3	0,21	0,15	0,12	0,17	1,2	36,89
Entire country 1954/55	1 643	1 773	325	38	59	3	0,23	0,16	0,11	0,18	1,2	39,32

¹ Här ingår i åtskilliga fall även bilkörning till flottled.

Tabell Z. Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rotposter 1952—1956

Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1952—1956

Måttenhet: kr per m³sk.
Unit of measurement: kr per m³sk.

Området Region	Försäljningsår				
	1952	1953	1954	1955	1956
Norrland och Dalarna					
enl. försäljningslängd ..... <i>listed</i>	31,66	33,27	34,34	35,25	26,99
allt å rot sålt virke ..... <i>all wood sold on root</i>	25,06	27,55	29,18	30,50	20,43
Övriga Sverige					
enl. försäljningslängd ..... <i>listed</i>	49,55	51,69	55,57	53,95	43,56
allt å rot sålt virke ..... <i>all wood sold on root</i>	43,86	47,33	49,90	50,48	40,87
Hela riket					
<i>Entire country</i>					
enl. försäljningslängd ..... <i>listed</i>	40,63	42,47	44,98	45,07	37,69
allt å rot sålt virke ..... <i>all wood sold on root</i>	33,07	36,26	39,18	39,76	31,73

¹ Gränsen mellan de två områdena följer revirindelningen, vilken icke exakt sammanfaller med länsgränserna.

en fjärdedel av hela dess årliga gagnvirkesuttag. Vad som ej finner köpare vid auktionerna brukar försälas efteråt genom infordrande av anbud eller under hand. Smärre rotposter och sådana, som innehåller sortiment av mer varierande värde, upptas ej i försäljningslängderna utan avyttras direkt från reviren. De högsta rotpriserna per m³sk. i medeltal erhålles vid auktionerna.

I tabell Z. redovisas de medelpriser, som erhållits vid försäljningarna under åren 1952—1956, dels för de i försäljningslängd upptagna auktionsposterna dels för allt å rot sålt virke.

Auktionsposterna säljes regelmässigt

om hösten, men övriga rotförsäljningar sker även på andra tider. Därför blir de olika årens medelpriser sinsemellan ej fullt jämförbara, om konjunkturläget under något kalenderår undergått mer betydande växlingar. Vid en jämförelse med bondeskogsbrukets rotpriser enligt tabell Y. sid. 79, får uppmärksammas att dessa poster i de flesta fall sålts under hösten 1955.

De vid samtliga virkesuttag från kronoskogarna — således inbegripet de i egen regi gjorda avverkningarna — erhållna rånettovärdena per m³sk. under de senaste tio åren framgår av tabell 30.

II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved

Lagren av sågade trävaror inom landet var vid 1956 års början något större

än normalt. Även i importländerna — särskilt gäller detta England — var lag-

ren väl fyllda. Man räknade därför med något minskad export under 1956 och som följd därav även med minskad försågning. Exportminskningen kom dock att stanna vid ca 5 %, men sågningen minskade något mera eller med ca 7 %.

Ovan angivna förhållanden medförde en något minskad efterfrågan på sågtimmer. En mindre prissänkning skedde, som dock i stort genomsnitt icke uppgick till mer än ca 3 %, varigenom den prishöjning bortföll, som förekommit under närmast föregående år. Timmeravverkningarna minskades med omkring 8 %.

Utsikterna för export av massa var för 1956 goda. Efterfrågan på massaved blev därför stor, och priserna ökade med i genomsnitt ca 7 %. Avverkningarna blev omfattande, ca 15 % större än föregående år, och kom att betydligt överstiga förbrukningen under året jämte nettoexporten av massaved. Massavedslagen blev därigenom väsentligt ökade vid årets slut.

Timmer- och massavedspriserna framgår närmare av tabellerna 31 och 32.

Inom området fr. o. m. Ljungan och norrut är timmerpriserna i tabell 31 angivna i öre per f³tr. Prissättning sker emellertid där även efter andra grunder. Sälunda betalas timmer inom norra delen av området numera ofta efter stockprisnota, d. v. s. med angivna priser per stock av olika toppdiametrar och längder. Priserna avser timmer av o/s kvalitet med fastställt procentavdrag för kvinta och utskott. Inom södra delen av området sker prissättning ofta

per f³to. för olika tumtal med tillägg av visst enhetspris per kubikfot för mantelveden, vilken utgör skillnaden mellan f³tr. och f³to.-volymen. Man förutsätter att mantelveden skall kunna användas som massahack och därför bör betalas med visst massavedspris. Prissättningen efter de skilda systemen grundar sig på samma utgångspriser.

De för 1955/56 gällande priserna för Ängermanälven med skilda priser för toppcylinder- och mantelvolym framgår av tabellen längst ned på denna sida.

Prisutvecklingen sedan hösten 1950 belyses av följande sammanställning över priserna fritt slutskilje vid Ängermanälvens mynning enligt domänstyrelsens statistik för obarkat furutimmer (16' × 8") samt helbarkad sulfitved. Priserna avser situationen i början av respektive drivningssäsong. I den mån prissättningen har grundats på annan måttenhet än f³tr., har prisnoteringarna omräknats att avse denna måttenhet.

År	Sågtimmer		Sulfitved	
	öre per f ³ tr.	Index 1948 = 100	öre per f ³ tr.	Index 1948 = 100
Hösten 1950 ...	200	177	185	168
» 1951 ...	280	248	270	245
» 1952 ...	225	199	156	142
» 1953 ...	234	207	170	155
» 1954 ...	247	218	190	173
» 1955 ...	243	215	194	177

Efterfrågan på brännved är alljämt obetydlig. Priserna har dock under året stigit något som en följd av de ökade priserna på fossila bränslen. Men som

Toppdiameter	Öre per f ³ to. (o/s)						Öre per f ³ mantelvol.
	5"	6"	7"	8"	9"	10"	
furu	206	236	266	282	295	327	106
gran	—	—	241	251	266	291	

även omkostnaderna ökat, lämnar avverkning av brännved allttjämt dåligt rotnetto. Den ökade efterfrågan på klenmassaved och massaved av lövträd inne-

bär åtminstone lokalt en viss kompensation för den minskade avsättningen av brännved. Priserna för brännved framgår av tabell 33.

III. Drivningskostnader

Skogsavtalens priser för huggnings- och körningsarbeten avseende säsongen 1955/56 höjdes i enlighet med de för den samlade avtalsrörelsen fastställda reglerna med närmare 4 %, vartill kom, som kompensation för ökade foderkostnader, vissa tillägg fram till den 1 juli 1956 för körningen. De verkliga drivningskostnaderna beror emellertid icke endast på avtalspriserna utan i hög grad även på storleken av de tillägg som kan utgå bl. a. för onormala snöförhållanden.

Drivningsförhållandena i norra delarna av landet var förhållandevis ogynnsamma på grund av alltför mycket snö. Kostnadsökningen kom därför att därstädes överstiga den i centraluppgörelsen avsedda stegringen.

I tabellerna 31—33 anges de framräknade medeltalen för huggnings- och körningsarbeten ävensom de s. k. gemensamma drivningskostnaderna avseende avverkningsåret 1955/56. Beräkningarna grundar sig på uppgifter, som lämnats av domänverket, Sveriges skogsägareförbund beträffande bolagsskogarna samt skogsvårdsstyrelserna avseende övriga enskilda skogar. Körningskostnaderna anges för viss körväglängd, vil-

ken ungefär motsvarar medelkörvägen i olika delar av landet. De från de olika uppgiftslämnarna erhållna kostnadsuppgifterna har sammanvägts till medeltal enligt samma grunder som tillämpats tidigare år.

För området fr. o. m. Ljungan och norrut måste kostnaderna i tabell 31 anges gemensamt för timmer och massaved på grund av avtalens konstruktion.

Avverkningskostnaderna visar någon ökning i förhållande till föregående år, vilket med hänsyn till avtalsprisernas höjning även varit att vänta.

En översiktlig bild av avverkningskostnadernas förändringar lämnar efterföljande sammanställning, som avser medelkostnader för domänverkets skogar. Det bör dock påpekas, att de angivna uppgifterna icke får användas för jämförelser mellan kostnaderna i olika delar av riket, emedan i norra delarna av landet även flottningskostnader i viss utsträckning ingår i kostnaderna. Där emot belyser de kostnadsutvecklingen inom samma område för angiven tidsperiod.

Enligt denna sammanställning har kostnadsökningen från 1955 till 1956 för södra Sverige stannat vid ca 4 %

	1952	1953	1954	1955	1956
	Drivningskostnader i kr per m ³ sk.				
Norrland o. Dalarna	31:44	30:88	29:15	30:70	33:35
Södra Sverige	19:58	20:00	19:49	20:29	21:07
Hela riket	27:88	27:69	26:04	27:40	29:50

Tabell Å. Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på pappersmassa, 1939 och 1947—1956

Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1947—1956

År Year	Sågade trävaror ¹ Sawn timber			Massa ² Pulp					
	Furu o/s <i>Pine</i> n/s 2½"× 7"	Gran o/s <i>Spruce</i> u/s 2½"× 7"	Furu o. gran V <i>Pine</i> and <i>spruce</i> <i>quinta</i> 2½"× 7"	Meka- nisk massa <i>Mechan- ical</i>	Sulfit blekt <i>bleached</i>		oblekt <i>un- bleach- ed</i>	Sulfat blekt <i>bleach- ed</i>	
					dis- solving	annan <i>other</i>			
	kr per std			kr per ton torrtänkt vikt <i>Sw. cr. per ton dry weight</i>					
1939	256	276	218	..	..	219	150	187	121
1947	550	543	527	..	..	613	478	592	451
1948	620	613	593	341	745	694	574	702	535
1949	615	603	561	230	653	502	390	510	356
1950	788	740	705	254	686	650	513	676	486
1951	1 223	1 179	1 145	478	1 484	1 454	1 379	1 485	1 360
1952	1 101	1 053	980	433	1 399	1 038	926	1 046	900
1953	1 100	1 038	984	344	898	688	526	731	480
1954	1 158	1 048	999	342	912	778	596	787	557
1955	1 217	1 082	1 038	343	936	806	639	804	604
1956	1 194	1 050	967	384	936	806	661	818	617
1955									
Jan.	1 210	1 075	1 040	338	923	806	616	795	589
Febr.	1 220	1 080	1 050	345	926	787	624	799	594
Mars	1 225	1 090	1 060	337	958	812	630	799	606
April	1 230	1 090	1 060	337	944	794	641	795	597
Maj	1 230	1 080	1 060	340	939	806	644	800	602
Juni	1 230	1 095	1 060	341	942	796	636	808	613
Juli	1 230	1 085	1 045	339	941	816	637	799	599
Aug.	1 225	1 090	1 045	351	911	808	656	811	613
Sept.	1 230	1 090	1 035	348	940	820	644	814	605
Okt.	1 205	1 075	1 015	355	941	808	644	807	612
Nov.	1 160	1 070	970	349	932	800	653	809	611
Dec.	1 210	1 060	1 010	336	937	815	642	807	605
1956									
Jan.	1 225	1 065	1 020	358	934	814	660	811	598
Febr.	1 225	1 065	1 015	374	948	815	699	866	614
Mars	1 220	1 065	1 010	379	948	841	660	818	615
April	1 210	1 070	1 000	379	935	804	666	846	623
Maj	1 210	1 065	990	464	936	778	658	829	627
Juni	1 190	1 055	960	376	942	812	661	799	611
Juli	1 185	1 055	950	379	937	802	655	814	615
Aug.	1 180	1 035	935	387	932	798	667	800	621
Sept.	1 170	1 035	920	375	930	803	648	811	624
Okt.	1 160	1 030	920	378	933	801	658	813	616
Nov.	1 170	1 020	920	377	932	800	650	798	617
Dec.	1 185	1 045	965	379	926	802	646	809	618

¹ Noteringar i Härnösands distrikt för under resp. månader träffade försäljningsavtal för ramsågade trävaror.

² Genomsnittspriser under exportmånaden oavsett om försäljningsavtalet träffats då eller tidigare.

men för Norrland och Dalarna varit obetydligt större, eller ca 9 %, vilket torde sammanhånga med de ovan an-

givna svåra drivningsförhållandena under 1955/56 i den norra delen av riket.

IV. Priser på sågade trävaror och massa

Exportförsäljningarna av sågade trävaror för leverans under 1956 kom osedvanligt sent igång. Orsaken härtill var givetvis de stora lagren i importländerna. Försäljningarna under 1956 kom därför att bli mera jämnt utsträckt under hela året. Det slutliga försäljningsresultatet får nog anses bättre, än vad som vid årets början kunnat förväntas. Som redan i det föregående angivits, kom exportkvantiteten att endast med ca 5 % understiga föregående års siffra. Exportpriserna minskade något under 1956, särskilt för virke av smalare bredder ävensom för virke av sämre kvaliteter. I stort genomsnitt synes medelpriset icke ha gått ned med mera än 3--5 %.

Priserna på den inhemska marknaden har som vanligt i stort sett följt exportpriserna, alltså med en mindre dragning nedåt. Konsumtionen har varit god.

Massaindustrin har 1956 arbetat under rätt gynnsamma förhållanden. Exporten ökade kvantitativt sett med omkring 10 %, och även pappersexporten gick upp i ungefär samma grad. Priserna på vissa slag av massa har stigit, vilket närmare belyses i tabell A.

Det bör beaktas, att de i tabellen angivna priserna på massa avser erhållna medelpriser för de under olika månader exporterade kvantiteterna till skillnad från de i samma tabell angivna trävarupriserna, som avser vid olika tidpunkter gällande prisnoteringar. När prisläget är stabilt, vilket i stora drag varit fallet under 1956, behöver det självfallet icke bli större skillnader mellan noteringar och erhållna exportmedelpriser.

Där prishöjning förekommit, har den icke skett likformigt, vilket närmare framgår av de indextal med 1948 som bas, som anges i efterföljande tabell.

År	Mek. massa	Sulfitmassa			Sulfatmassa	
		blekt		oblekt	blekt	oblekt
		dissolv.	annan			
1948	100	100	100	100	100	100
1951	140	199	210	240	212	254
1952	127	188	150	161	149	168
1953	101	121	99	92	104	90
1954	100	122	112	104	112	104
1955	101	126	116	111	115	113
1956	113	126	116	115	117	115

E. ARBETARFÖRHÅLLANDEN

I. Löner och avtal

Skogsbruket träffade avtal den 11 februari 1956 för säsongen 1955/56. Uppgörelsen anslöt sig till årets samordnade lönerörelse mellan Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen. För skogens del innebar denna, att tidlönerna skulle höjas med 16 öre per timme och ackordspriserna med 3,7 % i norrlandsavtalen och 4 % i södra Sverige. Det ogynnsamma skördeutfallet föregående år föranledde även överenskommelse beträffande hästkörningsarbeten om särskild ersättning för onormala foderkostnader med 2 % tillägg på ackordspriserna intill den 1 juli 1956.

Avtalen hade retroaktiv verkan fr. o. m. den 1 oktober 1955 och skulle gälla t. o. m. den 31 oktober 1956. Härigenom försköts giltighetstiden en månad.

Nya förhandlingar rörande avtalen efter den 31 oktober 1956 inleddes i oktober samma år.

Avtalsrörelserna för det övriga näringslivet samordnades även under 1956/57 och resulterade i överenskommelse mellan Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen den 25 februari 1957. Skogsbruket anslöt sig härtill genom uppgörelser med Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet den 4 och 7 mars och med Riksförbundet Landsbygdens folk den 19 mars och 11 april 1957. Tidlönerna höjdes i Norrland med 1 kr per dag, i Bergslagen med 13 öre per timme och i södra Sverige i övrigt med 18 öre per timme. Ackordslönerna höjdes med 2 % för Norrlands

vidkommande och i södra Sverige med 1,8 % för huggningsarbeten och 2 % för körningsarbeten.

Beträffande 1956/57 års avtalsuppgörelse, som gavs retroaktivitet per den 1 november 1956, märkes i övrigt, att skogsavtalen härmed kommit att sammanfalla med kalenderåret och, i likhet med stora delar av det övriga näringslivet, fått två års giltighet; det senare dock under vissa förutsättningar förknippade med förändringar i konsumtionsprisindex och med redan nu överenskomna lönejusteringar, som träder i kraft andra avtalsåret.

Avtalsslutande parter inom skogsbruket var å ena sidan domänverket, Föreningen Skogsarbeten, Svenska lantarbetsgivareföreningen samt Värmlands och västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening, å andra sidan Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet, Riksförbundet Landsbygdens folk (RLF) och i vissa delar av landet även lokala samorganisationer av Trävaruindustridepartementet inom Sveriges arbetares centralorganisation. RLF förhandlar endast för körningsarbete medan de övriga förhandlar för såväl körnings-, huggnings- som övriga skogsarbeten.

I tabell 34, baserad på uppgifter från domänverket, redovisas skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster länsvis under drivningssäsongerna 1939/40 och 1952/53—1955/56. Enligt tabellen var för hela riket den genomsnittliga dagsförtjänsten för huggare 36 kr 1955/56 mot

Tabell A. Löneutvecklingen 1947—1956 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk och trä-, massa-, pappers- och pappersvaruindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien

Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood, pulp and paper industry and of salaries of male clerical personnel in the whole industry in 1947—1956

År Year	Arbetare Workers					Kontorspersonal Clerical personnel
	Skogsbruk Forestry		jordbruk Agriculture	Industri Manufacturing		Industri Manufacturing
	huggare fellers	körare hauliers (horse and driver)		trä wood	massa, papper, pappersvaru pulp, paper	
	genomsnittlig dagsförtjänst kr earnings per day		genomsnittlig timlön kr average wages per hour			genomsnittlig månadslön kr average monthly salary

Absoluta tal

1947	15,89	30,94	1,47	2,07	2,21	624
1948	17,42	31,82	1,77	2,25	2,37	665
1949	18,74	33,89	1,84	2,31	2,41	693
1950	17,76	32,46	1,91	2,40	2,50	719
1951	22,38	39,01	2,18	2,95	3,24	831
1952	31,62	53,15	2,73	3,42	3,81	978
1953	30,15	50,18	2,77	3,59	3,94	1 007
1954	32,04	53,26	2,84	3,84	4,21	1 062
1955	34,23	57,03	3,12	4,17	4,65	1 177
1956	35,73	59,54	3,32	4,48	5,05	1 255

Indextal (1947 = 100)

1948	110	103	120	109	107	107
1949	118	110	125	112	109	111
1950	112	104	130	116	113	115
1951	141	126	148	143	147	133
1952	199	172	186	165	172	157
1953	190	162	188	173	178	161
1954	202	172	197	186	190	170
1955	215	184	217	201	210	189
1956	225	192	226	216	228	201

34 kr 1954/55, för körare (häst och karl) 60 kr respektive 57 kr. Dagsförtjänsten ökade således för huggare med 5,9 % och för körare med 5,3 %. Dessa genomsnittsförtjänster kan dock icke anses

vara fullt representativa för skogsarbetarkåren i dess helhet, enär materialet icke innehåller uppgifter från andra skogsägarekategorier än domänverket. Siffrorna torde ge en rättvisande bild

Diagram 2. Löneutvecklingen 1947—1956 för huggare, körare, lantarbetare, manliga arbetare inom träindustrin samt för manlig kontorspersonal inom industrien.

av lönenivåns förändringar år från år men endast en grov uppfattning om dess läge vid angiven tidpunkt. I detta sammanhang synes det vara lämpligt påpeka att dessa dagsförtjänster för huggare och körare, redovisade i tabellerna 34 och Å, samt i diagram 2, ej bör omräknas till månadslöner genom multiplicering med antal arbetsdagar i en månad, eftersom skogsarbetarna på grund av väderleksförhållanden icke alltid har möjlighet att arbeta samtliga månadens arbetsdagar. Ej heller bör den eventuellt framräknade månadslönen multipliceras med 12 för erhållande av en skogsarbeters årslön, när den säsong, varunder den ovannämnda lönen erhålles, är genomsnittligt kortare än ett år.

Samtidigt bör emellertid observeras, vilket också framhålls i SOU 1956: 36,

»Skogsbrukets arbetsmarknad», att utvecklingen rörande anställningsförhållandena inom storskogsbruket särskilt under de senaste decennierna gått därhän, att större delen av arbetsstyrkan utgöres av arbetare, som relativt fort knutits till respektive arbetsgivare. Detta gäller framför allt huggare men även, fast i relativt liten utsträckning, körare. Enligt ovannämnda offentliga utredning utgöres ca 80 % av storskogsbrukets arbetare antingen av fasta årsarbetare eller av säsongarbetare, som regelbundet arbetar minst 200 respektive minst 60 dagar per år hos en och samma arbetsgivare. Genomsnittligt uppgår de fasta årsarbetarna (huvudsakligen huggare) till 40 % av antalet skogsarbetare hos storskogsbruket. Tabell 34 ger även belägg för det kända förhållandet, att såväl huggare som körare genom-

snittligt kommer upp till högre dagsförtjänster i norrlandslänen och i Kopparbergs län än längre söderut.

I tabell A. jämföres löneutvecklingen 1947—1956 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk med motsvarande utveckling för vuxna manliga arbetare inom jordbruk samt trä-, massa-, pappers- och pappersvaruindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien. Av tabellen, liksom ock av diagram 2, framgår att löneutvecklingen under denna tid varit gynnsammast för arbetare inom massa-, pappers- och pappersvaruindustri samt för lantarbetare och huggare. Dessa trenne katego-

rier fick sina löner ökade med 128, 126 respektive 125 % under denna tid. Bland här redovisade kategorier var löneutvecklingen minst gynnsam för körare (häst och karl) och för manlig kontorspersonal inom industrien, vars löner ökade med 92 respektive 101 %. Till sist kan nämnas, att för träindustriarbetarna redovisas en löneökning med 116 %.

De nya avtalen för 1956/57 innebar för flottningsspersonalen en förhöjning med ca 2,7 % jämfört med tidigare avtal och för virkesmätningsspersonalen en förhöjning med ca 2 %.

II. Sysselsättning

I SOU 1956: 36 »Skogsbrukets arbetsmarknad» framhålles att skogsbruket är en av det svenska näringslivets viktigaste grenar. Det uppskattas svara för ungefär en tiondel av nationalinkomsten och närmare hälften av landets totala exportvärde. Skogen beräknas ge sysselsättning åt ca 150 000 årsarbetare, och ytterligare 150 000 anställda vid sågverk, massa- och pappersfabriker samt andra träförädlingsindustrier är för sin sysselsättning beroende av råvarutillförseln från skogen. Drygt en åttondel av vår manliga befolknings totala arbetsinsats sker inom skogsbruk och skogsindustri.

Tidigare hade skogsarbetet mestadels karaktären av bisyssla. Under de senaste decennierna har det emellertid mer och mer blivit ett huvudyrke för sina utövare. Sälunda har antalet i skogsbruket helt sysselsatta arbetare ökat avsevärt, och säsongerna har alltmer utjämnats. Men skogsarbetet är i realiteten den huvudsakliga inkomstkäl-

lan även för stora delar av befolkningsgrupper, som redovisas inom det egentliga jordbruket.

I tidigare årgångar av Skogsstatistisk årsbok har uppgifter, hämtade från Folkräkningen 1950, lämnats beträffande de egentliga skogsarbetarna. Mera aktuella liknande statistiska uppgifter är ej tillgängliga, varför intresserade läsare hänvisas till Skogsstatistisk årsbok 1954 och tidigare årsböcker. Beträffande de arbetare, som mera tillfälligt är sysselsatta inom skogsarbete, är kännedomen fortfarande ofullständig.

Den enda löpande statistik över sysselsättningen, som för närvarande föres, sammanställs av arbetsmarknadsstyrelsen och avser endast avverknings-, skogsvårds- samt husbyggnads- och anläggningsarbeten vid domänverkets och 54 större skogsbolags skogar. Sysselsättningen vid dessa under 1956 belyses av tabell 35, vilken omfattar såväl fasta som tillfälliga skogsarbetare. Antalet arbetare sysselsatta i avverkningsarbete

under februari månad var 1955 och 1956 för domänverket 15 222 respektive 14 799 och för skogsbolagen 53 836 respektive 52 140 samt under maj månad för domänverket 6 628 respektive 7 405 och för skogsbolagen 29 404 respektive 33 579. Totalt synes alltså sysselsättningen inom avverkningsarbetet ha minskat med ca 3 % under vintern 1956 jämfört med vintern 1955. Sammanlagda antalet sysselsatta i avverkningsarbete under maj månad ökade från 36 032 år 1955 till 40 984 år 1956 d. v. s. med nära 14 %, vilket ger belägg för att sommarhuggningarna fortsätter att öka. Detta torde vara fallet även om man tar hänsyn till att drivningsarbetet försvårades och därmed också delvis försenades under vårvintern 1956 av djup snö på ofrusen mark i stora delar av landet.

I detta sammanhang må även nämnas, att enligt uppgift från Föreningen Skogsarbetens och kungl. domänstyrelsens arbetsstudieavdelning (SDA) har t. o. m. 1956 inom landet försålts ca 40 000 motorsågar.

Inom småskogsbruket har skogsägareföreningarna på många håll i landet börjat utföra skogsavverkning och skogsvårdsarbeten med fasta skogsarbetarlag på medlemmars skogar. I de trakter, där denna verksamhet förekommer, har därigenom möjlighet öppnats även för arbetskraften på bondeskogarna att få en mer kontinuerlig sysselsättning, varjämte arbetet i större utsträckning kunnat mekaniseras. Sifferuppgifter angående sysselsättningen inom bondeskogsbruket saknas dessvärre alltfjämt, men det må i detta sammanhang nämnas, att arbetsmarknadsstyrelsens planer på en sysselsättningsstatistik för bondeskogsbruket realiserats, i och med att en första undersökning företagits i november månad 1957. Sta-

tistiska urvalsmetoder användes för undersökningen, som är avsedd att ske minst två gånger årligen (februari och november). Beträffande 1956 torde de sänkta virkespriserna säkerligen ha medfört en avsevärt minskad sysselsättning inom småskogsbruket under höstmånaderna.

Under 1956 rådde inom skogsbruket fortsatt hög sysselsättning, och den inom storskogsbruket eftersträfvade säsongutjämningen fortsatte alltfjämt. Genom denna säsongutjämning har emellertid möjligheten att inom skogsbruket placera arbetskraft från yrkesområden med lågsäsong under vintern minskat. Insatserna av utländsk arbetskraft (huvudsakligen finländare) inom storskogsbruket ökade särskilt under hösten 1956. Sälunda uppgick antalet arbetsansmällda utlännningar inom skogsbruket den 1 oktober 1956 till 10 400 mot 8 700 vid samma tidpunkt 1955. Vid årsskiftet 1956/57 uppgick detta antal till 11 700, vilket är det hittills högsta.

Såsom förut nämnts försvårades under vårvintern 1956 drivningarna av djup snö på ofrusen mark i stora delar av landet, vilket medförde att planerade virkesmängder icke helt kunde uttagas. Under sommaren och hösten rådde emellertid utmärkta väderleksförhållanden, och vid årsskiftet 1956/57 hade en god del av de planerade vinterhuggningarna hunnit utföras.

Den i slutet av året uppkomna situationen beträffande fossila bränslen — karakteriserad av bensin- och oljerestriktioner till följd av suezkrisen — medförde inte något påtagligt behov av arbetskraft till brännvedshuggningar.

De arbetare, som under våren och sommaren friställts från avverkningsarbeten o. d., ägnar sig i Norrland, Dalarna och Värmland ofta åt flottnings-

arbete. Sysselsättningen inom flottningsverksamheten redovisas särskilt i tabell 36; en betydande del av de här redovisade arbetarna torde med hänsyn till det nyss anförda även innefattas i uppgifterna för februari och november i tabell 35. Efter en omläggning av statistiken över personal sysselsatt i flottningsverksamhet kan jämförelser avseende denna personal endast göras fr.o.m. 1953.

Sysselsättningen inom flottningsverksamheten vid olika tidpunkter illustreras, förutom av tabell 36, av nedanstående indextal, där antalet i flottningsarbete sysselsatta omkring den 15 maj satts lika med 100. Vid jämförelse mel-

Tillgången på arbetskraft för flottningsarbetet var i allmänhet god utom i fryksdalsområdet.

Antalet av arbetarpersonalen fullgjorda dagsverken fördelade sig med ca två tredjedelar på flottningsarbete etc. och ungefär en tredjedel på skiljning etc. I jämförelse med 1955 var antalet dagsverken inom flottningsverksamheten ca 8 % lägre. Sammanlagt åtgick 1956 drygt 1,2 milj. dagsverken (f.å. 1,3) i flottningsarbete.

Läget på arbetsmarknaden belyses även i någon mån av uppgifterna rörande arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket. En sammanställning över denna för 1954—1956 finns i tabell 37.

	flottning o. d.				skiljning o. d.			
	1953	1954	1955	1956	1953	1954	1955	1956
omkring 15 maj	100	100	100	100	8	8	10	8
» 1 juli	38	93	155	102	25	31	65	50
» 15 augusti	19	34	38	41	21	29	62	47

lan åren 1955 och 1956 bör ihågkommas att antalet sysselsatta den 15 maj 1956 var 27 % större än vid samma tidpunkt 1955. Antalet sysselsatta i flottningsarbete den 15 maj 1953—1956 var 17 055, 12 786, 7 975 respektive 10 164.

Av siffrorna framgår, att flottningen både kom tidigare igång och avslutades tidigare 1956 än 1955. På våren 1956 inträffade snösmältning och islossning i regel normalt, och eftersom det i allmänhet relativt tjocka snötäcket oftast var ganska poröst blev smältvattnet av mindre omfattning än som befarats, och någon störande vårfloed inträffade inte. Vattentillgången var god under början av flottningssäsongen men minskade avsevärt under dess senare del, varför såväl flottningen som i synnerhet sorteringsarbetet på sina håll försvarades.

Såsom framhålles i not till tabellen ingår däri även flottningspersonal.

Utvecklingen under de tre senaste åren framgår tydligare av diagram 3. Till följd av den kraftiga stormfällningen i januari 1954 var efterfrågan på arbetskraft stor framför allt under de första månaderna detta år. Bortsett från de »onormala» månaderna januari och februari synes efterfrågan på arbetskraft ha varit ungefär lika stor under 1955 som under 1954 och lika stor eller något mindre under 1956. Den ständigt återkommande ökningen av efterfrågan på arbetare under maj månad beror på att flottningssäsongen börjar vid denna tid på året.

Kurvan för antalet tillsatta platser synes i allmänhet ganska väl följa den samma för antalet lediga platser under

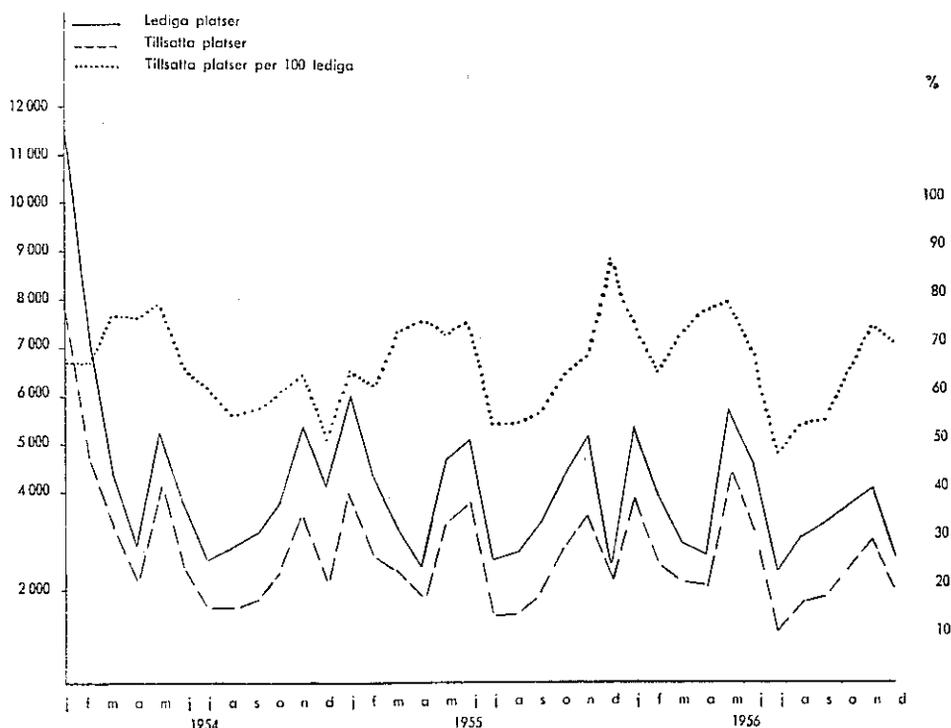

Diagram 3. Antalet lediga och tillsatta platser samt antalet tillsatta platser per 100 lediga (skalan till höger) månadsvis 1954—1956.

åren 1954—1956 men på en lägre nivå. Såsom framgår av diagrammet har kurvan för tillsatta platser per 100 lediga de lägsta värdena under sommarmåna-

derna, under vilken tid många skogsarbetare uppenbarligen är sysselsatta med jordbruksarbete.

III. Olycksfall och arbetarskydd

På grundval av uppgifter från arbetsgivare med i regel minst fem personer sysselsatta publicerar riksförsäkringsanstalten statistik över olycksfall bl. a i skogs- och flottningsarbeten. Från denna statistik, som endast omfattar fall vilka medfört avbrott i arbetet, har tabellerna 38 och 39 sammanställts. På grund av den tid, som krävs för skadereglering m. m., fördröjs denna statistik några år; således föreligger för närvarande uppgifter senast för 1954. Då la-

gen om allmän sjukförsäkring, vilken den 1 januari 1955 efterträdde olycksfallsförsäkringslagen och lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar, innebär genomgripande förändringar i förhållande till den tidigare lagstiftningen, blir de statistiska uppgifter, som framtiden kan erhållas, icke direkt jämförbara med siffror från tiden före ändringen. I riksförsäkringsanstaltens publicerade statistik för 1952 gjordes därför redan vissa inskränkningar i fram-

Tabell Ö. Antal olycksfall och därav föranledda sjukdagar per 1 000 årsarbetare i skogs- och flottningsarbeten 1953 och 1954. Större arbetsgivare (exkl. staten)

Number of accidents etc. per 1 000 full-year workers in forest work and in floating in 1953 and 1954

Arbetsområde <i>Field of activity</i>	Olycksfall <i>Accidents</i>		Invaliditetsfall <i>Cases of disability</i>		Dödsfall <i>Fatal cases</i>		Sjukdagar <i>Days of sick leave</i>	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
Skogsvård ..... <i>Silviculture</i>	(38)	(70)	—	—	—	—	(618)	(1 172)
Avverkning ..... <i>Cutting</i>	268	269	2	3	—	—	5 523	5 965
Flottn. o. skiljning ..... <i>Floating and sorting</i>	(143)	(136)	2	1	1	1	(4 245)	(4 621)
Övriga arbeten ..... <i>Other work</i>	(88)	(99)	1	—	—	—	(3 743)	(2 108)
Totalt <i>Total</i>	241	244	2	2	—	—	5 123	5 518

Se även noter till tabell 38.

ställningen, och i 1953 års statistik utelämnades eller reducerades ytterligare en del partier. Bl. a. förenklades för sådana olycksfall, som icke föranlett invaliditet eller död, beräkningen av förekommande siffervärden (antal fall, antal sjukdagar etc.) genom ett stickprovsförfarande på så sätt, att för varje försäkringsinrättning endast vart tionde olycksfall uttogs och, sedan därvid påträffade invaliditets- och dödsfall från-sorterats, fördubblades de värden, som erhållits för övergående fall. Beträffande invaliditets- och dödsfall samt yrkes-sjukdomsfall medtogs däremot samtliga skador vid beräkningarna. Riksförsäkringsanstaltens statistik avseende olycksfall i arbete 1954 är bearbetad och redovisad på samma sätt som statistiken för 1953. På grund av ovannämnda stickprovsförfarande är uppgifterna för specialgrupper med mindre antal års-

arbetare icke så tillförlitliga. Dessa uppgifter har därför i tabell 38 och texttabell Ö, angivits inom parentes.

Enär varken anmälda olycksfall 1953 eller motsvarande 1954 av riksförsäkringsanstalten kodifierats med avseende på orsaker, föreligger inga nya uppgifter att intagas i tabell 39. Denna tabell har därför överflyttats oförändrad från Skogsstatistisk årsbok 1955.

Såsom framgår av tabell 38 är olycksfallsrisken för skogsarbetare alltjämt betydande. Olycksfallsfrekvensen är utan jämförelse störst inom gruppen »avverkningsarbeten» där i genomsnitt mellan var tredje och var fjärde årsarbetare drabbas av olycksfall av något slag. Det anförda gäller 1954 likaväl som de närmast föregående åren. Antalet olycksfall och därav föranledda sjukdagar m. m. per 1 000 årsarbetare belyses närmare i tabell Ö. Enligt vad ovan

Olycksfall 1956 anmälda till skogsyrkesinspektionen

Arbetsområde	vuxna	minder- åriga	totalt	därav dödsfall
skogsvårdsarbete	552	152	704	2
skogsavverkning	10 946	832	11 778	11
flottning	297	7	304	4
milkolning	11	—	11	—
flottledsbyggnad m. m.	268	7	275	—
Summa	12 074	998	13 072	17
på väg till och från arbetet	425	25	450	6

framhållits står osäkra siffror inom parentes.

Olycksfallsfrekvensen inom skogsbruket, vilken ökade något under åren 1949—1951, sjönk 1952 och 1953 till 242 olycksfall och 5 163 av olycksfallen föranledda sjukdagar per 1 000 årsarbetare respektive 241 olycksfall och 5 123 sjukdagar per 1 000 årsarbetare. För 1954 registreras återigen någon ökning i olycksfallsfrekvensen. Antalet olycksfall per 1 000 årsarbetare steg nämligen under året till 244 och antalet av olycksfallen föranledda sjukdagar till 5 518 per 1 000 årsarbetare. Antalet olycksfall med dödlig utgång uppgick till 17 år 1954 mot 23 år 1953. Antalet invaliditetsfall ökade från 107 år 1953 till 142 år 1954.

Såsom ovan nämnts innehåller tabell 39 i denna årsbok samma uppgifter som tabell 39 i föregående årsbok, varför här intet nytt kan redovisas avseende olycksfallens fördelning på skadeorsaker.

Olycksfallen i avverkningsarbeten, som även inkluderar lunning och vissa andra körslor, orsakade år 1954 nästan 11 dagars förlust per årsarbetare och olycksfallen i flottnings- och skiljningsarbeten något mera än 11 dagars förlust per årsarbetare. Motsvarande siffra

för skogsvårdsarbeten var endast ca 1½ dag.

I syfte att nedbringa olycksfallsfrekvensen inom skogsbruket och att öka arbetssäkerheten för dess personal pågår såväl vid statliga myndigheter som inom enskilda organisationer arbeten för förbättring av verktyg och arbetsmetoder. Statens verksamhet på detta område handhas främst av skogsyrkesinspektionen inom arbetarskyddsstyrelsen. Även genom domänverket och skogsforskningsinstitutet bedriver staten forskning och upplysning avseende ökad säkerhet för arbetarna i skogen. Bland enskilda organisationer som verkar för rationalisering av arbetsredskap och maskiner m. m. märkes de skogsarbetsstudieorganisationer, vilkas verksamhet behandlas på sid. 112—113.

Enligt arbetarskyddsstyrelsens berättelse för 1956 hade, såsom framgår av tabell härövan, under året 13 072 olycksfall anmälts till skogsyrkesinspektionen d. v. s. ytterst obetydligt flera än 1955, då 13 042 olycksfall anmälts. Antalet dödsfall minskade från 21 år 1955 till 17 år 1956. På väg till och från arbetet förolyckades sju arbetare 1955 och sex 1956.

Då ovan intagna statistik omfattar alla anmälda fall, således även sådana

som icke medfört avbrott i arbetet, samt även olycksfall hos mindre arbetsgivare (mindre än fem anställda), är den icke direkt jämförbar med uppgifterna i tabell 38 som avser 1954.

Bland de frågor, som arbetarskyddsstyrelsens skogsyrkesinspektion ägnat speciell uppmärksamhet 1956 kan nämnas linbanetransport av virke, röjningsarbete med motorsågar, användandet av lastbankar med stöttor vid virkestran-

sporter, förgiftningsrisker vid kemisk barkning samt skogs- och flottningsarbetarnas förläggningsförhållanden. Inspektionen har också bedrivit sedvanlig föredrags- och undervisningsverksamhet. Under 1956 hölls sålunda av inspektionens personal inalles 109 kurser (f. å. 112) i arbetarskydd på olika ställen i riket; 2 070 åhörare (f. å. 2 013) bevisade kurserna.

F. VILTILLGÅNG OCH JAKT

Till Svenska jägareförbundet inger länsjaktvårdsföreningarna årliga rapporter över såväl beräknad vilttillgång som avskjutning av villebråd. Det ligger i sakens natur, att dessa uppgifter blir synnerligen osäkra. Emellertid har under senare år åtgärder vidtagits i syfte att förbättra viltstatistiken. I Jägareförbundets verksamhetsberättelse för jaktåret 1/3 1955—28/2 1956 lämnades för första gången en redogörelse över vildnadsförhållandena efter nya grunder för viltstatistik, vilka beräknas ge säkrare uppgifter om vilttillgång och avskjutning av villebråd. De förbättringar som genomfördes var följande: I. Berättelsetiden ändrades från ordinarie jaktåret 1 juli—30 juni till tiden 1 mars—28 februari. II. Villebrådsarternas förekomst, tidigare angiven efter en 10-gradig skala, beräknas efter graderna 3 (över medelgod), 2 (medelgod), 1 (under medelgod), T (tillfällig) och O (saknas). III. För ett fåtal arter anges om möjligt tillgången i antal individ per arealenhet. IV. Antalet rapporterade arter är större än tidigare. V. En organisation med viltrapportörer (minst en i varje kommun) har beslutats och är delvis genomförd i ett fåtal län.

Ur Jägareförbundets verksamhetsberättelse för tiden 1956 1/3 1957 har följande sammandrag gjorts av redogörelsen över vildnadsförhållandena.

Vad väderleken under berättelseåret beträffar, blev det en sen vår och i allmänhet en kall och regnig sommar 1956. Dessa väderleksförhållanden synes ha inverkat ogynnsamt särskilt på fågelkullarna — såväl fasan- och raphönskul-

larna som också skogsfågeln kycklingar. Däremot blev vintern 1956/57 mycket gynnsam för allt villebråd, framför allt fick rådjursstammen därmed en återhämningsperiod efter några svåra vintrar i följd.

Tillgången på älg före höstjakten 1956 ansågs vara minst medelgod i de flesta län. Den legala höstjakten 1956 gav enligt domänstyrelsens statistik 27 760 älgar mot 24 738 föregående år (tabell 40), vilket nära nog gör en skjuten älg per 1 000 ha produktiv skogsmark och impediment i riket. Främst i avskjutning per arealenhet kom Uppsala län med 2,8 älgar, Södermanlands län och Västmanlands län båda med 2,7 älgar per 1 000 ha.

Beträffande skadeståndskraven för av älg förstörd gröda under hösten 1956 var dessa relativt höga, beroende på den regniga eftersommaren och hösten med dåliga bärgningsförhållanden. Länsstyrelserna godkände 670 734 kr (f. å. 287 000 kr) i skadestånd att utbetalas från länsälgskadefonderna. Älgskadorna på växande ungskog har ökat över vissa delar av Norrland men förekommit i normal omfattning eller minskat i övriga delar av Sverige. Skogsförsäkringsbolagens nya klausul om försäkring bl. a. mot älgskadorna på växande plantskog har väckt stort intresse bland skogsägarna.

Kronhjortstammen i Skåne var under detta berättelseår av oförändrad storlek.

De lokala stammarna av dovhjort, av vilka de största finns i Skåne, var också i stort sett oförändrade.

Rådjursstammen fortsätter sin starka

frammarsch i Svea- och Götaland, under det att tillgången i Norrland är så gott som oförändrad — under medelgod eller tillfällig. Rådjursjakten hösten 1956 gav rikligt utbyte i det att 29 000 rådjur beräknades vara skjutna i hela riket. De största avskjutningssiffrorna kom från Skåne och från Kronobergs och Värmlands län.

Tillgången på skogshare betecknades som medelgod i icke mindre än 18 län med tendens till ökning. Avskjutningen beräknades uppgå till 104 000 djur, av vilka 44 500 skjutits i norrlandsläna och 26 300 i smålandsläna. Fältharen var alltjämt obefintlig i de fyra nordligaste läna, och dess under föregående jaktår rapporterade minskning i vissa delar av vårt land — huvudsakligen till följd av stränga vintrar — har nu konstaterats även i andra delar av riket. Den totala avskjutningen beräknades till 71 000, de högsta avskjutningssiffrorna från Skåne, Halland och Östergötland.

Vildkaninen skulle, att döma av det till endast 71 000 st taxerade jakt- och fångstutbytet under jaktåret, vara på tillbakagång såväl i Skåne som på Gotland. Emellertid har man särskilt vad gäller Gotland anledning befara att tillbakagången endast är tillfällig.

Jakt på skogsfågel var under jaktåret tillåten i samma omfattning som under föregående jaktår. Tillgången på tjäder i riket var i stort sett under medelgod, och förhoppningarna om en markerad ökad tillgång på tjäder, framför allt i Norrland, blev grusade, eftersom en stor del av kycklingarna icke överlevde sommaren och hösten 1956. Avskjutningen av tjäder i hela riket beräknades till endast 13 000, varav nära 10 000 i de fyra nordligaste läna. Tillgången på orre betecknades också som under me-

delgod med tendens till minskning. Orrjakten avkastade 16 000 fåglar, varav 13 500 från de fyra nordligaste läna.

Jakten efter järpe, som var tillåten endast i de fyra nordligaste läna, har avkastat omkring 20 000 fåglar.

Tillgången på dalripa betecknades som medelgod endast i Norrbottens och Jämtlands län och under medelgod i Kopparbergs, Västernorrlands och Västertottens län. Fjällripans förekomst betecknades som medelgod endast i Norrbottens län, under medelgod i Västertottens, Jämtlands och Kopparbergs län. 44 000 ripor beräknades ha skjutits eller snarats.

Tillgången på raphöna var dålig detta år liksom de närmast föregående i hela riket med undantag av Öland.

Tillgången på fasan minskade betydligt under året på grund av den regniga kycklingtiden under sommaren. Även jordbruksgifterna anses ha medverkat till fasanstammens minskning. Avskjutningssiffror 14 000 raphöns (lägsta antalet under 20 år) och 89 000 fasaner.

I fråga om sjöfåglarna var tillgången på gräsand ojämn och varierade mellan medelgod och under medelgod. Avskjutningen, beräknad till 77 000, var ganska jämnt fördelad över hela riket. Bland dykänderna uppvisade ejdern goda kullar, och i stort sett var ejderstammen i Sverige på stark frammarsch, men även svärtans och viggens stammar fortsatte att tillväxa. Trots att alfågeln vintertid då och då får vidkännas åderlätningar genom oljeutsläppen från fartyg, ansåg jaktvårdsföreningarna i Kalmar län, att tillgången på sträckande fågel där varit medelgod. I övriga delar av landet betecknades tillgången som under medelgod. Avskjutningssiffror: 8 500 ejdrar, 7 500 viggar, 6 000 svärtor, 6 000 alfåglar, 9 000 kni-

por, 3 000 storskrakar och 5 600 småskrakar.

Ringduvan förekom i en medelgod stam över mycket stora delar av riket, medan skogsduvan (»blåduvan») alljämt var på retur; den har därför blivit totalfredad i riket från och med jaktåret 1957/58.

Morkullan var fortfarande jämn och pålitlig i förekomst, och 23 500 morkullor beräknades ha skjutits på sträcket. Vad beckasinerna beträffar visade de även detta år dålig tillgång.

Rödräven uppvisade under berättelseåret en synnerligen jämn och god stam i riket, och från ej mindre än 13 län rapporterades över medelgod tillgång. Avskjutningen beräknades under året till 80 000. Grävlingsstammen var oförändrad.

Tillgången på utter i Sverige var fortfarande svag, vilket särskilt gäller insjövattnen. Mårdstammen betecknades under jaktåret i stort sett som under medelgod med undantag för de fyra

nordligaste länen jämte Jönköpings län, där den ansågs vara medelgod. Vildminken utbredde sig alltmer till förfång för småviltet och särskilt sjöfågeln. Den fanns i hela riket med rapporterad ökning under året i 12 län. Fångsten under berättelseåret beräknades till 10 000 minkar.

Detaljerade uppgifter om avskjutningen av de olika slagen av villebråd 1952—1956 finns i tabell 41.

För dödande av vissa rovdjur, nämligen varg, järv och säl, utbetalar staten i enlighet med jaktstadgan skottpengar. Tillsammans utbetalades 10 130 kr 1956, varav dock endast 620 kr belöpte på varg och järv, den helt övervägande delen var skottpengar för säl.

Jaktens avkastning (handelsvärde) i Sverige under jaktåret 1/3 1956—28/2 1957 har beräknats sålunda:

Älg, hjort, rådjur	14,1 milj. kr
Pålsvilt	1,0 » »
Småvilt	3,3 » »
Summa	18,4 milj. kr

G. ÖVRIGA SKOGLIGA FRÅGOR

I. Administration

Den statliga tillsynen över rikets skogar utövas i huvudsak genom två skilda centrala ämbetsverk, domänstyrelsen och skogsstyrelsen. Domänstyrelsen med dess olika lokala organ svarar för förvaltningen av eller tillsynen över kronans och vissa andra allmänna skogar. Skogsstyrelsen jämte de regionala skogsvårdsstyrelserna har tillsyn över flertalet andra skogar i riket, huvudsakligen enskilda. Nedan följer en sammanfattning av de olika skogliga organens administration och uppgifter.

1. Domänverket (domänstyrelsen, dess lokalförvaltningar och skogsskoleundervisningen)

Domänverket är ett affärsdrivande verk. Nu gällande instruktion för verket utfärdades av Kungl. Maj:t den 1 mars 1935 (SFS nr 48), men ett flertal ändringar i instruktionen har sedermera skett. Domänverket består av domänstyrelsen samt därunder lydande lokala skogs- och jordbruksförvaltningar jämte statens skogsskolor.

Domänstyrelsen åligger

att handha förvaltningen av i statens ägo befintliga skogs- och jordbruks-egendomar,

att handha tillämpningen av gällande författningar beträffande vissa allmänna skogar samt förvalta och utöva tillsyn å vissa sådana skogar,

att ordna och övervaka undervisningen vid statens skogsskolor,

att i allmänhet verka för en ändamålsenlig skogshushållning och jaktvård i riket, samt

att omhänderha värden och förvaltningen av rikets nationalparker samt fullgöra vissa andra naturskyddsuppgifter.

Styrelsen utgöres av en generaldirektör, tillika chef för domänverket, en överdirektör såsom souschef vid verket samt en försäljningschef och sex byråchefer såsom ledamöter av styrelsen och chefer för var sin byrå.

Hos styrelsen är anställda ordinarie tjänstemän i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningar. Styrelsen äger vidare i mån av behov anställa icke ordinarie personal.

Styrelsen är organiserad på sju byråer, nämligen försäljningsbyrån, första skogsbyrån (för norra Sverige), andra skogsbyrån (för södra Sverige), skogstekniska byrån, jordbruksbyrån, kame-ralbyrån och personalbyrån. Dessutom finns ett särskilt domänfiskalskontor.

Skogsförvaltningen har huvudsakligen till uppgift att handha den direkta förvaltningen av statens skogar med tillhörande skogsjordbruk och fisken. Landet är därvid uppdelat i 10 överjägmästare-distrikt, vardera med en överjägmästare samt i regel två biträdande jägmästare. Varje överjägmästare-distrikt är uppdelat i revir, vilkas antal varierar mellan 8 och 14. Vid 1955 års utgång fanns 106 revir. Varje revir förestås av en jägmästare (revirförvaltare). På de flesta reviren är dessutom anställd en

biträdande jägmästare. Reviren är i sin tur uppdelade i bevakningstrakter, som förestås av kronojägare. Antalet ordinarie bevakningstrakter var vid 1956 års utgång 462. Utöver de ordinarie kronojägarna är ca 200 biträdande kronojägare anställda.

Till förvaltningspersonalen hör vidare viss teknisk personal samt kontorstjänstemän av skilda slag. Huvudparten av skogsförvaltningens kontorstjänstemän är sammanförd till större centrala kontor ute i landet, vilkas antal vid utgången av 1956 uppgick till 21.

Jordbruksförvaltningen har till uppgift att handha tillsynen över kronans jordbruksdomäner samt att handlägga ärenden rörande dessa, såsom arrenden, syner och byggnadsfrågor. Personalen vid jordbruksförvaltningen utgöres av fem domänintendenter. Jordbruksdomänernas antal uttryckt i antal avtal om upplåtelse utgjorde vid 1956 års utgång ca 1 130 med en areal av ca 56 000 ha, varav 43 500 ha åker.

Under året var fem ordinarie statliga skogsskolor i verksamhet samt inrättades en tillfällig statlig skogsskola i Bjärka-Säby. Deras uppgift, belägenhet m. m. framgår av kapitel G. III sid. 102. Varje skogsskola står under tillsyn av en lokalstyrelse. De ordinarie skolornas personal utgöres av en föreståndare (som med undantag för Älvsby skogsskola tillika är jägmästare i reviret), en biträdande lärare (biträdande jägmästare) och en yrkeslärare, vilka jämte ämneslärare, där sådana finns, utgör skolans lärarråd.

Domänverkets sammanlagda personal vid 1956 års utgång uppgick i fråga om tjänstemännen till ca 1 600. Därtill kommer bl. a. ca 300 skogsförmän anställda enligt kollektivavtal mellan domänverket och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund (CST). Antalet

arbetare i verkets tjänst visar betydande variationer; i februari 1956 sysselsattes t. ex. 15 430 arbetare, i maj endast 9 850. Härtill kommer de arbetare, som sysslar med avverkning av försålda rotposter.

2. Skogsstyrelsen

Nu gällande instruktion för skogsstyrelsen utfärdades av Kungl. Maj:t den 22 april 1949 (SFS nr 148; ändr. 749/1952). Enligt denna åligger det skogsstyrelsen att med uppmärksamhet följa det enskilda skogsbrukets tillstånd och utveckling inom landet och, så långt möjligt, jämväl i utlandet samt vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder styrelsen anser påkallade för det enskilda skogsbrukets främjande.

Det åligger vidare styrelsen att, i enlighet med vad därom stadgats, handha administrativa, kamerala, tekniska och andra ärenden, som angår det enskilda skogsbruket, ävensom att meddela föreskrifter rörande mätning av virke och utöva uppsikt över sådan mätning.

Styrelsen skall samarbeta med skogsvårdsstyrelserna. För sådant ändamål äger skogsstyrelsen att vid behov infordra yttranden och upplysningar från dessa samt kalla deras ledamöter och tjänstemän till överläggningar. Den bör jämväl ge skogsvårdsstyrelserna kännedom om sådana förhållanden, som kan vara av vikt för främjande av deras arbetsuppgifter, samt meddela dem råd och anvisningar i ämnen, som berör deras verksamhet. Skogsstyrelsen åligger vidare att öva tillsyn över användningen av de medel, som står till skogsvårdsstyrelsernas förfogande för att stödja skogsbruket. På framställning skall skogsstyrelsen tillhandagå myndigheter, menigheter och institutioner med upplysningar och utredningar inom området för dess verksamhet.

Skogsstyrelsen utgörs av en överdirektör och chef samt fem ledamöter.

Hos styrelsen skall vara anställda befattningshavare i enlighet med gällande personalförteckning för styrelsen samt dessutom, i mån av behov och tillgång på medel, annan personal. Styrelsen äger därjämte att, så långt anvisade medel förslå därtill, anlita sakkunnig person vid behandling av visst ärende eller viss grupp av ärenden.

Styrelsen är organiserad på två skogsbyråer (första och andra skogsbyrån) samt en administrativ byrå. Dessutom finns en särskild avdelning för ärenden angående virkesmätning och skoglig statistik.

3. Skogsvårdsstyrelserna

Enligt Kungl. Maj:ts förordning den 30 maj 1941 (SFS nr 350; ändr. 323/1946, 387/1949, 823/1952, 428/1954, 94/1957) skall skogsvårdsstyrelse ha till uppgift att befrämja och understödja den enskilda skogshushållningen samt verka för att skogsvårdsarbetet bedrivs på ett planmässigt sätt inom styrelsens verksamhetsområde. Därjämte skall skogsvårdsstyrelse utöva den uppsikt och vidtaga de åtgärder, som jämlikt gällande skogsvårds-, naturskydds- och andra författningar ankommer på styrelsen.

Skogsvårdsstyrelse har att till fullgörande av sin uppgift

verka för den skogliga upplysningen och yrkesutbildningen genom anordnande eller understödjande av kurser, demonstrationer, föreläsningar eller annan undervisnings- eller upplysningsverksamhet,

föranstalta därom, att inom verksamhetsområdet såvitt möjligt finns tillräcklig tillgång på skogsfrö och plantor av fullvärdig, för orten lämplig beskaffenhet,

lämna sakkunnigt biträde vid planläggning av skogsbrukets drift samt vid skogens vård och skötsel i övrigt,

stödja sammanslutningar av skogsägare i deras verksamhet för skogsvårdens befrämjande,

bevilja bidrag till utförande av skogsvårdsfrämjande åtgärder,

medverka till genomförandet av åtgärder i syfte att bekämpa skogseld, samt

vidtaga i övrigt påkallade åtgärder till befordrande av en förbättrad skogshushållning.

Skogsvårdsstyrelse äger att med tillämpning av de föreskrifter, skogsstyrelsen fastställer, bestämma de villkor, under vilka styrelsen må lämna biträde vid planläggning av skogsbrukets drift eller vid skogens vård och skötsel i övrigt.

Vid fullgörandet av sin uppgift har skogsvårdsstyrelse att ställa sig till efter rättelse vad i övrigt finns föreskrivet i författningar och av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen meddelade bestämmelser.

Skogsvårdsstyrelserna, 25 till antalet, består inom vart och ett av Älvsborgs, Västerbottens och Norrbottens läns landstingsområden av fem samt inom annat landstingsområde av tre i skogsbruk förfarna och med skogsförhållandena i orten väl förtrogna män, utsedda för tre år i sänder, en såsom ordförande av Kungl. Maj:t samt de övriga till halva antalet av vederbörande landsting och till halva antalet av vederbörande hushållningssällskap.

Hos skogsvårdsstyrelse skall vidare vara anställda befattningshavare i enlighet med för styrelsen gällande, av Kungl. Maj:t fastställd personalförteckning. Chef för personalen är länsjägmästaren. Under denne tjänstgör ett varierande antal jägmästare och forstmäs-

tare samt länsskogvaktare såsom föreståndare för varje länsskogvaktarområde. Antalet sådana områden var under året ca 309. Skogsvårdsstyrelse må därjämte anställa övrig för dess verksamhet erforderlig personal.

Slutligen skall vid skogsvårdsstyrelse finnas ett råd för undervisningsfrågor (angående detta råds sammansättning och uppgifter se kapitlet Skoglig undervisning).

II. Skogsforskningsinstitutet

Statens skogsforskningsinstitut utgörs enligt av Kungl. Maj:t utfärdad instruktion (SFS 1945 nr 439 med ändringar) det centrala organet för den med statsmedel bedrivna skogliga forskningen i landet.

Institutet har två huvuduppgifter. Den ena är att genom vetenskaplig forskning klargöra hur skogen under olika förhållanden lämpligen bör skötas, och den andra att genom en fortlöpande inventering uppskatta omfattningen och beskaffenheten av rikets skogstillgångar samt avverkningarnas storlek (riksskogstaxering). Dessutom har institutet en viss undervisningsskyldighet vid skogshögskolan.

Bakom denna allmänna beskrivning döljer sig mångskiftande uppgifter. För fullgörande härav är institutet uppdelat på följande sju avdelningar:

1. Avdelningen för skogsproduktion.
2. Avdelningen för skogsföryngring.
3. Avdelningen för botanik och marklära.
4. Zoologiska avdelningen.
5. Avdelningen för skogstaxering.
6. Genetiska avdelningen.
7. Avdelningen för arbetslära.

Förutom dessa avdelningar finns, gemensamma för institutet, ett kontor för matematisk statistik och ett kansli samt ett driftslaboratorium för markanalyser.

Institutet står under överinseende av

en för skogshögskolan och institutet gemensam styrelse. Denna utgörs av cheferna för domänstyrelsen och skogsstyrelsen, skogshögskolans rektor och chefen för institutet såsom självskrivna ledamöter samt för närvarande sju av Kungl. Maj:t för en tid av tre år utsedda ledamöter.

Den närmaste ledningen av institutet tillkommer en av Kungl. Maj:t utsedd chef. Chefens huvuduppgift är att samordna och leda arbetet inom institutet samt uppehålla kontakten med andra forskningsgrenar och med den skogliga praktiken.

De olika avdelningarna förestås av avdelningsföreståndare med professors ställning, som vid sin sida har en eller flera försöksledare. Föreståndare och försöksledare har var och en sina särskilda forskningsområden. De biträds i sitt arbete av ett för de olika avdelningarna växlande antal assistenter, skogsmästare, skogstekniker, laboratoriebiträden och andra hjälpkrafter. Kontoret för matematisk statistik står under ledning av en försöksledare, som därvid närmast biträds av en assistent. Kansliet förestås av en förste byråsekreterare.

Forskningen vid institutet grundar sig huvudsakligen på analys och bearbetning av i fältet insamlat observationsmaterial. Fältarbetet är därför mycket omfattande. Institutet har sålunda flera tusen fasta försöksytor och tillfälliga

undersökningsytor fördelade över hela landet. Dessutom disponerar institutet tre försöksparker med en sammanlagd areal av 3 900 ha skogsmark, nämligen Tönnersjöhedens försökspark i Halland, Siljansfors försökspark i Dalarna samt Svartbergets och Kulbäckslidens försöksparker i Västerbotten. Härtill kommer Bogesunds försöksfält invid Stock-

holm. För tillsynen av dessa anläggningar svarar närmast å desamma stationerade skogsmästare.

Resultaten av institutets verksamhet bekantgörs dels i särskilda publikationsserier, främst Meddelanden från Statens skogsforskningsinstitut, dels i facktidsskrifter dels genom föreläsningar och praktiska demonstrationskurser.

III. Skoglig undervisning

Den högsta skogliga utbildningen erhålls vid skogshögskolan å Experimentalfältet utanför Stockholm. Efter en studietid vid denna av ca 4 år avlägges civiljägmästarexamen. Numera finns även möjligheter att efter mera specialiserade studier avlägga skogsvetenskaplig licentiatexamen och doktorsgrad. Av 72 inträdessökande till skogshögskolan 1956 antogs 36 som elever. Samma år utexaminerades 31 civiljägmästare.

Statens skogsmästarskola, belägen i Skinnskatteberg i Västmanlands län, har till uppgift att genom teoretisk och praktisk undervisning meddela sådana kunskaper i skogshanteringen, som erfordras bl. a. för förvaltare i det mindre och medelstora skogsbruket samt för vissa andra befattningshavare i allmän och enskild tjänst inom skogsbruk och träförädling, där högre kompetens än den som skogsskolorna ger, är önskvärd. För inträde erfordras genomgång av skogsskola med goda betyg eller och realskola eller lantbruksutbildning, de båda senare kompletterade med skoglig praktik. Kurstiden är 15 månader. År 1956 utexaminerades från skolan 18 skogsmästare. Av de 38 inträdessökande samma år antogs 20.

De sju skogsskolornas (varav sex är statliga och står under domänstyrelsens

tillsyn) uppgift är att meddela teoretiska kunskaper och praktisk insikt och färdighet i skogshanteringen i den utsträckning, som erfordras för tjänster såsom kronojägare, länsskogvaktare, skogvaktare eller andra därmed jämförbara arbetsledare inom skogsbruket. Skolorna är belägna i Älvsbyn, Hällnäs, Eispgården, Bjurfors, Bjärka-Säby och Kolleberga (statliga) samt i Gammelkroppa (privat). Kurserna är ettåriga. Vid skolorna utexaminerades 1956 sammanlagt 123 elever; av 326 sökande hösten 1956 antogs 145 nya elever.

För inträde i samtliga ovan berörda skolor erfordras genomgång av förberedande skogskurs. Dylig kurs anordnades 1956 vid fem härför avsedda skolor. Av dessa bedrevs två av domänverket (Storsund och Skinnskatteberg) och två av skogsstyrelsen i samarbete med i ena fallet skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län (Asa) och i andra fallet Mo och Domsjö AB (Gideåbruk); den femte var privat (Gammelkroppa). Vid domänverkets båda skolor hölls två kurser om vardera fyra månader. Kurserna i Asa och Gideåbruk pågick likaledes i fyra månader, medan den i Gammelkroppa pågick i fem månader. Under 1956 antogs och utexaminerades vid dessa skolor inalles 198 elever.

Den statsunderstödda skogliga yrkesutbildningen handhas av skogsvårdsstyrelserna under skogsstyrelsens ledning. Till varje skogsvårdsstyrelse har knutits ett råd för undervisningsfrågor, vilket består av länsjägmästaren samt en företrädare för domänverket, en för det större enskilda skogsbruket, en för det mindre enskilda skogsbruket och en för skogsarbetarna. För rådets verksamhet finns av skogsstyrelsen fastställd instruktion. Rådets uppgift är att biträda skogsvårdsstyrelserna vid planläggningen och genomförandet av styrelsernas undervisningsuppgifter samt tjänstgöra som samordnande organ för den skogliga yrkesutbildningen inom respektive verksamhetsområden.

Yrkesutbildningen bedrivs i form av grundutbildning och vidareutbildning och riktar sig till såväl skogsarbetare som skogsägare. Med grundutbildning förstås den undervisning av grundläggande natur som meddelas för personer med ingen eller ringa yrkeserfarenhet, företrädesvis ungdom i åldern 15—20 år. Vidareutbildning avser att bibringa redan yrkesverksamma ökade kunskaper inom ett eller flera skogliga ämnen.

Den egentliga grundutbildningen i skogligt yrkesarbete meddelas i ungdoms- och lärlingskurser. Enär utbildningsmålet på detta stadium är detsamma för blivande skogsarbetare och skogsägare, bedrivs undervisningen vid dessa kurser gemensamt för båda grupperna. Lärlingskurserna utgör en kombination mellan skolmässig undervisning uppdelad på terminer (skolskeden) samt yrkesarbete under sammanhängande perioder utanför skolan och under fackmans ledning (praktiskskeden). Ungdomskurserna omfattar en kurs tid av 2—5 månader. Vid lärlingskurserna anslås motsvarande tid för den skolmässiga undervisningen. Genom

praktiskskeden utsträcks utbildningstiden vid lärlingskurserna till ett eller ett och ett halvt år.

Vidareutbildningen är uppdelad på två huvudlinjer, nämligen dels en arbetsteknisk linje för fördjupade kunskaper i arbetsteknik, arbetsplanering, maskinlära, körning och dylikt, dels en skogshushållningslinje med huvudvikten lagd på skogsvård, avverkningsplanering, aptering m. m. av värde för driften av ett bondeskogsbruk. Förutom nyssnämnda vidareutbildning är att märka den utbildning, som meddelas vid särskilda förmanskurser. Kurslängden varierar från några dagar eller en vecka för vissa specialkurser till två eller tre månader för mera allmänna kurser.

Undervisningen är antingen muntlig eller kombinerad skriftlig (oftast korrespondenskurser) och muntlig. Till kursdeltagarna utgår stipendier samt i vissa fall reseersättning och stipendier för förlorad arbetstid.

Utöver ovanstående utbildningsverksamhet, för vilken medel anvisas under särskilt statsanslag, medverkar skogsvårdsstyrelserna i stor utsträckning vid anordnande av skogsbetonade fortsättningskolor och i skogsundervisningen vid flertalet lantbruksundervisningsanstalter. Särskilda skogliga linjer har inrättats vid ett tiotal lantmannaskolor.

En mycket omfattande upplysnings- och instruktionsverksamhet i både skogstekniska och skogsvårdande ämnen (genom skogsdagar, utställningar, föredrag, ambulering instruktörer) förbereder och kompletterar den kursmässiga undervisningen.

Skoglig yrkesutbildning bedrivs även av domänverket samt av vissa skogsbolag och skogsägareföreningar m. fl.

Undervisningsverksamheten under 1956 redovisas i tabell AB.

Tabell AB. Yrkesutbildning för skogsarbetare och skogsägare m. fl. 1956
Professional training of forest workers and forest owners in 1956

Kurstyp <i>Type of course</i>	Skogsvårdsstyrelse <i>County Forestry Board</i>		Domänverket <i>The State Forest Service</i>		Bolag, skogsägarefören., lantmannaskolor m. fl. <i>Companies, associations etc.</i>	
	Antal kurser	Antal elever	Antal kurser	Antal elever	Antal kurser	Antal elever
	<i>No. of courses</i>	<i>No. of pupils</i>	<i>No. of courses</i>	<i>No. of pupils</i>	<i>No. of courses</i>	<i>No. of pupils</i>
Grundläggande yrkeskurser för ungdom ..... <i>Vocational training for young people</i>	46	642	4	57	5	73
Fortbildningskurser i skogsarbete <i>Continuation courses in forest work</i>						
2—5 dagar 2—5 days	149	1 518	36	507	5	40
6—12 » 6—12 »	210	2 268	4	56	25	302
30 dagar el. 30 days or längre more	13	169	1	12	2	22
Kurser i skogsvård <i>Silvicultural courses</i>						
2—5 dagar 2—5 days	14	165	—	—	41	1 281
6—12 » 6—12 »	28	325	—	—	—	—
13—30 » 13—30 »	17	250	—	—	—	—
31 dagar el. 31 days or längre more	2	28	—	—	—	—
Förmanskurser ..... <i>Courses for foremen</i>	9	115	1	3	2	21
Kurser med skriftlig och muntlig undervisning ..... <i>Courses with written and oral instruction</i>	175	1 679	—	—	—	—
Skogsbetonade fortsättningskolor (tillhandahållande av lärare m. m.) ..... <i>Continuations schools with emphasis on forestry</i>	190	2 772	12	168	18	272
Övriga kurser ..... <i>Other courses</i>	—	—	33	518	41	602
Skogsundervisning vid lantmannaskolor (avser läsåret 1956/57). <i>Silvicultural instructions at farm schools</i>						
— 50 timmar	20	499	—	—	1	47
51—120 »	26	538	—	—	1	13
121—200 »	11	179	—	—	1	14
201—300 »	7	118	—	—	5	103
301—400 »	4	89	—	—	2	56
401— »	—	—	—	—	3	33

Not. Under året har informationsdagar ordnats på 513 platser i riket med 4 687 deltagare. — *During the year information-days have been arranged at 513 places in the country with 4 687 participants.*

Av skogsvårdsstyrelserna disponerade fastigheter avsedda för undervisningsändamål 1956

Län	Fastighetens namn	Prod. skogsmark ha	Antal elevplatser		Län	Fastighetens namn	Prod. skogsmark ha	Antal elevplatser	
			sommar	vinter				sommar	vinter
Nb	Björkfors ¹	907	26	26	Sdm	Vallmotorp	200	16	8
	Pitedalens skogsvårdsgård (Låstbäcken) ²	150	24	24	Ög	Skullebo	293	20	—
	Hundsjö ³	465	18	18	Skb	Gårdsjö ⁶	1 228	15	15
	Lidmyrliden ⁴	5 942	20	20	Äbg	Finnabo	75	—	—
Vb	Bäcksjö	570	14	14	Jkp	Trollebo	354	55	55
	Småbacka	93	14	14					
	Hammar	229	16	16	Krb	Asa	395	39	36
	Vagnäs ⁵	95	16	16					
Jtl	Halåsen	342	60	30	Klm n.	Lidhem	335	28	28
Vnr	Ljungaskog	265	24	24	Klm s.	Kranklösa	112	—	—
	Viken	240	23	—	Gtl	Hejdes	272	18	18
	Godmark	105	—	—					
Gvl	Kratte Masugn	338	60	30	Hl	Egernahult Lia ⁷	84	15	—
	Vik m. fl.	635	—	—					
Kpb	Rankhyttan	438	26	—	Bl	Sjöarp	155	26	18
Vrm	Södra Viken	345	28	28					
	Rattsjöberg	280	—	—	Krs	Breanäs	97	—	—
Vstm	Västura	617	28	28	Mlm	Ullstorp	109	—	—
Ups	Frossarbo	165	20	20	Hela riket	16 846	733	547	
Sth	Ladvik	510	40	24					

¹ Marken upplåten av hushållningssällskapet i Norrbottens län

² » » » Piteå landskommun

³ » » » Överluleå kommun

⁴ » » » Arvidsjaur's sockenallmänning

⁵ Äges av Lycksele landskommun

⁶ » » Katrinefors AB

⁷ » » landstinget i Hallands län.

Skogsvårdsstyrelsernas utbildningsverksamhet är i flertalet län koncentrerad till skogsbruksskolorna. Såsom framgår av sammanställningen här ovan ägde eller disponerade under året 20 av landets 25 skogsvårdsstyrelser fastigheter med lokaler för undervisnings-

ändamål. 1945 innehade endast nio skogsvårdsstyrelser sådana fastigheter. Mellan de båda anförda åren ökade antalet elevplatser för sommarföreläggning från 238 till 733 och för vinterföreläggning från 113 till 547.

Tabell CD. Av riksdagen anvisade¹⁾ medel under de särskilda skogsvårdsanslagen

Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament

Måttenhet: 1 000 kr
Unit of measurement: 1 000 kr

Budgetår Budget-year	Statens skogsutdikningsanslag ²⁾ <i>Forest draining grants</i>	Statens skogsodlingsanslag <i>Reforestation grants</i>	Tillfälliga skogsvårdsanslaget <i>Temporary grants for silvicultural purposes</i>	Anslaget till väg- o. flottledsbyggnader <i>Road-building grants</i>	Norr-ländska skogsproduktionsanslaget <i>Forest production grants for Norrland</i>	Vedutrysningsanslaget <i>Grants for marking etc.</i>	Anslag till omkostnader i samband m. inköp och lösen av ved <i>Grants for purchases of fuel wood</i>	Statens skogsförbättringsanslag <i>Forest improvement grants</i>	Summa <i>Total</i>
	Reservationsanslag				Förslagsanslag				
1927/28	200	—	—	—	—	—	—	—	200
1928/29	300	—	—	—	—	—	—	—	300
1929/30	500	—	—	—	—	—	—	—	500
1930/31	700	600	—	—	—	—	—	—	1 300
1931/32	800	400	—	—	—	—	—	—	1 200
1932/33	1 000	350	2 000	—	—	—	—	—	3 350
1933/34	750	350	5 000	500	—	—	—	—	6 600
1934/35	750	350	3 500	500	—	—	—	—	5 100
1935/36	900	500	—	—	—	—	—	—	1 400
1936/37	900	350	—	—	—	—	—	—	1 250
1937/38	700	400	—	—	—	—	—	—	1 100
1938/39	600	160	1 500	350	—	—	—	—	2 610
1939/40	500	100	—	100	—	—	—	—	700
1940/41	200	100	—	1 000	1 000	—	—	—	2 300
1941/42	200	100	—	2 800	500	—	—	—	3 600
1942/43	200	100	—	3 000	—	—	—	—	3 300
1943/44	200	150	—	500	—	100	—	—	950
1944/45	200	150	—	1 000	—	200	—	—	1 550
1945/46	200	175	—	2 000	1 000	400	1 000	—	4 775
1946/47	200	175	—	2 000	1 000	200	500	—	4 075
1947/48	300	400	—	2 500	1 500	75	500	—	5 275
1948/49	—	—	—	1 500	1 000	25	—	350	2 875
1949/50	—	—	—	1 500	1 000	25	—	1 100	3 625
1950/51	—	—	—	2 200	1 200	—	—	1 000	4 400
1951/52	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 260	4 160
1952/53	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 200	4 100
1953/54	—	—	—	1 800	1 200	—	—	1 700	4 700
1954/55	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 700	4 600
1956/57	—	—	—	2 500	1 500	—	—	2 100	6 100
1955/56	—	—	—	2 800	1 600	—	—	2 300	6 700

¹ Av de angivna summorna har Kungl. Maj:t i vissa fall spärrat delbelopp, som i allmänhet ställts till förfogande under senare budgetår.

² T. o. m. budgetåret 1938/39 extra reservationsanslag, därefter förslagsanslag med maximerad dispositionsrätt.

³ Därav 100 000 på tilläggsstat för särskilda vägar i samband med stormfällningen.

IV. Föreningar och organisationer

Inom skogsbruket verkar ett stort antal föreningar och organisationer. För några av de viktigaste inom skilda skogliga verksamhetsområden lämnas här nedan en översikt. Samma systematisering i ordningsföljden som i föregående årsböcker har bibehållits; sålunda behandlas först ideella föreningar, därefter föreningar för skoglig växtförädling, ekonomiska intresseföreningar, arbetsmarknadens föreningar samt slutligen föreningar för skogsbrukets rationalisering.

Skogssällskapet, bildat i Göteborg 1912, är en ideell stiftelse utan egna ekonomiska syften, med uppgift att praktiskt verka för skogsproduktionens höjande och en förbättrad skogsvård. Sällskapet söker intressera primärkommuner och landsting m.fl. för att förvärva kalmarker och vanvårdade skogsmarker; Sällskapet mobiliserar ekonomiska resurser för deras restaurering. Genom att medverka vid skogarnas skötsel och ekonomiska förvaltning vill Sällskapet jämväl skapa goda föredömen i bygderna. Även stiftelser, sambruksföreningar m.fl. och, i vissa fall, sådana enskilda skogsägare, som inte har möjlighet att själva förvalta sina skogar, kan erhålla Sällskapets bistånd.

Under 1956 tog Sällskapet — i regel som vederbörande ägares verkställighetsorgan — befattning med 446 st olika förvaltningsenheter omfattande sammanlagt 195 000 ha. Sällskapets personal bestod av ett 100-tal personer, därav 12 med högskoleutbildning.

Svenska skogsvårdsföreningens syfte är att verka för skogsvårdens främjande, främst genom anordnande av möten, överläggningar och exkursioner samt utgivande av

publikationer. Föreningen ägnar också sin uppmärksamhet åt naturskydd, landskapsvård samt jaktvård. Förutom tidskrifterna »Skogen» (ca 10 000 prenumeranter) och »Svenska Skogsvårdsföreningens Tidskrift» (drygt 2 000 prenumeranter) utges från föreningens förlag diverse upplysningskrifter, en skogskalender m.m.

Stiftelsen Skogsveckans uppgift är att under benämningen »Skogsveckan» organisera möten med sammanslutningar, vilkas verksamhet berör skogsbruk och skogsindustrier, för att underlätta såväl deltagandet i dessa möten som personliga sammanträffanden och överläggningar mellan skogsnäringens företrädare.

Vid skogsveckan hålls allmänna sammanträden för behandling av för skogsnäringen betydelsefulla frågor. 55 organisationer är anslutna.

Norrlands skogsvårdsförbund, som stiftades 1883, har till syfte att främja god vård och skötsel av skogarna i Norrland och Dalarna. Förbundet verkar genom att anordna möten, exkursioner och föredrag samt genom utgivande av »Norrlands skogsvårdsförbunds tidskrift» (ca 600 sidor per år, ca 3 000 prenumeranter). Förbundet har från eget förlag utgivit diverse skogliga handböcker såsom »Praktisk skogshandbok», »Kort handledning i skogshushållning», »Den nordsvenska skogsmarken» och »Handledning i plantskoleskötsel». Dessutom utges nu en serie populära upplysningskrifter.

Västra Sveriges skogsvårdsförbund, som bildades 1895, avsåg ursprungligen att sammanföra skogligt intresserade personer till diskussion och meningsutbyte samt att verka för skogsodling inom de vidsträck-

ta kalmarksområden, som av ålder funnits inom Västsverige. Sedermera utvidgades förbundets program i det att man under 1940-talet började arbeta även för åstadkommande av bättre beståndsvård, främst ungskogsröjning.

Verksamheten bedrivs huvudsakligen inom Älvsborgs, Göteborgs och Bohus samt Hallands län. Förbundet söker intressera skogsägarna att bilda skogsvårdsföreningar eller skapa jordbruksområden i avsikt att få till stånd intensivare skogsvård och understödjer även genom lämnande av bidrag bildande av sådana sammanslutningar. Dessutom anordnas diskussionsmöten och exkursioner.

Sveriges skogsägareförbundet utgör en sammanslutning av större enskilda skogsägare i landet, främst skogsbolagen men även i viss omfattning andra större enskilda skogsägare. Vissa skogsägande samfälligheter och stiftelser tillhör även förbundet. Dettas uppgift är att i ärenden av skogs-, jord- och skattepolitisk natur representera storskogsbrukets intressen inför statsmakterna och allmänheten. I detta syfte verkställer förbundet utredningar och avger yttranden till regering och riksdagsutskott, ämbetsverk och andra myndigheter i lagstiftnings- och övriga frågor, som berör skogsbruk, jordäganderätt, social jordlagstiftning, skogsbeskattning, skogligt transportväsende, skogsundervisning och skogsforskning m.m. Förbundet bedriver vidare upplysnings-, propaganda- och pressverksamhet inom dessa ämnesområden till hävdande av det större enskilda skogsbrukets intressen. Till medlemmarnas tjänst utövas även viss service- och informationsverksamhet. Förbundets medlemmar representerade

1956 en sammanlagd areal av ca 5,6 milj. ha produktiv skogsmark.

Sveriges häradsallmänningsförbund, i vilket samtliga 60 häradsallmänningar är medlemmar, har till syfte att åstadkomma samarbete mellan allmänningarna för att därigenom befrämja utvecklingen av deras skogsbruk efter sunda ekonomiska, administrativa och skogliga riktlinjer och därvid tillvarataga allmänningarnas berättigade intressen. Allmänningarnas totala areal uppgår till ca 95 000 ha produktiv skogsmark.

Svenska flottledsförbundet har till ändamål att utgöra ett samband mellan dem, som är teoretiskt eller praktiskt intresserade av flottning och närbesläktade spörsmål, samt att gagna flottningsväsendets utveckling i olika avseenden. Förbundet deltar med 6 delegater i det Nordiska flottningsrådet och samarbetar sålunda verksamt med flottningsorganisationer i Finland och Norge. Förbundet verkar bl. a. genom föreläsningar (2 dagar under varje skogsvecka), utredningar, studieresor och framställningar till myndigheter. Sedan 1912 utges en publikation, numera kallad Svenska flottledsförbundets årsbok (850 ex.), som innehåller årsmötesföredrag, exkursionsreferat, flottningstekniska artiklar samt matrikel över anslutna ledamöter (1956: 46 flottningsföreningar, 6 skogsindustrier samt närmare 350 personliga ledamöter).

Svenska jägareförbundet, som stiftades 1830, verkar för viltvård och jaktkultur och åtnjuter för sin verksamhet bidrag från jaktvårdsfonden. Under förbundet sorterar tjugofem länsjaktvårdsföreningar, till vilka under året omkring 1 850 lokalorganisationer varit anslutna. Antalet medlemmar var 68 000 aktiva och 107 000 passiva. För-

bundet bedriver numera en omfattande central verksamhet bl.a. genom kurser för jaktvårdare och blivande jaktvårdskonsulenter, genom fältbiologisk och veterinär forskning samt genom den av förbundet utgivna tidskriften »Svensk Jakt» (upplaga omkring 80 000 ex.).

Föreningen för växtförädling av skogsträd har till syfte att genom växtförädling söka uppdraga förbättrade kulturformer av i Sverige odlingsbara skogsträd. Verksamheten bedrivs vid tre förädlingsstationer: Ekebo i Källstorp (Skåne) med södra Sverige som arbetsområde, Brunnsberg (Värmland), dit förädlingen för mellersta Sverige är förlagd, och Sundmo i Inforsmo (Ängermanland), där raser för landets norra delar bearbetas. Föreningen utger en årsberättelse samt meddelanden och publikationer, vari redogörelser lämnas för förädlingsarbetets fortskridande. Föreningen genomför ett omfattande praktiskt-vetenskapligt forskningsarbete, vilket bekostas av dels medlemsavgifterna, dels anslag från fonder och skogsindustriella företag.

Sällskapet för praktisk skogsförädling är ett konsulterande organ med uppgift att vara sina medlemmar behjälpligt med skogliga reproduktionsfrågor. Det vill för det praktiska skogsbruket söka medverka i arbetet för en förenklad och säker fröförsörjning. Ett 25-tal fröplantager för produktion av tallfrö anlägges i Sällskapets regi, och av dessa har de första under året blivit färdigställda. Bland kortsiktiga undersökningar kan nämnas sådana rörande plantering, sådd- och omskolningsförsök i plantskolor samt planteringsmetodik. Till Sällskapet var 1956 anslutna tio skogsbölag, tre skogsvårds-

styrelser, en besparingsskog samt ett forskningsinstitut. Det utger »Meddelanden till Sällskapet för praktisk skogsförädling medlemmar» och söker genom kurser och demonstrationer medverka till upplysning rörande nya metoder och forskningsresultat.

Samarbetsnämnden för skoglig växtförädling och genetik är dels ett samarbetsorgan för vetenskapliga programdiskussioner på det skogsgenetiska området dels ett centralorgan för den skogliga fröplantageverksamheten. Under medverkan av de skogliga växtförädlingsinstitutionerna i Sverige anlägger Samarbetsnämnden 80 ha skogsfröplantager i egen regi, s. k. försöksplantager samtidigt som den biträder domänstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna med att för deras räkning anlägga ca 350 ha skogsfröplantager. Nämndens skogsfröplantager planeras och anlägges efter vetenskapliga grunder för lösande av en serie frågekomplex rörande anläggning, träd- och klonsammansättning, avståndsisolering, skötsel och fröproduktion. Samarbetsnämnden sorterar i administrativ synpunkt under skogsstyrelsen.

Skogsägareföreningarna, vilkas verksamhet från början var av rent ideell natur med huvudsyfte att verka för ökat intresse för skogsvård och därmed för ökad och förbättrad skogsproduktion, ombildades under 1930-talet till ekonomiska föreningar, varefter arbetsuppgifterna utökades med försäljnings- och virkesförädlingsverksamhet. Samtidigt bildades 1932 föreningarnas centralorgan, numera Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (SSR), med uppgift att främja medlemmarnas ekonomiska och övriga gemensamma angelägenheter bl.a. genom att föra deras talan inför statsmak-

terna, att verka för ett ökat intresse för skogsvårdsarbetet samt att upprätthålla förbindelse och samarbete med andra skogliga institutioner och sammanslutningar liksom med jordbrukets organisationer. Genom fusionsbildning inom sydöstra Sverige har antalet till Riksförbundet anslutna föreningar nedgått till 25. Medlemsantalet i skogsägareföreningarna var vid årets slut ca 125 000 med en skogsmarksareal av 6,4 milj. ha.

— Jämsides med merkantil och industriell verksamhet bedriver föreningarna en rådgivande och upplysande verksamhet av betydande omfattning. Sålunda informeras medlemmarna bl.a. om aktuella marknads- och avsättningsfrågor, om skogligt tekniska och ekonomiska spörsmål, om organisationsfrågor o.s.v. Föreningarna anordnar, dels i egen regi och dels i samarbete med skogsvårdsstyrelserna, s.k. skogs dagar med demonstrationer, föreläsningar och diskussioner samt tävlingar. Antalet sådana skogs dagar under 1956 var 307 med ett deltagarantal av ca 19 600. Dessutom har föreningarna under året anordnat bl.a. 92 kurser i redskapsvård, 65 kurser för utbildning av apterare, 6 kurser av annat slag, 297 föredrag med 13 600 åhörare i skogligt organisatoriska, tekniska och ekonomiska frågor. Skogsägareföreningarna har under året i stor utsträckning anlitats av medlemmarna för utförande och kontroll av avverkningar, dikessprängningar och vägbrytningar. De i skogsägareföreningarnas regi för medlemmarnas räkning anställda fasta arbetslagen har fortsatt och utvidgat sin verksamhet. Riksförbundets 1954 avgivna rekommendation om bildande av skogsbruksområden i föreningarnas regi har resulterat i att sju sådana skogsbruksområden eller bonde-skogsdistrikt bildades 1956.

Under året har skogsägareföreningarna innehaft och i egen regi eller som dotterföretag drivit 18 ramsågverk, 31 arisågverk, 31 cirkelsågverk, 9 snickerifabriker, 8 impregneringsverk, 20 brädgårdar, 13 vedgårdar, 2 pappersbruk, därav ett med massafabrik, 1 kartongtryckeri, 1 årfabrik och 1 mekanisk verkstad. Skånes skogsägareförening har 1956 börjat uppföra en fabrik i Broby för framställning av en halvskemisk massa. Vid föreningarnas och deras dotterföretags sågverksanläggningar har under året producerats inalles ca 100 000 stds, varav ca 57 000 stds ramsågat och ca 43 000 stds ari- och cirkelsågat virke, vartill kommer legosågning av ca 13 000 stds. Tillverkningen av pappersmassa, papp och papper har uppgått till sammanlagt 97 000 ton. Riksförbundet har för föreningarnas räkning under året exporterat props, massaved, stolpar, slipers och sågade varor till ett sammanlagt värde av omkring 40 milj. kr. Härtill kommer en ganska omfattande export av sågat virke direkt från vissa skogsägareföreningar. Riksförbundets och skogsägareföreningarnas totala omsättning utgjorde 1956 ca 570 milj. kronor.

Jordbrukarnas Föreningsblad, Riksförbundets officiella tidningsorgan, (uppl. ca 364 000 ex.) distribueras till samtliga medlemmar, som däri fortlöpande informeras om aktuella föreningsangelägenheter och skogliga spörsmål. Riksförbundets facktidsskrift »Skogsägaren» utkom med 12 nummer under året, med en upplaga av 30 000 ex.

Nordsvenska virkesföreningen, Hälsinglands virkesförening samt Västsvenska och Sydsvenska virkesföreningarna har till syfte att till-

varata sina respektive medlemmars gemensamma intressen i frågor rörande virkespolitik och virkesförsörjning. För detta ändamål föres bl. a. förhandlingar om virkespriser och dylikt med skogsägareföreningarna och deras riksförbund liksom med domänverket. Västsvenska virkesföreningen omhänderhar även flottningarna i Upperudsälvens flodsystem (Dalslands kanal). Inom de områden där skogsindustrierna icke sammanslutit sig i virkesföreningar — Värmland, Dalarna och Gästrikland — samarbetar de större industrierna med ungefär enahanda syftsmål. Praktiskt taget samtliga större skogsindustrier i riket är anslutna till virkesföreningar eller samverkar i virkesfrågor på sätt nyss sagts.

Föreningen Skogsarbeten utgör arbetsgivareorganisation för bolagsskogsbruket och flottningen i norra Sverige (fr.o.m. Olandsån och norrut). Medlemmar i föreningen är:

- A idkare av skogsbruk och rundvirkeshantering
- B idkare av flottning
- C » » flottläggning
- D » » virkesmätning.

Föreningen har en centralstyrelse med säte i Stockholm, och verksamhetsområdet är uppdelat på sju distrikt. Föreningens ändamål är att tillvarata medlemmarnas intressen i frågor, som avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare; den ingriper därmed i praktiskt taget alla arbetsmarknadsfrågor inom sitt verksamhetsområde, ehuru lönefrågorna kommer i främsta rummet. — Flertalet större skogsbolag inom verksamhetsområdet, samtliga flottningsföreningar utom en och samtliga virkesmätningföreningar är medlemmar i Föreningen Skogsarbeten. Föreningen samarbetar med domänverket

i Föreningen Skogsarbetens och kungl. domänstyrelsens arbetsstudieavdelning (SDA), varom mera nedan.

Svenska lantarbetsgivareföreningen (SLA) är en sammanslutning av arbetsgivare inom jordbruket och trädgårdsnäringen i hela landet samt skogsbruket i mellersta och södra Sverige. Föreningen tillvaratar medlemmarnas gemensamma intressen bl.a. genom att förhandla om kollektivavtal och yttra sig i lagstiftningsfrågor, verkställa utredningar och medverka till rationalisering.

Föreningen hade 1956 10 900 medlemmar representerande bl.a. 685 000 ha jord och 1 040 000 ha produktiv skogsmark.

En allmän sektion av föreningen innesluter bl.a. 110 sågverk.

I såväl skogliga avtalsfrågor som i Mellan- och sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA) samarbetar föreningen med bl.a. domänverket.

Föreningen utger Svenska Lantarbetsgivarnas Tidskrift.

Värmlands och västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening (Vevebe) är en sammanslutning av skogs-, flottnings- och virkesmätningarbetsgivare i Värmland jämte angränsande delar av Älvsborgs, Örebro och Kopparbergs län. Antalet medlemmar är 57, varav 44 skogsbolag, 12 flottningsföreningar och 1 virkesmätningförening.

Föreningen, vars kansli är beläget i Filipstad, har som sin huvuduppgift att för medlemmarnas räkning träffa kollektiva arbets- och löneavtal beträffande skogs-, flottnings-, virkesmätning- och därmed förknippade arbeten samt att stå medlemmarna till tjänst i frågor rörande avtalens tillämpning liksom också i andra frågor rörande förhål-

landet mellan arbetsgivare och arbets- tagare.

I syfte att åstadkomma ändamålsenliga betalningssystem för de olika arbetena äger ett fortlöpande samarbete rum med Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA).

Arbetsstagarparten representeras av:

1. till Landsorganisationen anslutna Svenska skogs- och flottningssamarbetareförbundet, som förhandlar om löner för huggare, körare, flottnings- och skiljningsarbetare m.fl. arbetsstagargrupper inom skogsbruket. Förbundet, vars medlemsantal vid årets slut var ca 37 000, har sitt säte i Gävle och omspannar med sin verksamhet hela riket.

2. Riksförbundet Landsbygdens folk (RLF), som är en bondeorganisation omfattande hela landet med ca 200 000 medlemmar och som förhandlar uteslutande om skogskörningsarbeten.

Virkesmätarna företräds av Sveriges virkesmätares riksförbund, som under året hade ca 3 000 medlemmar, varav ca 1 000 skogsförmän och 2 000 virkesmätare.

Föreningen Skogsarbetens och kungl. domänstyrelsens arbetsstudieavdelning (SDA) syftade ursprungligen främst till att fastställa grunder för ackordssättning av huggnings- och körningsarbetena. Under senare år har verksamheten alltmer kommit att inriktas på rationalisering av redskap, maskiner och arbetsmetoder m.m. för i första hand avverkningsarbetet. SDA är organiserat på tre forskande avdelningar, huggnings-, hästtransport- och motortransportavdelningarna. Under den senare sorterar en försöksstation i Lycksele för redskaps- och maskinprovningar, konstruktionsar-

beten o.d. Det undersökningsmaterial avdelningarna insamlar genom tids-, redskaps- och metodstudier, maskinprovningar m.m., bearbetas av en särskild bearbetningsavdelning, som även handhar en omfattande tim- och förtjänststatistik för avverkningsarbetet samt verkställer utredningar av olika slag. — På grund av de ökade kraven på förmedlings- och propagandaverksamhet har inrättats en förmedlingsavdelning, som genom skriftliga meddelanden, handböcker, broschyrer, film, föredrag, demonstrationer och en omfattande kursverksamhet m.m. förmedlar de viktigaste undersökningsresultaten till medlemsföretagen och bedriver propaganda för rationella redskap och arbetsmetoder. — Som ett organ för samarbetet mellan arbetsgivare och arbetstagare i arbetsstudie- och rationaliseringsfrågor upprättades 1948 en arbetsstudienämnd med representanter från arbetsstudieavdelningen samt från Svenska skogs- och flottningssamarbetareförbundet och Riksförbundet Landsbygdens folk. — Arbetsstudieavdelningens verksamhet under 1956 har bl.a. omfattat fortsatta studier av barkningsmaskiner, försök med kemisk barkning, försök med häst- och traktorlunning bl.a. på snöpackade vägar, prov med snögående fordon, byggnad av snögående traktor m.m. — Sekretariatet för Skogsbrukets skyddspropaganda har varit förlagt till SDA.

Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA) i Filipstad har som medlemmar ett antal större skogsbolag i Värmland med närliggande områden. Föreningen utför inom sitt verksamhetsfält i första hand arbetsstudier och undersökningar för rationalisering inom skogsbruket. — Verksamheten är organiserad på fyra avdel-

ningar, därav en för arbetsstudier, uppdelad på en huggnings- och en körningssektion. En teknisk avdelning har till uppgift att främja utvecklingen av ändamålsenliga redskap och bättre tekniska hjälpmedel. Den förfogar över en verkstad för dels experiment och konstruktion, dels redskapsservice. En särskild avdelning svarar för bearbetning av insamlad material och skilda slag av utredningar, bl.a. i samband med avtalsfrågor. De senare årens snabba utveckling av kursverksamhet och yrkesutbildning inom skogen har föranlett inrättande av en förmedlingsavdelning, som genom kurser, föreläsningar, demonstrationer och propaganda m.m. verkar för rationella redskap och arbetsmetoder och att undersökningars resultat kommer skogsbruket till del.

Under 1956 har arbetsstudieavdelningen bl.a. fortsatt tidigare påbörjade undersökningar av skogsodlingsarbeten och björkmassavedhuggning, utfört studier av barkning med transportabla barkningsmaskiner, vinschlunning i svår terräng, transport med traktor och häst, flistransport med lastbil, färgmärkning av vällagt virke samt buntning och mosläggning av flottgods. Tekniska avdelningen har provat olika redskap för häst och traktor, konstruerat lunningsvagnar och släpreden samt utfört prov med olika konstruktioner av slirskydd till traktor.

Föreningen har inventerat hovvårdsverksamheten inom länet och sökt medverka och stimulera till bildandet av nya föreningar.

Från årets kursverksamhet kan nämnas kurser i motorsågning, dikessprängning och bergborrning samt medverkan vid instruktörs- och ungdomskurser. Vidare har VSA biträtt vid organisation

av 14 skogsbetonade fortsättningsskolor och utbildat lärare till dessa.

Mellan- och sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA), som började sin verksamhet 1950, har till uppgift bl.a. att utföra undersökningar och arbetsstudier, som har samband med skogsbrukets avtalsfrågor, kartlägga och beskriva inom skogsbruket använda arbetsmetoder, redskap och organisationsformer, genom skriftliga och muntliga redogörelser samt i bild och film sprida kunskap om vunna resultat, verka för utbildning av i skogsbruket sysselsatta, utöva rådgivande verksamhet till tjänst för medlemsföretagen samt att samarbeta med andra på området verkande organisationer. För det organiserade samarbetet med arbetstagareorganisationerna finns en arbetsstudienämnd med representanter för medlemsföretagen samt Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet, Riksförbundet Landsbygdens folk och Svenska lantarbetareförbundet.

Under 1956 har undersökningar främst bedrivits av virkestransporter efter häst. Dessa studier har omfattat körning av timmer och massaved av barr och björk med olika redskap på barmark och snöföre. De studerade körningarna har varit av olika svårighetsgrad i syfte att skaffa underlag för en rättvis bedömning av arbetssvårigheten. Studier avsedda att belysa samordningen mellan huggnings- och körningsarbete har fortsatt under året.

I samarbete med industrifysiologiska avdelningen vid Gymnastiska centralinstitutet och avdelningen för arbetslära vid skogsforskningsinstitutet, har undersökningar utförts över körarens fysiska ansträngning och dennas variation med köravståndet. Tidsstudier av hugg-

Tablå utvisande de väsentligaste bestämmelserna för bidragsgivning

Anslag	Tillämpningsområde	Bidragsberättigade åtgärder
Statens skogsförbättringsanslag (kungörelse SFS nr 239/1948 med ändringar).	Skogar under skogsvårdslagen utom häradsallmänningar.	Återväxtåtgärder, skogsdikning och i stavaskog röjningsgallring.
Anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo (»skogsvägsanslaget» kungörelse SFS nr 530/1943 med ändringar).	Skogar under skogsvårdslagen.	Byggande av skogsväg och — med hänsyn till skogligen transporter betingad — förbättring av annan enskild väg. (Bidrag till flottleder och skogshärbärgen har blott undantagsvis kommit ifråga).
Anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. (»Norrländska skogsproduktionsanslaget» kungörelse SFS nr 599/1940 med ändringar).	Skogar i Norrland under skogsvårdslagen. Utanför Norrland har bidrag icke varit ifrågasatt, ehuru vissa skogar inom Kopparbergs län tillhör anslaget tillämpningsområde.	Samma åtgärder, som kan stödjas med bidrag från skogsförbättrings- och skogsvägsanslagen, samt — i lappmarkerna — betesanläggning och röjningsgallring i plant- och ungskog.
Prisutjämningsmedel till återuppbyggnad av skogsbeståndet (kungörelsen SFS nr 374/1949 med ändring).	Skogar under skogsvårdslagen utom häradsallmänningar.	Återväxtåtgärder.

- ¹ *Kategori A* Enskilda personer som äger fastighet eller fastigheter med ett sammanlagt värde av högst omkring 75 000 kr. Har ägaren väsentliga inkomster, som ej härflyter från hans fastighet, t. ex. av särskilt yrke, hänföres han dock till kat. B.
- Kategori B* Under kat. A nämnda undantag samt övriga enskilda personer.
- Kategori C* Juridiska personer såsom kommuner, bolag, allmänningar m. fl. utom vissa allmänningar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, vilka är särskilt nämnda i kungl. kungörelse 287/1947, och som skall hänföras till kat. A.
- Undantagsbestämmelser* I fråga om återväxtåtgärder inom skyddsskogsområde hänföres alla markägare till kat. A.

från de särskilda skogsvårdsanslagen 1956

Vissa bestämmelser om bidrags- givning	Vanligen tillämplad procentsats	Särskilda bestämmelser om bi- dragsprocent m. m.
Bidrag utgår huvudsakligen för så- dana åtgärder, som en markägare kan åläggas utföra mot uppenbarli- gen otillfredsställande skogstill- stånd (skogsvårdslagen § 17).	<p><i>Skogsdikning:</i> Kat. A 40 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %²</p> <p><i>Övriga åtgärder:</i> Kat. A 50 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %²</p> <p><i>Större skogsväg</i> (stamväg): 50 %</p> <p><i>Mindre skogsväg:</i> Kat. A 40 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %²</p>	<p>Bidragsförhöjning kan förekomma t. ex. vid arbetslöshet. Maximipro- cent är 60.</p> <p>Högre bidragsprocent än 50 för stamväg och 40 för annan skogsväg kan beviljas endast efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall. Maximiprocent är 75.</p>
S. k. skogsvårdsområde bildas. Det- ta avgränsas med hänsyn till möj- ligheterna att åstadkomma betes- fred. Markägarna förbinder sig att utföra alla i en skogsvårdsplan för området angivna åtgärder inom en begränsad tid (i regel 10 år).	<p><i>Lappmarkerna och svårförnygrade skogar i Jämtlands län:</i> Kat. A 80 %¹ Kat. B 60 % Kat. C 60 %</p> <p>(De angivna procentsatserna gäller dock ej för väganläggning, vilken åtgärd i ringa omfattning under- stöts med bidrag från detta an- slag.)</p> <p><i>Området i övrigt:</i> <i>Skogsdikning:</i> Kat. A 50 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %</p> <p><i>Övriga åtgärder:</i> De procentsatser, som för motsva- rande åtgärder angivits härövan under skogsförbättrings- och skogs- väganslagen.</p>	<p>Bidragen till betesanläggning är maximerade på så sätt, att pro- centsatserna i regel tillämpas på en anläggningskostnad av högst 2 000 kr/ha.</p>
Bidrag utgår för återväxtåtgärder efter äldre avverkning, vilka om- fattas av sådan reproduktionsplikt, som av särskilda skäl icke ansetts kunna utkrävas (»formell repro- duktionsplikt»). Avverkningen, som utlöste reproduktionsplikt, skall ha varit utförd senast omkring år 1940.	<p>Kat. A 50 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %</p>	<p>För att bidrag av medlen överhu- vudtaget skall utgå, skall mark- ägaren ha utfört andra återväxtå- tgärder i »normal omfattning». Bi- dragsmedlen skall alltså åstadkom- ma en <i>utökad</i> verksamhet med återväxtåtgärder.</p>

² Bidrag beviljas markägare av kat. C huvudsakligen endast i sådana fall där denne ingår som delägare i företaget, vilket med hänsyn till övriga delägares insats bör stödjas.

ning av mycket klen och extra grov massaved har även bedrivits.

Det konstruktionsarbete, som föreningen sedan flera år utfört i syfte att rationalisera virkestransporterna i terräng, har ytterligare utbyggt. Bland i skrift redovisade arbeten kan nämnas föreningens meddelande nr 5 »Dragkraftsbehov vid virkestransport på barmark».

På uppdrag av medlemsföretagen har viss kursverksamhet bedrivits med inriktning på såväl arbetare som arbetsledare. För sistnämnda kategori har bl.a. en tre veckors fortbildningskurs i drivningsteknik genomförts. Föreningens personal har dessutom i mån av tid medverkat vid kurser och informationsdagar hos andra kursarrangörer inom verksamhetsområdet.

En sammanslutning av ovannämnda

arbetsstudieorganisationer, SDA, VSA och MSA, kallad Skogsarbetsstudieorganisationernas centralråd (SC), bildades 1951 med syfte bl.a. att — för undvikande av onödigt dubbelarbete — samordna medlemsorganisationernas arbetsuppgifter samt att verka för en planmässig delgivning av forskningsresultaten. SC har tagit initiativ till och genom de tre arbetsstudieorganisationerna varit representerad i den riksomfattande tävlingen »Bättre släpfordon åt hjultraktorn», som påbörjades i slutet av 1953 och avslutades under 1956 med en sammanfattande skriftlig redovisning.

Beträffande virkesmätningföreningarnas och flottningföreningarnas verksamhet hänvisas till årsbokens avsnitt om virkesmätning och flottning.

V. Anslag för skogsvårdande ändamål

Sedan länge har staten lämnat bidrag till utförande av vissa produktionsfrämjande åtgärder i skogsbruket. Bidragsverksamheten har varit särskilt omfattande under tider av arbetslöshet.

Ifrågavarande skogliga åtgärder är skogsodling, dikning, skogsvägbyggnad m.m. Skogsvårdslagen stadgar reproduktionsansvar efter avverkning, och för åtgärder, som omfattas av sådan plikt, utgår statsbidrag endast i undantagsfall. Bidragsgivningen till plantering och andra återväxtåtgärder är därför i huvudsak begränsad till marker, som ej omfattas av reproduktionsplikt efter avverkning, t.ex. tidigare åker- och betesmarker.

För budgetåret 1955/56 har av riksdagen anvisats under anslaget till väg- och flottledsbyggnader, norrländska skogsproduktionsanslaget samt statens

skogsförbättringsanslag sammanlagt 6,7 milj. kr. Dessutom har för återuppbyggnad av skogsbeståndet till skogsstyrelsens förfogande stått medel från diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter. De för berörda skogsvårdsanslag gällande bidragsbestämmelserna är sammanfattande i tabblån å sidorna 114—115.

Förutom de ovan nämnda anslagen finns vissa andra äldre anslag, under vilka medel icke anvisats under året. Tabell CD, sid. 106, utvisar de belopp, som av riksdagen anvisats under de olika anslagen alltsedan tillkomsten.

Utnyttjandet under budgetåret 1955/56 av de olika nu gällande anslagen framgår av tabell 42. Under budgetåret har från skogsvägsanslaget utdelats bidrag med 2,6 milj. kr, motsvarande i genomsnitt 46 % av den beräknade

kostnaden för ifrågavarande väganläggningar. Från skogsförbättringsanslaget utdelades 1,7 milj. kr, av prisutjämningsmedel 0,7 milj. kr och från norrländska skogsproduktionsanslaget 1,9 milj. kr. Inalles utdelades således bi-

dragsmedel för skogsvårdsåtgärder med 6,9 milj. kr d.v.s. 1,6 milj. mer än under budgetåret 1954/55. Av den totala bidragssumman har under 1955/56 den största delen, 65 %, utgått till de fem norrlandslänen.

H. INTERNATIONELL ÖVERSIKT

Av jordens landareal, 13 203 milj. ha, täcks närmare en tredjedel eller 3 840 milj. ha av skog. Geografiskt fördelar sig denna skogsmark på följande sätt (enligt FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics 1957, tabell 44):

	Milj. ha	%
Europa (utom USSR)	135	3,5
USSR	743	19,3
Nordamerika	656	17,1
Centralamerika	61	1,6
Sydamerika	829	21,6
Afrika	801	20,9
Asien (utom USSR)	529	13,8
Oceanien	86	2,2
Hela världen	3 840	100,0

En stor del av skogen är emellertid på grund av sin belägenhet icke tillgänglig för exploatering. Enligt FAO:s ovan nämnda årsbok 1957 är den procentuella andel skogsmark, som icke är tillgänglig för exploatering, följande:

Europa (utom USSR)	2
USSR	43
Nordamerika	52
Centralamerika	29
Sydamerika	65
Afrika	65
Asien (utom USSR)	39
Oceanien	77
Hela världen	52

Av ovanstående tablå framgår att vidsträckta skogar i Afrika och Sydamerika alltjämt ligger oåtkomliga för lönsam exploatering liksom också stora skogsarealer i Canada och Sovjetunionen.

I tabell 43 redovisas den för utnyttjande tillgängliga skogsmarksarealen i

vissa länder, där skogsbruket intar en framskjuten ställning. Sovjetunionen, USA, Canada och Brasilien är de länder, som inom sina gränser har de största för användning tillgängliga skogsmarksarealerna. Inom Europa intar Sverige och Finland i detta hänseende en särställning. I förhållande till totala landarealen har Finland, Japan, Colombia, Burma och Sverige de största skogsmarksarealerna, och sett i relation till folkmängden är Canada, Franska ekvatorialafrika, Colombia och Finland de skogrikaste.

Världens virkestillgångar och deras årliga virkestillväxt undersöktes 1953 inom FAO. Kortfattade redogörelser över undersökningens resultat lämnades i årsböckerna för 1953 och 1954.

Avverkningarna i världen 1956 uppskattades enligt senaste uppgifter i FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics till 1 583 milj. m³f. ub. mot 1 465 milj. m³f. ub. 1955, vilket innebär en ökning med icke mindre än 8 %. Under senare år har den årliga avverkningsvolymen visat en fast uppåtgående tendens, vilket är ett tecken på den utveckling som äger rum överallt i världen beträffande industriella, bostads- och levnadsnivåförhållanden. Skogarna, som är naturtillgångar, vilka ständigt kan hållas produktiva, medverkar i alla länders ekonomiska utveckling med en allt större volym av alltmer varierande produkter. Avverkningen 1955 och 1956 i vissa mera betydande länder framgår av tabell 44. Sovjetunionen och USA samt även Canada intog dessa båda år

en särställning ifråga om avverkningskvantiteten. Tabellen visar även att Brasilien, ehuru uppgifter för 1956 saknas, lär ha mycket stora avverkningsar, särskilt av lövträd. Under de senaste åren har en kontinuerlig stegring ägt rum i andelen virke för industriellt bruk. Således gick 1956, enligt senaste uppgifter, till industrien 88,0 % av barrskogsvirket (f.å. 87,6 %) och 26,8 % av lövskogsvirket (f. å. 26,3 %).

Internationellt sett är emellertid avverkningsuppgifter av sekundär betydelse, då i allmänhet större delen av de avverkade kvantiteterna stannar inom respektive länders gränser. Som mätare på ländernas betydelse på världsmarknaden är därför uppgifter om handeln värdefullare. Totala exporten i världen av skogsprodukter evalverade till rundvirke minskade från 1955 års rekordnivå på 159 milj. m³f. ub. till 155 milj. m³f. ub. 1956. Exportminskningar rapporterades från de huvudsakliga exportområdena och exportökningar noterades endast i Afrika, Asien och Oceanien.

De största exportkvantiteterna kom under året från Nordamerika med 57 milj. m³f. ub. (till rundvirke evalverade skogsprodukter), medan största procentuella andelen exporterat virke för industriellt bruk av totala avverkningen dylikt virke redovisas för Afrika och Europa. Till skillnad från Europas intra-regionala handel är Afrikas handel inter-regional och därjämte föreligger den skillnaden, att Europas exportkvantiteter utgöres huvudsakligen av bearbetat virke medan Afrikas huvudsakligen utgöres av oarbetat sågtimmer. Genomsnittligt synes omkring 17 % av världens totalavverkning 1956 ha kommit i internationell handel, antingen i oarbetat eller bearbetat skick. Av ne-

danstående tablå framgår hur stor andel av den avverkade industriveden som exporteras i de olika världsdelarna.

Europa	39 %
USSR (1955)	3 »
Nordamerika	16 »
Centralamerika	17 »
Sydamerika	14 »
Afrika	40 »
Asien	8 »
Oceanien	3 »
Hela världen	17 »

Detaljuppgifter rörande vissa länders export och import av rundvirke lämnas i tabell 45. Länder sådana som USA, Japan och Västtyskland, vilka varje år redovisar avsevärda avverkade kvantiteter rundvirke, har likväl ett betydande årligt importöverskott av denna vara. USA importerar huvudsakligen massaved, Japan lövtimmer och Västtyskland massaved och props. Från Filippinerna exporterades 1956 liksom tidigare år betydande mängder lövtimmer. Propsexporten från alla de redovisade länderna, som ökade från 3,19 milj. m³f. ub. 1954 till 4,12 milj. m³f. ub. 1955, minskade något 1956 till 4,06 milj. m³f. ub. Storbritanniens propsimport ökade återigen 1956 efter tillbakagången 1953—1955, och Storbritannien blev detta år den störste propsimportören med 1,38 milj. m³f. ub. Västtyskland, som under åren 1953—1955 stadigt ökat sin propsimport och t. o. m. importerade mera än Storbritannien 1955, redovisade för 1956 en avsevärd minskning med 30 % av sin import från 1,59 milj. m³f. ub. 1955 till 1,10 milj. m³f. ub. 1956.

Världens totala tillverkning av sågade trävaror av barrvirke, utgörande ca 80 % av samtliga sågade trävaror, minskade med 1 % från 51,0 milj. stds 1955 till 50,5 milj. stds 1956. Detta var den första noterade produktionsminskningen på flera år. Den berodde åtminstone

delvis på ekonomiska åtgärder i syfte att bekämpa inflationstendenser, och ett av resultaten av dessa åtgärder var en avmattning i byggnadsverksamheten. Produktionsminskningen uppgick till ca 1 % i Europa och ca 5 % i Nordamerika. I Japan ökade emellertid produktionen under året med icke mindre än 20 %. Tillverkningen i de mera betydande producentländerna framgår av tabell 46. Viss försiktighet bör dock iakttagas vid jämförelser de olika länderna emellan; den redovisade svenska och finska produktionen omfattar t. ex. icke försäeningen vid mindre företag, och för ett flertal länder är uppgifterna om sågvirkesproduktionen sammanslagna med uppgifterna rörande lådämnesproduktionen eller produktionen av slipers. I detta sammanhang bör även nämnas att länder kan ändra redovisningssystem från det ena året till det andra. Jämförelser mellan skilda år är därför vanskliga. I fråga om sågat virke av såväl barr- som lövträd var USA:s produktion 1956, liksom tidigare, störst (15,2 milj. stds respektive 17,6 milj. m³). Därefter följde Sovjetunionen, vars produktion av sågat barrvirke närmar sig USA:s. I Sovjetunionen tillverkades sålunda 13,8 milj. stds barrvirke och 11,4 milj. m³ lövvirke. Största producent av lådämnen var Japan med 4,7 milj. m³, d. v. s. 51 % av världsproduktionen. Största plywoodproducent 1956 var USA med 5,8 milj. m³, d. v. s. 51 % av världsproduktionen, följt av Sovjetunionen med 1,1 milj. m³, Japan med 0,9 milj. m³, Canada med 0,8 milj. m³ och Västtyskland med 0,7 milj. m³. I tabell 46 redovisas för första gången produktionen av s. k. spånplattor (particle board). Statistiken häröver är ännu så länge, enligt FAO, ofullständig, men så mycket kan sägas, att denna produktion

är koncentrerad till Nordamerika och Europa (särskilt Västtyskland), vilka gemensamt svarar för mera än 90 % av världsproduktionen.

Under det senaste decenniet har trämassatillverkningens utveckling i världen överträffat de mest optimistiska förväntningar. Världsproduktionen uppnådde 1956 rekordvärdet 49,0 milj. ton, vilket innebär en ökning från föregående årets 45,9 milj. ton med nära 7 %. Den största procentuella ökningen under året i trämassatillverkningen redovisades av Japan med 15 %, Frankrike med 9 % och Italien med 8 %. Liksom de närmast föregående åren hade USA den största trämassaproduktionen med 20,1 milj. ton följt av Canada med 9,7 milj. ton och på tredje plats Sverige med 4,1 milj. ton, d. v. s. 41, 20 respektive 8 % av världsproduktionen (se tabell 46). Beträffande annan massa än trämassa produceras 1,0 milj. ton eller 45 % av denna i Europa (framför allt Nederländerna och Storbritannien). I enbart USA producerades emellertid ca 0,6 milj. ton av denna fibermassa.

Nedanstående tabell utvisar hur hela massatillverkningen fördelar sig procentuellt på olika slag av massa:

	Trämassa		Annan fibermassa
	Mekanisk	Kemisk	
Europa	34	59	7
Sovjetunionen	38	62	—
Nordamerika	30	68	2
Centralamerika	17	51	32
Sydamerika	44	35	21
Afrika	5	60	35
Asien	30	55	15
Oceanien	48	50	2
Hela världen	32	64	4

Världsproduktionen av mekanisk massa ökade under året med 6 % och kemisk massa även med 6 %, medan

produktionen av annan fibermassa minskade med 3 %. Av den kemiska trämassan som utgör huvudparten av all trämassa fortsätter dissolving-massa att öka i betydelse.

Nedgången i världsproduktionen av sågade trävaror återspeglade sig i en nedgång även i handeln med dessa varor. Exporten sjönk totalt från 35,7 milj. m³ 1955 till 32,3 milj. m³ 1956, d. v. s. med nära 10 %. Bland de största exportländerna redovisades nedgång för Canada, Sverige och Finland, för Österrike däremot ökade exporten något under året.

Största delen av världens handel med sågade trävaror utgöres av barrvirke, även om andelen lövvirke ökar år från år och 1956 uppgick till 10,3 % av totalexporten.

Tabell 47 utvisar att den främste exportören av sågade varor av barrträ 1956, liksom tidigare år, var Canada, vars andel (2,0 milj. stds) av världsexporten uppgick till 33 %. Sveriges export av samma varor detta år uppgick till 1,0 milj. stds, d. v. s. 16 % av världsexporten. Mest betydande importländer var 1956, liksom året förut, USA och Storbritannien, vilka gemensamt svarade för icke mindre än 48 % (f. å. 52 %) av världens totala import av sågade varor av barrträ (tabell 47). Bland exportörerna av sågat lövvirke märkes Canada med 320 000 m³, USA med 287 000 m³, Japan med 281 000 m³, Frankrike med 262 000 m³ och Jugosla-

vien med 213 000 m³. De största importörerna av sågat lövvirke var, liksom ifråga om sågat barrvirke, Storbritannien och USA. De svarade gemensamt för 38 % av världens totala import av detta virke. Världsexporten av plywood minskade 1956 med 4 %. De största exportörerna var detta år, liksom året förut Japan med 270 000 m³ och Finland med 229 000 m³. Dessa två länder svarade gemensamt för 52 % av världens totala export av plywood. USA och Storbritannien svarade gemensamt för 70 % av världens totala import av plywood.

Världens totala export av trämassa uppgick 1956 till 7,78 milj. ton, vilket innebar en ökning från föregående år med 3 %. De största exportländerna under året var Sverige med 2,5 milj. ton eller 33 % av världsexporten, Canada med 2,2 milj. ton eller 28 % av världsexporten och Finland med 1,3 milj. ton eller 17 % av totala världsexporten. Dessa tre länder jämte Norge och USA svarade för icke mindre än 93 % av den totala världsexporten 1956. Årets största importörer av trämassa var Storbritannien med 2,2 milj. ton och USA med 2,1 milj. ton. Dessa två länder svarade gemensamt för 57 % av den totala världsimporten av trämassa. Ovan nämnda siffror avslöjar ett bestämt mönster för massahandeln nämligen å ena sidan export från Canada till USA och å andra sidan export från Nordeuropa till Västeuropa.

I. SUMMARY

Forest Land and Forest Capital

According to the Swedish National Forest Survey, forest covers about 22.9 million hectares (ha), i.e. 56 % of Sweden's total land area. As is shown in table 1 there are 3.1 ha of forest land per head of population and 5.3 ha of forest land per ha of cultivated land.

The Swedish forests are administered or supervised mainly by two State Boards, the Royal Board of Crown Lands and Forests and the Royal Board of Private Forestry. Besides, other State authorities and diocesan boards administer small forest areas (tables 2 and 3). About one quarter of Sweden's forests is publicly owned, another quarter belongs to companies, and the remaining half belongs to other private owners, mainly farmers (table A). Publicly owned forests are mainly located to Northern Sweden. According to the agricultural census of 1951 more than 60 % of all forest units average less than 25 ha each, covering about 8 % of the total forest area (tables B and C). Nearly 35 % of all forest units average less than 10 ha each, the combined area of which amounts to only 2 % of the total forest area. In table D figures are given for the first time concerning the forest area of river basins in Northern Sweden. The only other tables where river basins appear are those relating to floating activity (tables 17—19 and 36). In table E is shown the age-class distribution, i.e. the proportion of the forest area occupied by trees of different ages. Furthermore comparative figures from three different national surveys are presented in this table. Some remarkable changes are easily noticed.

Table F shows the ideal production capacity of the soil (site quality) expressed in m³ per annum and ha by which is meant the average optimum of sustained yield provided the best possible management. The figures illustrate the very marked difference between northern and southern parts of Sweden due to climatic conditions.

Detailed figures concerning the growing stock in different counties are presented in table 4 »Growing stock incl. bark total and per ha, by species and size-groups, according to the second National Forest Survey», which has been transferred unchanged to this yearbook from the Statistical Yearbook of Forestry 1955 as well as table 5 »Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the second National Forest Survey». The third Survey, now in progress, has after four completed years yielded the preliminary results shown in tables G—J. According to the third Survey the growing stock in the country amounts to 2 100 million m³sk. in comparison to 1 900 million m³sk. in the second Forest Survey. The composition of the total growing stock in respect to species has not changed since the second Survey and it is made up to 44 % of spruce, 40 % of pine, and 16 % of broad-leaved species. The composition of the total growing stock in respect to size-groups shows the following figures; 31 % large-sized stock (25 cm DHB and more), 40 % medium-sized stock (15—24,9 cm DBH) and 29 % small-sized stock (less than 15 cm DBH).

The increase of the total growing stock is estimated to about 1 % per year since the second Forest Survey, but according to table H it is somewhat greater in the southern parts of the country than in the northern parts. It is also evident from the same table that the large-sized growing stock shows the greatest average increase among the size-groups, about 2 % per year. The average increase of the medium-sized stock amounts to 1 % per year, whereas the small-sized growing stock has remained almost constant since the second Forest Survey. A rather close connection is evident between the increase of the large-sized growing stock and the increase of the area of the oldest age-classes (more than 80 years) shown in table E on page 26. The average growing stock per ha of forest land has increased from 80 m³sk. per ha

according to the second National Forest Survey to 92 m³sk. per ha according to the third Forest Survey.

According to the figures (totals) available from the General Real Property Assessment 1957 performed for the purpose of property taxation, the total value of Swedish forests in 1957 was estimated at 10 475 million Sw. cr. or approximately 2 000 million U.S. \$. This means an increase from the previous year of 97.3 %. The partvalues show however different percentage increases. The value of the growing stock has been subject to an increase of 118 %, whereas the value of the forest land has increased only 12 %. In the Statistical Yearbook of Forestry 1954, final results from the General Real Property Assessment 1952 are published and in this yearbook table K shows increases or decreases from 1945 to 1952 of valuation factors in forest assessments.

The production of seed and seedlings is mainly undertaken by the local offices of the State Forest Service and of the County Forestry Boards (table L), but several big companies are also managing nurseries and possess equipment for seed production. The production of spruce seed, which in 1955 was the highest ever attained in the country was very low in 1956, when however, the production of pine seed was considerably higher than in 1955. During 1956 the number of seedlings used for artificial regeneration amounted to about 280 million, of which about 73 million seedlings were imported (see table M). Most imported seedlings came from Norway, Western Germany and Denmark. In recent years plant breeding has been greatly intensified; in 1956, the nurseries owned by the County Forestry Boards covered an area of 501 ha and those owned by the State Forest Service and the companies an area of 320 ha. Table 6 shows the extent of silvicultural measures carried out in 1956; they were, on the whole more comprehensive than in 1955. The silvicultural measures accounted for in table 6 involves some reduplications in cases where the same area is treated more than once by different methods, e.g. preparation by removal of waste from a clear cut area and then sowing. Planting and sowing per 1 000 ha forest land within forests belonging to different owner categories are computed in table N. The development of the regenera-

tion work etc. during the past fifteen years is accounted for in table O.

In spite of the rather wet weather during the summer of 1956 the number of forest fires and the area damaged were more extensive in 1956 than might be expected (tables 7, 8 and P). One explanation to this may be sought in consequences (dead trees and withered vegetation) from the preceding year, when the summer was exceptionally dry. In diagram 1 are shown the number of fires and the surplus respectively the deficit of precipitation during the years 1947 and 1955 (dry summers) and 1954 and 1956 (wet summers). Apart from a great number of fires whose causes are unknown (more than one third of the total number in 1955 and 1956, less in previous years), most fires in 1956 were caused by children; the greatest losses (in ha) were caused by other working fires than broadcast burning. In Sweden about 50 % of all forests (mainly farmers' forests) are insured against damage by fire. For forest fire protection a network of watch-towers has been established in all forest districts; in 1956 there were about 306 such towers throughout the country. During the year very little air supervision was performed in the country.

No damage by frost occurred in 1956 and only minor damage by snow in some counties. Storms caused rather heavy damages locally this year in the southernmost province of the country. Weather conditions in 1956 were on the whole favourable to artificial as well as natural regeneration in the whole country.

The damage caused by elk was insignificant in the southern parts of the country in 1956, whereas a slight increase of the damage has been noticeable during the last years in the northern and middle parts of the country. — On the island of Gotland wild rabbits are still a real menace to the work of forest regeneration.

Owing to previous damages by storm and drought rather extensive insect attacks occurred in conifer stands in the eastern parts of Sweden in 1956.

Injury from fungi was locally rather prominent in certain parts of the country.

Technical Activities.

A widespread network of transport roads

facilitates the supply of labour for forestry works. It makes possible a mechanization of the transport work which involves lower costs for hauling and silvicultural work. The most important type of forest roads is the private permanent motor road. In addition, there are non-permanent roads to be used only when the soil is either well dried-up or well frozen.

During the last ten to fifteen years the activity of forest road building has increased; thus the total length of permanent roads built in 1956 amounted to 2 700 km (table 9 and T) or 6 % more than the previous peak-year 1954. 39 % of these newly built forest roads refer to companies' forests, 28 % to other private forests, 18 % to crown forests and 15 % to other public forests. The Swedish Government grants certain sums for forest road building, 2.2 million Sw. cr. being allocated for the budget-year 1955/56 and 2.5 million Sw. cr. for the budget-year 1956/57.

Thanks to the Road Enumeration of the third National Forest Survey preliminary figures are available, which show the extent of the network of the roads in Sweden in 1956/57 (tables Q—S). According to an estimation by the third National Forest Survey the total length of the private permanent motor-roads in the country amounted to about 120 000 km. The length per ha forest land of private permanent motor-roads and of such public roads, to which timber can directly be transported from the forest for piling at roadside is calculated to about 3.5 metres in Northern Sweden and about 12.5 metres in Southern Sweden. The average hauling distances from stump to road is estimated for Northern Sweden to 1.3 km and for Southern Sweden to 0.4 km.

In Sweden there are still vast areas of less productive forest land that could be made highly productive by draining. In 1956 more drainage was undertaken than in the preceding years, and it can be estimated that about 17 600 ha of forest area were drained, 42 % of which related to companies' forests, 33 % to other private forests, 17 % to crown forests and 8 % to other public forests (table 10 and T).

In 1956 the total length of floatways was about 33 500 km (33 600 km in 1955). Except some routine repairs no construc-

tional work on floatable water-courses was carried out. On the contrary some ancillary floatways are given up every year.

Utilization of the Forest Capital.

One important task belonging to the County Forestry Boards is to assist forest owners (mainly farmers) in marking trees for felling. It is estimated that in general one fourth of the total annual cut is marked by the assistance of the County Forestry Boards.

According to estimates made within the Board of Private Forestry and reported in table 11, the total cut for the season 1955/56 amounted to 51.5 million m³ solid volume incl. bark i.e. 2.2 % more than during the preceding season. The figures in this table show a decline in the output of timber in 1955/56 by nearly 8 % and a rise of the output of pulp wood by about 15 %, as compared with the previous season. Specific information on annual fellings is available for public forests and companies' forests only (tables 12 and 13). In 1955/56 the total cut per ha of forest land was in average for all categories, 2.25 m³ (standing timber). However, in addition to the figures given in the above-mentioned tables other cutting figures are also available namely those based upon the stump enumeration of the National Forest Survey 1953—1957 and presented in table U.

Practically all roundwood for exports, i.e. mainly pitprops and pulp wood and also much of the wood for processing in Sweden, is measured by authorized timber measurers. Tables 14—16 give detailed information on the activities of the timber measuring associations.

In Northern Sweden most timber is floated, and floating is by law exclusively reserved for authorized floating associations. An account of their activities is presented in tables 17—19. The quantity floated in 1956 amounted to 11.7 million m³ solid volume excl. bark, i.e. about 2 % less than during 1955. Half of the timber quantity was floated on the five biggest rivers.

The quantity of roundwood transported by rail decreased by 10 % in 1956 as compared with 1955; as is shown in table 20 1.3 million tons or roughly 1.9 million m³ solid volume excl. bark were transpor-

ted in 1956, more than 80 % of which consisted of pulp wood or pitprops. Table 21 lists the various origins and destinations of roundwood transported within Sweden.

As in the previous yearbook table 22 shows for two months in 1955 the transport of roundwood by hired lorries over distances 100 km and more, and also the counties of origin and destination of the wood carried. For the year 1954, however more statistical information was available, following an investigation by a special committee »Skogsbrukets motortransportkommitté» into the transport of forest products by lorries. The results of this investigation are published in the Statistical Yearbook of Forestry 1954 and give a clear picture of the considerable extent to which lorries nowadays are used for transporting forest products.

Shipping is of less importance for transporting roundwood within the country. Table 23 shows the quantities of unprocessed wood unloaded in Swedish harbours and loading quays in 1956. A large proposition of these shipments is destined for islands with poor forest resources, e.g. the island of Öland.

Considerable quantities of timber are transported by sea-rafts to mills or factories on the coast. No figures referring to sea-raftering in its proper sense are available. The figures published by the Board of Trade show that roundwood amounting to 5.8 million m³ solid volume excl. bark was transported by sea-rafts but in these figures is included rafting within the river-mouths.

Most of the Swedish timber is consumed by mills or factories within the country. In 1956 the sawmills consumed about 14.2 million m³ solid volume excl. bark i.e. 10 % less than in 1955. Table 24 shows the consumption of roundwood by forest industries during the last five years 1952—1956. It should be noted, however, that the information in this table is limited to enterprises with five or more employees; consequently a great number of small sawmills are excluded from these statistics. The production of sawn and planed wood etc. and of boxboard is shown in table 25, which is likewise limited to enterprises above the size mentioned. It has, however, been possible to estimate in a

statistically satisfactory way the total production of sawn and planed wood etc. in small sawmills, and accordingly tables V and X give figures for the total production in the country of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use. Total production amounted to 1.6 million standards coniferous wood, in 1956, i.e. 10 % less than the production in 1955. According to table 24 about 162 000 m³ solid volume of timber were utilized by the Swedish veneer and plywood factories in 1956, i.e. 4.5 % more than in 1955. The 1956 plywood production of 47 000 tons was approximately equivalent to that of 1955. The production of veneer amounted to 10 000 tons i.e. a little less than in 1955.

The quantity of roundwood consumed in 1956 by the pulp mills amounted to 16.6 million m³ solid volume or 6 % more than in 1955. Accordingly the pulp production (table 26) reached its highest point in 1956 and the quantity produced amounted to 4.1 million tons dry weight or 5 % more than in 1955. 23 % of the total production in 1956 consisted of mechanical pulp (incl. fibre pulp), 42 % of sulphite pulp and 35 % of sulphate pulp. It is also interesting to note that bleached wood pulp has increased its percentage of the total production in the last ten years. — The production of wallboard as well reached its highest point in 1956 and the increase in the quantity produced was 5 % over 1955. 1955, however, exceeded 1954 with 16 %, and 1954 surpassed 1953 with no less than 35 %. The consumption of roundwood by the wallboard factories increased by 10 % during the year. In 1955 on the other hand this consumption had decreased by no less than 20 %. Saw mill waste is, however, now being used to an ever increasing extent in this processing. In 1956 chips amounting to 500 000 m³ solid volume and inferior edgings and stubs amounting to 430 000 m³ piled volume were consumed in the wallboard factories.

The use of wood for heating purposes has been constantly declining during the last years as a consequence of the increasing use of oil, coal and electricity. There seems, however, to be a fairly constant demand for fuel wood amounting to approximately 13 million m³ piled wood per annum 2—3 million m³ of which refers to industrial

waste. 13 million m³ piled wood equals 5.1—5.6 million m³ solid volume excl. bark.

In general a comparatively small proportion of Swedish roundwood is exported but the yearly variations may be rather important (see table 27). In 1956 exports of unprocessed wood amounted to about 1.3 million m³ solid volume excl. bark, i.e. approximately 3 % of the total cut. In 1956 as well as in 1955 most of the unprocessed wood exported consisted of pulp wood. During the year there was a decrease in the exports of all kinds of unprocessed wood, pitprops and pulp wood in particular. The exports of sawn or hewn wood have shown a very favourable trend since the war. Exports were on a high level — one good million stds — also in 1956 in spite of a slight decrease by 5 % as compared with 1955. The principal importing countries in 1956 were the German Federal Republic and Norway (table 29).

In spite of her own large resources Sweden imports a considerable quantity of unprocessed wood, particularly logs and pulp wood; these imports come exclusively from Finland and Norway (tables 28 and 29).

Pulp is Sweden's most important export product; in 1956 the exports amounted to 2.55 million tons (dry weight), the highest figure ever reached and exceeding with about 10 % that of 1955. During 1956 exports of wallboard amounted to 300 000 tons, i.e. an increase of about 15 % on the preceding year.

Very long ago, wood tar was a very remunerative export product for Swedish forestry, but nowadays it is an insignificant export product amounting to no more than 3 750 tons in 1956. It may be of interest to know that it has, however, found a new use in the production of synthetic rubber.

Timber Prices and Production Costs.

Every autumn standing timber in the Crown Forests is sold by auction by the State Forest Service. The prices obtained at these auctions (table Z) are considered to indicate the trend of the prices for standing timber for sale in the farmers' forests during the coming season. These prices of standing timber on private forests which are shown in table Y, have been obtained by means of a sample survey under-

taken with the aid of the County Forestry Boards. After the great variations in prices in 1951/52 the tendency towards a stabilizing on a relatively high level was rather obvious in 1953—1955. During the season 1955/56 prices dropped, however for wood sold on root as much as almost below the 1952/53 level. In table 30 are shown the net values of the wood (all kinds: wood sold on root, own fellings etc.) cut in the Crown Forests in 1947—1956.

The prices for the season 1955/56 referring to timber are shown in table 31, to pulp wood in table 32 and to fuel wood in table 33. It should be noted that in tables 31 and 32 the figures concerning Northern Sweden are not directly comparable with those for Southern Sweden, owing — among other things — to different units of measurement having been used. In order to illustrate the development of the prices of timber and pulp wood during the last six years these prices (timber and sulphite) are expressed as a series of Index figures (base year 1948 = 100) as follows:

	timber	pulp wood
Autumn 1950	177	168
» 1951	248	245
» 1952	199	142
» 1953	207	155
» 1954	218	173
» 1955	215	177

The costs of logging, floating etc. are also shown in tables 31—33. Owing to wide variations, the figures presented are, in several cases, estimated averages.

During 1956 the export prices of sawn goods decreased slightly as compared with 1955, and amounted to 1 194 Sw. cr. per std for pine (quality u/s, dimension 2½" × 7"), and to 1 050 Sw. cr. for spruce wood (u/s, 2½" × 7") (table Å). The decreases in these export prices in 1956 equals 2 % for pine and 3 % for spruce in comparison with 1955. Pulp prices, which on the whole increased — in 1954 and 1955, continued to increase also in 1956. However, the rise in prices was, as in 1954 and 1955 not particularly strong, nor did it affect uniformly the different kinds of pulp. Sulphite pulp was subject to no rise in prices, whereas prices of mechanical pulp increased by 12 %.

Labour Market Conditions.

In table A and diagram 2 comparisons are made between the wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood pulp and paper industry and the salaries of male clerical personnel in the whole industry during the period 1947—1956. According to the table and the diagram the rise in wages or salaries has been most favourable for workers in wood, pulp and paper industry, farm labourers and fellers and least favourable for the clerical personnel in the industry and for hauliers (horse and driver). The fellers' and hauliers' wages in various counties are shown in table 34; as these statistics, however, refer only to conditions in the Crown Forests, they are incomplete. It is worth remarking here that cutters and hauliers seldom work on every weekday in the month and never work all twelve months in the year.

Forestry is one of the most important branches of the Swedish commercial and industrial life. It has been estimated that forestry is responsible for one-tenth of the Swedish National Income and for almost half of the total value of Swedish exports. More than one-eighth of Sweden's male adult population is employed on forestry and the timber-industry. Formerly, forest work was more or less a subsidiary occupation but nowadays it has become more and more the principal occupation for the workers employed within forestry. The number of workers in all-the-year-round employment within forestry has increased considerably during recent years. It must be noted however, that cutting and hauling are the principal sources of income for a large number of people who are ranged under Agriculture in official statistics.

Current statistics on employment in forestry are still incomplete; table 35 shows the number of workers employed in the Crown Forests and in the greatest part of the companies' forests while table 36 shows the number of persons occupied in floating. Statistics on employment in farmers' forests based on sample surveys are to be expected from 1957 onwards. Statistics on the activity of the labour exchange service also give a good picture of the situation and of the variations within the labour market (table 37). The demand for labour seems

to have been on the whole the same in 1956 as in 1955. Full employment prevailed during the year and the seasonal levelling aimed at by large-scale forest owners continued satisfactorily.

The total number of working days lost in 1954 by accidents amounted to 346 000 or about 5 500 per 1 000 full-year workers, which means a 16 % increase in comparison with 1953 (tables 38, 39 and 6).

In order to bring down the number of accidents, continuous efforts are made by the Board of Labour Protection among others by means of improving tools and working methods.

Wild Animals and Hunting.

Sweden's most important game is elk. The number of elk shot in 1956 amounted to 27 760, 12 % more than in 1955 (table 40). The total number of elk shot in 1956 was equivalent to nearly one elk per 1 000 ha forest area. The hunting of other game of importance is all accounted for in table 41. The shooting of hazel-hen, capercaillie and blackgrouse was allowed in some parts of the country during certain periods of the year. The Government pays rewards for killing certain animals such as wolves, gluttons and seals.

Other Matters Relating to Forestry.

1. Administration.

Forestry and silviculture are administered in Sweden by two central boards, the Royal Board of Crown Lands and Forests and the Royal Board of Private Forestry.

The Royal Board of Crown Lands and Forests administers the Crown Forests and supervises certain other public forests. It is a commercial board, i.e. derives a revenue from selling timber, from leasing land to tenants etc. It has a large staff of foresters in the forests, which are divided into some hundred forest districts. The Board is responsible for the economic management and tending of all forests under its administration or supervision.

The Royal Board of Private Forestry is a supervisory institution. Its object is to study the status and development of private forestry and to suggest to the appropriate Ministry measures which

it considers feasible for the promotion of private forestry. In collaboration with the County Forestry Boards, in general one in each county, it exercises supervision over the observance of laws and regulations in the field of forestry. The County Forestry Boards — in addition to their supervisory activities — also give instruction and information on matters relating to forestry, provide forest owners with seed and plants, assist forest owners in the management of forests grant subsidies towards financing silvicultural measures etc.

II. The Forest Research Institute.

The Forest Research Institute has two main tasks. The first is to illustrate through scientific research how forest land should be managed under different conditions the second is to estimate continuously the quantity and the quality of the forest resources of the country. The research work is mainly based on observations in the field. For this purpose it has established several thousand experimental areas distributed throughout the country. In addition, it has three experimental parks at its disposal.

III. Forestry Education and Training.

Basic training in forestry is given in four-months preparatory courses in five schools established for this purpose. The number of pupils in 1956 was 198. This course is compulsory for all those who wish to enter one of the three types of schools for lower or higher forestry education.

There are seven Forest Ranger Schools, providing one-year courses. There were 123 pupils in 1956.

A Special State school gives a 15-months course for students who aim at forestry positions which are higher than those open to pupils with only forest ranger training. In 1956 18 students passed this course.

The highest standard of forestry education is provided at the Royal College of Forestry near Stockholm. The students usually graduate after 3½ years of studies. Lately it has also been possible to obtain a Doctor's Degree at this school. In 1956 31 students graduated.

In addition to these permanent schools,

numerous courses, varying in duration from a few days to two or three months are arranged by County Forestry Boards, associations and private companies. These courses aim at training of forest workers and forest owners in the techniques of forest work and elementary silviculture. In recent years forestry has been widely introduced as a special subject in the final class of the primary schools.

The extent of the professional training provided by County Forestry Boards, by the State Forest Service and by companies and organizations is shown in table AB. The training given by the County Forestry Boards takes place to a large extent in special Forestry Training Schools belonging to the respective boards. A list of these schools is given on page 105.

IV. Associations and Organizations.

A large number of associations and organizations are active in Swedish forestry. Among the associations aiming at promoting forestry and silviculture Svenska skogsvårdsföreningen (The Swedish Silvicultural Society) and Norrlands skogsvårdsförbund (The Silvicultural Society of Norrland) may be mentioned. The existing organizations for forest tree breeding are now combined in one organization, Samarbetetsnämnden för skoglig växtförädling och genetik (The Committee for Forest Genetics and Tree-breeding). — In each county there is a forest owners' association, mainly watching the economic interest of the smaller forest owners; they are very active commercially, operating saw mills, pulp mills, export schemes etc. These local forest owners' associations are united in Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (National Union of Forest Owners Associations) representing (in 1956) 6.4 million ha of forest land.

The parties on the labour market have several associations the largest being: Föreningen Skogsarbeten (The Association of Forest Work) and Svenska lantarbetsgivareföreningen (The Swedish Association of Employers in Agriculture) for the employers, and Svenska skogs- och flottningsskogsarbetareförbundet (The Swedish

Association of Workers in Forestry and Floating) for the workers.

There are three organizations for the rationalization of forestry, all aiming at greater efficiency and safety in working methods. These organizations are working in close collaboration.

V. State Subsidies for Silviculture.

In order to facilitate and promote silvicultural work the Government grants subsidies for certain types of operations. The amounts allocated in different years are shown in table CD. The use made of these funds which are actually in operation, during the budget-year 1955/56 is shown in table 42.

International Review.

Nearly one-third of the land area of the world, or 3 840 million ha is covered by forests. However, more than fifty per cent of this area is not accessible for exploitation. The geographical distribution of the forests of the world (accessible or inaccessible) is as follows:

Europe (excl. USSR)	135 million ha	3.5 %
USSR	743 » »	19.3 »
North America	656 » »	17.1 »
Central America	61 » »	1.6 »
South America	829 » »	21.6 »
Africa	801 » »	20.9 »
Asia (excl. USSR)	529 » »	13.8 »
Pacific area	86 » »	2.2 »
World	3 840 » »	100.0 »

In table 43 the area of accessible forests in various countries is shown. The largest areas, taken as a whole are to be found in the USSR, the USA, Brazil and Canada. In relation to the total land area Finland, Japan, Colombia, Burma and Sweden have the largest forests in the world, while in relation to population Canada, French Equatorial Africa, Colombia and Finland have the largest forests. — Figures relating to the total volume of the world's forest resources estimated by FAO in 1953 and to the annual increment have been given in the Statistical Yearbook of Forestry 1954. According to the FAO Yearbook of Forest Products Statistics the total fellings in the world in 1956 is estimated to 1 583 million m³ solid volume, excl. bark, i.e. 8 % more than in 1955.

Roundwood removals have shown a steady upward trend during the recent postwar period, reflecting the development that is taking place in all regions of the world in industries, housing and levels of living. North America maintains its preeminent position in volume of total removals with 416 million m³ solid volume. In second position is the USSR with 328 million m³. The annual cut of some principal countries during 1955 and 1956 is shown in table 44. A continuous increase is observable as regards the relative quantity of wood for industrial purposes; according to the latest estimates 88.0 % of all coniferous timber and 26.8 % of the timber from hardwoods were utilized by the industry in 1956. (The percentages for 1955 were 87.6 % and 26.3 % respectively).

As a gauge of the importance of different countries in the international market the tables 45 and 47 contain some information on world trade in wood and industrial production of processed goods.

According to the FAO Yearbook of Forest Products Statistics 1956 exports of wood products, expressed in roundwood equivalents, decreased from the 1955 record level of 159 million m³ solid volume excl. bark to 155 million m³. Reduced exports were reported in all main exporting regions, and increases were noted only in Africa, Asia and the Pacific area. The leading region in terms of total reported export volume was North America with 57 million m³ solid volume excl. bark.

About 17 % of total removals in 1956 entered into international trade either in rough or in converted form. The relative importance of international trade in the harvest of industrial wood in each region was as follows in 1956:

	Industrial wood exports as percentage of removals
Europe	39
USSR (1955)	3
North America	16
Central America	17
South America	14
Africa	40
Asia	8
Pacific area	3
World	17

Countries like the USA, Japan and Western Germany import considerable quantities of roundwood every year in spite of very extensive logging. Large amounts of broad-leaved wood were exported from the Philippines in 1956 as well as in the preceding years. The trade in pitprops, which increased by nearly 30 % to 4.12 million m³ solid volume excl. bark, decreased a little in 1956 to 4.06 million m³. Largest importer of pitprops in 1956 was the United Kingdom. (In 1955: Western Germany.)

The world's total production of sawn coniferous wood, 80 % of all sawn wood, decreased by 1 % from 51.0 million stds in 1955 to 50.5 million stds in 1956 (table 46) and output decreased by 1 % in Europe and 5 % in North America. This is the first recorded decline in sawn-wood production in several years and it is at least partly attributable to economic policies designed to combat inflationary tendencies — one of the results being a slow-down in building construction. Owing to discrepancies in the definitions and the units used, great caution should be exercised when comparing production in different countries. The figures for sawmill production in Sweden and Finland for instance, do not include the output of minor plants, and for several countries the figures relating to sawmill production include boxboard production etc. — Over the past decade the expansion of pulp production has exceeded the most optimistic predictions and in 1956 a world total of 49.0 million tons was reached, which exceeded the previous all-time record set in 1955 by 3.0 million tons. The largest percentage increases in pulp production were reported in Japan (15 %), France (9 %) and Italy (8 %). As in the preceding years the USA, Canada and Sweden were the leading countries in pulp production and responsible for 41 %, 20 % and 8 % respectively of the total production. In the following table is shown a breakdown of wood pulp production into the categories of mechanical and chemical wood pulp and other fibre pulp.

Reflecting the decline in world production, exports of sawn wood also declined, from 35.7 million m³ solid volume to 32.3 million m³ in 1956 i.e. about 10 %. Among

	Wood pulp		
	Mechanical	Chemical	Other fibre pulp
Europe	34	59	7
USSR	38	62	—
North America	30	68	2
Central America	17	51	32
South America	44	35	21
Africa	5	60	35
Asia	30	55	15
Pacific area	48	50	2
World	32	64	4

the largest exporters, Canada, Sweden and Finland all showed some reduction in shipments. The bulk of world sawn wood trade is in coniferous species, and the largest exporter in 1956 as well as in the preceding years was Canada with 2.0 million stds or 33 % of world exports, followed by Sweden with 1.0 million stds or 16 % of world exports. The principal importing countries of coniferous sawn wood were the USA and the U.K. (table 47), together responsible for 48 % (52 % in 1955) of world's imports of coniferous sawn wood. The share of broad-leaved species in world sawn wood trade is increasing and comprised 10.3 % of world exports in 1956. The chief exporters of broad-leaved sawn wood during the year were Canada, the USA, Japan, France and Yugoslavia, and principal importers of broad-leaved sawn wood were the U.K. and the USA, together responsible for 38 % of the world's imports of broad-leaved sawn wood.

World exports of plywood decreased by 4 % during the year and the leading exporters were Japan and Finland. — Exports of pulp in 1956 totalled 7.78 million tons, i.e. an increase of 3 % from the 1955 level. The leading exporting countries continue to be Sweden with 33 % of total world exports, Canada with 28 % and Finland with 17 %. These three countries together with the USA and Norway were responsible for no less than 93 % of total world exports. The U.K. was the largest importer of pulp (29 % of total world imports), closely followed by the United States (28 %).

J. KÄLLFÖRTECKNING

I ett flertal fall har de ur de här nedan angivna källorna hämtade uppgifterna underkastats särskild bearbetning för Skogsstatistisk årsbok, utan att detta särskilt omnämnts i förteckningen.

Tab. A—C. SOS 1956, Jordbruksräkningen 1951.

Tab. D—J. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 och 1953—1956.

Tab. K. PM utarbetad av de sakkunniga vid 1952 års allmänna fastighets-taxering.

Tab. L. SOS, Domänverket 1952—1956; Skogsvårdsstyrelsernas berättelser 1952/53—1956/57. (Tab. 5.)

Tab. M. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. N. Huvudtabellerna 2, 3 och 6 i Skogsstatistisk årsbok.

Tab. O. SOS, Domänverket 1942—1950; SOS, Det enskilda skogsbruket 1942—1950 samt Skogsstatistisk årsbok 1951—1956, huvudtabellerna 3 och 6.

Tab. P. Statens brandinspektion: Meddelanden 1957:13.

Tab. Q—S. Riksskogstaxeringens väg-inventering 1956/57.

Tab. T. Skogsstatistisk årsbok, huvudtabellerna 3, 9 och 10.

Tab. U. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringen 1953—1957.

Tab. V—X. Kommersiella meddelanden 1957, nr 6.

Tab. Y. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. Z. Sammanställd inom skogsstyrelsen på grundval av uppgifter från SOS, Domänverket 1952—1956.

Tab. Å. Kommersiella meddelanden samt Månadsstatistik över handeln 1956.

Tab. Ä. SOS, Löner 1955, del II, tabell F och P, SOS Löner 1956, del I, tabell A och SOS Löner, del II, tab. 21.

Tab. Ö. SOS, Olycksfall i arbete år 1954 (primärmaterial).

Tab. AB och CD. Primärmaterial inom skogsstyrelsen.

Tab. 1. SOS, Domänverket 1956 (tab. 20), Statistisk årsbok för Sverige 1957 (tab. 4, 10 och 64) samt SOS Jordbruksräkningen 1951.

Tab. 2. SOS, Domänverket 1956 (tab. 17 A, 17 B och 20) samt till skogsstyrelsen från olika myndigheter insända uppgifter.

Tab. 3. Riksskogstaxeringen 1938—1952 samt till skogsstyrelsen från skogsvårdsstyrelserna, Skogssällskapet och Sveriges skogsägareförbund insända uppgifter.

Tab. 4 och 5. Sammanställda inom statens skogsforskningsinstitut.

Tab. 6, 9 och 10. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Skogssällskapet, Sveriges skogsägareförbund samt skogsvårdsstyrelserna (i den mån åtgärderna kommit till sådan styrelses kännedom).

Tab. 7 och 8. Statens brandinspektion: Meddelanden 1957:13.

Tab. 11. Beräkningar utförda inom skogsstyrelsen.

Tab. 12 och 13. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Sveriges häradssällmanningsförbund, Sveriges skogsägareförbund, sockenallmänningarnas förvaltningar, städernas skogsförvaltningar m. fl.

Tab. 14—16. Uppgifter från virkesmätningföreningarna.

Tab. 17—19. Kommersiella meddelanden

den 1957, nr 11. Primärmaterial: från flottningföreningarna till skogsstyrelsen insända årsrapporter.

Tab. 20 och 21. SOS, Sveriges järnvägar 1956 (delvis primärmaterial).

Tab. 22. Uppgifter från primärmaterial inom statens biltrafiknämnd.

Tab. 23. SOS, Sjöfart, berättelse för 1956 (primäruppgifter).

Tab. 24—26. SOS, Industri, berättelser för åren 1952—1956 (delvis ur primärmaterial).

Tab. 27—29. SOS, Handel, berättelser för åren 1952—1956.

Tab. 30. SOS, Domänverket 1947—1956 (tab. 2).

Tab. 31—33. Ur primärmaterial insamlat av skogsstyrelsen.

Tab. 34. SOS, Löner 1955, del II tab. Q. (Tab. Q är sammanställd på basis av löneuppgifter från domänverkets revir.)

Tab. 35. Arbetsmarknadsstyrelsens berättelse angående verksamheten 1956

(tab. 5) samt primäruppgifter från arbetsmarknadsstyrelsen.

Tab. 36. Kommersiella meddelanden 1957, nr 11.

Tab. 37. Opublicerade uppgifter, sammanställda inom arbetsmarknadsstyrelsen.

Tab. 38 och 39. SOS, Olycksfall i arbete 1954 och 1953 (primärmaterial).

Tab. 40. SOS, Domänverket 1956 (tab. 15).

Tab. 41. Svenska jägareförbundets redogörelse för jaktåren 1951/52—1956/57 samt SOS, Domänverket 1956 (tab. 16).

Tab. 42. Sammanställd inom skogsstyrelsen.

Tab. 43. Statistisk årsbok för Sverige 1957 (tab. 444) samt Yearbook of Forest Products Statistics by FAO, 1957 (tab. 44).

Tab. 44—47. Yearbook of Forest Products Statistics by FAO, 1957.

TABELLER

Tabell 1. Rikets areal vid 1956 års slut fördelad på skogsmark, inägor, impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis

Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1956.

Forest area per inhabitant and per ha cultivated land. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp ¹ County	Areal (km ²)					Skogs- mark i % av total areal ³	Areal skogs- mark (ha) <i>Forest area</i>	
	Skogs- mark <i>Forest land</i>	Inägor ² <i>Other produc- tive land</i>	Impedi- ment och övrig mark <i>Unpro- ductive and other land</i>	Vatten ³ <i>Water</i>	Summa ³ <i>Total</i>	<i>Forest area in % of total area</i>	per inv. per in- habitant	per ha inägo- mark <i>per ha cultivat- ed land</i>
Nb	40 519	1 062	57 328	6 966	105 875	38,3	16,0	38,2
Vb	32 269	1 424	21 703	3 745	59 141	54,6	13,5	22,7
Jtl	26 777	912	19 820	4 040	51 549	51,9	18,6	29,4
Vnr	19 149	1 415	3 558	1 581	25 703	74,5	6,6	13,5
Gvl	14 131	1 330	2 720	1 518	19 699	71,7	4,8	10,6
Kpb	20 265	1 492	6 594	2 013	30 364	66,7	7,2	13,6
Vrm	12 777	2 199	2 629	1 811	19 416	65,8	4,4	5,8
Ör	5 335	1 664	1 270	738	9 007	59,2	2,1	3,2
Vstm	3 755	1 755	937	325	6 772	55,5	1,7	2,1
Ups	2 703	1 646	904	145	5 398	50,1	1,7	1,6
Sth ⁴	5 803	1 653	2 182	313	7 951	47,8	0,3	2,3
Sdm	3 228	1 956	1 066	573	6 823	47,3	1,5	1,7
Ög	5 374	3 061	1 623	1 022	11 080	48,5	1,5	1,8
Skb	3 412	3 543	1 116	379	8 450	40,4	1,4	1,0
Äbg	6 492	2 468	2 749	1 054	12 763	50,9	1,8	2,6
Jkp	6 555	1 882	2 152	899	11 488	57,1	2,3	3,5
Krb	5 853	1 337	1 787	936	9 913	59,0	3,7	4,4
Klm	6 818	2 242	2 038	524	11 622	58,7	2,9	3,0
Gtl	1 392	1 006	742	33	3 173	43,9	2,5	1,4
Gbg	1 625	1 107	2 224	188	5 144	31,6	0,3	1,5
Hl	2 081	1 564	1 109	176	4 930	42,2	1,2	1,3
Bl	1 766	701	442	130	3 039	58,1	1,2	2,5
Krs	2 564	2 675	917	263	6 419	39,9	1,0	1,0
Mlm	648	3 618	486	112	4 864	13,3	0,1	0,2
I	72 788	2 486	79 031	10 711	165 016	44,1	14,8	29,3
II	45 926	2 327	23 378	5 621	77 252	59,4	10,6	19,7
III	34 396	2 822	9 314	3 531	50 063	68,7	6,0	12,2
IV	66 105	25 406	20 453	8 719	120 683	54,8	1,6	2,6
V	10 076	10 671	5 920	902	27 569	36,5	0,6	0,9
Riket <i>Entire country</i>	229 291	43 712	138 096	29 484	440 583	52,0	3,1	5,3
1955	229 291	43 712	138 111	29 490	440 604	52,0	3,1	5,3

¹ Betr. länsgrupperna, se förkortningar å sid. 15.

² Aker och äng (enl. 1951 års jordbruksräkning).

³ Exklusive sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmarén, vilkas sammanlagda areal uppgår till 9 078 km².

⁴ Inklusive Stockholms stad.

⁵ Exklusive otaxerade områden om sammanlagt 542 km², omfattande »Stor-Stockholm», Bo och Järfälla kommuner samt Utö skjutfält. Dessa områden ingår under »Impediment och övrig mark».

Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika Forest land administered by different State authorities and by diocesan boards

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län och länsgrupp County	Domänverket State Forest Service											
	Kronoskogar		a) Bergverks- skogar b) Renbetes- fjäll		Krono- allmänningar		Allmänna inrättningar samt natio- nalparker		Ecklesiastika skogar		Summa Total	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	122 092	9 504	—	—	45	17	² 91	² 133	5	3	22 233	9 657
Vb	¹ 10 456	3 734	—	—	20	55	1	2	—	—	10 477	3 791
Jtl	¹ 1 376	415	b I 257	b I 364	2	—	5	1	—	—	2 640	1 780
Vnr	1 349	275	—	—	—	—	1	—	—	—	1 350	275
Gvl	869	204	a 3	—	—	—	—	—	—	—	872	204
Kpb	² 7 700	1 071	a 18	a 3	—	—	³ 10	² 1	—	—	2 728	1 075
Vrm	269	62	a 12	a 4	—	—	30	3	—	—	311	69
Ör	779	193	a 30	a 4	—	—	1	—	—	—	810	197
Vstm	450	110	—	—	—	—	1	—	1	—	452	110
Ups	70	8	a 14	a 2	—	—	1	—	—	—	85	10
Sth	208	57	—	—	—	—	² 1	—	—	—	209	57
Sdm	209	50	—	—	11	6	3	1	2	1	225	57
Ög	405	75	—	—	—	—	6	—	—	—	411	76
Skb	373	82	—	—	1	—	—	—	—	—	374	82
Äbg	261	102	—	—	10	2	2	—	—	—	273	104
Jkp	296	73	—	—	1	—	2	1	—	—	299	74
Krb	300	68	—	—	—	—	—	—	4	1	304	69
Klm	573	95	—	—	—	—	² 1	—	—	—	574	95
Gtl	80	22	—	—	—	—	² 4	—	—	—	84	22
Gbg	86	85	—	—	—	—	3	3	—	—	89	88
HI	108	41	—	—	—	—	2	1	—	—	110	42
Bl	44	3	—	—	—	—	—	—	—	—	44	3
Krs	168	22	—	—	—	—	6	2	—	—	174	24
Mlm	39	3	—	—	—	—	² 1	—	—	—	40	3
I	32 548	13 238	—	—	65	—	92	—	5	—	32 710	13 448
II	2 725	690	1 257	—	2	—	6	—	—	—	3 990	2 055
III	3 569	1 275	21	—	—	—	10	—	—	—	3 600	1 279
IV	4 193	975	56	—	23	—	48	—	7	—	4 327	1 000
V	525	176	—	—	—	—	16	—	—	—	541	182
Riket	⁴ 43 560	16 354	1 334	1 377	90	80	172	148	12	5	45 168	17 964
Entire country												
1955	43 495	16 332	1 334	1 377	90	80	172	148	12	4	45 103	17 946

¹ Här ingår vissa områden som vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda (sammanlagt ca 2 900 km²).

² Nationalparker.

³ Därav 9 km² nationalparker.

⁴ Därav f. n. avskilda från skogsbruk 6 566 km² ovanför skogsodlingsgränsen.

statliga myndigheter vid 1956 års slut. Länsvis

at the end of 1956. By counties.

Måttenhet: km²
Unit of measurement: km²

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Stiftsnämnder Diocesan Board		Annan statlig myndighet Other State Authority									
Summa Total		Fortifikations- förvaltningen		Vattenfalls- styrelsen		Lantbruks- styrelsen		Sjöfartsstyrelsen		Summa Total	
Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
143	123	99	23	1	—	109	47	5	5	214	75
145	57	8	2	3	—	129	27	2	1	142	30
373	139	18	12	4	1	67	32	—	—	89	45
237	41	5	5	4	1	70	13	—	—	79	19
197	28	6	3	—	—	17	2	—	—	23	5
191	47	4	—	—	—	24	2	—	—	28	2
262	54	7	1	—	—	16	2	—	—	23	3
62	10	58	20	1	—	6	—	—	—	65	20
83	17	1	—	1	—	5	1	—	—	7	1
71	13	11	3	—	—	3	—	—	—	14	3
80	16	64	33	—	—	5	—	—	—	69	33
53	10	18	4	—	—	8	1	—	—	26	5
92	13	9	2	—	—	17	3	—	—	26	5
106	19	19	3	—	—	6	1	—	—	25	4
136	33	10	5	2	1	21	6	—	—	33	12
172	56	33	4	—	—	16	2	—	—	49	6
165	49	6	3	—	—	7	4	—	—	13	7
109	14	2	—	—	—	12	1	—	—	14	1
56	13	22	10	—	—	5	3	—	—	27	13
31	26	7	4	—	—	5	2	—	—	12	6
43	13	2	2	—	—	7	2	—	—	9	4
19	2	2	—	—	—	14	1	—	—	16	1
52	7	28	17	—	—	5	1	—	—	33	18
14	1	6	—	—	—	—	—	—	—	6	—
288	180	107	25	4	—	238	74	7	6	356	105
610	180	23	17	8	2	137	45	—	—	168	64
388	75	10	3	—	—	41	4	—	—	51	7
1 393	304	238	78	4	1	122	21	—	—	364	100
215	62	67	33	—	—	36	9	—	—	103	42
2 894	801	445	156	16	3	574	153	7	6	1 042	318
2 889	795	420	123	35	13	538	184	7	6	1 000	326

Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelses tillsyn och i hela
Forest land under the supervision of regional forestry authorities

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp <i>County</i>	Skogar tillhörande <i>Forests owned by</i>									
	Landsting, skogsvårdsst. m. fl. <i>Counties etc.</i>		Häradsallm. och allmänningssk. i Norrl. o. Dalarna <i>Common forests</i>		Städer <i>Towns</i>		Övriga primär- kommuner <i>Other communities</i>		Allm. inrätt- ningar <i>Public institu- tions</i>	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	29	14	2 143	1 039	54	16	30	8	—	—
Vb	36	24	1 023	307	23	2	97	35	—	—
Jtl	25	134	—	—	6	1	145	48	7	6
Vnr	20	3	—	—	37	7	115	17	—	—
Gvl	15	2	366	103	95	18	63	12	—	—
Kpb	10	1	1 585	726	19	1	302	75	15	2
Vrm	12	1	—	—	32	7	108	11	—	—
Ör	5	—	105	20	27	2	49	4	22	4
Vstm	6	1	114	20	53	10	4	—	134	29
Ups	8	1	170	32	9	—	7	1	122	12
Sth	13	3	27	4	186	40	30	7	56	8
Sdm	9	1	197	52	31	11	21	2	—	—
Ög	4	—	258	48	14	3	25	3	16	3
Skb	15	2	66	14	21	2	7	1	28	2
Äbg	20	2	17	6	35	9	39	9	7	2
Jkp	16	4	13	1	30	3	50	10	3	1
Krb	27	13	—	—	14	1	68	10	1	—
Klm	28	1	3	—	41	4	59	7	9	5
Gtl	17	5	—	—	2	—	2	—	—	—
Gbg	14	12	—	—	35	25	20	6	1	—
Hl	41	23	—	—	5	1	24	9	1	—
Bl	3	1	—	—	18	4	21	2	—	—
Krs	8	1	—	—	4	1	19	2	2	—
Mlm	32	2	—	—	16	—	—	—	—	—
I	65	38	3 166	1 346	77	18	127	43	—	—
II	45	137	—	—	43	8	260	65	7	6
III	25	3	1 951	829	114	19	365	87	15	2
IV	163	29	970	197	493	92	467	65	398	66
V	115	44	—	—	80	31	86	19	4	—
Riket	413	251	6 087	2 372	807	168	1 305	279	424	74
<i>Entire country</i>										
1955	407	251	6 082	2 376	806	169	1 261	267	406	72

1 Delvis beräknade siffror.

2 Of which protective forests and forests on poor soil.

3 Skyddsskogar.

4 Därav svårföryngrade skogar 1 208 km².

riket vid 1956 års slut. Länsvis

at the end of 1956. By counties.

Måttenhet: km²
Unit of measurement:

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
				Summa <i>Total</i>			därav svår- föryngrade skogar och skydds- skogar ²	Samtliga skogar (tab. 2 och 3) <i>All forests</i>		
Aktiebolag <i>Companies</i>		Övriga enskilda <i>Other private owners</i>								
Prod. sk.	Imp. ¹	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Summa	Summa	Prod. sk.	Imp.	Summa
3 930	1 965	11 743	8 591	17 929	11 633	29 562	3 912	40 519	21 488	62 007
7 356	2 869	12 970	4 167	21 505	7 404	28 909	5 516	32 269	11 282	43 551
11 622	4 765	11 870	2 170	23 675	7 124	30 799	5 870	26 777	9 088	35 865
8 573	1 715	8 738	1 129	17 483	2 871	20 354	—	19 149	3 206	22 355
5 854	1 112	6 646	694	13 039	1 941	14 980	—	14 131	2 178	16 309
6 420	1 541	8 967	1 680	17 318	4 026	21 344	423	20 265	5 150	25 415
4 695	939	7 334	962	12 181	1 920	14 101	—	12 777	2 046	14 823
1 559	224	2 631	296	4 398	550	4 948	—	5 335	777	6 112
915	159	1 987	238	3 213	457	3 670	—	3 755	585	4 340
935	114	1 282	98	2 533	258	2 891	—	2 703	284	2 987
364	56	2 769	945	3 445	1 063	4 508	—	3 803	1 169	4 972
240	49	2 424	347	2 922	462	3 384	—	3 228	534	3 762
733	109	3 795	625	4 845	791	5 646	—	5 374	885	6 259
230	46	2 540	288	2 907	355	3 262	—	3 412	460	3 872
368	114	5 564	1 436	6 050	1 578	7 628	—	6 492	1 727	8 219
325	185	5 598	1 079	6 035	1 283	7 318	—	6 555	1 419	7 974
706	205	4 555	901	5 371	1 130	6 501	—	5 853	1 255	7 108
411	82	5 570	960	6 121	1 059	7 180	³ 77	6 818	1 169	7 987
36	47	1 168	376	1 225	428	1 653	⁴ 1 226	1 392	476	1 868
28	17	1 395	1 549	1 493	1 609	3 102	—	1 625	1 729	3 354
66	24	1 782	621	1 919	678	2 597	³ 70	2 081	737	2 818
76	8	1 569	169	1 687	184	1 871	³ 120	1 766	190	1 956
66	20	2 206	369	2 305	393	2 698	³ 127	2 564	442	3 006
6	3	534	59	588	64	652	³ 59	648	68	716
11 286	4 834	24 713	12 758	39 434	19 037	58 471	9 428	72 788	32 770	105 558
20 195	6 480	20 608	3 299	41 158	9 995	51 153	5 870	45 926	12 294	58 220
12 274	2 653	15 613	2 374	30 357	5 967	36 324	423	34 396	7 328	41 724
11 481	2 282	46 049	8 175	60 021	10 905	70 927	³ 77	66 105	12 310	78 415
278	119	8 654	3 143	9 217	3 356	12 573	⁴ 1 602	10 076	3 642	13 718
55 514	16 368	115 637	29 749	180 187	49 261	229 448	17 400	229 291	68 344	297 635
55 514	16 368	115 823	29 774	180 299	49 277	229 576	17 400	229 291	68 344	297 635

Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser (enligt riksskogstaxeringen 1938—1952) Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis

Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Tax.-år Year of survey	Trädslag ¹ Species	Virkesförråd i diameterklass (cm på bark) Growing stock by size-groups							
			I milj. m ³ sk.				Per ha skogsmark m ³ sk.			
			Mindre än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samtliga Total	Mindre än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samtliga Total
Nb	1941	tall	23,9	45,3	35,3	104,4	5,9	11,2	8,7	25,8
		gran	22,6	25,4	14,5	62,5	5,6	6,2	3,6	15,4
		björk	23,6	9,2	1,3	34,2	5,9	2,3	0,3	8,5
		övriga s:a	2,2 72,3	1,2 81,1	0,4 51,6	3,8 205,0	0,5 17,9	0,3 20,0	0,1 12,7	0,9 50,6
Vb	1939 —41	tall	17,1	35,3	26,2	78,6	5,3	10,9	8,1	24,3
		gran	32,5	36,4	20,1	89,0	10,1	11,3	6,2	27,6
		björk	20,1	10,1	1,7	31,8	6,2	3,1	0,5	9,8
		övriga s:a	1,5 71,1	1,3 83,0	0,6 48,6	3,4 202,7	0,5 22,1	0,4 25,7	0,2 15,0	1,1 62,8
Jtl	1939 —40	tall	17,5	23,8	13,3	54,6	6,5	8,9	5,0	20,4
		gran	35,6	38,2	16,1	89,9	13,3	14,3	6,0	33,6
		björk	13,2	7,4	1,5	22,1	4,9	2,8	0,5	8,2
		övriga s:a	1,7 68,1	1,0 70,5	0,8 31,6	3,5 170,1	0,6 25,3	0,4 26,4	0,3 11,8	1,3 63,5
Därav Härjedalen ²	1940	tall	7,8	8,9	4,9	21,6	11,7	13,3	7,4	32,4
		gran	4,4	5,0	2,5	11,9	6,6	7,5	3,7	17,8
		björk	2,3	0,9	0,1	3,3	3,4	1,4	0,1	4,9
		övriga s:a	0,3 14,7	0,1 14,9	0,0 7,5	0,4 37,1	0,5 22,2	0,1 22,3	0,0 11,2	0,6 55,7
Vnr	1938	tall	9,0	17,1	12,1	38,2	4,7	9,0	6,3	20,0
		gran	34,4	33,9	11,6	79,9	17,9	17,7	6,1	41,7
		björk	9,3	6,5	1,9	17,7	4,8	3,4	1,0	9,2
		övriga s:a	3,3 55,9	1,8 59,4	1,1 26,8	6,3 142,1	1,7 29,1	1,0 31,1	0,6 14,0	3,3 74,2
Gvl	1942	tall	12,3	23,8	22,0	58,1	8,7	16,8	15,6	41,1
		gran	26,0	28,1	11,9	66,0	18,4	19,9	8,4	46,7
		björk	7,2	4,9	1,5	13,6	5,1	3,5	1,0	9,6
		övriga s:a	2,2 47,7	0,9 57,7	0,5 35,8	3,6 141,2	1,6 33,8	0,7 40,9	0,3 25,3	2,6 100,0
Kpb ³	1943 —44	tall	19,8	38,8	29,5	88,1	9,7	19,2	14,6	43,5
		gran	29,2	32,8	12,6	74,7	14,5	16,1	6,2	36,8
		björk	7,3	3,7	0,9	11,9	3,7	1,8	0,4	5,9
		övriga s:a	1,3 57,7	0,4 75,6	0,1 43,2	1,8 176,5	0,6 28,5	0,2 37,3	0,1 21,3	0,9 87,1
Vrm	1950	tall	7,9	19,6	15,9	43,3	6,1	15,4	12,4	33,9
		gran	22,8	36,8	19,4	79,0	17,9	28,8	15,2	61,9
		björk	5,9	4,7	1,4	12,0	4,7	3,6	1,1	9,4
		övriga s:a	1,5 38,1	0,8 61,8	0,4 37,1	2,7 137,1	1,2 29,9	0,6 48,4	0,3 29,0	2,1 107,3
Ör ⁴	1951	tall	3,7	11,1	12,8	27,6	7,1	21,2	24,3	52,6
		gran	8,8	13,6	6,7	29,1	16,8	25,9	12,8	55,5
		björk	3,1	2,6	0,8	6,5	5,8	5,0	1,6	12,4
		övriga s:a	0,9 16,4	0,6 28,0	0,3 20,7	1,8 65,0	1,6 31,3	1,2 53,3	0,7 39,4	3,5 124,0

Tab. 4. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vstm	1950 —52	tall	3,5	8,7	8,9	21,1	9,3	23,1	23,8	56,2
		gran	5,9	9,9	5,1	20,8	15,6	26,2	13,7	55,5
		björk	2,1	2,0	0,6	4,7	5,6	5,4	1,4	12,4
		övriga	0,6	0,5	0,1	1,2	1,6	1,3	0,3	3,2
		s:a	12,0	21,0	14,7	47,8	32,1	56,0	39,2	127,3
Ups	1950 —52	tall	2,3	4,8	6,8	13,9	8,4	17,8	25,2	51,4
		gran	3,4	6,2	4,5	14,1	12,5	23,0	16,7	52,2
		björk	1,8	1,5	0,4	3,7	6,7	5,4	1,6	13,7
		övriga	0,5	0,3	0,2	1,1	2,0	1,3	0,8	4,1
		s:a	8,0	12,8	12,0	32,8	29,6	47,5	44,3	121,4
Sth ⁵	1950 —52	tall	2,0	5,3	8,4	15,7	5,2	13,9	22,1	41,2
		gran	4,0	7,7	5,4	17,1	10,6	20,3	14,2	45,1
		björk	2,2	1,5	0,5	4,2	5,7	3,9	1,3	10,9
		övriga	1,1	0,7	0,6	2,3	2,7	1,8	1,6	6,1
		s:a	9,2	15,2	14,9	39,3	24,2	39,9	39,2	103,3
Sdm	1950 —52	tall	2,2	5,4	10,4	17,9	6,9	16,6	32,1	55,6
		gran	3,3	5,8	5,6	14,7	10,2	17,9	17,4	45,5
		björk	1,6	1,3	0,8	3,6	4,8	3,9	2,6	11,3
		övriga	0,6	0,4	0,5	1,6	1,9	1,4	1,7	5,0
		s:a	7,7	12,9	17,3	37,9	23,8	39,8	53,8	117,4
Ög	1952	tall	3,4	9,6	18,0	31,1	6,4	17,9	33,6	57,9
		gran	5,0	9,9	10,6	25,6	9,3	18,5	19,8	47,6
		björk	2,1	2,2	1,2	5,5	3,8	4,2	2,2	10,2
		övriga	1,1	0,9	0,9	2,9	2,1	1,6	1,7	5,4
		s:a	11,6	22,7	30,8	65,1	21,6	42,2	57,3	121,1
Skb	1950 —51	tall	2,3	6,4	10,2	18,9	6,6	18,7	29,8	55,1
		gran	3,2	6,2	5,7	15,1	9,2	18,2	16,7	44,1
		björk	2,2	1,8	1,0	5,0	6,5	5,3	2,7	14,5
		övriga	0,7	0,7	0,6	2,0	2,1	2,1	1,6	5,8
		s:a	8,3	15,2	17,4	40,9	24,4	44,3	50,8	119,5
Äbg	1949	tall	3,2	8,8	10,5	22,5	5,0	13,6	16,1	34,7
		gran	7,7	15,5	12,9	36,1	11,9	24,0	19,8	55,7
		björk	3,3	2,6	1,0	6,9	5,1	3,9	1,6	10,6
		övriga	1,0	0,9	0,5	2,4	1,5	1,4	0,8	3,7
		s:a	15,2	27,8	24,9	67,8	23,5	42,9	38,3	104,7
Jkp	1947	tall	3,5	9,1	12,6	25,2	5,4	13,9	19,2	38,5
		gran	7,5	14,1	10,2	31,8	11,6	21,5	15,4	48,5
		björk	2,9	2,4	0,9	6,2	4,4	3,6	1,4	9,4
		övriga	0,6	0,6	0,5	1,7	1,0	0,9	0,7	2,6
		s:a	14,6	26,1	24,1	64,9	22,4	39,9	36,7	99,0
Krb	1946 —47	tall	3,2	8,5	9,4	21,0	5,4	14,5	16,1	36,0
		gran	6,2	11,4	8,3	25,9	10,5	19,6	14,2	44,3
		björk	2,7	2,1	0,7	5,5	4,6	3,6	1,2	9,4
		övriga	0,7	0,6	0,6	1,9	1,2	1,1	1,0	3,3
		s:a	12,7	22,7	19,0	54,4	21,7	38,8	32,5	93,0
Klm	1947	tall	3,9	12,0	17,0	33,0	5,8	17,5	25,0	48,3
		gran	5,8	10,0	7,4	23,2	8,4	14,7	10,9	34,0
		björk	2,8	2,8	1,3	6,9	4,1	4,2	1,9	10,2
		övriga	1,5	1,4	1,5	4,3	2,2	2,1	2,1	6,4
		s:a	14,0	26,3	27,2	67,4	20,5	38,5	39,9	98,9
Gtl ⁶	1952	tall	1,1	3,0	3,7	7,7	7,8	21,9	26,9	56,6
		gran	0,6	1,0	0,6	2,2	4,4	7,8	4,5	15,9
		björk	0,1	0,1	0,1	0,2	0,8	0,7	0,3	1,8
		övriga	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,4	0,9
		s:a	1,8	4,1	4,4	10,3	13,3	29,8	32,1	75,2
Gbg	1949	tall	0,8	1,8	1,4	4,1	5,2	11,0	8,9	25,1
		gran	1,6	3,0	2,3	6,9	9,5	18,4	14,3	42,2
		björk	0,9	0,7	0,3	1,9	5,4	4,2	1,7	11,3
		övriga	0,5	0,4	0,2	1,1	3,3	2,3	1,4	7,0
		s:a	3,8	5,9	4,3	14,0	23,4	35,9	26,3	85,6

Tab. 4. (forts.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
HI	1946	tall	1,2	2,2	2,4	5,7	5,7	10,4	11,3	27,4	
		gran	1,5	2,5	2,2	6,2	7,4	11,8	10,5	29,7	
		björk	0,9	0,9	0,5	2,3	4,3	4,3	2,3	10,9	
		övriga s:a	0,7 4,3	0,9 6,4	0,9 5,9	2,5 16,6	3,4 20,8	4,2 30,7	4,3 28,4	11,9 79,9	
BI	1945	tall	0,4	1,0	1,5	2,9	2,1	5,8	8,8	16,7	
		gran	1,4	2,5	2,3	6,2	8,2	14,0	13,1	35,3	
		björk	0,9	1,0	0,3	2,1	5,3	5,4	1,4	12,1	
		övriga s:a	0,8 3,6	0,9 5,3	0,9 5,0	2,6 13,9	4,7 20,3	4,9 30,1	5,0 28,3	14,6 78,7	
Krs	1945	tall	0,8	2,3	3,2	6,3	3,0	9,1	12,2	24,3	
		gran	1,8	2,6	2,6	7,1	7,1	10,1	10,3	27,5	
		björk	1,4	1,2	0,5	3,1	5,4	4,8	1,7	11,9	
		övriga s:a	1,7 5,6	2,2 8,4	2,6 8,9	6,4 22,9	6,4 21,9	8,5 32,5	10,1 34,3	25,0 88,7	
Mlm	1945	tall	0,1	0,2	0,2	0,5	1,8	2,6	2,7	7,1	
		gran	0,6	1,0	1,1	2,7	8,7	16,2	17,2	42,1	
		björk	0,1	0,2	0,1	0,5	2,3	2,8	2,4	7,5	
		övriga s:a	0,4 1,3	0,8 2,2	2,2 3,6	3,5 7,1	7,1 19,9	13,2 34,8	35,4 57,7	55,7 112,4	
I	1939 —41	tall	40,9	80,5	61,5	183,0	5,6	11,1	8,4	25,1	
		gran	55,0	61,8	34,6	151,5	7,6	8,5	4,7	20,8	
		björk	43,7	19,3	3,0	66,0	6,0	2,7	0,4	9,1	
		övriga s:a	3,7 143,4	2,5 164,1	1,1 100,2	7,2 407,7	0,5 19,7	0,3 22,6	0,2 13,7	1,0 56,0	
II	1938 —40	tall	26,5	40,9	25,4	92,9	5,8	8,9	5,5	20,2	
		gran	69,9	72,1	27,7	169,8	15,2	15,8	6,0	37,0	
		björk	22,5	13,9	3,4	39,8	4,9	3,0	0,8	8,7	
		övriga s:a	5,1 124,0	2,9 129,9	1,8 58,4	9,8 312,2	1,1 27,0	0,6 28,3	0,4 12,7	2,1 68,0	
III	1942 —44	tall	32,2	62,5	51,5	146,2	9,4	18,2	14,9	42,5	
		gran	55,2	60,9	24,5	140,6	16,0	17,7	7,1	40,8	
		björk	14,5	8,6	2,3	25,4	4,2	2,5	0,7	7,4	
		övriga s:a	3,5 105,4	1,3 133,4	0,6 78,9	5,5 317,7	1,0 30,6	0,4 38,8	0,2 22,9	1,6 92,3	
IV	1946 —52	tall	41,1	109,3	140,8	291,2	6,2	16,6	21,3	44,1	
		gran	83,5	147,3	101,8	332,6	12,6	22,3	15,5	50,4	
		björk	32,7	27,4	10,5	70,6	5,0	4,1	1,6	10,7	
		övriga s:a	10,7 168,0	8,5 292,4	6,8 260,0	26,0 720,4	1,6 25,4	1,3 44,3	1,0 39,4	3,9 109,1	
V	1945 —52	tall	4,4	10,5	12,4	27,2	4,3	10,4	12,3	27,0	
		gran	7,5	12,6	11,1	31,2	7,5	12,5	11,1	31,1	
		björk	4,3	4,0	1,7	10,0	4,3	4,0	1,7	10,0	
		övriga s:a	4,2 20,4	5,1 32,2	6,9 32,1	16,3 84,7	4,3 20,4	5,1 32,0	6,8 31,9	16,2 84,3	
Riket Entire country	1938 —52	tall	145,0	303,8	291,6	740,4	6,3	13,3	12,7	32,3	
		gran	271,2	354,7	199,8	825,7	11,8	15,5	8,7	36,0	
		björk	117,7	73,2	20,9	211,9	5,2	3,2	0,9	9,3	
		övriga s:a	27,2 561,2	20,3 751,9	17,2 529,6	64,7 1 842,7	1,2 24,5	0,8 32,8	0,8 23,1	2,8 80,4	

1 Tall — pine, gran — spruce, björk — birch, övriga — other, s:a — total.

2 Inkl. socknarna Ytterhogdal och Ängersjö i Hälsingland.

3 Avseende länet efter gränsregleringen den 1 jan. 1950.

4 Exkl. skjutfält.

5 Exkl. Utö skjutfält samt otaxerade områden omkring Stockholms stad.

6 Exkl. Gotska Sandön.

Tabell 5. Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark) enligt riksskogstaxeringen 1938—1952

Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the National Forest Survey

Anm.: För Norrlands-länen och Kopparbergs län är siffrorna för totala tillväxten (med bark) justerade till att avse tillväxten vid medelklimat; för övriga län är siffrorna ojusterade.

1	2	3	4	5
Län County	Tillväxt hos träd, som vid taxeringstillfället var minst 10 cm i brh (ub.) ¹ Samtliga ägoslag <i>All ground</i>		Total tillväxt (pb.) <i>Total increment (incl. bark)</i> Skogsmark inkl. hagmark <i>Forests only</i>	
	Tall <i>Pine</i>	Gran <i>Spruce</i>	Samtliga trädslag <i>All species</i>	
	milj. m ³ ub.	milj. m ³ ub.	milj. m ³ sk.	m ³ sk. per ha
Nb	1,90	0,81	4,9	1,2
Vb	1,46	1,63	5,2	1,6
Jtl	1,03	1,90	4,7	1,8
därav Härjedalen ²	0,40	0,23	0,9	1,4
Vur	0,76	1,81	4,5	2,3
Gvl	1,42	1,81	5,1	3,6
Kph ²	1,98	1,92	5,8	2,8
Vrm	1,17	2,45	5,3	4,2
Ör ²	0,76	0,89	2,6	4,9
Vstm	0,59	0,62	1,6	4,4
Ups	0,33	0,36	1,1	4,2
Sth ²	0,38	0,51	1,5	3,9
Sdm	0,46	0,49	1,5	4,5
Ög	0,78	0,88	2,5	4,6
Skb	0,55	0,56	1,7	5,1
Äbg	0,64	1,25	2,8	4,4
Jkp	0,70	1,15	2,8	4,2
Krb	0,60	0,99	2,5	4,2
Klm	0,93	0,92	2,9	4,3
Gtl ²	0,17	0,05	0,3	2,3
Gbg	0,15	0,26	0,7	4,1
Hl	0,21	0,29	0,9	4,3
Bl	0,09	0,25	0,7	3,7
Krs	0,18	0,29	1,0	4,0
Mlm	0,01	0,11	0,3	5,0
I	3,36	2,44	10,1	1,4
II	1,79	3,71	9,2	2,3
III	3,40	3,73	10,9	3,4
IV	7,89	11,07	28,8	4,4
V	0,81	1,25	3,9	3,9
Hela riket	17,25	22,20	62,9	2,7
<i>Entire country</i>				

¹ Increment of trees having, at the time of assessment, at least 10 cm DBH.

² Se noterna 2—6 till tab. 4

Tabell 6. Arealer, som övergått med skogsvårdsåtgärder 1956, fördelade aktiebolagsskogar² = III och övriga enskilda skogar³ = IV). Länsvis

Silvicultural measures taken in 1956, by forest-owner groups (Crown forests = I, other

Ann.: Uppgifterna i denna tabell är hämtade från olika källor (se källförteckning s. 131) med delvis förelser de olika ägargrupperna emellan. Se även texten s. 38.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Hyggesrensning <i>Removal of waste from a cut area</i>					Markberedning (inkl. hyggesbränning) <i>Scarification (incl. broadcast burning)</i>				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Nb	369,0	39,5	70,2	117,2	595,8	103,8	6,2	15,7	11,4	137,1
Vb	124,3	4,6	101,9	119,1	349,9	41,1	1,5	72,8	17,1	132,5
Jtl	8,1	4,5	95,0	26,5	134,1	4,6	0,3	29,8	4,4	39,2
Vnr	6,0	5,0	90,1	55,6	156,6	5,1	—	47,0	3,1	55,3
Gvl	10,5	3,4	93,8	37,6	145,3	3,2	1,1	82,9	3,3	90,6
Kpb	20,7	23,4	66,5	39,9	150,5	3,8	3,2	41,2	3,0	51,2
Vrm	2,5	3,9	84,9	72,5	163,9	0,6	—	14,9	1,8	17,3
Ör	5,1	1,2	12,7	7,1	26,1	2,4	0,6	3,2	3,4	9,5
Vstm	5,2	10,4	10,8	15,8	42,2	0,6	1,7	12,1	1,9	16,3
Ups	0,8	3,8	10,8	3,7	19,0	0,6	1,3	6,6	1,8	10,3
Sth	1,6	2,9	0,8	8,0	13,3	0,9	2,0	0,7	4,9	8,4
Sdm	2,8	2,2	2,1	18,3	25,4	1,0	2,1	0,8	3,4	7,3
Ög	2,4	4,0	5,4	4,3	16,2	2,7	0,7	2,1	3,0	8,5
Skb	4,3	1,2	1,5	16,8	23,8	1,9	0,7	0,2	1,1	3,9
Åbg	3,8	4,9	3,1	21,7	33,5	0,9	0,5	0,7	2,4	4,5
Jkp	5,2	2,0	3,2	18,1	28,5	2,1	0,7	1,7	1,2	5,7
Krb	3,8	1,6	4,8	6,7	16,9	1,4	0,3	2,0	0,3	3,9
Klm	9,0	1,1	3,3	21,5	34,9	3,9	0,1	1,0	3,0	7,9
Gtl	0,3	0,1	0,1	5,4	5,9	0,5	—	—	1,4	1,9
Gbg	2,3	1,1	—	6,8	10,2	0,3	—	0,1	—	0,5
Hl	1,1	0,3	0,5	3,6	5,5	0,3	—	—	0,1	0,4
Bl	0,9	0,1	0,2	12,3	13,4	—	0,1	0,2	0,2	0,5
Krs	1,2	1,4	0,6	11,8	15,1	0,3	0,2	0,3	2,0	2,8
Mlm	0,1	0,1	—	0,9	1,1	0,2	0,3	0,4	2,0	2,8
I	493,3	44,1	172,0	236,3	945,7	144,9	7,7	88,5	28,5	269,6
II	14,1	9,4	185,1	82,2	290,7	9,7	0,4	76,9	7,6	94,5
III	31,3	26,8	160,3	77,4	295,8	7,0	4,4	124,1	6,3	141,7
IV	46,5	39,2	143,4	214,5	443,6	18,8	10,6	45,9	28,1	103,4
V	5,9	3,0	1,4	40,9	51,3	1,6	0,6	1,0	5,7	8,9
Riket	591,0	122,6	662,2	651,3	2 027,0	181,8	23,6	336,5	76,2	618,1
Entire country										
1955	510,7	101,6	614,8	625,0	1 852,1	231,0	30,1	313,4	111,0	685,5

¹ Eklestastiska skogar, härad- och sockenallmänningar samt skogar under Skogssällskapets förvaltning.

² Skogar tillhörande medlemmar i Sveriges skogsägareförbund (ca 92 % av samtliga bolagsskogars areal) samt vissa andra bolagsskogar.

³ Av skogsvårdsstyrelse utförda eller eljest till dess kännedom komna åtgärder utförda å andra enskilda skogar än aktiebolagsskogar.

⁴ Därav Kalmar läns norra: hyggesrensning 12,1, markberedning 2,6, skogsodling 14,0 och röjning 14,7 km².

på skogsägargrupper (kronoskogar = I, övriga allmänna skogar¹ = II,

public forests = II, companies' forests = III and other private forests = IV) By counties

skiljaktiga definitioner av de olika skogsvårdande åtgärderna. Försiktighet bör därför iakttagas vid jäm-

Måttenhet: km²

Unit of measurement: km²

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Skogsodling <i>Planting and sowing</i>					Röjning i plant-, ung- och stavaskog <i>Thinning in seedlings and young stands</i>				
I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
68,7	4,7	11,2	7,0	91,6	276,3	26,3	46,0	52,9	401,5
40,4	2,3	61,2	52,2	156,0	198,4	9,1	128,6	68,0	404,0
5,9	2,5	43,3	11,9	63,6	15,3	2,8	32,4	8,1	58,7
6,2	1,9	56,3	13,8	78,2	13,9	3,7	110,9	23,9	152,3
4,6	2,4	51,5	7,6	66,1	12,4	3,1	61,8	11,4	88,6
3,3	3,3	40,5	9,5	56,6	17,4	25,2	120,1	39,3	202,1
2,1	2,0	49,0	20,6	73,6	1,9	5,1	98,2	40,9	146,1
5,2	1,5	10,4	5,6	22,7	6,5	3,4	14,7	5,1	29,7
2,1	4,9	12,3	9,3	28,6	5,3	7,9	6,5	3,3	22,9
0,9	3,8	14,1	6,5	25,3	1,3	4,6	15,1	4,5	25,6
1,4	2,2	6,0	10,4	20,0	2,1	2,4	5,0	8,3	17,8
1,1	2,3	1,2	12,9	17,5	1,7	6,1	2,9	11,9	22,6
2,6	3,7	7,1	18,7	32,1	2,6	4,9	10,8	8,6	26,9
4,1	2,1	3,1	20,1	29,3	5,0	5,0	4,8	11,6	26,4
2,9	5,5	6,9	16,4	31,7	4,5	11,9	17,4	76,3	110,1
2,7	2,6	4,0	28,7	37,9	3,7	4,4	10,8	36,7	55,6
2,9	1,4	5,6	14,4	24,3	6,5	5,9	20,6	8,9	41,9
6,1	1,2	4,2	19,9	31,3	8,4	4,0	2,4	35,9	50,6
0,5	0,1	—	2,8	3,3	0,6	—	—	1,2	1,8
1,0	0,9	0,2	7,7	9,8	2,3	2,9	1,5	15,7	22,3
1,1	0,8	0,2	20,5	22,6	2,4	2,1	1,5	6,3	12,2
0,7	0,3	0,5	8,1	9,6	2,1	1,8	3,9	21,5	29,4
2,1	2,7	1,3	20,0	26,2	5,2	4,4	2,1	32,8	44,4
0,3	0,8	0,5	8,3	9,9	0,6	1,8	0,9	7,8	11,2
109,1	6,9	72,4	59,2	247,6	474,7	35,3	174,6	120,9	805,4
12,1	4,3	99,6	25,7	141,8	29,2	6,5	143,3	32,0	211,0
7,9	5,7	92,0	17,1	122,7	29,8	28,3	181,9	50,7	290,7
34,1	33,1	123,9	183,2	374,2	49,4	65,6	209,1	251,8	575,9
5,8	5,5	2,7	67,4	81,4	13,2	13,0	9,8	85,3	121,3
168,9	55,6	390,5	352,7	967,7	596,2	148,7	718,7	540,7	2 004,4
127,1	39,9	294,3	285,0	746,3	575,7	127,2	714,4	433,6	1 850,9

Tabell 7. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1956. Länsvis

Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires in 1956. By counties

Anm.: Till statens brandinspektions kännedom komna brandtillbud.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län County	Antal bränder No. of fires		Bränd areal Burnt area		Brandskada Damage			Beräk- nad släck- nings- kostnad	Antal förbru- kade ar- betstim- mar för släck- ning
	totalt total	till- bud under 0,1 ha less than 0,1 ha burnt	skogs- mark produc- tive forest	impedi- ment unprod. forest	å växan- de skog on grow- ing forest	å upp- huggna effekter m. m. on cut wood	totalt total	Costs of extin- guishing fires	No. of working hours for extin- guish- ing fires
			ha		kr				
					Sw. cr.				
Nb	66	9	247,16	20,66	263 450	1 150	264 600	47 645	11 208
Vb	24	4	13,32	2,01	6 840	60	6 900	4 393	1 745
Jtl	18	6	34,90	3,50	4 660	8 000	12 660	9 817	1 746
Vnr	34	13	94,97	15,60	29 400	7 000	36 400	20 837	3 921
Gvl	46	12	127,28	3,22	30 780	4 000	34 780	64 951	10 365
Kpb	48	21	335,84	4,13	340 950	4 150	345 100	16 096	4 209
Vrm	51	25	31,11	5,71	14 100	900	15 000	23 670	4 347
Ör	42	26	9,35	22,45	7 085	300	7 385	13 132	1 949
Vstm	30	11	36,13	41,11	22 870	630	23 500	28 207	3 469
Ups	13	2	34,01	6,65	41 905	1 940	43 845	9 963	1 973
Sth ¹	265	232	10,55	43,63	35 225	750	35 975	36 686	16 885
Sdm	39	23	4,21	4,76	10 250	340	10 590	22 768	2 373
Ög	111	54	35,62	27,89	36 127	25	36 152	64 000	8 480
Skb	52	24	11,02	57,28	10 975	—	10 975	25 155	7 375
Äbg	23	5	60,98	30,11	40 000	—	40 000	21 000	4 108
Jkp	45	19	51,74	84,41	80 814	400	81 214	31 372	4 282
Krb	44	32	11,10	10,63	2 350	1 000	3 350	21 585	2 796
Klm	92	33	56,35	26,74	84 835	325	85 160	102 396	12 068
Gtl	9	2	8,52	0,59	12 500	—	12 500	6 952	1 114
Gbg	313	222	24,36	121,49	13 450	—	13 450	43 930	6 008
HI	41	16	4,71	9,71	5 035	—	5 035	13 549	1 571
BI	22	11	3,18	2,46	2 050	2 000	4 050	10 894	851
Krs	21	10	7,33	2,14	6 550	—	6 550	8 761	982
Mlm	6	3	1,25	39,15	—	—	—	7 120	881
I	90	13	260,48	22,67	270 290	1 210	271 500	52 038	12 953
II	52	19	129,87	19,10	34 060	15 000	49 060	30 654	5 667
III	94	33	463,12	7,35	371 730	8 150	379 880	81 047	14 574
IV	807	486	352,17	361,37	386 536	6 610	393 146	399 934	70 105
V	412	264	49,35	175,54	39 585	2 000	41 585	91 206	11 407
Riket Entire country	1 455	815	1 254,99	586,03	1 102 201	32 970	1 135 171	654 879	114 706
1955	2 528	1 328	2 939,79	1 378,81	1 612 163	104 856	1 717 019	1 512 514	282 328

¹ Från och med 1955 har skogsbrandskador inom Stockholms stad införts i riksskogsbrandstatistiken.

² Se not till texttabell P, sid. 46!

Tabell 5. Antal skogsbrand och brand areal 1956, förklarade efter brandorsak. Länsvis
 Number of forest fires and area destroyed in 1956, by causes. By counties Ann.: Till statens brandinspektions kännedom komna brandtillbud.

Län County	Åskslag Lightning		Järnväg Railway		Eldar uppgjorda på marken Fires lit on the ground										Tobaks- rökning Smoking		Annan känd anledning ¹ Other known reason		Okänd anledning Unknown reason		
	antal	ha	antal	ha	Hygges- bränning Broadcast burning		Andra arbets- eldar Other working fires		Lägereldar uppgjorda av Camping fires by				av minder- åriga eller andra oansvariga by children		antal	ha	antal	ha	antal	ha	
					antal	ha	antal	ha	antal	ha	yrkesfolk forest- workers		campare m. fl. campers etc.	antal							ha
											antal	ha									
Nb	5	100,01	11	14,51	—	—	7	4,64	5	31,80	13	13,42	6	78,64	5	4,95	3	4,50	11	15,35	
Vb	1	0,50	4	1,76	3	2,00	3	0,87	5	4,65	—	—	5	3,90	—	—	—	—	3	1,65	
JH	—	—	—	—	4	8,60	1	0,09	2	17,16	6	11,90	—	—	2	0,31	2	0,32	1	0,02	
Vnr	1	0,50	10	4,91	3	75,28	2	0,26	1	10,00	—	—	4	2,06	2	3,00	—	—	11	14,56	
Gvl	—	—	13	6,87	13	48,62	4	0,72	—	—	—	—	5	0,67	—	—	3	52,70	8	20,92	
Kpb	3	0,00	15	7,65	5	24,00	1	290,00	1	1,00	2	2,50	5	2,14	3	1,90	4	3,87	9	6,91	
Vrm	1	0,02	3	0,05	2	9,25	9	5,11	2	0,66	2	2,01	12	2,23	4	2,89	7	12,44	9	2,16	
Ör	3	0,40	12	2,01	1	2,00	1	0,08	—	—	3	0,46	10	1,49	1	0,03	4	22,03	7	3,30	
Vstm	4	0,45	4	32,75	5	18,00	2	19,00	—	—	—	—	3	0,07	1	0,02	2	2,52	9	4,43	
Ups	—	—	1	0,31	6	7,50	3	23,15	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,70	2	9,00	
Sth ²	4	0,55	12	0,08	2	1,03	22	1,71	1	0,00	4	0,02	56	5,50	7	1,26	7	37,51	150	6,50	
Sdm	1	0,07	8	1,86	4	0,61	1	0,20	—	—	—	—	10	1,06	2	1,25	4	2,65	9	1,27	
Ög	36	23,99	6	3,64	3	1,60	17	6,62	—	—	4	3,78	11	1,66	5	2,75	11	13,75	18	5,72	
Skb	1	0,00	3	0,34	4	4,55	10	13,30	—	—	3	1,07	7	0,81	1	1,50	1	41,50	22	5,23	
Äbg	2	2,56	7	1,60	—	—	6	31,18	—	—	—	—	—	—	1	50,00	6	5,70	1	0,05	
Jkp	5	0,74	13	118,93	1	1,50	8	4,52	—	—	1	0,20	7	5,50	—	—	6	3,37	4	1,39	
Krb	9	4,52	4	0,08	—	—	4	3,70	—	—	1	0,00	11	1,16	4	0,03	4	10,17	7	2,07	
Klm	52	58,61	3	0,61	1	0,80	4	0,77	1	0,06	2	0,74	7	2,62	1	0,30	6	0,99	15	17,59	
Gtl	2	1,50	—	—	2	0,81	1	0,03	—	—	—	—	1	0,25	—	—	1	0,02	2	6,50	
Gbg	3	10,53	4	0,31	2	0,29	16	5,24	—	—	2	0,20	32	6,45	3	5,61	7	0,59	244	116,63	
HI	1	0,04	5	0,67	1	0,50	13	4,18	—	—	—	—	15	2,20	—	—	2	3,50	4	3,33	
Bl	3	2,30	—	—	—	—	2	0,47	—	—	—	—	8	1,46	2	0,30	1	0,50	6	0,61	
Krs	—	—	3	0,08	—	—	6	2,76	—	—	—	—	7	2,33	—	—	1	1,00	4	3,30	
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,05	3	1,10	1	35,00	1	4,25	
I	6	100,51	15	16,27	3	2,00	10	5,51	10	36,45	13	13,42	11	82,54	5	4,95	3	4,50	14	17,00	
II	1	0,50	10	4,91	7	83,88	3	0,35	3	27,16	6	11,90	4	2,06	4	3,31	2	0,32	12	14,58	
III	3	0,00	28	14,52	18	72,62	5	290,72	1	1,00	2	2,50	10	2,81	3	1,90	7	56,57	17	27,33	
IV	118	91,91	76	162,26	29	46,84	87	109,34	4	0,72	20	8,28	134	22,10	27	60,03	59	153,33	253	58,71	
V	9	14,37	12	1,06	5	1,60	38	12,68	—	—	2	0,20	64	12,74	8	7,01	13	40,61	261	134,62	
Riket Entire country	137	207,29	141	199,02	62	206,94	143	418,60	18	65,33	43	36,30	223	122,25	47	77,20	84	255,33	557	252,74	
1955	317	1 180,22	292	344,53	66	346,31	124	95,83	46	441,21	122	347,89	273	155,10	92	61,24	163	173,00	1 033	1 173,27	

¹ Annan känd anledning innefattar bl. a. följande orsaker: andra trafikmedel än järnväg, kolning, tjärbränning o. d., sprängämnen, skjutning o. d., gnisstor från brinnande hus samt uppsätlig anläggning. ² Från och med 1955 har skogsbrandskador inom Stockholms stad införts i riksskogsbrandstatistiken.

Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1956 med fördelning på skogsägar-
grupper. Länsvis

Forest roads completed in 1956, by forest-owner groups. By counties

Se anmärkning till tab. 6! Måttenhet: km
Unit of measurement: km

1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp <i>County</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>	Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>	Aktiebolags- skogar ¹ <i>Companies' forests</i>	Övriga enskilda skogar ¹ <i>Other private forests</i>	Summa <i>Total</i>
Nb	111,8	51,3	73,3	1,9	238,3
Vb	107,3	—	33,5	0,9	141,6
Jtl	35,5	14,9	156,6	57,7	264,7
Vnr	27,4	2,3	131,8	67,2	228,8
Gvl	15,7	13,5	111,9	58,8	199,9
Kpb	28,2	55,4	101,5	30,9	216,0
Vrm	12,4	12,3	125,8	49,4	200,0
Ör	6,6	19,3	89,4	17,9	133,3
Vstm	16,1	40,5	36,0	19,3	111,9
Ups	3,7	20,7	12,7	2,2	39,2
Sth	2,9	7,2	1,3	9,2	20,6
Sdm	1,2	18,6	2,2	23,0	44,9
Ög	8,4	29,0	32,1	27,3	96,8
Skb	20,5	13,7	10,9	38,4	83,5
Abg	13,2	26,9	7,1	20,4	67,6
Jkp	10,8	17,3	27,9	43,2	99,2
Krb	13,6	25,9	65,9	31,5	137,0
Klm	24,2	12,0	11,5	² 143,4	191,1
Gtl	—	—	—	—	—
Gbg	2,4	10,4	3,4	0,9	17,1
Hl	8,2	12,9	0,4	18,0	39,5
Bl	—	7,0	4,6	22,1	33,8
Krs	2,9	5,2	13,7	56,6	78,5
Mlm	3,0	2,1	—	12,0	17,0
I	219,1	51,3	106,8	2,8	379,9
II	62,9	17,2	288,4	124,9	493,5
III	43,9	68,9	213,4	89,7	415,9
IV	133,6	243,5	422,8	425,3	1 225,2
V	16,5	37,6	22,2	109,6	185,8
Riket	476,0	418,5	1 053,5	752,3	2 700,2
<i>Entire country</i>					
1955	346,4	401,5	1 010,9	702,7	2 461,5

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

² Därav Kalmar läns norra 57,3 km.

Tabell 10. Under 1956 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis

Draining ditches completed in 1956, by forest-owner groups. By counties.

Se anmärkning till tab. 6! Måttenhet: km
Unit of measurement: km

1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp <i>County</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>	Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>	Aktiebolags- skogar ¹ <i>Companies' forests</i>	Övriga enskilda skogar ¹ <i>Other private forests</i>	Summa <i>Total</i>
Nb	127,7	36,0	125,7	30,0	319,4
Vb	162,5	10,6	185,8	115,2	474,2
JU	16,0	5,8	386,2	125,4	533,4
Vnr	40,9	1,1	198,4	81,4	321,8
Gvl	11,1	4,5	75,7	36,9	128,2
Kpb	25,1	43,8	73,0	15,4	157,3
Vrm	2,2	6,7	63,2	91,0	163,1
Ör	17,6	4,0	8,1	24,3	54,0
Vstm	9,2	20,0	8,4	19,7	57,3
Ups	2,1	10,7	23,7	35,0	71,6
Sth	3,0	6,9	1,1	4,2	15,2
Sdm	5,8	2,5	0,8	31,9	41,0
Ög	5,5	4,3	4,0	20,1	33,9
Skb	15,5	10,5	7,4	10,3	43,7
Äbg	2,9	19,5	8,8	19,9	51,1
Jkp	6,1	18,5	36,8	81,9	143,3
Krb	12,3	8,0	26,8	49,1	96,2
Klm	8,9	2,9	0,7	² 47,7	60,2
GU	—	0,3	—	13,5	13,8
Gbg	5,6	1,0	0,3	11,0	17,9
Hl	5,3	2,8	0,5	28,9	37,5
Bl	0,9	4,7	0,6	11,7	17,9
Krs	2,8	13,5	2,2	46,0	64,5
Mlm	1,3	0,2	—	16,1	17,6
I	290,2	46,7	311,5	145,3	793,6
II	56,9	6,9	584,6	206,8	855,2
III	36,2	48,3	148,7	52,3	285,5
IV	91,1	114,4	189,8	435,1	830,4
V	15,9	22,5	3,6	127,1	169,1
Riket <i>Entire country</i>	490,3	238,7	1 238,3	966,6	2 933,8
1955	449,2	244,9	1 179,8	937,7	2 811,6

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

² Därav Kalmar läns norra 23,0 km.

Tabell 11. Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1946/47—1955/56

Estimated yearly cutting, by assortments, in the cutting years 1946/47—1955/56

Måttenhet: milj. m³ f. ub.¹
Unit of measurement: milj. m³ f. ub.¹

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sortiment Assortment	1946 /47	1947 /48	1948 /49	1949 /50	1950 /51	1951 /52	1952 /53	1953 /54	1954 /55	1955 /56
Sågtimmer av barr- träd ²	12,7	10,9	11,5	12,5	13,7	12,2	14,0	17,0	15,5	14,2
<i>Coniferous timber</i>										
Massaved	14,0	12,4	17,0	10,5	14,5	19,5	12,2	16,5	17,7	20,3
<i>Pulp wood</i>										
Brännved ³	17,0	10,9	10,3	9,0	8,5	7,5	6,5	6,0	5,8	5,6
<i>Fuel wood</i>										
Övrigt virke ⁴	2,1	2,5	2,0	2,0	2,0	2,5	2,0	2,0	2,0	1,8
<i>All other wood</i>										
S:a ¹ i milj. m ³ f. ub.	45,8	36,7	40,8	34,0	38,7	41,7	34,7	41,5	41,0	41,9
Total i milj. m ³ sk.	56,3	45,1	50,2	41,8	47,6	51,3	42,7	51,0	50,4	51,5

¹ Summaraden är dessutom omräknad till m³ sk., varvid summan m³ f. ub. ökats med 23 %. — *In addition, the total is given in forest cubic metres (m³ sk.), i. e. increased by 23 %.*

² Inkl. bjälk-, sparr- och slipersämnen samt fanérvirke. — *Incl. wood for beams, rafters, sleepers and veneer.*

³ Långved, kastved (även ved för husbehov). — *Long logs and billets (also for housing use).*

⁴ Props, stolpar, kolved, gagnvirke av lövträd, kubbe och virke för husbehov. — *Pitprops, poles, charcoal wood and industrial broadleaved wood.*

Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1946—1956

Cutting in Crown forests, diocesan forests, other public forests and companies' forests, total and per ha, in the years 1946—1956

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ar Year	Samtliga skogar <i>All forests</i>		Därav <i>Of which</i>							
	Summa avverkning <i>Total cutting</i>	Avverkning per ha ¹ <i>Cutting per ha</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>		Stiftsskogar <i>Diocesan forests</i>		Övr. allm. skogar ² <i>Other public forests</i>		Bolagsskogar <i>Companies' forests</i>	
			totalt	per ha	totalt	per ha	totalt	per ha	totalt	per ha
	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.
1946	54,6	2,39	7,09	1,76	0,92	3,29	..	..	..	..
1947	56,3	2,46	5,67	1,41	0,75	2,68	..	..	..	..
1948	45,1	1,97	4,59	1,14	0,74	2,64	..	..	..	..
1949	50,2	2,19	5,19	1,28	0,71	2,54	..	..	..	..
1950	41,8	1,82	5,10	1,26	0,79	2,72	..	..	..	..
1951	47,6	2,07	4,82	1,19	0,82	2,83	1,37	1,48	..	..
1952	51,3	2,24	4,69	1,16	0,66	2,28	1,34	1,40	..	..
1953	42,7	1,86	5,31	1,31	0,74	2,57	1,66	1,43	9,80	1,75
1954	51,0	2,22	6,46	1,59	0,94	3,25	2,45	2,17	12,68	2,27
1955	50,4	2,20	6,17	1,52	0,83	2,85	2,00	1,78	13,00	2,33
1956	51,5	2,25	5,72	1,41	0,82	2,82	1,77	1,55	12,44	2,24
Genomsnitt för angivna år	48,8	2,13	5,37	1,33	0,78	2,72	1,77	1,64	11,98	2,15
<i>Yearly average</i>										

¹ Beräknat på hela den produktiva skogsmarksarealen. Jfr tab. 2 noterna 1 och 4.

² För åren 1953—1956 innefattas här samtliga övriga allmänna skogar (jfr tab. 2 och 3); för 1951 och 1952 saknas uppgifter bl. a. för landstingens och vissa primärkommuners skogar.

Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1956. Länsvis

Cutting in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1956. By counties.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och läns- grupp County	Kronoskogar <i>Crown forests</i>		Stiftsskogar <i>Diocesan forests</i>		Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>		S:a allm. skogar <i>Total public forests</i>	
	Summa avverkn. <i>Total cutting</i>	Av- verkn. per ha <i>Cutting per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total cutting</i>	Av- verkn. per ha <i>Cutting per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total cutting</i>	Av- verkn. per ha <i>Cutting per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total cutting</i>	Av- verkn. per ha <i>Cutting per ha</i>
	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.
Nb	1 595	0,81	12	0,81	156	0,63	1 763	0,79
Vb	1 117	1,10	22	1,51	105	0,79	1 244	1,08
Jfl	131	1,10	65	1,74	71	0,46	267	0,87
Vnr	134	1,00	49	2,08	28	1,10	211	1,16
Gvl	256	2,95	63	3,21	93	1,65	412	2,50
Kpb	392	1,50	50	2,61	280	1,42	722	1,51
Vrm	125	5,61	97	3,69	56	2,97	278	4,15
Ör	322	4,13	26	4,28	86	2,85	434	3,80
Vstm	207	4,65	39	4,65	140	4,40	386	4,55
Ups	31	4,58	25	3,57	97	2,82	153	3,20
Sth	43	2,08	20	2,48	100	2,61	163	2,43
Sdm	99	4,74	23	4,15	106	3,75	228	4,15
Ög	163	4,04	29	3,20	123	3,58	315	3,76
Skb	206	5,53	39	3,73	56	3,45	301	4,70
Äbg	136	5,25	42	3,10	42	2,76	220	4,05
Jkp	125	4,24	55	3,20	44	2,73	224	3,56
Krb	146	4,86	69	4,15	30	2,44	245	4,19
Klm	247	4,32	32	2,93	37	2,40	316	3,80
Gtl	7	0,88	8	1,42	7	1,46	22	1,20
Gbg	41	4,71	12	3,84	21	2,56	74	3,70
Hl	48	4,48	13	2,92	23	2,89	84	3,65
Bl	16	3,65	6	3,10	20	3,46	42	3,52
Krs	89	5,34	16	3,03	26	3,94	131	4,65
Mlm	43	11,07	5	3,60	20	3,70	68	6,40
I	2 712	0,90	34	1,14	261	0,69	3 007	0,88
II	265	1,04	114	1,86	99	0,56	478	0,97
III	648	1,86	113	2,90	373	1,48	1 134	1,77
IV	1 850	4,71	496	3,58	917	3,14	3 263	3,85
V	244	4,57	60	2,78	117	3,02	421	3,75
Riket <i>Entire country</i>	5 719	1,41	817	2,82	1 767	1,55	8 303	1,52
1955	6 167	1,52	827	2,85	2 000	1,78	8 994	1,65

¹ Se noter under tabell 12!

Volume of timber measured in the cutting-years 1953/54—1955/56 by timber measurement associations

Måttenhet: 1 000 m³ f. ub¹
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Virkesmättningsförening Association	Sågtimmer ² Timber			Massaved ³ Pulp wood			Övrigt virke ⁴ Other wood			Summa Total		
	1953/54	1954/55	1955/56	1953/54	1954/55	1955/56	1953/54	1954/55	1955/56	1953/54	1954/55	1955/56
Norrbottnens ...	829	703	736	1 082	1 072	1 273	1	—	13	1 912	1 775	2 022
Skellefteå	397	361	385	416	396	500	4	1	1	817	758	886
Umeå	411	414	408	626	529	597	21	1	—	1 058	944	1 005
Örnsköldsviks ...	296	292	288	930	895	904	6	5	7	1 232	1 192	1 199
Ångermanälvens	435	434	363	1 047	964	943	2	—	5	1 484	1 398	1 311
Sundsvalls	730	692	607	2 021	1 900	2 029	31	24	15	2 782	2 616	2 651
Summa Total	3 098	2 896	2 787	6 122	5 756	6 246	65	31	41	9 285	8 683	9 074
Ljusnans	326	297	264	691	669	686	—	—	—	1 017	966	950
Dalälvarnas ...	1 725	1 156	586	1 866	2 855	2 365	66	24	35	3 657	4 035	2 986
Wermländska ...	949	927	817	2 044	2 264	2 512	13	—	2	3 006	3 191	3 331
Summa Total	3 000	2 380	1 667	4 601	5 788	5 563	79	24	37	7 680	8 192	7 267
Sydvästra	257	288	299	427	583	902	38	15	17	722	886	1 218
Mellansvenska	1 517	805	654	638	1 383	1 496	124	84	47	2 279	2 272	2 197
Sydöstra	130	169	280	223	298	601	151	51	32	504	518	913
Summa Total	1 904	1 262	1 233	1 288	2 264	2 999	313	150	96	3 505	3 676	4 328
Hela riket	8 002	6 538	5 687	12 011	13 808	14 808	457	205	174	20 470	20 551	20 669
Entire country												

¹ Beträffande övrigt virke samt små kvantiteter massaved och sågavfall är dock barken medräknad. ² Inkl. slipers- och sparrämnen, fanérvirke samt sågbar kubh. ³ Inkl. flottningsbrännved, boardved samt massaved av lövträd. ⁴ Brännved, props m. m.

Sågavfall (ribbved, flis o. d.)
Volume of sawing waste measured

Virkesmättn.-fören.	1953/54	1954/55	1955/56
Skellefteå	—	38	53
Örnsköldsvik	85	139	87
Dalälvarnas	43	61	63
Mellansvenska	4	1	—
Summa	132	239	203

Exportmätning (rundvirke)
Volume of roundwood measured for export

Virkesmättn.-fören.	1953/54	1954/55	1955/56
Dalälvarnas	—	117	94
Wermländska	—	22	27
Sydvästra	—	80	124
Mellansvenska	—	251	328
Sydöstra	654	489	203
Summa	654	959	776

Sågat virke och slipers
Volume of sawnwood and sleepers measured

Virkesmättn.-fören.	1953/54	1954/55	1955/56
Sydvästra	—	15	41
Mellansvenska	—	—	41
Sydöstra	24	42	50
Summa	24	57	132

Tabell 15. Medelvolymer för av virkesmättningsföreningarna under drivnings säsongerna 1954/55 och 1955/56 inmätt virke i fast mått under bark.

Average volume of timber measured by timber measurement associations in the cutting years 1954/55 and 1955/56

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Virkesmättningsförening Association	Redovisnings- enhet Unit used	1954/55						1955/56					
		Sågtimmer Timber			Massaved Pulp wood		Allt in- mätt virke All wood	Sågtimmer Timber			Massaved Pulp wood		Allt in- mätt virke All wood
		tall pine	gran spruce	tall + gran both	sulfit- ved	sulfat- ved		tall pine	gran spruce	tall + gran both	sulfit- ved	sulfat- ved	
Norrbottnens	f ³ tr.	5,58	5,21	5,54	1,66	1,75	2,45	5,70	5,45	5,68	1,73	1,83	2,46
» Skellefteå	»	5,51	5,25	5,47	1,57	1,62	2,42	5,76	5,75	5,76	1,65	1,70	2,44
» Umeå	»	5,72	5,61	5,70	1,68	1,64	2,53	5,81	6,41	5,90	1,78	1,69	2,56
» Örnköldsviks	»	6,59	6,47	6,55	1,76	1,87	2,56	6,67	7,18	6,84	1,80	1,88	2,64
» Angermanälvens	»	6,44	6,78	6,61	1,98	1,87	2,55	6,68	7,75	7,13	2,07	1,95	2,59
» Sundsvalls	»	7,17	7,24	7,21	2,40	2,42	3,02	7,22	7,80	7,50	2,40	2,36	2,93
Ljusnans	f ³ fl. el. f ³ mi. ¹	7,05	7,91	7,30	1,71	1,44	2,18	7,56	9,16	7,92	1,73	1,49	2,17
Dalälvarnas	f ³ to.	5,56	5,85	5,67	..	..	..	5,71	6,13	5,86	..	..	..
Wermländska	f ³ to. el. f ³ mi. ¹	..	..	5,66	2,32	2,57	3,02	..	..	6,03	2,38	2,62	3,00
» » » Sydvästra Sveriges	» » »	5,48	5,84	5,67	2,18	2,30	4,12	5,42	6,28	5,89	2,13	2,21	3,65
» » » Mellansvenska	» » »	..	..	5,63	1,83	2,09	6,89	..	..	6,11	2,12	1,96	7,38
» » » Sydöstra Sveriges	f ³ to.	..	..	4,92	..	..	..	..	..	5,06	..	..	..

¹ För »Massaved» och »Allt inmätt virke» är redovisningsenheten f³mi.

Tabell 16. Virkesmättningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke, drivningsåren 1951/52—1955/56.

Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the cutting years 1951/52—1955/56

Anm.: Kostnader för virkesredovisning (d. v. s. kubering, pristräkning o. d.) ej medräknade.

Måttenhet: öre per volymenhet

Unit of measurement: öre per volume unit

1	2	3	4	5	6	7
Virkesmättningsförening <i>Association</i>	Anmärkning (sortiment, enhet etc.) <i>Remarks (assortments, units etc.)</i>	Drivningssäsong <i>Cutting year</i>				
		1951/52	1952/53	1953/54	1954/55	1955/56
Norrbottnens ...	f ³ tr.	7,4	7,1	5,5	6,2	6,0
Skellefteå	»	5,2	5,2	4,3	4,8	4,4
Umeå	»	4,4	4,8	4,0	4,4	4,9
Örnsköldsviks ...	m ³ t.	52,2	59,9	78,8	40,8	47,8
	f ³ tr.	4,5	5,3	4,1	4,7	4,7
	m ³ t.	21,8	22,4	22,0	22,2	22,4
Angermanälvens	f ³ tr.	3,6	4,1	3,8	4,8	4,9
	m ³ t.	38,0	41,6	51,5	29,1	37,7
Sundsvalls	f ³ tr.	3,8	3,7	3,3	3,3	3,4
	m ³ t.	28,2	30,2	22,3	30,3	23,2
Ljusnans	sågtim. f ³ fl., massav. f ³ mi.	2,6	3,1	2,7	2,9	3,0
	massaved m ³ t.	39,3	43,7	36,4	39,8	38,2
Dalälvarnas ...	f ³ to.	2,8	3,5	3,0	3,5	4,1
	m ³ t.	22,5	25,0	23,1	26,8	32,4
Wermländska ...	f ³ mi.	3,1	3,3	3,4	3,7	4,0
	massaved m ³ t.	43,9	48,1	44,7	50,9	58,2
	brännved »	40,0	37,6	35,0	24,0	46,7
Sydvästra Sveriges	sågtimmer f ³ to.	4,5	5,6	5,4	5,5	5,3
	massaved f ³ mi.	4,5	4,3	5,8	6,0	5,9
	massaved m ³ t.	51,6	63,6	68,3	73,9	68,1
	specialsortiment f ³ mi.	.	8,5	8,4	6,2	6,7
	brännved aukt. mätn. m ³ t.	.	.	66,3	44,9	43,9
Mellansvenska ...	sågtimmer f ³ to.	4,3	4,4	3,3	3,6	3,7
	fanér o. lövtimmer f ³ mi.	6,1	5,4	4,3	4,7	4,9
	massaved m ³ t.	33,4	33,3	27,7	30,8	32,7
	brännved »	32,0	28,1	21,8	29,5	32,7
Sydöstra Sveriges	sågtimmer, barr f ³ to.	5,1	6,3	5,8	6,6	5,7
	sågtimmer, löv f ³ mi.	8,8	8,8	8,0	9,9	8,2
	massaved m ³ f.	105,9	—	—	—	—
	massaved m ³ t.	51,3	61,9	60,3	67,2	58,2
	props, landsvägs »	68,6	81,3	65,9	71,8	59,9
	brännved »	41,9	41,9	45,3	53,7	36,8

Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1956

Floating associations and floatways in 1956

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vattendomstols- o. flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal före- ning- ar ¹	Antal flot- tan- de ²	Vattendom- stols- och flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal före- ning- ar ¹	Antal flot- tan- de ²
	Total längd <i>Length km</i>	Under året tra- fikerad längd <i>Used length km</i>	<i>No. of asso- cia- tions</i>	<i>Float- ing mem- bers</i>		Total längd <i>Length km</i>	Under året tra- fikerad längd <i>Used length km</i>	<i>No. of asso- cia- tions</i>	<i>Float- ing mem- bers</i>
Norrbygden ...	23 506	17 836	57	210	Österbygden ...	6 394	5 135	23	46
Torneälv	1 529	1 289	2	28	Ljusnan	2 264	1 924	18	15
Sangisån	200	—	—	—	Testeboån	194	87	1	3
Kalixälv	1 894	1 503	1	19	Dalälven	3 676	3 020	1	24
Råneälv	600	396	1	8	Olandsån	77	60	1	1
Luleälv	1 248	892	1	14	Hedströmmen...	68	44	1	3
Piteälv	1 179	905	1	11	Övriga	115	—	1	—
Åby och Byske älvar	876	659	1	12	Söderbygden ...	419	105	1	—
Kågeälv	144	137	1	3	Lagan	149	105	1	—
Skellefteälv	1 634	1 066	1	12	Övriga	270	—	—	—
Rickle- och Dal- karlsåarna	314	200	1	1	Västerbygden ...	3 163	2 672	23	96
Umeälv	3 461	2 657	1	11	Nissan	203	143	2	5
Hörneån, Öreälv	672	487	1	5	Klarälven	1 161	1 150	1	12
Lögdeälv	351	283	1	4	Norsälven	567	567	1	18
Gideälv m. fl. ...	1 620	940	1	3	Byälven	478	447	7	22
Nätraån	209	157	1	7	Upperudsälven	334	245	8	26
Ångermanälven	3 729	3 053	6	17	Örekilsälven ...	160	45	1	1
Indalsälven ...	2 157	1 940	14	20	Övriga	260	75	3	12
Ljungan	986	871	18	22	Riket 1956	33 482	25 748	104	352
Harmångersån	127	113	1	2	<i>Entire country</i>				
Dclångersån ...	194	191	1	4	1955	33 568	26 710	106	381
Övriga	382	97	2	7					

¹ Föreningar som under året bedrivit flottning. *Associations which have had floating during the year.*

² Det bör beaktas att samma intressent kan flotta inom flera flodområden. *The same member may float in two or more river basins.*

Tabell 18. Flottat och levererat virke 1956

Wood floated and delivered in 1956

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Under året tillsläppt flottgods <i>Wood admitted during the year</i>						Redovisat flottgods <i>Wood accounted for</i>			
	Såg- timmer o. d. <i>Saw- logs etc.</i>	Sulfit- ved <i>Wood for sul- phite pulp</i>	Sulfat- ved <i>Wood for sul- phate pulp</i>	Övrigt virke <i>Other timber</i>	Summa	<i>Total</i>	Avlämnat till ägarna <i>Delivered to the owners</i>	Kvarliggande i flottlederna <i>Remaining in the float- ways</i>		
	1 000 m ³ f.u.b.				Antal stockar <i>No. of logs</i> 1 000-tal	Volym <i>Vol- ume</i> 1 000 m ³ f. ub.	Antal stockar <i>No. of logs</i> 1 000-tal	Volym <i>Vol- ume</i> 1 000 m ³ f. ub.	Antal stockar <i>No. of logs</i> 1 000- tal	Volym <i>Vol- ume</i> 1 000 m ³ f. ub.
Norrbygden	2 099	3 011	2 157	31	103 301	7 298	104 100	7 356	318	26
Forneälv ¹	206	144	107	7	7 253	464	7 198	465	—	—
Ålaxälv	172	124	230	3	7 669	529	8 138	559	24	2
Luleälv ²	140	65	242	1	6 926	448	7 263	472	15	1
Piteälv ²	107	24	130	0	3 612	261	3 597	259	—	—
Åby och Byske älvar	50	24	58	0	1 945	132	1 925	132	—	—
Skellefte älv ²	134	108	135	0	5 833	377	5 715	372	—	—
Umeälv	269	225	272	1	11 292	767	11 861	805	30	2
Hörneån och Öreälv ²	58	103	68	3	3 494	232	3 468	229	—	—
Eideälv m. fl.	75	124	57	3	4 111	259	4 031	255	—	—
Ångermanälven	352	759	295	3	19 412	1 409	19 591	1 422	164	12
Indalsälven	192	638	258	2	14 628	1 090	14 287	1 065	20	1
Ångungån	209	496	263	3	12 167	971	12 110	967	21	2
Farmångersån	36	61	8	0	1 540	105	1 515	103	—	—
Delångersån	91	110	30	4	3 163	235	3 146	232	44	6
Övriga	8	6	4	1	256	19	255	19	—	—
Österbygden	755	856	765	0	39 092	2 376	40 097	2 455	141	7
Åjusnan	359	440	406	0	19 954	1 205	19 522	1 184	—	—
Dalälven	363	387	350	0	18 225	1 100	19 661	1 200	141	7
Övriga	33	29	9	0	913	71	914	71	—	0
Söderbygden	0	17	—	0	472	17	472	17	—	—
Västerbygden	442	1 108	445	5	25 091	2 000	25 318	2 003	1 134	69
Ålarälven	252	508	288	0	12 657	1 048	12 621	1 042	69	7
Norsälven	114	248	91	5	5 480	458	5 482	458	—	—
Byälven	35	101	18	—	2 035	154	2 150	154	44	3
Övriga	41	251	48	0	4 919	340	5 065	349	1 021	59
Riket 1956	3 296	4 992	3 367	36	167 956	11 691	169 987	11 831	1 593	102
Entire country										
1955	3 703	4 977	3 232	46	169 852	11 958	171 587	12 079	4 977	331

¹ I redovisningen ingår delvis finskt virke. *Some timber from Finland is included.*² Virket i anslutande och närgränsande flottleder ingår. *Timber from connecting and adjoining floatways is included.*

Tabell 19. Utflottnings- och skiljningskostnader m. m. 1956.

Floating and sorting costs etc. in 1956

Måttenhet: 1 000 kr
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Utflottningskostnader <i>Floating expenses</i>		Skiljnings-, buntnings- och forläggningskostnader <i>Expenses for sorting etc.</i>			Förvaltningskostn. (löner, pensioner, räntor etc.) <i>Administrative expenses</i>	Summagemensamma kostn. <i>Total common expenses</i>	Kostnader för separatflottning <i>Expenses for private floating</i>
	Totalt <i>Total</i>	därav arbetskostn. <i>of which working costs</i>	Totalt <i>Total</i>	därav arbetskostn. of which working costs				
				skiljn. sorting	buntn. o. d. bundling			
Norrbygden	27 973	17 464	14 401	7 357	2 838	4 213	46 587	2 309
Torneälv	1 603	1 346	2 080	871	259	359	4 042	186
Kalixälv	2 687	1 923	1 043	602	214	175	3 905	257
Luleälv ¹	1 851	1 251	1 310	691	248	146	3 307	166
Piteälv ¹	1 633	970	694	221	130	231	2 558	124
Åby och Byske älvar	670	465	252	0	170	93	1 015	181
Skellefteälv ¹	1 590	971	729	509	0	190	2 509	3
Umeälv	3 511	2 023	1 725	1 086	419	687	5 923	252
Hörneån o. Öreälv ¹ ..	804	449	251	191	0	135	1 190	75
Gideälv m. fl. ¹	1 105	634	434	224	119	334	1 873	108
Ångermanälven	5 195	3 358	2 959	1 567	694	798	8 952	182
Indalsälven	2 960	1 573	1 471	760	277	515	4 946	533
Ljungan	3 019	1 672	1 309	520	308	427	4 755	184
Harmångersån	461	224	0	0	0	0	461	28
Delångersån	792	544	139	110	0	118	1 049	25
Övriga	92	61	5	5	0	5	102	5
Österbygden	8 798	5 111	4 352	2 874	432	1 672	14 822	746
Ljusnan	4 172	2 457	2 512	1 462	363	714	7 398	246
Dalälven	4 448	2 524	1 776	1 404	34	925	7 149	465
Övriga	178	130	64	8	35	33	275	35
Söderbygden	1	1	0	0	0	—	1	35
Västerbygden	3 984	2 709	2 316	835	884	1 164	7 464	2 159
Klarälven	2 220	1 487	1 348	765	335	792	4 360	1 178
Norsälven	999	628	671	0	415	197	1 867	366
Byälven	319	237	171	43	35	115	605	463
Övriga	446	357	126	27	99	60	632	152
Riket 1956	40 756	25 285	21 069	11 066	4 154	7 049	68 874	5 249
<i>Entire country</i>								
1955	41 414	25 164	20 596	11 600	3 572	6 381	68 391	4 887

¹ Inklusive anslutna och närgränsande flotleder. *Connecting and adjoining floatways included.*² En debetpost (ersättning i kraftverksmål) har icke inräknats.

Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1956

Transports of unprocessed wood by rail in 1956

(Tabellen omfattar transporter på SJ och med dem samtrafikerade järnvägar)

1	2	3	4	5	6	7
Sortiment <i>Assortment</i>	Lastat gods <i>Loaded</i>		Tonkm 1 000-tal	Medel- trans- port- längd <i>Average distance of trans- portation</i>	Fraktkostnad <i>Freight</i>	
	Vikt <i>Weight</i> 1 000-tal ton	Beräknad volym ² <i>Esti- mated volume</i> 1 000-tal m ³			1 000-tal kr	öre per tonkm
Sågtimmer och annat rund- virke ej nedan nämnt ¹	139,8	186 m ³ f.	43 198	309	2 666	6,2
<i>Timber and other roundwood not mentioned below¹</i>						
Stolpar, pålar, master, spiror <i>Posts, poles, pilings, masts</i>	61,6	95 »	20 636	335	1 449	7,0
Massaved, props	1 072,4	2 258 m ³ t.	280 969	262	18 351	6,5
<i>Pulp wood, pitprops</i>						
Kolved, tjärved	13,7	37 »	2 356	172	185	7,9
<i>Charcoal wood, resinous wood</i>						
Brännved, träbriketter	9,6	24 »	1 843	192	160	8,7
<i>Fuel wood</i>						
Allt virke	1 297,1	—	349 002	269	22 811	6,5
<i>All wood</i>						
1955	1 498,7	—	401 673	268	24 922	6,2

¹ Exkl. virke av utländska trädslag. — *Excl. wood from foreign species.*² Vikten är omräknad till m³t. resp. m³f. utan hänsyn till barkningsgraden. Beräkningen har skett på grund av följande relationstal för omvandling av vikt till volym, varvid virket antagits vara skogstorrt:

Sågtimmer etc.	750 kg/m ³ f.	Massaved etc.	475 kg/m ³ t.
Stolpar etc.	650 »	Kolved etc.	375 »
		Brännved etc.	400 »

Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av
Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1956

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ursprungslän <i>County of origin</i>	Destinationslän <i>County of destination</i>												
	Nb	Vb	Jtl	Vnr	Gvl	Kpb	Vrm	Ör	Vstm	Ups	Sth	Sdm	Ög
Nb	5 688	1 541	106	28 169	—	—	17	—	36	—	—	—	—
Vb	105	752	112	18 034	59	22	10	—	—	11	—	11	19
Jtl	78	32	812	21 492	5 980	112	15	100	26	—	69	2 014	52
Vnr	644	811	777	3 666	263	182	1	19	71	34	254	—	88
Gvl	—	—	205	19 175	27 632	612	2 049	368	20	6 072	215	282	118
Kpb	37	63	148	19 531	24 361	11 158	142 483	3 351	935	1 393	328	—	13
Vrm	96	345	234	1 435	5	586	94 691	426	13	—	9	—	266
Ör	2 100	1 922	760	11 382	1 546	533	52 368	8 762	472	117	384	175	12 557
Vstm	—	—	—	22 661	33 129	767	55 035	4 965	1 129	74	89	707	11 541
Ups	—	—	—	8 925	16 841	18 846	4 620	1 781	—	—	15	10	209
Sth	—	12	19	1 569	9 420	32	332	—	31	3	20	43	464
Sdm	155	7	—	4 543	2 594	36	6 810	1 687	42	68	236	83	3 161
Ög	60	36	52	152	—	8	1 793	63	1	—	5 771	—	16 005
Skb	41	—	—	358	67	200	3 961	9	—	—	19	—	486
Äbg	—	84	—	106	38	75	4 489	207	—	—	1	—	129
Jkp	10	20	20	120	44	99	1 226	184	26	40	316	30	750
Krb	—	—	—	—	65	195	351	—	15	—	56	—	188
Klm	—	—	51	576	41	42	131	90	91	58	121	119	1 143
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	—	3	—	—	148	3	5 040	5	—	—	33	—	42
Hl	—	—	—	—	—	—	365	—	198	5	5	—	15
Bl	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	49
Krs	—	—	—	21	33	—	30	—	42	—	—	—	441
Mlm	—	1	—	25	—	22	801	28	58	—	47	—	839
Från utlandet ..	—	—	314	—	—	—	209	—	—	—	—	—	—
Riket	9 014	5 628	3 610	161 941	122 265	33 526	376 826	22 058	3 204	7 874	7 988	3 473	48 574
<i>Entire country</i>													
1955	5 787	4 396	9 292	134 996	115 440	87 410	313 055	23 472	4 165	10 644	3 749	4 873	57 101

¹ Specifikation, se tab. 20!

oförädlat virke¹ 1956Måttenhet: ton
Unit of measurement: ton

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
												Riket	
												Entire	1955
												country	
Skb	Äbg	Jkp	Krb	Klm	Gtl	Gbg	HI	Bl	Krs	Mlm	Till ut- landet		
—	—	2 085	—	—	—	—	—	—	—	19	616	38 277	50 072
680	18	926	20	406	—	135	—	—	—	223	439	21 983	24 303
468	137	1 162	14	1 649	—	105	4	—	15	518	475	35 327	40 911
241	490	936	483	117	—	415	9	—	—	42	291	9 834	12 807
94	745	1 032	72	1 063	—	613	117	—	—	181	5 261	65 926	139 375
312	59 864	393	—	858	—	1 509	453	—	—	1 138	15 731	284 057	289 110
7 234	15 687	330	—	1 780	—	463	13	—	—	189	4 947	128 749	125 489
5 362	16 263	10 366	58	1 273	—	2 983	480	97	423	2 421	25 959	158 761	154 311
828	32 098	1 990	854	2 846	—	23	112	437	13	2 042	12 430	183 768	236 359
138	57	—	—	555	—	—	—	—	—	68	3 964	56 028	66 676
228	414	259	—	1 119	—	60	—	550	—	35	44	14 653	16 914
1 797	986	14 337	—	3 057	—	88	—	104	—	1 997	1 332	43 119	60 118
—	2 094	2 532	243	1 891	—	279	—	76	755	2 365	3 788	37 962	50 168
3 809	2 707	5 061	483	2 476	—	1 223	3 732	—	—	924	950	365	26 871
898	11 242	16 715	19	934	—	1 569	8 810	—	—	257	2 187	1 249	49 008
327	6 434	11 108	362	1 239	—	308	2 206	315	2 400	8 559	1 132	37 272	39 816
21	689	4 933	99	338	—	102	264	19	830	6 436	357	14 958	10 263
152	541	5 325	668	3 505	—	1 509	312	143	538	4 298	1 613	21 066	23 399
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
489	371	614	—	1 027	—	146	3 338	—	—	154	55	11 467	13 035
10	32	3 974	129	247	—	80	274	—	103	2 244	647	8 326	8 971
—	92	1 315	46	331	—	—	—	64	—	3 364	1 803	7 079	4 231
33	431	8 095	411	649	—	8	1 818	—	51	6 655	44	18 762	15 181
181	309	7 438	1 128	1 401	—	991	1 209	17	18	5 817	674	21 003	16 597
—	368	31	—	1 945	—	61	3	—	—	3	—	2 934	2 956
23 299	152 069	100 957	5 088	30 705	—	12 669	23 154	1 822	6 328	51 904	83 215	1 297 189	1 498 664
58 788	178 755	109 464	50 502	77 563	—	22 188	31 906	10 691	8 374	13 390	162 663	1 498 664	

Tabell 22. Ursprungs- och destinationslän för transporter av oförädlad och oktober 1955

Origin and destination of unprocessed wood transported by hired lorries during two

Anm.: Endast transporter på längre avstånd än 100 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ursprungslän <i>County of origin</i>	Destinationslän <i>County of destination</i>											
	Nb	Vb	Jtl	Vnr	Gvl	Kpb	Vrm	Ör	Vstm	Ups	Sth	Sdm
Nb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jtl	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vnr	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Gvl	—	—	—	—	28	—	—	—	—	128	667	—
Kpb	—	—	—	—	88	—	19	—	—	—	21	—
Vrm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ör	—	—	—	—	—	—	109	—	—	—	—	—
Vstm	—	—	—	—	15	80	5	224	—	—	543	—
Ups	—	—	—	—	382	1 419	—	39	—	—	364	—
Sth	—	—	—	—	59	—	—	—	—	—	—	—
Sdm	—	—	—	—	14	—	13	—	—	—	26	—
Ög	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—
Skb	—	—	—	—	—	—	—	14	6	13	80	—
Äbg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jkp	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—
Krb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Klm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riket	—	—	4	4	586	1 499	146	277	13	141	1 716	11
<i>Entire country</i>												
1954 (mars, april)	15	420	—	71	790	347	19	239	39	31	494	59

1) Timmer och osågat virke, massaved och brännved.

virke¹, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken månaderna september

months in 1955

Måttenhet: ton
Unit of measurement: ton

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
												Riket Entire country	1954
Ög	Skb	Äbg	Jkp	Krb	Klm	Gtl	Gbg	Hl	Bl	Krs	Mlm		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	446
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	359
—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	836	854
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	128	41
—	10	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	80	44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	119	46
—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	967	192
10	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	2 221	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	52
197	—	—	—	—	67	—	—	—	60	—	—	377	385
—	13	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	41	270
—	34	145	166	14	—	—	649	180	—	—	—	1 301	330
—	—	23	—	—	—	—	63	788	—	—	—	874	289
195	28	24	30	137	105	—	41	355	382	60	139	1 503	612
—	13	—	933	703	62	—	94	42	23	152	521	2 549	2 327
—	—	—	30	—	—	—	—	7	—	—	—	42	138
—	29	29	—	—	46	—	13	8	—	—	—	125	43
—	—	—	—	22	—	—	60	—	24	—	57	163	55
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	24	78
—	—	—	72	—	—	—	33	—	186	—	335	626	233
—	—	—	72	229	—	—	—	15	21	—	—	337	14
402	227	234	1 303	1 112	293	—	1 033	1 395	696	212	1 076	12 380	6 851
358	104	15	1 224	132	713	—	491	310	142	107	731	6 851	—

Tabell 23. I rikets hamnar och lastageplatser 1956 lossade kvantiteter av oförädlat virke (endast inrikes fartygstransporter)

Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1956

Måttenhet: m³ f.1
Unit of measurement: m³ f.1

1	2	3	4	5	6
Län County	Lossade varor Unloaded goods				
	Timmer master spiror <i>Timber poles</i>	Massa- ved o. d. Props <i>Pulp wood etc., pit- props</i>	Bränn- ved <i>Fuel wood</i>	Lövträ <i>Broad- leaved wood</i>	Summa <i>Total</i>
Nb	—	—	1 978	—	1 978
Vb	37	—	—	—	37
Vnr	—	—	262	6 962	7 224
Gvl	—	14 940	12	—	14 952
Vrm	1 027	—	8 687	—	9 714
Ups	—	—	310	—	310
Sth	—	6 613	836	—	7 449
Sdm	10	—	23	—	33
Ög	185	2 521	—	—	2 706
Skb	1 566	1 840	240	—	3 646
Äbg	—	—	597	—	597
Jkp	—	12 457	—	620	13 077
Klm	11 672	2 420	9 320	153	23 565
Gtl	—	41	—	—	41
Gbg	378	—	4 008	52	4 438
Bl	—	—	87	—	87
Krs	—	—	—	306	306
Mlm	—	—	14	—	14
Riket	14 875	40 832	26 374	8 093	90 174
<i>Entire country</i>					
1955	3 345	33 715	26 599	3 038	66 697

¹ Omräknat till fast mått utan hänsyn till barkningsgraden.

Tabell 24. Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1952—1956.

Yearly consumption of roundwood by forest industries in 1952—1956.

Anm.: Redovisningen omfattar samliga i kommerskollegii industristatistik ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). *Only enterprises which usually have at least five workers employed.*

Måttenhet: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement:

1		2	3	4	5	6	7
Industrigren och sortiment <i>Branch of industry and assortment</i>		1952	1953	1954	1955	1956	Års- medel tal <i>Ave- rage</i> 1952 /56
Sågverk¹	<i>Saw mills¹</i>	8 939	10 232	12 412	12 701	11 656	11 188
Timmer, slipersännen och sågkubb	<i>Timber, sleepers of pine</i>	4 753	5 310	6 603	6 654	5 993	5 683
av furu	» spruce ..	3 144	3 820	4 307	4 339	4 154	3 963
» gran	» birch	73	45	51	78	63	62
» björk	» other broadleaved wood	133	90	92	103	108	105
» annat lövträ	» other broadleaved wood	133	90	92	103	108	105
ej spec.	unspecified	836	967	1 359	1 477	1 349	1 198
Fanér- o. plywoodfabr.	<i>Veneer- and plywood factories</i>	144	131	160	155	162	150
Timmer o. d.	<i>Logs etc.</i>						
av furu	of pine	106	82	100	93	89	94
» gran	» spruce	—	—	4	5	8	3
» björk	» birch	17	15	22	26	24	21
» annat lövträ	» other broadleaved wood	21	23	28	20	28	24
ej spec.	unspecified	—	11	6	11	13	8
Wallboardfabriker²	<i>Wallboard factories²</i>	315	337	403	319	352	345
Massaved	<i>Pulp wood</i>						
av furu	of pine	210	200	227	227	322	237
» gran	» spruce	76	94	146	83	17	83
» lövträ	» other broadleaved wood	—	22	30	9	13	15
ej spec.	unspecified	29	21	—	—	—	10
Massafabriker²	<i>Pulp mills²</i>	12 965	13 237	14 850	15 661	16 624	14 667
Massaved	<i>Pulp wood</i>						
av furu	of pine	3 462	3 831	4 246	4 592	4 980	4 222
» gran	» spruce	9 082	9 025	10 108	10 437	10 887	9 908
» asp	» aspen	81	85	100	132	103	100
» björk	» birch	271	296	396	500	654	423
ej spec.	unspecified	69	—	—	—	—	14

¹ Statistiken omsluter flera sågverk 1954—1956 än tidigare.
The statistics include more sawmills 1954—1956 than preceding years.

² Förbrukning av sågverksavfall redovisas i textavdelningen.
Consumption of sawmill waste is dealt with in chapter II.

Tabell 25. Sågverkens och hyvleriernas samt lädämnesfabrikernas huvudsakliga produktion 1956. Länsvis

Production of sawn and planed goods in 1956. By counties

Anm. Redovisningen omfattar samtliga i kommerskollegii industristatistik ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). — *Only enterprises which usually have at least five workers employed.*

Måttenhet: 1 000 m³ (nominellt)

Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8
Län och läns- grupp <i>County</i>	Ohyvlade plank etc. (av barrträd) <i>Unplaned planks etc. (coniferous)</i>		Bräd- o. plank- stump läkt, ribb, list, stav	Bjälkar, sparrar, syllar <i>Balks and sleepers</i>	Virke av löv- träd <i>Broad- leaved lumber etc.</i>	Lädäm- nen (så- gade) <i>Box- board (sawn)</i>	Hyvlade bräder <i>Planed lumber</i>
	Antal arbets- ställen <i>No. of mills</i>	Produk- tion <i>Produc- tion</i>	<i>Ends, slatings, staves etc.</i>				
Nb	63	450	1	9	—	—	25
Vb	63	284	9	9	0	1	31
Jfl	23	71	2	2	—	0	26
Vnr	47	598	14	1	—	—	30
Gvl	72	746	11	4	7	1	71
Kpb	77	455	8	23	1	—	105
Vrm	66	496	5	2	5	2	51
Ör	40	330	5	6	3	1	42
Vstm	44	225	3	2	2	3	47
Ups	26	189	0	3	1	0	20
Sth	33	123	0	7	0	1	52
Sdm	35	190	4	2	1	4	38
Ög	80	255	3	13	5	4	47
Skb	62	192	1	6	3	4	45
Äbg	73	159	1	9	1	2	41
Jkp	133	263	2	39	7	5	137
Krb	86	246	5	27	5	8	51
Klm	102	332	6	9	15	11	72
Gtl	6	5	0	2	—	—	1
Gbg	12	17	0	1	3	5	44
Hl	28	24	1	26	3	0	3
Bl	28	51	0	1	1	0	13
Krs	47	92	1	6	20	7	6
Mlm	17	21	1	7	14	1	6
I	126	734	10	18	0	1	56
II	70	669	16	3	—	0	56
III	149	1 201	19	27	8	1	176
IV	780	3 000	35	125	48	45	643
V	138	210	3	43	41	13	73
Riket	1 263	5 814	83	216	97	60	1 004
<i>Entire country</i>							
1955	1 335	6 392	98	221	104	84	1 094

Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1956. Länsvis

Pulp and wallboard production in 1956. By counties

Måttenhet: 1 000 ton
Unit of measurement: 1 000 ton

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp <i>County</i>	Pappersmassa <i>Pulp</i>						Wallboards	
	Mekanisk		Sulfit		Sulfat		Antal fabriker i drift <i>No. of running factories</i>	Produktion 1 000 ton
	Antal fabriker i drift <i>No. of running mills</i>	Produktion 1000 ton (torrfäinkt vikt) <i>(dry weight)</i>	Antal fabriker i drift <i>No. of running mills</i>	Produktion 1000 ton (torrfäinkt vikt) <i>(dry weight)</i>	Antal fabriker i drift <i>No. of running mills</i>	Produktion 1000 ton (torrfäinkt vikt) <i>(dry weight)</i>		
Nb	1	24	—	—	2	118	1	..
Vb	4	165	1	54	1	41	2	..
Jtl	2	33	2	41	—	—	1	..
Vnr	4	121	10	557	7	444	5	..
Gvl	2	23	7	316	5	298	2	..
Kpb	2	119	4	78	1	29	—	..
Vrm	4	120	8	250	5	227	1	..
Ör	3	23	1	21	2	60	1	..
Vstm	2	1	1	12	—	—	1	..
Ups	—	—	1	31	1	67	1	..
Sth	2	94	1	18	—	—	—	..
Sdm	—	—	—	—	—	—	1	..
Ög	1	94	2	57	1	48	—	..
Skb	—	—	1	23	—	—	1	..
Äbg	5	45	5	122	2	34	—	..
Jkp	1	0	4	62	1	43	—	..
Krb	2	20	3	43	1	21	—	..
Klm	1	10	1	11	1	13	—	..
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	..
Gbg	2	19	1	21	—	—	—	..
Hl	2	6	1	21	—	—	—	..
Bl	1	7	—	—	—	—	—	..
Krs	—	—	—	—	—	—	—	..
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	..
I	5	189	1	54	3	159	3	..
II	6	154	12	598	7	444	6	..
III	4	142	11	394	6	327	2	..
IV	21	407	28	650	16	513	6	..
V	5	32	2	42	—	—	—	..
Riket	41	924	54	1 738	30	1 443	17	450
<i>Entire country</i>								
1955	44	873	54	1 669	30	1 362	17	429

Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke m. m. 1952—1956
Exports of roundwood, sawn wood etc., 1952—1956

1	2	3					4					7	8					12
		1952	1953	1954	1955	1956	1952	1953	1954	1955	1956		1952	1953	1954	1955	1956	
Tullens stat. or Customs No.	Sortiment Assortment	Kvantitet ¹ Quantity															Värde (tusentals kr) Value (1000 Sm. cr.)	
712, 713	Orarbetade trävaror Unprocessed wood	48,1	61,2	107,7	102,4	85,0	6 448	7 472	14 371	14 654	11 890							
	Sågtimmer m. m. av barrträd. 1 000 m ³ f																	
	<i>Coniferous timber</i>																	
716	Massaved <i>Pulp wood</i>	182,7	206,5	581,0	1 051,0	747,0	18 549	12 744	40 545	80 906	58 542							
715	Propps <i>Pitprops</i>	1 000,3	551,6	329,5	436,3	268,7	120 453	43 653	20 224	33 280	20 937							
751, 752	Ved <i>Wood</i>	—	0,8	—	12,1	86,8	—	18	—	212	1 452							
714, 717	Övrigt barrträdsvirke (stolpar etc.) » »	77,4	100,3	84,1	86,8	64,9	19 893	20 081	15 379	15 957	12 384							
	<i>Other coniferous wood (poles etc.)</i>																	
718, 719	Övrigt inhemskt lövträdsvirke » »	0,1	3,6	5,9	11,1	11,1	73	385	936	1 199	1 192							
	<i>Other broadleaved wood</i>																	
720, 721	Virke av utländska trädslag » »	0,0	1,6	0,2	0,8	0,1	18	331	17	136	16							
	<i>Wood from foreign species</i>																	
	Summa orarbetade trävaror » »	1 308,6	925,6	1 108,4	1 700,5	1 263,6	165 434	84 684	91 472	146 294	106 453							
	<i>Total unprocessed wood</i>																	
	Sågat och bilat virke Sawn and arced wood																	
722—724	Av barrträd: <i>Coniferous:</i>	32,6	26,8	30,3	31,0	22,1	25 657	18 526	20 755	23 175	16 457							
725	Bjälkar, sparrar <i>Balks</i>	9,1	9,9	5,1	6,0	13,2	11 337	10 072	4 669	5 602	13 488							
726—737	Slipers <i>Sleepers</i>	587,8	857,1	823,5	960,4	916,4	608 638	855 767	859 313	1 032 954	947 134							
776—781	Ohyvlade plankor etc. <i>Unplaned</i>	35,4	35,3	49,8	42,4	40,2	41 496	35 280	50 589	45 072	42 375							
745	Ohyvlade lådännen <i>Boxboards</i>	20,5	15,3	13,1	11,2	9,2	32 855	19 388	17 959	16 532	13 684							
783	Hyvlade lådännen <i>Boxboards</i>	9,6	3,8	5,3	6,0	6,8	13 845	4 264	6 321	7 012	8 420							
738—741	Övrigt barrträdsvirke » »	9,6	17,4	14,9	16,0	15,2	8 751	15 183	13 165	14 236	13 458							
	<i>Other coniferous lumber</i>																	
	Summa virke av barrträd <i>Total</i>	704,6	965,6	942,0	1 073,0	1 023,1	742 664	958 480	972 771	1 144 583	1 055 016							
742	Av lövträd: <i>Summa</i>	7,9	12,9	12,8	14,2	10,3	2 337	3 257	3 533	2 982	2 845							
	<i>Broadleaved: total</i>																	
758, 759	Fanérskivor <i>Veneer</i>	622	1 244	1 504	1 639	2 016	1 422	2 765	4 094	4 795	5 454							
	Högst 7 mm tjocka <i>Up to 7 mm thick</i>																	
759: 1, 760	Hoppressade (plywood m m.) »	7 963	9 929	10 820	8 898	7 509	9 946	10 551	12 392	10 707	9 159							
761	<i>Plywood</i>																	

¹ En standard motsvarar 4,672 m³ f.

Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke m. m. 1952—1956
Imports of roundwood, sawn wood etc., 1952—1956

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Sortiment Assortment	stat. nr Customs No.										
			1952	1953	1954	1955	1956	1952	1953	1954	1955	1956
			Kvantitet ¹ Quantity				Värde (tusentals kr) Value (1 000 Sw. cr.)					
Oarbetade trävaror Unprocessed wood												
712, 713	Sågtimmer m. m. av barrträd <i>Coniferous timber</i>	1 000 m ³ f.	357,7	252,5	331,3	203,6	181,8	35 473	21 928	31 337	19 280	15 644
716	Massaved <i>Pulp wood</i>	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
715	Props <i>Pitprops</i>	»	781,9	274,5	292,9	279,9	348,4	67 479	15 229	15 610	16 308	22 080
751, 752	Ved <i>Wood</i>	»	21,5	23,0	6,9	4,4	25,3	575	61	152	95	681
714, 717	Övr. barrträdsvirke (stolpar etc.) <i>Other coniferous wood</i>	»	2,4	5,3	3,5	1,9	1,0	104	377	319	193	151
718, 719	Övr. inhemskt lövträdsvirke <i>Other broadleaved wood</i>	»	14,1	11,4	27,7	21,8	33,4	2 177	1 786	3 303	2 498	2 422
720, 721	Virke av utländska trädslag <i>Wood from foreign species</i>	»	10,1	13,9	29,6	23,1	21,9	3 880	4 157	8 389	7 728	8 088
Summa oarbetade trävaror <i>Total unprocessed wood</i>			1 187,7	565,0	691,9	535,2	611,8	109 688	43 709	59 110	46 082	49 046
Sågat virke Sawn wood												
726—741	Av barrträd <i>Coniferous</i>	1 000 stds	10,9	13,7	14,2	11,1	7,4	7 925	10 755	11 532	9 340	6 428
742	Av inhemskt lövträd <i>Broadleaved</i>	1 000 m ³ f.	19,9	20,1	32,8	42,8	32,8	10 375	8 765	14 577	20 956	15 612
743	Av utländska trädslag <i>Foreign species</i>	»	8,6	10,3	15,8	14,2	11,9	5 899	7 003	9 723	9 560	9 869
Fanérskivor Veneer												
758, 759	Högst 7 mm tjocka <i>Up to 7 mm thick</i>	ton	883	965	1 592	2 007	1 526	3 249	3 506	6 254	7 084	5 740
759:1, 760, 761	Höpressade (plywood m. m.) <i>Plywood</i>	»	3 073	4 526	6 750	5 636	5 025	3 978	5 122	8 152	8 356	7 592

¹ För »Sågat virke av barrträd» anges kvantiteten i 1 000-tals standards (stds), för »fanérskivor» i ton och för övriga sortiment i 1 000-tals m³f. En standard motsvarar 4,672 m³f.

Tabell 29. Sveriges export och import av oförädlat virke med fördelning på export- resp. importländer 1956

Swedish exports and imports of roundwood by countries of destination and origin in 1956

1	2	3	4	5	6	7
Tullens stat. nr <i>Customs No.</i>	Sortiment <i>Assortment</i>	Export- resp. importland	Export		Import	
			1 000-tal m ³ f.	1 000-tal kr	1 000-tal m ³ f.	1 000-tal kr
712,713 714	Såg- och fanér- timmer, mastträ, spiror och stolpar av barrträd <i>Coniferous timber, poles, pilings etc.</i>	Belgien, Luxem- burg Cypern Danmark Finland Grekland Irländska rep. Island Israel Nederländerna Norge Storbritannien Västtyskland Övriga Samtliga	1,4 0,6 5,2 — 1,0 1,3 1,5 4,3 27,9 18,4 23,4 58,4 3,7 147,1	264 176 956 — 194 226 314 1 042 3 220 1 666 5 298 9 820 835 24 011	— — — 122,3 — — — — — 60,3 — — — — 182,6	— — — 10 854 — — — — — — 4 906 — — — 15 760
716	Massaved av barr- träd <i>Coniferous pulp- wood</i>	Danmark Finland Frankrike Nederländerna Norge Storbritannien Ungern Västtyskland Övriga Samtliga	0,5 — 9,3 1,4 293,2 0,7 83,0 343,4 15,6 747,1	28 — 900 121 22 359 51 7 850 25 884 1 349 58 542	— 77,5 — — 270,9 — — — — 348,4	— 4 807 — — 17 273 — — — — 22 080
715	Props av barrträd <i>Coniferous pit- props</i>	Belgien, Luxem- burg Storbritannien Turkiet Västtyskland Övriga Samtliga	10,9 20,8 16,3 215,5 5,1 268,6	864 1 590 1 349 16 707 487 20 997	— — — — — —	— — — — — —
717	Övrigt barrträds- virke <i>Other coniferous wood</i>	Kanarieöarna Norge Övriga Samtliga	0,5 0,1 1,6 2,2	55 14 176 245	— — 0,2 0,2	— — 15 15

(Forts. på nästa sida)

(Forts. fr. föreg. sida)

1	2	3	4	5	6	7
718,719	Virke av svenska lövträdsarter <i>Wood from Swedish broadleaved species</i>	Danmark	4,5	204	0,4	89
		Finland	—	—	31,0	1 989
		Frankrike	—	—	1,2	769
		Storbritannien	2,3	141	—	—
		Västtyskland	2,9	778	—	—
		Övriga	1,4	65	0,8	173
		Samtliga	11,1	1 188	33,4	2 420
720,721	Virke av utländska trädslag <i>Wood from foreign species</i>	Britt. Västafrika	—	—	7,2	1 708
		Fr. Ekv. Afrika	—	—	5,6	1 580
		Fr. Västafrika	—	—	4,0	1 106
		Indien	—	—	0,2	270
		Thailand	—	—	1,8	2 146
		Övriga	0,1	16	3,2	1 487
		Samtliga	0,1	16	22,0	8 297
	Summa oförädlat virke		1 176,7	105 001	586,6	48 574
	<i>Total unprocessed wood</i>					
	1955		1 688,4	146 082	530,8	45 987

**Tabell 30. Rånnettovärden för virkesuttagen å kronoskogar
1947—1956. Länsvis**

Net value of wood cut in Crown forests in 1947—1956. By counties

Måttenhet: kr pr m³ sk.
Unit of measurement:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län County	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	
Nb	10:93	12:09	11:95	12:82	28:04	30:86	15:79	18:48	18:31	15:24	
Vb	13:89	15:11	15:23	17:54	32:31	37:03	21:80	24:89	25:65	22:25	
Jtl	13:46	12:97	13:41	19:71	35:18	35:42	22:45	23:38	27:25	20:58	
Vnr	14:63	13:53	12:92	20:89	39:98	38:50	21:46	24:04	26:16	21:26	
Gvl	16:09	17:38	16:58	21:45	38:37	45:40	28:33	21:66	22:98	25:66	
Kpb	14:84	19:12	18:07	20:91	42:54	41:61	29:01	30:48	31:44	30:66	
Vrm	16:69	20:74	21:18	31:77	60:25	48:90	39:07	44:34	44:60	35:62	
Ör	14:45	18:68	17:81	18:59	34:92	49:20	29:06	30:68	31:10	29:84	
Vstm	16:37	19:87	18:92	19:20	37:68	47:13	26:39	27:73	26:31	28:16	
Ups	18:41	23:54	23:11	27:88	46:40	51:52	37:33	30:23	25:56	31:14	
Sth	11:97	18:73	18:08	23:66	42:39	38:23	27:32	23:12	24:06	19:02	
Sdm	17:28	21:14	20:01	26:92	52:68	46:59	42:45	39:06	42:80	40:31	
Ög	16:40	20:43	21:07	26:07	45:21	47:49	41:13	39:32	42:62	38:02	
Skb	16:23	22:08	21:40	26:48	48:15	54:37	40:61	40:19	41:23	37:23	
Äbg	14:89	21:52	21:71	28:51	50:55	42:09	38:64	40:46	41:53	35:85	
Jkp	19:73	25:44	24:42	35:82	64:87	49:10	49:36	52:49	50:12	43:13	
Krb	19:33	24:04	23:60	29:39	48:59	53:25	41:16	43:69	41:64	40:88	
Klm	17:82	21:30	23:08	32:89	47:72	42:15	41:43	43:51	43:63	38:31	
Gtl	16:14	21:77	20:47	26:57	43:23	33:20	31:42	29:66	31:05	22:91	
Gbg	12:16	14:84	14:61	17:09	34:80	39:21	24:09	26:02	28:47	30:50	
Hl	16:32	14:19	19:72	24:29	41:02	41:44	34:07	38:02	39:92	35:40	
B1	15:31	18:60	16:34	23:81	44:08	35:49	30:84	35:24	36:47	30:63	
Krs	18:02	21:70	20:69	26:85	46:95	40:78	36:32	36:20	39:08	33:71	
Mlm	17:93	23:85	22:87	30:75	61:80	46:86	35:62	41:67	46:69	42:22	
Riket Entire country	13:71	16:27	15:69	19:34	36:55	39:28	25:68	27:76	28:37	25:70	

Tabell 31. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1955/56.

Sågtimmer av furu och gran

Gross prices and costs in the cutting year 1955/56. Coniferous timber

a) Norra Sverige

Anm.: Priserna gäller — där ej annat anges — obarkat timmer av angiven medellängd, kvalitetsklass o/s, fritt utsorterat vid slutskilje. Körningskostnaderna avser 2 km körväg.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Prisområde Region	Stock- arnas medel- längd Average length of logs	Träd- slag Spe- cies	Bruttoprís i öre per f³ tr. Gross prices in öre per f³ tr.								Omkostn. i öre per f³ tr. Costs in öre per f³ tr.			
			5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12"	hugg- ning cutt- ing	kör- ning trans- port	ge- mens. kostn. com- mon costs	sum- ma total
											Timmer och massaved 3,0 f³tr.			
Torneälv	16'	t g	171 —	197 176	223 198	239 209	255 225	281 245	301 265	—	25	25	22	72
Kalixälv	16'	t g	172 —	198 177	224 199	240 210	256 226	282 246	302 266	—	25	25	22	72
Luleälv	16'	t g	172 —	198 177	224 199	240 210	256 226	282 246	302 266	—	25	25	22	72
Piteälv	16'	t g	172 —	198 177	224 199	240 210	256 226	282 246	302 266	—	24	25	22	71
Skellefteälv	16'	t g	173 —	199 178	225 200	241 211	257 227	283 247	303 267	—	25	24	20	69
Jmeälv	16'	t g	174 —	200 179	226 201	242 212	258 228	284 248	304 268	—	22	29	20	71
Öreälv	16'	t g	174 —	200 179	226 201	242 212	258 228	284 248	304 268	—	22	29	20	71
Bideälv m. fl. ...	16'	t g	175 —	201 180	227 202	243 213	259 229	285 249	305 269	—	22	29	20	71
Ängermanälven	16'	t g	176 —	202 181	228 203	244 214	260 230	286 250	306 270	—	27	31	22	80
Indalsälven— Ljungan	16'	t g	176 —	202 186	228 203	244 214	260 230	286 250	306 270	—	25	27	21	73
Ljusnan ¹	16'	t g	— —	203 198	228 198	248 219	268 239	288 259	303 274	318 289	Endast timmer			
											17	24	28	69

¹ Måttenhet f³fl. som nära överensstämmer med f³tr. Helbarkat virke 8 öre högre priser. För annan kvalitet än o/s är prisändringarna följande:

	Tillägg för S-timmer	Avdrag för V	Avdrag för VI
Torne—Ljungan	t 15 %	t 20 %, g 15 %	t 40 %, g 30 %
Ljusnan	t 20 %	t 20 %, g 15 %	t 40 %, g 30 %

Tabell 31 (forts.).

b) Övriga Sverige

Anm.: Priserna gäller för timmer av o/s kvalitet, obarkat, utom för Värmland där priserna avser helbarkat timmer. Körningskostnaderna avser: Gvl, Kpb och Vrm 1 km, Ör—Gtl 0,75 km och Gbg—Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Prisområde Region	Stock- arnas medel- längd <i>Average length of logs</i>	Träd- slag <i>Spe- cies</i>	Bruttopriser i öre per f ³ to. <i>Gross prices in öre per f³ to.</i>										Omkostn. i öre per f ³ to. <i>Costs in öre per f³ to.</i>			
			5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12"	13"	hugg- ning <i>cutt- ing</i>	kör- ning <i>trans- port</i>	ge- mens. kostn. <i>com- mon costs</i>	sum- ma <i>total</i>	
Gvl Gästrikl. bilväg	15'	t g	— —	245 235	260 250	280 265	300 280	315 295	340 305	— —	— —	17	33	30	80	
Kpb huvudälv bilväg	15' 15'	t g	— —	260 245	280 260	305 280	325 295	340 305	365 315	— —	— —	20	27	27	74	
Vrm huvudälv bilväg	15' 15'	t g	— —	245 230	265 245	290 265	310 280	325 290	350 300	— —	— —					
Ör »	14—15'	t g	— —	220 230	240 245	260 255	280 270	295 285	310 290	320 290	— —	17	25	26	68	
Vstm »	14 ^{1/2} / ₄ ' 15 ^{1/2} / ₄ '	t g	— —	220 220	240 230	260 240	280 250	300 260	320 270	— —	— —	20	33	26	79	
Ups »	14 ^{1/4} / ₄ ' 15 ^{1/4} / ₄ '	t g	210 210	220 220	240 225	260 235	280 250	300 265	320 265	— —	— —	17	26	28	71	
Sth »	14 ^{1/4} / ₄ ' 15 ^{1/4} / ₄ '	t g	210 210	220 220	240 225	260 235	280 250	300 265	320 265	— —	— —	19	26	25	70	
Sdm »	14 ^{1/4} / ₄ ' 15 ^{1/4} / ₄ '	t g	210 210	220 220	240 225	260 235	280 250	300 265	320 265	— —	— —	16	22	20	58	
Ög »	14'	t g	— —	230 205	250 215	270 230	285 240	305 250	315 265	320 270	— —	16	23	17	56	
Skb »	14'	t g	210 210	225 225	245 235	260 250	275 260	290 270	310 285	— —	— —	17	24	14	55	
Äbg Dals. norra bilväg » (kanalsjö, + 7 öre)	14'	t g	— —	209 233	232 244	248 252	267 263	275 270	292 285	— —	— —	21	25	21	67	
» södra bilväg	14'	t, g	—	210	220	240	250	265	285	—	—					
Västergötland »	14'	t, g	215	240	250	270	285	295	310	—	—					
Jkp »	12—14'	t g	185 185	215 195	245 230	260 240	275 255	290 270	305 295	— —	— —	21	25	13	59	
Krb »	14'	t g	— —	230 215	250 230	270 240	285 250	305 260	315 265	320 270	320 275	17	23	15	55	
Klm »	14'	t g	— —	230 215	250 230	270 240	285 250	305 260	315 265	320 270	320 275	20	22	17	59	
Gtl »	14'	t g	— —	185 170	205 185	220 200	240 210	255 220	270 230	285 240	— —	20	21	10	51	

Tab. 31. (forts.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Gbg	bilväg	14'	t, g	—	210	220	240	250	265	285	—	—	20	20	13	53
Hl ²	»	13'	t, g	190	204	219	228	237	247	252	256	261	20	23	15	58
Bl	»	13'	t g	210 200	230 215	250 230	270 240	285 250	305 260	315 265	320 270	320 275	23	22	..	..
Krs ³	»	12-13'	t, g	210	230	240	245	250	255	260	265	—	23	22	17	62
Mlm ⁴	»		t, g	—	—	—	200	—	—	—	—	—	20	19	..	..

Anm.: För annan kvalitet än o/s är prisändringarna följande:

	Tillägg för S-timmer	Avdrag för V	Avdrag för VI
Gvl, Gästrikland, Kpb	t 25 %	t, g 15 %	t, g 25 %
Vrm	t 30 »	t 20 %, g 15 %	—
Ör, Ups, Sth, Sdm, Ög, Krb, Klm, Bl	t 25 »	t, g 25 %	t, g 45 »
Vstm	t 25 »	t, g 20 »	t, g 40 »
Skb, Jkp	t 30 »	t, g 20 »	t, g 40 »
Äbg, Dalsl. norra	—	t 20 %, g 15 %	—
övr. länet, Gbg	—	t, g 20 %	t, g 35 »
Gtl	t 25—40 %	t 25 %, g 20 %	t 45 %, g 40 %
HI	t 15—25 »	t, g 20 %	t, g 40 %

¹ Priset gäller 5½" timmer

² För större partier 10—15 % högre priser

³ Priserna gäller för medelkvalitet

⁴ Medelpris (medeldimension 8")

Tabell 32. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1955/56.

Massaved av barrträd.

Gross prices and costs during the cutting year 1955/56. Coniferous pulp wood

Ann.: Priserna gäller Torne—Ljusnan fritt slutskilje, i övrigt — där ej annat anges — leverans vid bilväg. Alla priser för massaved i m³t. avser helbarkat virke.

Körningskostnaderna avser: Torne-Ljusnan 2 km, Gästrikl., Kpb och Vrm 1 km, Ör-Gtl 0,75 km samt Gbg-Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
Prisområde (flod- område resp. län) Region	Mått- enhet	Vir- kes- längd	Bruttoprís i kr per måttenhet				Omkostn. i kr pr måttenhet								
	Unit used	Length of logs	Gross prices in Sw. cr. per unit								Costs in Sw. cr. per unit				
			Sulfitved Sulphite wood		Sulfatved Sulphate wood		Flottn. bränn- ved el. kolved	hugg- ning cutt- ing	kör- ning trans- port	ge- mens. kostn. com- mon costs	sum- ma total				
hb.	ob.	hb.	ob.	Flottn. bränn- ved el. kolved	hugg- ning cutt- ing	kör- ning trans- port						ge- mens. kostn. com- mon costs	sum- ma total		
Torne älv	f ³ tr.	—	1: 89	1: 69	1: 56	1: 36	1: 23	se under timmer, tab. 31							
Kalix älv	»	—	1: 90	1: 70	1: 57	1: 37	1: 24	»	»	»	»				
Lule älv	»	—	1: 90	1: 70	1: 57	1: 37	1: 24	»	»	»	»				
Pite älv	»	—	1: 90	1: 70	1: 57	1: 37	1: 24	»	»	»	»				
Skellefte älv	»	—	1: 91	1: 71	1: 58	1: 38	1: 25	»	»	»	»				
Ume älv	»	—	1: 92	1: 72	1: 59	1: 39	1: 26	»	»	»	»				
Öre älv	»	—	1: 92	1: 72	1: 59	1: 39	1: 26	»	»	»	»				
Gide älv m. fl. ...	»	—	1: 93	1: 73	1: 60	1: 40	1: 27	»	»	»	»				
Ångermanälven ...	»	—	1: 94	1: 74	1: 61	1: 41	1: 28	»	»	»	»				
Indalsälv-Ljungan	»	—	1: 94	1: 74	1: 61	1: 41	1: 28	»	»	»	»				
Ljusnan, fritt Mar- men	f ³ mi.	—	2: —	—	1: 67	—	1: 25	0: 43	0: 31	0: 25	0: 99				
Vrm huvudälv	»	—	2: 02	—	1: 62	—	—	} 0: 39	} 0: 27	} 0: 22	} 0: 88				
bilväg	»	—	1: 94	—	1: 54	—	—					—	—	—	—
Gbg bilväg	»	—	1: 94	—	1: 54	—	—					—	—	—	—
Äbg Dalsl. bilväg Västerg. »	»	—	1: 94 1: 90	— —	1: 54 1: 46	— —	— —					— —	— —	— —	— —
			prima	sekunda	prima	sekunda									
Gvl, Gästrikl., bilv.	m ³ t.	3 m	46: —	32: 25	37: —	26: —	24: —	} 10: 91	} 5: 25	} 5: 60	} 21: 76				
Kpb. huvudälv	»	»	47: —	33: —	38: —	26: 50	24: —					} 10: 85	} 5: 52	} 5: 39	} 21: 76
n. delen »	»	»	45: —	31: 50	36: —	25: 25	22: —								
s. delen »	»	»	46: —	32: 50	37: —	26: —	23: —	—	—	—	—				
Vrm	»	2 m	50: 40	—	38: 50	—	—	—	—	—	—				
Ör	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	12: 14	5: 63	4: 80	22: 57				
Vstm n. delen »	»	3 »	46: —	32: 25	37: —	26: —	—	} 11: 73	} 6: 24	} 4: 78	} 22: 75				
s. delen »	»	2 »	47: 50	33: —	36: —	25: —	—					—	—	—	—
Ups, n. delen »	»	3 »	46: —	32: 25	37: —	26: —	—	} 11: 09	} 6: 63	} 5: 14	} 22: 86				
s. delen »	»	2 »	47: 50	33: —	36: —	25: —	—					—	—	—	—
Sth	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	11: 98	4: 69	4: 50	21: 17				
Sdm	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	10: 52	4: 39	4: 12	19: 03				
Ög	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	11: 81	4: 85	3: 17	19: 83				
Skb	»	»	50: —	35: —	37: 50	26: 25	—	11: 06	4: 65	2: 57	18: 28				
Äbg Dalsl.	»	»	50: 40	35: 30	38: 50	26: 95	—	} 10: 59	} 4: 94	} 4: 13	} 19: 66				
» Västergötl. ...	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—					9: 97	4: 74	2: 35	17: 06
Ikp	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	11: 73	4: 02	2: 74	18: 49				
Krb	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	11: 74	4: 54	3: 19	19: 47				
Klm	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	—	—	—	—				
Gtl	»	2 o. 3 m	42: —	30: —	30: —	21: —	—	10: 13	4: 18	1: 99	16: 30				
Hl	»	2 m	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	11: 58	4: 24	3: 15	18: 97				
Bl	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	11: 62	3: 86	—	—				
Krs	»	»	47: 50	33: —	36: —	25: —	—	12: 36	4: 11	3: 30	19: 77				
Mlm	»	»	46: —	—	36: —	—	—	11: —	4: 11	2: 53	17: 94				

**Tabell 33. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1955/56.
Brännved**

Gross prices and costs during the cutting year 1955/56. Fuel wood

Anm.: Priserna gäller i genomsnitt för hela säsongen och avser leverans vid bilväg.
Körningskostnaderna avser: Nb-Vrm 1 km, Ör-Gtl 0,75 km och Gbg-Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län County	Bruttopriser i kr per m ³ t. Gross prices in Sw. cr. per m ³ t.			Omkostnader i kr per m ³ t. (1 m-ved) Costs in Sw. cr. per m ³ t. (1 mtr lengths)				
	björk birch		barrved coniferous	pannved	huggning cutting	körning transport	gem. kostnader common costs	summa total
	prima	sekunda	prima					
Nb	25:—	20—21:—	19—21:—	16—17:—	..	..	..	..
Vb lappmark ...	27:—	22:—	..	19:—	..	..	..	..
kustland ...	27—30:—	24:—	..	21:—	..	..	..	..
Jtl (Östersund)	33:—	30:—	..	25:—	..	..	..	..
Vnr	..	..	..	..	..	..	..	..
Gvl (Gästrik.)	25:—	21:—	21:—	18:—	..	..	..	..
Kpb	..	..	..	..	..	..	..	..
Vrm	26:—	..	..	20:—	9:60	6:12	2:66	18:38
Ör	23:—	18:—	18:—	14:—	9:31	5:25	2:32	16:88
Vstm	24:—	20:—	20:—	17:—	9:26	6:36	2:31	17:93
Ups	24:—	20:—	20:—	15:—	9:21	5:59	2:47	17:27
Sth	25—26:—	20—21:—	20—21:—	14—15:—	9:19	4:27	2:91	16:37
Sdm	25:—	20:—	20:—	16:—	8:82	4:28	2:10	15:20
Ög	24:—	18:—	20:—	15:—	9:07	4:76	2:03	15:86
Skb	25:—	19:—	20:—	16:—	9:16	4:68	1:59	15:43
Äbg Dalsland ...	25:—	18:—	18:—	14:—	9:17	4:94	2:39	16:50
Västergötl.	23:—	18:—	18:—	14:—				
Jkp	24:—	18:—	18:—	14:—	8:42	4:67	1:66	14:75
Krb	23:—	19:—	19:—	15:—	8:70	3:93	1:24	13:87
Klm	25:—	20:—	20:—	15:—	8:78	4:42	1:39	14:59
Gtl	26:—	..	20:—	19:—	8:97	4:03	1:24	14:24
Gbg	22:—	15:—	..	15:—	8:91	3:49	1:54	13:94
Hl	22:—	17:—	18:—	14:—	8:60	4:42	1:50	14:52
Bl	20—22:—	16—18:—	16:—	12:—	8:16	3:86	..	..
Krs	19:—	14:—	16:—	12:—	8:45	4:05	1:77	14:27
Mlm	21:—	15:—	16:—	12:—	9:01	3:90	1:97	14:88

Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänst i kr¹, vintrarna 1939/40 samt 1952/53 till 1955/56. Länsvis

Average daily wages of forest workers in the cutting years 1939/40 and 1952/53—1955/56.
By counties

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län	Huggare Woodcutters					Körare Hauliers					
County	1939/40	1952/53	1953/54	1954/55	1955/56	1939/40	1952/53	1953/54	1954/55	1955/56	
Nb	8,6	35	37	37	40	17,6	63	69	70	74	
Vb	9,2	35	37	38	40	18,4	64	66	71	73	
Jtl	8,1	33	33	35	36	16,0	54	52	61	63	
Vnr	7,8	32	32	35	34	15,6	57	56	67	67	
Gvl	9,0	31	35	37	37	17,0	53	61	59	65	
Kpb	8,6	32	35	41	44	15,6	52	55	62	64	
Vrm	6,9	27	29	33	34	11,6	38	41	48	48	
Ör	6,7	29	31	32	33	10,8	40	45	46	48	
Vstm	6,8	27	34	35	37	11,9	42	50	52	55	
Ups	9,0	24	26	30	32	13,0	38	44	51	53	
Sth	7,8	24	25	29	30	12,8	38	42	47	48	
Sdm	7,1	25	26	30	30	10,5	35	40	44	45	
Ög	6,2	26	29	31	31	9,8	38	44	45	47	
Skb	6,0	25	26	29	30	10,2	39	38	44	45	
Äbg	6,3	26	26	29	30	10,8	40	41	45	47	
Jkp	6,5	27	28	30	32	10,6	39	41	43	47	
Krb	5,7	26	26	30	32	9,8	42	40	44	48	
Klm	6,3	24	26	28	29	10,0	38	39	42	46	
GfI	6,0	23	23	28	27	10,0	32	35	40	41	
Gbg	5,5	26	27	29	31	10,0	41	43	45	46	
Hl	6,3	26	27	28	32	11,0	41	41	39	45	
Bl	6,0	25	25	30	32	10,0	38	38	48	50	
Krs	5,8	26	26	30	31	10,3	42	41	45	46	
Mlm	6,5	25	25	30	33	12,0	40	40	45	48	
Riket	7,7	30	32	34	36	14,5	50	53	57	60	
Entire country											
Index basår											
Basic year											
1939/40	100	390	416	442	468	100	345	366	393	414	

¹ För 1939/40 har dagsförtjänsten angivits med en decimal, för övriga år i hela kr.

Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1956 vid domänverket och 54 större skogsbolag

Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests in 1956

Anm.: Uppgifterna avser antalet sysselsatta andra tisdagen i angiven månad.

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsgivare Employer	Månad Month	Antal arbetare sysselsatta i Number of workers employed in				Samtliga All
		avverkningsarbete ¹ cutting		skogs- vårds- arbeten ² silvi- culture	hus- byggn- o. anlägg- nings- arbeten ³ building	
		total	därav körning of which hauling			
Domänverket ..... State Forest Service	febr.	14 799	4 025	3	357	15 159
	maj	7 405	1 446	2 146	570	10 121
	aug.	4 708	1 638	4 598	1 795	11 101
	nov.	11 170	2 370	427	969	12 566
Skogsbolagen ..... Companies	febr.	52 140	23 431	41	877	53 058
	maj	33 579	12 060	1 452	846	35 877
	aug.	23 267	5 284	6 666	1 783	31 716
	nov.	40 877	13 153	911	1 856	43 644
Summa ..... Total	febr.	66 939	27 456	44	1 234	68 217
	maj	40 984	13 506	3 598	1 416	45 998
	aug.	27 975	6 922	11 264	3 578	42 817
	nov.	52 047	15 523	1 338	2 825	56 210

¹ Utsyning, stämpling, huggning, körning samt flottning i egen regi.

² Hyggesrensning, markberedning, skogsodling, röjning, skogsdikning och plantskolearbeten.

³ Skogsvägbyggnader samt uppförande av arbetarebostäder.

Tabell 36. Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1956

Personnel engaged in floating activity and number of day-works performed in 1956

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Förvaltningspersonal <i>Administrative personnel</i>	Antal sysselsatta arbetare <i>No. of workers employed</i>						Av arbetarpersonalen fullgjorda dagsverken 1000-tal <i>No. of day-works performed by workers</i>		
		i flottn.-arbete m. m. <i>in floating etc.</i>			vid skiljen <i>in sorting</i>			i flottningsarbete <i>in floating</i>	vid skilje <i>in sorting</i>	summa <i>total</i>
		omkr. 15 maj <i>about May 15th</i>	omkr. 1 juli <i>about July 1st</i>	omkr. 15 aug. <i>about Aug. 15th</i>	omkr. 15 maj <i>about May 15th</i>	omkr. 1 juli <i>about July 1st</i>	omkr. 15 aug. <i>about Aug. 15th</i>			
Norrbygden	339	6 765	5 896	2 153	592	3 572	3 115	520	299	819
Torneälv	15	635	166	113	81	499	480	32	40	72
Kalixälv ¹	51	1 506	500	121	78	228	228	59	17	76
Luleälv		271	218	203	15	273	272	38	15	53
Piteälv ¹	22	98	364	172	37	153	154	22	17	39
Åby o. Byske älvar ...	6	125	223	142	13	106	106	17	6	23
Skellefte älv ¹	22	294	593	123	23	223	223	42	13	55
Umeälv ¹	42	703	782	240	—	489	489	64	34	98
Hörneån o. Öreälv		161	127	—	—	130	—	15	5	20
Gideälv m. fl. ¹	13	599	390	72	—	254	—	23	7	30
Angermanälven	58	813	823	292	84	551	545	81	67	148
Indalsälven	61	648	796	237	218	322	276	51	40	91
Ljungan	32	557	723	298	43	304	307	51	34	85
Harmångersån	3	66	46	18	—	—	—	9	—	9
Delångersån	10	233	128	122	—	25	27	15	3	18
Övriga — <i>Other</i>	4	56	17	—	—	15	8	1	1	2
Österbygden	154	2 168	2 459	1 225	135	946	1 172	165	90	255
Ljusnan	64	1 196	926	480	84	431	569	74	51	125
Dalälven	83	837	1 509	741	51	503	603	87	39	126
Övriga — <i>Other</i>	7	135	24	4	—	12	—	4	—	4
Söderbygden	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Västerbygden	61	1 231	1 979	744	118	515	513	98	66	164
Klarälven	27	200	950	450	—	250	250	47	32	79
Norsälven	13	645	215	80	118	160	160	25	24	49
Byälven	8	196	349	60	—	42	42	13	7	20
Övriga — <i>Other</i>	13	190	465	154	—	63	61	13	3	16
Riket 1956	556	10 164	10 337	4 122	845	5 033	4 800	783	455	1 238
<i>Entire country</i>										
1955	568	7 975	12 359	4 445	803	5 214	5 974	848	464	1 312

¹ Inklusive anslutna och närgränsande flottleder. *Connecting and adjoining floatways included.*

**Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket
1954—1956¹**

Labour-exchange activities in forestry in 1954—1956

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Månad Month	Lediga platser Vacancies			Tillsatta platser Placements			Tillsatta platser på 100 lediga No. of placements per 100 vacancies		
	1954	1955	1956	1954	1955	1956	1954	1955	1956
Januari	11 232	6 020	5 401	7 511	3 925	3 980	67	65	74
Februari	7 133	4 319	3 856	4 767	2 690	2 518	67	62	65
Mars	4 390	3 232	2 941	3 386	2 357	2 140	77	73	73
April	2 932	2 460	2 694	2 215	1 852	2 076	76	75	77
Maj	5 237	4 592	5 659	4 142	3 371	4 466	79	73	79
Juni	3 758	5 068	4 607	2 466	3 784	3 173	66	75	69
Juli	2 636	2 645	2 353	1 630	1 439	1 132	62	54	48
Augusti	2 869	2 779	3 078	1 597	1 500	1 652	56	54	54
September	3 151	3 365	3 344	1 787	1 898	1 826	57	56	55
Oktober	3 804	4 361	3 710	2 284	2 798	2 403	60	64	65
November	5 395	5 157	4 038	3 462	3 493	2 995	64	68	74
December	4 143	2 496	2 710	2 122	2 169	1 921	51	87	71
Hela året ¹ Whole year	45 720	38 024	36 184	37 369	31 276	30 282			

¹ Statistiken omfattar arbetstillfällen inom avverkning, flottning, kolning och skogsvård, men icke inom anläggningsverksamhet (väg- och husbyggnad). Platser, som tillsatts med praktikanter, är medräknade, däremot icke sådana som tillsatts med tillfälligt placerad skolorgdom. Beträffande lediga platser gäller, att talen för varje särskild månad anger hela det under månaden disponibla antalet lediga platser, således med inräknande även av dem som kvarstått aktuella från föregående månad. I talen för hela året har endast de under året nyanmälda lediga platserna inräknats, varav förklaras, att års-siffrorna för lediga platser är mindre än de enskilda månadernas siffror tillsammans liksom att antalet tillsatta platser på 100 lediga under året blir högre än för någon av årets månader.

Tabell 38. Antal årsarbetare samt olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1954. Större arbetsgivare (exkl. staten)

Number of full-year employees and number of accidents in forest work and floating in 1954

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare som i regel har minst fem personer sysselsatta.
Only employers which usually have at least five employees.

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsområde ¹ <i>Field of activity</i>	Antal arbetsgivare <i>No. of employers</i>	Antal årsarbetare ² <i>No. of full-year employees</i>	Antal <i>Number</i>			
			olycksfall ³ <i>accidents</i>	invaliditetsfall <i>cases of disability</i>	dödsfall <i>fatal cases</i>	sjukdagar <i>days of sick leave</i>
Skogsvård ..... <i>Silviculture</i>	630	2 889	(201)	1	—	(3 386)
Avverkning ..... <i>Cutting</i>	4 462	52 636	14 178	135	13	313 981
Flottning och skiljning ..... <i>Floating and sorting</i>	123	5 305	(720)	6	4	(24 517)
Övriga ..... <i>Other</i>	79	1 826	(180)	—	—	(3 850)
Totalt ..... <i>Total</i>	5 294	62 656	15 279	142	17	345 734
1953	5 379	57 996	13 980	107	23	297 096

¹ Enligt den i riksförsäkringsanstaltens statistik använda yrkesgruppsindelningen, vilken är en indelning efter företagets art. Ett företag kan ha arbetare tillhörande olika yrken, men hänföres i sin helhet till den yrkesgrupp företaget väsentligen tillhör.

² Enårsarbetare motsvarar 300 dagsverken eller 2400 arbetstimmar.

³ Exkl. bagatellskador, d. v. s. skador vilka ej medför avbrott i arbetet.

⁴ Riksförsäkringsanstalten har vid utarbetandet av olycksfallsstatistiken för år 1954 tillämpat stickprovsförfarande i vad denna avser olycksfall, som icke medfört invaliditet eller död. På grund härav har uppgifter om antalet förlorade arbetsdagar per årsarbetare icke intagits i tab. 39. För specialgrupper med mindre antal årsarbetare bli uppgifterna på grund av stickprovsförfarandet mindre tillförlitliga och anges därför i tab. 38 och Ö ( ) inom parentes.

Tabell 39. Antal förlorade arbetsdagar¹ per årsarbetare på grund av olycksfall i skogs- och flottningsarbeten i genomsnitt för perioden 1948—1952². Större arbetsgivare (exkl. staten)

Number of working days lost per full-year employee owing to accidents in forest work and floating on average for the period 1948—1952

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare som i regel har minst fem personer sysselsatta.
Only employers which usually have at least five employees.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Tidsperiod och arbetsområde ³ <i>Period and field of activity</i>	Olycksfallsorsak <i>Cause of accident</i>							Påföljd <i>Consequence</i>		
	Hand- verk- tyg <i>Ma- nual tools</i>	För- don (ej spår- ba- nor) <i>Vehi- cles (not on rails)</i>	Vat- ten <i>Water</i>	Fal- lande före- mål <i>Fall- ing ob- jects</i>	Börda <i>Load</i>	Övri- ga <i>Other</i>	Samt- liga <i>Total</i>	Sjuk- dom <i>Sick- ness</i>	Inva- liditet <i>Dis- abili- ty</i>	Död <i>Death</i>
1948—1952										
Skogsvård ..... <i>Silviculture</i>	0,24	1,57	—	0,24	0,10	1,22	3,37	0,99	0,63	1,75
Avverkning ..... <i>Cutting</i>	2,37	2,75	0,38	1,72	1,86	1,56	10,64	4,90	3,31	2,43
Flottning och skiljning ..... <i>Floating and sorting</i>	0,40	1,52	3,92	0,67	1,33	4,05	11,89	2,68	3,08	6,13
Övriga ..... <i>Other</i>	0,16	1,85	2,79	1,03	0,30	1,52	7,65	1,41	0,65	5,59
Summa ..... <i>Total</i>	2,01	2,54	0,80	1,53	1,68	1,80	10,36	4,39	3,10	2,87

¹ Som mått på olycksfallsrisken bestäms antalet förlorade arbetsdagar så, att 365 sjukdagar anses motsvara 300 förlorade arbetsdagar, varje dödsfall 7 500 arbetsdagar och varje invaliditetsprocent 75 arbetsdagar.

² Se not 4 till tab. 38.

³ Se not 1 till tab. 38.

Tabell 41. Antal dödade skogsvillebråd 1952—1956¹

Number of game killed in 1952—1956

1		2	3	4	5	6
Villebråd		1952	1953	1954	1955	1956
Game						
Älg	<i>Elk</i>	23 423	26 015	25 166	24 738	27 760
Kronhjort	<i>Red deer</i>	33	30	52	45	45
Dovhjort	<i>Fallow-deer</i>	800	850	1 000	1 000	1 100
Rådjur	<i>Roe deer</i>	22 600	24 000	26 000	26 500	29 000
Skogshare	} <i>Hare</i>	134 000	130 000	131 000	101 000	104 000
Fälthare		108 000	105 000	113 000	93 500	71 000
Vildkanin	<i>Rabbit</i>	151 000	140 000	118 000	105 000	71 000
Rödräv	<i>Fox</i>	80 000	83 600	78 500	84 000	80 000
Grävling	<i>Badger</i>	10 500	9 400	9 500	9 000	9 000
Utter	<i>Otter</i>	1 300	1 000	1 000	1 000	900
Mård	<i>Marten</i>	800	600	600	750	700
Iller	<i>Polecat</i>	1 400	1 300	1 800	1 800	1 500
Vildmink	<i>Mink</i>	4 200	5 700	6 600	8 300	10 000
Hermelin och småvessla	<i>Ermine and weasel</i>	10 000	10 300	10 000	8 800	6 200
Ekorre	<i>Squirrel</i>	258 000	218 000	252 000	237 500	95 000
Säl	<i>Seal</i>	533	532	475	602	634
Björn	<i>Bear</i>	20	21	22	21	29
Lodjur	<i>Lynx</i>	14	2	7	11	11
Varg	<i>Wolf</i>	9	6	3	3	4
Järv	<i>Gtutton</i>	21	18	9	20	12
Tjäder	<i>Capercaillie</i>	fridl.	fridl.	18 000	20 000	13 000
Orre	<i>Blackgrouse</i>	»	»	22 000	24 000	16 000
Järpe	<i>Hazel-hen</i>	»	»	fridl.	26 000	20 000
Ripa	<i>Grouse</i>	86 000	81 500	84 000	54 000	44 000
Fasan	<i>Pheasant</i>	154 000	170 000	172 000	157 500	89 000
Rapphöna	<i>Partridge</i>	20 000	19 300	18 000	16 000	14 000
Morkulla	<i>Woodcock</i>	27 000	29 000	26 000	24 000	23 500
Duvhök	<i>Goshawk</i>	7 000	5 900	5 900	6 000	5 000
Sparvhök	<i>Sparrow-hawk</i>	7 000	6 700	8 200	8 000	6 000

¹ Betr. säl, björn, lodjur, varg och järv avses kalenderår och för övrigt vilt jaktåren 1/7 1952—30/6 1953, 1/7 1953—30/6 1954, 1/7 1954—30/6 1955, 1/3 1955—28/2 1956 samt 1/3 1956—29/2 1957.

Tabell 42. Under budgetåret 1955/56 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut åtgärder. Länsvis

State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget year 1955/56.

By counties

1	2	3	4	5	6	7	8
	Skogsförbättringsanslaget						
	Grants for forest improvement						
Län County	Återväxtåtgärder och röjningsgallring <i>Measures of reproduction</i>			Skogsdikning <i>Drainage</i>			Div. mindre företag ² <i>Small enter- prises</i>
	Areal Area	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Båtnads- areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>
	ha	1 000 kr		ha	1 000 kr		
Nb	1 522	285,8	136,6	224	40,5	16,2	—
Vb	1 421	464,4	216,0	256	73,0	29,2	4,0
Jtl	82	17,8	8,6	718	219,1	87,3	4,0
Vnr	32	15,9	5,7	468	100,8	39,1	0,1
Gvl	—	—	—	209	47,7	19,6	—
Kpb	89	41,8	19,8	361	71,5	29,3	—
Vrm	357	132,7	52,4	404	153,1	59,5	44,0
Ör	31	19,0	6,4	95	44,8	16,0	2,6
Vstm	—	—	—	55	19,0	7,4	0,6
Ups	78	43,4	13,6	226	98,2	34,6	5,0
Sth	14	7,7	2,5	—	—	—	—
Sdm	172	32,6	23,2	63	34,8	13,5	0,1
Ög	79	43,4	15,3	12	4,9	1,2	6,8
Skb	324	153,0	75,8	73	27,8	11,1	7,0
Åbg	71	28,7	11,1	122	51,7	18,3	5,4
Jkp	127	58,0	19,7	479	175,7	68,5	5,0
Krb	209	128,0	46,8	161	75,3	27,8	3,0
Klm	168	91,7	27,3	200	109,0	39,0	11,0
Gtl	13	7,0	3,4	314	106,9	17,8	4,0
Gbg	162	113,0	52,1	41	34,6	11,8	8,4
Hl	183	100,2	47,3	251	99,3	37,5	1,9
Bl	264	168,2	64,5	32	27,9	10,3	5,5
Krs	581	444,2	162,4	7	3,4	1,4	5,0
Mlm	199	133,7	45,8	25	12,7	3,4	1,3
Summa Total	6 178	2 530,2	1 056,3	4 796	1 631,7	599,8	124,7
Skogssällskapet	35	23,3	8,5	—	—	—	—
Riket Entire country	6 213	2 553,5	1 064,8	4 796	1 631,7	599,8	124,7
1954/55	3 806	1 354,3	671,2	2 392	750,6	279,2	199,7

1 Prisutjämningsmedel för återuppbyggnad av skogsbeståndet (SFS 374/1949).

2 Hit hänföres bidrag till åtgärder av så ringa omfattning att de icke kräver särskild planläggning (s. k.

3 » » » » skogsvårdsåtgärder, vägbyggnader samt förvaltningsbidrag.

tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårds-

9			10			11			12			13			14			15			16		17		18	
Skogsvägsanslaget <i>Grants for road-building</i>						Prisutjämningsmedel ¹ <i>Grants from the "price equalization fund"</i>						Norrländska prod.-anslaget <i>Forest production grants for Norrland</i>						Summa beviljade bidragsmedel <i>Total funds granted</i>								
Vägbyggnad <i>Road-building</i>						Återväxtåtgärder <i>Measures of reproduction</i>						Div. mindre företag ² <i>Small enterprises</i>						Betesanläggning <i>Grazing</i>		Övriga åtgärder ³ <i>Other measures</i>						
Väglängd <i>Road length</i>		Beräknad bruttokostnad <i>Estimated gross cost</i>		Statsbidrag <i>Govt. grants</i>		Areal <i>Area</i>		Beräknad bruttokostnad <i>Estimated gross cost</i>		Bidrag <i>Grants</i>		Bidrag <i>Grants</i>		Statshbidrag <i>Govt. grants</i>												
km		1 000 kr				ha		1 000 kr												1 000 kr						
16,7	408,5	204,3	1 455	240,9	114,5	—	184,0	448,9	1 104,5																	
35,4	939,3	339,0	1 572	520,7	277,3	33,6	64,6	977,9	1 941,9																	
41,9	1 020,0	295,0	809	233,7	87,9	—	—	195,6	678,4																	
27,3	641,4	304,6	1 767	696,8	191,3	6,8	—	—	547,6																	
34,6	605,5	240,3	—	—	—	—	—	—	259,9																	
33,7	567,6	281,6	—	—	—	0,7	—	—	331,4																	
18,1	370,5	162,4	—	—	—	—	—	—	318,3																	
13,3	184,0	62,4	—	—	—	—	—	—	87,4																	
11,7	194,8	60,9	—	—	—	—	—	—	68,9																	
2,6	44,0	17,4	—	—	—	—	—	—	70,6																	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,5																	
3,1	43,5	21,8	—	—	—	—	—	—	58,6																	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,3																	
6,0	128,6	59,5	—	—	—	—	—	—	153,4																	
11,9	232,7	111,2	—	—	—	—	—	—	146,0																	
30,0	329,3	111,0	—	—	—	—	—	—	204,2																	
20,1	320,0	125,0	48	28,6	12,1	—	—	—	214,7																	
10,4	119,0	46,1	—	—	—	—	—	—	123,4																	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,2																	
2,4	58,0	23,2	—	—	—	—	—	—	95,5																	
8,6	222,0	62,5	—	—	—	—	—	—	149,2																	
2,7	30,0	15,0	—	—	—	—	—	—	95,3																	
10,4	130,0	60,5	—	—	—	—	—	—	229,3																	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	50,5																	
340,9	6 588,4	2 604,0	5 651	1 720,7	683,1	41,1	248,6	1 622,4	6 980,0																	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,5																	
340,9	6 588,4	2 604,0	5 651	1 720,7	683,1	41,1	248,6	1 622,4	6 988,5																	
256,5	4 109,8	1 843,3	5 146	1 517,0	661,5	37,9	295,9	1 276,2	5 264,7																	

understödsbidrag och förenklat förfarande).

Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och procent av landarealen, i vissa länder 1956

Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1956

1	2	3	4	5	6
Land Country	Land- areal ¹ milj. ha Land area in mill. ha	Invånare milj. No. of inhabi- tants in mill.	Skogsmarksareal ² Forest area		
			Totalt milj. ha in mill. ha	i % av land- arealen in % of total landarea	ha per invå- nare no. of ha per in- habitant
Argentina	278	19,1	60,0	21,6	3,1
Australien	770	⁹ 9,2	15,1	2,0	1,6
Belgien och Luxemburg	3	9,2	0,7	23,3	0,1
Belgiska Kongo	234	12,6	15,0	6,4	1,2
Brasilien	851	⁴ 58,5	120,0	14,1	2,1
Burma	68	19,4	36,2	53,2	1,9
Canada	996	15,6	⁵ 130,2	13,1	8,3
Colombia	114	12,7	62,0	54,4	4,9
Finland	34	4,2	⁶ 20,7	60,9	4,9
Frankrike	55	43,3	11,4	20,7	0,3
Franska Ekv. Afrika	251	4,7	27,0	10,8	5,7
Franska Västafrika	463	18,7	14,0	3,0	0,7
Italien	30	48,0	5,6	18,7	0,1
Japan	37	89,1	21,3	57,6	0,2
Jugoslavien	26	17,6	8,4	32,3	0,5
Kina ⁶	970	⁷ 582,6	⁸ 28,1	2,9	0,0
Norge ⁸	32	3,4	6,7	20,9	2,0
Peru	125	9,4	15,0	12,0	1,6
Polen	31	27,2	*7,5	24,2	0,3
Portugal ⁹	9	8,8	2,5	27,8	0,3
Sovjetunionen	2 240	¹⁰ 200,2	*425,0	19,0	2,1
Spanien ¹¹	50	29,0	12,5	25,0	0,4
Storbritannien	24	51,2	1,6	6,7	0,0
Sverige	45	7,3	22,9	50,9	3,1
Tanganyika	94	8,3	36,3	38,6	4,4
Turkiet	77	¹² 20,9	10,3	13,4	0,5
Tyskland (västzon)	25	50,0	6,7	26,8	0,1
Tyskland (östzon)	11	16,8	*2,7	24,5	0,2
Uganda	24	5,5	1,6	6,7	0,3
USA ¹³	783	165,3	¹⁴ 170,8	21,8	1,0
Österrike	8	7,0	⁵ 2,5	31,3	0,4
Totalt	14 890	2 676,0	1 826,3	12,3	0,7
Totalt					

¹ Inkl. insjöar och floder. — *Incl. lakes and rivers.*

² För exploatering tillgänglig skog. — *Accessible forests.*

³ Exkl. urinvånare. — *Excl. aboriginals.*

⁴ Exkl. indianerna i djungeln. *Excl. indians in the jungle.*

⁵ Endast tillgänglig produktiv skog. — *Accessible productive forest only.*

⁶ Exkl. Formosa och Pescadorerna. — *Excl. Formosa and the Pescadores.*

⁷ 1953 års folkmängd. — *1953 population.*

⁸ Exkl. Svalbard och Jan Mayen.

⁹ Inkl. Azorererna och Madeira. — *Incl. Azores and Madeira.*

¹⁰ 1956 års folkmängd inkl. de asiatiska delarna. Enl. ECE. — *1956 population, incl. Asian part. Accord. to ECE.*

¹¹ Inkl. Balearerna och Kanarieöarna. — *Incl. the Balearie and the Canary Islands.*

¹² 1950 års folkmängd. — *1950 population.*

¹³ Exkl. Alaska, Panamakanalonen och Puerto Rico. — *»Continental USA».*

¹⁴ Tillgänglig och icke tillgänglig produktiv skog — *All productive forests accessible and inaccessible.*

**Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning
1955 och 1956**

Removals in certain countries with an extensive logging in 1955 and 1956

Måttenhet: milj. m³ f. ub.
Unit of measurement: milj. m³ f. ub.

1	2	3	4	5	6	7
Land Country	1955			1956		
	Barrträd Coni- ferous	Lövträd Broad- leaved	Summa Total	Barrträd Coni- ferous	Lövträd Broad- leaved	Summa Total
Argentina	*0,1	*12,7	12,8	*0,1	*12,6	*12,7
Australien	1,5	13,9	15,4	1,4	13,6	15,1
Brasilien	29,9	73,8	103,7	..	..	..
Canada	82,2	10,7	92,9	87,1	10,9	98,0
Colombia	0,1	10,1	10,2	..	..	..
Finland ¹	29,9	10,3	40,2	..	..	..
Frankrike	*15,4	*29,7	45,2	*14,9	*29,5	44,3
Indien ²	1,0	11,4	12,4	..	..	..
Italien ³	2,0	9,6	11,6	2,1	11,5	13,7
Japan ⁴	31,7	26,9	58,6	36,8	27,9	64,7
Jugoslavien	3,7	14,5	18,2	3,8	14,2	18,0
Norge ³	7,9	0,3	8,2	8,4	0,3	8,7
Polen	16,2	1,7	17,9	16,7	2,0	18,7
Sovjetunionen	..	..	333,6	..	..	*327,2
Spanien ³	3,4	4,9	8,3	3,9	6,7	10,6
Sverige ³	37,5	3,9	41,4	38,5	4,2	42,7
Tanganyika	—	18,9	18,9	..	..	..
Tjeckoslovakien	11,9	3,0	14,9	11,3	3,2	14,5
Tyskland (västzon) ³	18,4	7,5	25,8	14,7	7,3	22,0
Tyskland (östzon)	*7,8	*1,5	9,3	7,6	1,1	8,6
Uganda	—	13,1	13,1	..	..	..
USA	219,4	101,0	320,4	219,3	97,3	316,6
Österrike	9,9	2,0	11,9	8,5	2,1	10,6
Totalt ⁵	563,8	593,9	1 495,7	569,7	592,1	1 493,4
<i>Total</i>						

¹ År 1954. — Year 1954.

² År 1953/54. — Year 1953/54.

³ Åren 1954/55 och 1955/56. — Years 1954/55 and 1955/56.

⁴ Åren 1955/56 och 1956/57. — Years 1955/56 and 1956/57.

⁵ Avser rapporterade länder. — Refers to reporting countries.

Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkehandel 1956

Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade, in 1956

Måttenhet: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement: 1 000 m³ solid wood under bark

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land Country	Export					Import				
	Såg- och fanéertimmer Timber		Massaved Pulp wood	Props Pit-props	Summa Total	Såg- och fanéertimmer Timber		Massaved Pulp wood	Props Pit-props	Summa Total
	barr Coniferous	löv Broad-leaved				barr Coniferous	löv Broad-leaved			
Australien	—	—	—	—	—	9	113	—	—	122
Belgien, Luxemburg	117	120	15	91	343	148	251	258	276	833
Belgiska Kongo	—	132	—	—	132	—	3	—	—	3
Brasilien	—	44	—	—	44	—	—	—	—	—
Canada	14	112	4 930	179	5 235	721	—	480	—	1 201
Filippinerna ²	—	1 943	—	—	1 943	—	—	—	—	—
Finland	137	64	2 457	1 516	4 174	—	7	—	—	7
Frankrike	160	428	137	383	1 108	19	383	854	85	1 341
Ghana	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Italien	—	—	—	—	—	220	214	960	20	1 414
Japan	28	—	13	—	41	155	2 331	2	—	2 488
Jugoslavien	—	1	881	—	882	—	—	—	—	—
Nederländerna	2	14	1	46	63	67	221	294	94	676
Nigeria	—	328	—	—	328	—	—	—	—	—
N. Borneo	—	542	—	—	542	—	3	—	—	3
Norge	56	1	250	51	358	19	9	559	35	622
Portugal	—	—	16	168	184	10	39	—	—	49
Schweiz	17	4	1	—	22	51	155	333	—	589
Sovjetunionen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Storbritannien	—	—	—	—	—	56	332	352	1 379	2 119
Sverige	86	11	747	269	1 113	182	55	327	—	564
Turkiet	—	6	—	—	6	24	—	22	112	158
Tyskland (västzon)	10	6	95	88	199	525	871	2 227	1 099	4 722
Tyskland (östzon)	—	—	—	113	113	6	37	438	—	481
USA	702	151	276	—	1 129	180	546	4 768	—	5 494
Österrike	9	11	—	242	262	—	12	53	—	65
Totalt ³	1 520	6 630	10 980	4 060	23 190	2 800	6 765	12 355	3 880	25 800
Totalt	1 770	6 450	11 160	4 120	23 500	2 860	6 220	12 160	4 230	25 470

¹ Inkl. stolpar, pålar o. d. — Incl. posts, piling and poles.

² Avser år 1956/57. — Year 1956/57.

³ Se not 5, tabell 44. — See note 5, table 44.

Tabell 46. Produktion av några viktigare träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1956

Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1956.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Land Country	Sågvirke Sawn wood		Låd- äm- nen Box- boards	Sli- pers Sleep- ers	Ply- wood	Spån- plat- tor Par- ticle board	Massa Pulp Trämassa Wood pulp				Annan fiber- massa Other fibre pulp
	barr coniferous	löv broad- leaved					Meka- nisk Me- chanical	Ke- misk Chem- ical	Halv- kemisk Semi- chemical	Sum- ma Total	
	1 000 stds	1 000 m ³	1 000 m ³			1 000 ton					
Australien	87	2 256	556	322	88	—	153	122	1..	275	7
Belgien o. Luxemb.	60	278	150	37	26	*90	57	43	—	100	*7
Brasilien	..	..	..	..	..	*3	..	..	..	..	..
Canada	3 745	1 463	167	498	777	*30	5 359	4 298	90	9 747	*40
Chile	..	..	..	..	..	—	..	..	..	..	..
Finland	909	60	51	² 125	271	*7	982	1 851	8	2 841	—
Frankrike	878	2 000	900	621	256	49	328	377	31	736	68
Italien	174	946	—	145	140	*26	192	164	1..	356	32
Japan	3 136	2 543	4 694	429	852	3	715	1 391	74	2 180	22
Jugoslavien	130	515	165	110	25	—	39	83	—	122	—
Nederländerna ...	³ 13	³ 148	⁴ ..	2	32	*13	89	39	—	128	379
Norge	370	23	140	*30	*12	—	658	595	1..	1 253	—
Nya Zeeland	⁵ 235	⁶ 97	⁵ 212	2	17	—	77	116	1	194	—
Portugal	56	38	314	45	9	—	—	51	—	51	2
Schweiz	218	100	—	15	20	⁶ ..	100	90	1..	190	—
Sovjetunionen ...	*13 820	*11 400	..	4 990	1 120	—	765	*1 250	1..	2 015	—
Storbritannien ...	³ 52	³ 850	⁴ ..	12	49	29	*125	*15	1..	*140	*270
Sverige	1 565	140	164	230	55	*3	920	3 169	—	4 089	—
Tyskland (v.-zon)	³ 1 487	³ 1 436	⁴ ..	239	658	162	643	729	—	1 372	47
Tyskland (östzon)	591	391	—	234	20	19	249	329	—	578	43
USA	³ 15 170	³ 17 640	⁴ ..	..	*5 800	*125	3 813	14 860	1 404	20 077	*560
Österrike	³ 1839	³ 151	⁴ ..	⁴ ..	37	*23	169	405	—	574	—
Totalt ⁸	50 480	59 180	9 160	..	11 310	*705	16 220	32 730	1..	48 950	2 210
Total											
1955	51 010	57 590	9 050	..	10 720	*450	15 240	30 690	1..	45 930	2 280

¹ Ingår i kemisk massa. — *Included in chemical pulp.*

² Kvantitet som använts av finska statens järnvägar plus export. — *Quantity used by the State Railways plus exports.*

³ Inkl. lådämnen. — *Incl. boxboards.*

⁴ Ingår i sågvirke. — *Included in sawnwood.*

⁵ År 1956/57. — *Year 1956/57.*

⁶ Ingår i plywood. — *Included in plywood.*

⁷ Inkl. sleepers. — *Incl. sleepers.*

⁸ Se not 5, tabell 44. — *See note 5, table 44.*

Tabell 47. Export och import av några viktigare träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1956

Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products in 1956

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land Country	Sågvirke, inkl. lådämnena <i>Sawnwood incl. boxboards</i>				Slippers <i>Sleepers</i>		Plywood		Massa <i>Pulp</i>	
	Barrträd <i>Coniferous</i>		Lövträd <i>Broadleaved</i>		Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.
	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.						
	1 000 stds		1 000 m ³						1 000 ton	
Australien	1	126	38	105	28	1	—	9	—	183
Belgien o. Luxemb. ...	8	117	25	92	16	48	11	23	15	167
Brasilien	134	—	20	—	42	—	3	—	—	119
Canada	2 034	89	320	272	44	10	65	24	2 154	58
Chile	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Danmark	6	106	27	24	—	5	4	16	2	84
Egypten	—	26	—	108	—	1	—	10	—	11
Finland	635	—	19	6	41	—	229	—	1 319	1
Frankrike	91	161	262	28	376	20	27	12	16	645
Italien	—	377	3	166	—	—	14	1	13	313
Japan	31	18	281	6	82	—	270	—	—	142
Jugoslavien	67	—	213	—	9	—	1	—	17	—
Malaja	—	—	..	..	..	..	..	..	..	..
Norge	28	13	—	39	5	—	1	7	700	21
Nederländerna	2	389	5	124	4	90	6	40	3	219
Schweiz	1	33	3	65	—	14	—	4	16	83
Sovjetunionen	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Storbritannien	—	1 290	8	704	—	443	2	278	—	2 236
Sverige	1 010	8	11	43	62	19	12	8	2 547	1
Tyskland (västzon)	40	502	59	168	5	210	38	13	65	564
Tyskland (östzon)	—	47	—	80	—	5	—	—	—	26
USA	278	1 589	287	645	180	10	13	417	477	2 118
Österrike	733	—	82	4	1	18	6	—	189	17
Totalt ²	6 200	6 030	3 320	3 570	..	..	960	990	7 780	7 680
Total	6 870	6 650	3 560	3 800	..	..	1 000	1 105	7 560	7 620
1955	6 870	6 650	3 560	3 800	..	..	1 000	1 105	7 560	7 620

¹ År 1955/56. — Year 1955/56.

² Se not 5, tabell 44. — See note 5, table 44.